

**Studiegids TUA
Programma NGP
Algemene studie-informatie
2017/2018**

Theologische Universiteit Apeldoorn

Denken om te dienen

Adresgegevens	<p>Wilhelminapark 4 7316 BT Apeldoorn tel. 055-577 57 00 fax 055-522 63 39 e-mail info@tua.nl website www.tua.nl</p>
Betalingen	<p>collegegeld via machtiging</p> <p>(abbonementen) Apeldoornse Studies en TUA INzicht: IBAN: NL33 INGB 0005 2815 61 BIC: INGBNL2A t.n.v. TUA-uitgaven, Apeldoorn</p> <p>overige betalingen: IBAN: NL81 INGB 0007 3674 58 BIC: INGBNL2A t.n.v. Schoolkas TU, Apeldoorn</p> <p>rekeningnummer bibliotheek: IBAN: NL45 INGB 0000 9257 54 BIC: INGBNL2A t.n.v. Bibliotheek Theologische Universiteit CGK, Apeldoorn</p>
Secretariaat en studieadvies	<p>tel. 055-577 57 09 e-mail jvwanderzande@tua.nl</p>
Administratie	<p>tel. 055-577 57 00 e-mail hbulten@tua.nl</p>
Bibliotheek	<p>tel. 055-577 57 03 e-mail bibliotheek@tua.nl</p>
Openingstijden	<p>op maandag t/m donderdag: 8.30 tot 18.00 uur op vrijdag: 8.30 tot 16.30 uur in juli en augustus (buiten de zomersluiting) alle werkdagen: 8.30 tot 16.30 uur</p>
College- en tentamentijden	<p>De colleges starten op de hele uren, te beginnen om 9.00 uur (op maandagen om 10.00 uur). Tentamens starten om 10.00 uur (op maandagen om 13.30 uur)</p>
Collegeblokken	<p>Blok 1 – 4 september t/m 13 oktober 2017 Blok 2 – 9 november t/m 21 december 2017 Blok 3 – 5 februari t/m 16 maart 2018 Blok 4 – 16 april t/m 4 juni 2018 Aansluitend aan de 6 weken durende collegeblokken vinden de tentamenperiodes plaats</p>
BRIN-code TUA	21QO
ISAT-code Bachelor	56109
ISAT-code Master	60257
Beide opleidingen zijn geaccrediteerd op 30 juni 2014	

Druk- en zetfouten voorbehouden.

1. Inhoud

2.	Woord vooraf	4
3.	Adressen en contactgegevens	5
4.	De Theologische Universiteit Apeldoorn	9
5.	Praktische en zakelijke regelingen	11
6.	Studiemogelijkheden elders	17
Studiegids 2017/2018 Theologische Universiteit Apeldoorn		18
7.	Jaaragenda 2017/2018	19
8.	Verklaring bij de onderdelen van de vakken	22
9.	Eindtermen bachelor	24
10.	Leerlijnen verplichte BA-vakken 2017-2018	25
11.	Collegeverdeling bachelor	27
12.	Propedeuse	28
13.	Tweede studiejaar	45
14.	Derde studiejaar	61
15.	Overzicht keuzevakken	76
16.	Eindtermen master	112
17.	Collegeverdeling master I	114
18.	Vierde studiejaar	115
19.	Vijfde studiejaar	133
20.	Master II	147
21.	Majors master II	155
22.	Minors master II	184
Programma Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding		201
23.	Afkortingen	230
24.	Plaatsverwijzing naar de vakken	231

2. Woord vooraf

Veel verrassingen zal deze studiegids niet bevatten. Wellicht zal de literatuur bij de vakken hier en daar gewijzigd zijn, maar verder toont deze gids het vertrouwde beeld. Dat maakt deze gids trouwens niet saai en voorspelbaar, want de inhoud geeft blijk van een veelzijdige studie gebaseerd op grondige kennis van talen en bronnen. En van een studie waarin mensen opgeleid worden vanuit de Schrift hun verantwoordelijkheid in maar ook buiten de kerk waar te nemen. Daartoe dienen de vele namen en cijfers in dit handzame boekwerk dat ik een dagelijks en intensief gebruik toewens.

De rector, prof. dr. H.J. Selderhuis

3. Adressen en contactgegevens

Curatorium

Voorzitter drs. C. van Atten, e-mail cvanatten@planet.nl
Assessor ds. P.D.J. Buijs, e-mail predikant@cgknunseet.nl
Secretaris drs. G. van Roekel, e-mail g.van.roekel@planet.nl

Raad van toezicht

Voorzitter drs. R.W.J. Soeters, e-mail rwsoeters@hotmail.com
Secretaris mw. drs. E.J. van Dijk, e-mail e.vandijk@eh.nl

College van bestuur

voorzitter ir. W.J.A. Hanekamp, e-mail wjahanekamp@tua.nl
onderwijs prof. dr. H.J. Selderhuis, e-mail hjselderhuis@tua.nl

Emeritus hoogleraren

- prof. dr. A. Baars, e-mail abaars@tua.nl
- prof. dr. G.C. den Hertog, e-mail gcdenhertog@tua.nl
- prof. dr. T.M. Hofman, e-mail hofmanapd@kliksafe.nl
- prof. dr. J.W. Maris, e-mail jwmaris850@gmail.com
- prof. dr. W. van 't Spijker, e-mail wvantspijker@planet.nl
- prof. dr. W.H. Velema

College van hoogleraren en UHD's

rector prof. dr. H.J. Selderhuis, e-mail hjselderhuis@tua.nl (hoogleraar kerkgeschiedenis en kerkrecht)
conrector prof. dr. M.J. Kater, e-mail mjkater@tua.nl (hoogleraar praktische theologie)
secretaris prof. dr. A. Huijgen, e-mail ahuijgen@tua.nl (hoogleraar systematische theologie)
lid prof. dr. H.G.L. Peels, e-mail hglpeels@tua.nl (hoogleraar Oude Testament)
lid dr. M.C. Mulder, e-mail m.c.mulder@hetnet.nl (universitair hoofdocent Nieuwe Testament en judaïca)

Bijzonder hoogleraren

- prof. dr. J. Dekker, e-mail dr.jaapdekker@gmail.com (bijzonder hoogleraar op de Henk de Jong-leerstoel: Bijbelonderzoek en identiteit in Nederlands Gereformeerd perspectief)
- prof. dr. A. de Muynck, e-mail A.deMuynck@driestar-educatief.nl (bijzonder hoogleraar vanuit Driestar educatief: Christelijke pedagogiek)

Universitair docenten

- mw. drs. C.T. Boerke, e-mail ctboerke@tua.nl (inleiding kerkgeschiedenis en Nederlandse kerkgeschiedenis)
- drs. B.J. Dikken, e-mail bjmail@xs4all.nl (godsdienstwetenschap)
- drs. I.D. Haarsma, e-mail idhaarsma@tua.nl (filosofie en methodologie)
- drs. A. Heystek, e-mail aheystek@che.nl (psychologie)
- mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter, e-mail j.oosterhuis@tip.nl (Grieks en Latijn)
- dr. J.W. van Pelt, e-mail jwvanpelt@tua.nl (poimeniek)
- drs. J. van 't Spijker, e-mail jvantspijker@tua.nl (evangelistiek/missiologie en gemeenteopbouw)
- dr. D.J. Steensma, e-mail djsteensma@knid.nl (ethiek)
- H. de Waard, MA, e-mail hdewaard@tua.nl (Hebreeuws en Aramees)

Gastdocenten

- dr. S.G. Geuze, e-mail s.g.geuze@umcutrecht.nl (actuele fronten)
- drs. R. Leune, e-mail famleune1@gmail.com (Duits, leesvaardigheid wetenschappelijke teksten en Leiderschap)
- dr. ir. C. Visser, e-mail cors.visser@ziggo.nl (godsdienstsociologie)
- drs. B.M. Vreugdenhil-Tolsma, e-mail berber@vreugdenhil-oa.nl (praktijkgericht onderzoek)

Studie-ondersteuning

- mw. N. Duijzer-Algra, e-mail nynkealgra79@gmail.com (logopedist)
- H. Wijma, MLD, e-mail h.wijma@viaa.nl (persoonlijke en praktische vorming)
- J.W. van der Zande-de Roo, e-mail jwvanderzande@tua.nl (persoonlijke en praktische vorming)

Wetenschappelijke medewerker

- drs. P.D. Baarda, e-mail p.d.baarda@driestar-educatief.nl (praktische theologie)

Geassocieerd onderzoeker

- dr. A. Versluis, e-mail aversluis@tua.nl (Oude Testament)

Studieadviseur

Informatie over de studie, de studiefinanciering, studie in het buitenland e.d. kan verkregen worden bij de studieadviseur, mw. J.W. van der Zande-de Roo (jwvanderzande@tua.nl), tel. 055-577 57 09.

Financiële administratie

De financiële administratie wordt verzorgd door het Landelijk Kerkelijk Bureau te Veenendaal (Ghandistraat 2), Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel. 0318-58 23 50, e-mail lkb@cggk.nl. Financieel manager J.G. van den Berg, e-mail jgvandenbergh@tua.nl.

Secretariaat en administratie

Tel. 055-577 57 00, e-mail secretariaat@tua.nl en administratie@tua.nl (universiteitssecretaris mw. J.W. van der Zande-de Roo, jwvanderzande@tua.nl, medewerkers J.E. Bulten, hbulten@tua.nl (administratief medewerker), mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort, jmvierbergen@tua.nl (PR- en communicatiemedewerker), J.B. Brunsveld, jbrunsveld@tua.nl).

Beheerder/Pedel

Tel. 055-577 57 05, e-mail info@tua.nl (M. Rozema, mrozema@tua.nl).

Beleidsmedewerker

Tel. 055-577 57 00, e-mail beleid@tua.nl (mw. drs. J.C. van Vliet-Annot, jcvanvliet@tua.nl).

Bibliotheek

Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, tel. 055-577 57 03, e-mail bibliotheek@tua.nl (bibliothecaris mw. N. van der Mijden-Groenendijk, nvandermijden@tua.nl).

Bibliotheekcommissie

Prof. dr. H.J. Selderhuis (voorz.), dr. C.T. de Groot, J. van Limbeek, H. de Waard, MA, mw. N. van der Mijden-Groenendijk (nvandermijden@tua.nl).

Pretor van de studenten

A.J. Droger, tel. 06-46 78 06 16, e-mail pretor@tua.nl.

Examencommissie

Prof. dr. M.J. Kater (voorz.), dr. H. Geertsema, drs. A. Heystek, dr. D. Timmerman, mw. J.W. van der Zande-de Roo. Mw. drs. C.T. Boerke is ambtelijk secretaris (examencommissie@tua.nl).

Opleidingscommissie

Prof. dr. A. Huijgen (voorz.), A.D.L. van Heteren, MA, M.K. Klooster, mw. M.G. Overbeeke, H. de Waard, MA, mw. drs. J.C. van Vliet-Annot, mw. F.N. de With, mw. J.W. van der Zande-de Roo.

Technische commissie

H.J. Niemeijer en M. Rozema.

PR-commissie

Tel. 055-577 57 00, e-mail jmvierbergen@tua.nl. Medewerkers: J.E. Bulten, prof. dr. M.J. Kater, mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort, mw. J.W. van der Zande-de Roo.

Webbeheer

Beheer website www.tua.nl en social media door mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort (jmvierbergen@tua.nl).

Elektronische leeromgeving

Beheer ELO tua.onderwijsonline.nl/ door mw. drs. J.C. van Vliet-Annot (jcvanvliet@tua.nl) en dhr. H. Bulten.

Universiteitsraad:

Voor de geleding 'onderwijs en onderzoek' drs. J. van 't Spijker (voorz.), mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter (tevens secretaris) en dr. M.C. Mulder (reservelid); voor de geleding 'ondersteunend personeel' H. Bulten en M. Rozema (reservelid) en voor de geleding 'studenten' D. de Bruijne, H. Krooneman, A.T. Trouwborst (reservelid) en W.J. van de Velde.

Klachtenloket:

Studenten kunnen een klacht, geschil of een kwestie schriftelijk indienen bij het klachtenloket: klachtenloket@tua.nl. De beleidsmedewerker beheert dit e-mailadres en is er voor verantwoordelijk dat een kwestie bij de bevoegde commissie terecht komt. Zie ook het klachtenreglement op de website.

Geschillencommissie

Prof. dr. ir. H. Jochemsen (voorz.), mw. drs. C.T. Boerke en J.C. Pronk (student).

Een geschil bestaat uit een verschil van mening tussen een persoon en een bevoegde instantie binnen de universiteit. Een geschil kan bijvoorbeeld gaan over de hoogte van het te betalen (instellings)collegegeld of de vergoeding van onkosten. Deze geschillen worden door de faculteit voorgelegd aan de geschillencommissie. De geschillencommissie adviseert het college van bestuur inzake het geschil. E-mail klachtenloket@tua.nl.

College van beroep voor de examens

Mr. F. Welsing (voorzitter), mw. drs. J.C. van Vliet-Annot (secretaris), drs. J. van 't Spijker (onderwijzend personeel) en mw. A.S. van Bart (student). Plaatsvervangende leden: mr. dr. W.J. Brands (voorzitter), dr. M.C. Mulder (onderwijzend personeel) en R. Koelewijn (student).

Klachten die te maken hebben met beslissingen over tentamens en examens, toekenning van studiepunten en toelating tot examens kunnen via het e-mailadres klachtenloket@tua.nl aan het college worden voorgelegd.

College van beroep voor het hoger onderwijs

Lange Voorhout 9, 2514 EA Den Haag, www.cbho.nl. Zaken waarvoor je hier terecht kunt zijn o.a.: vermindering of vrijstelling van collegegeld of examengeld, financiële ondersteuning uit afstudeerfondsen, in- en uitschrijving, vrijstelling op grond van andere diploma's, overtreding van huis- en orderegels van de instelling.

Commissie wetenschappelijke integriteit

Prof. dr. H.G.L. Peels (vertegenwoordiger TUA), prof. dr. H.J. Selderhuis (vertrouwenspersoon).

Commissie seksueel misbruik

Mr. H. de Hek (voorz.), mw. mr. N. Jansen-van Prooijen (ambt. secr.), Verwooldsebeek 64, 8033 DC Zwolle, tel. 038-453 31 08, mw. mr. M. Verhage-van Kooten, mw. drs. N.G. Nuninga-Douma.

Vertrouwenspersoon

Mw. drs. M.H.A. Blokland-Verschoor, tel 06-13 90 43 66, e-mail mhabloklandverschoor@gmail.com. De klachtenregeling seksuele intimidatie is te vinden op de website (in het document 'Rechtsbescherming').

Beroepscommissie inzake seksueel misbruik in kerkelijke relaties

P/a Dienstenbureau CGK, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal, tel. 0318-58 23 50.

Meldpunt vertrouwensinspecteurs

Betrokkenen aan de universiteit kunnen bij het meldpunt van de Inspectie van het Onderwijs terecht met klachtmeldingen over o.a. seksuele intimidatie, fysiek geweld en psychisch geweld, zoals grove pesteringen. Het meldpunt is telefonisch te bereiken tijdens kantooruren, tel. 0900-11 31 11.

Redactie TUA INzicht

Mw. H. Bom (hoofdredactie), mw. A.S. van Bart, D. de Bruijne, mw. A. van Kruistum, H.H. de Mots, mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort (eindredactie), prof. dr. M.J. Kater en mw. J.W. van der Zande-de Roo (adviseurs). E-mail inzicht@tua.nl.

Redactie TUA Connect

J.E. Bulten, prof. dr. M.J. Kater, mw. J.G. van Loo-Wolf, mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort (eindredactie), mw. T.N. de With-Hoekman, mw. J.W. van der Zande-de Roo, J. Visscher (adviseur). E-mail connect@tua.nl.

Studentenvereniging PFSAR

PFSAR (Per Fidem Studiumque Ad Rostra) is de studentenvereniging van de TUA, die bijdraagt tot theologische vorming en ontwikkeling van de studenten en de onderlinge gemeenschap wil bevorderen. Tijdens de collegeweken komen de leden op donderdagmiddag en/of –avond bij elkaar voor vergaderingen of ontspannende activiteiten.

J. Verschoof (praeses); mw. A. van Kruistum (abactis), Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, e-mail senaat@pfsar.nl; mw. W.M. Grisnich (quaestor); A.D. de Jong (assessor).

Zending Evangelisatie en Hulpverlening (ZEH)

ZEH is een dispuut van de studentenvereniging PFSAR dat ongeveer vijf avonden per jaar organiseert. Het dispuut stelt zich ten doel om studenten aan de TUA te informeren over en actief te betrekken bij aspecten van zending, evangelisatie en hulpverlening, om op deze wijze hun theologische vorming en hun geestelijke ontwikkeling specifiek op dit gebied te stimuleren. Dit gebeurt door Bijbelstudies, gespreksavonden, lezingen en andere activiteiten. Iedereen die ingeschreven staat als student aan de TUA kan lid worden van ZEH. Avonden mogen door iedereen worden bezocht.

Secretariaat: p/a Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, e-mail zeh.tua@gmail.com.

Boekenvereniging 'De KreNT'

Boekenvereniging De KreNT verschaft haar leden boeken tegen een zo laag mogelijke prijs en zonder enig winstoogmerk. Leden kunnen zij zijn, die aan de Theologische Universiteit naar de bepalingen in haar reglement doceren, als student zijn ingeschreven of die op andere wijze aan deze instelling verbonden zijn. Buitenlandse/anderstalige boeken worden met korting aangeboden en enkele keren per jaar is er een verkoopweek, waarin na intekening tweedehands boeken verloot worden.

Voorzitter is Nick de Graaf, tel. 06-26 07 99 36.

Inkoopcoördinator voor nieuwe boeken is William de Hek, tel. 06-12 62 24 61, e-mail dekrent@gmail.com.

Inkoopcoördinator voor tweedehands boeken is Jeroen van Limbeek, tel. 06-44 22 39 92.

Aanbiedingen van tweedehandsboeken kunnen worden doorgegeven op het volgende e-mailadres: tweedehands.dekrent@gmail.com.

Studiekring Oude Testament Apeldoorn-Kampen

Twee keer per jaar komt de studiekekring Oude Testament uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken bijeen om enkele onderwerpen op het terrein van het Oude Testament te bespreken. Secretaris is drs. D.S. Dreschler, Weidebuurt 11, 7771 CZ Heemse, tel. 0523-23 79 04, e-mail mailto:secretariaat.sotak@gmail.com.

Nieuwtestamentisch werkgezelschap

Het nieuwtestamentisch werkgezelschap komt twee dagen per jaar bijeen, in mei en in november.

Participanten, vooral uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, alsook uit de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Protestantse Kerk Nederland, bespreken enkele onderwerpen en publicaties op het terrein van het Nieuwe Testament. Secretaris is drs. R. van de Kamp, Copernicuslaan 8, 7904 EH Hoogeveen, e-mail rmvandekamp@versatel.nl.

Ex Oriente Lux

In Apeldoorn functioneert een afdeling van het landelijk Vooraziatisch-Egyptisch genootschap Ex Oriente Lux. Dit genootschap houdt zich bezig met de geschiedenis, de cultuur en de archeologie van het Oude Nabije Oosten van de Bijbel. Viermaal per jaar wordt er een bijeenkomst gehouden. Secretaris is dhr. J. van Limbeek, p/a Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, e-mail jvanlimbeek@student.tua.nl. Prof. dr. H.G.L. Peels is voorzitter.

Omschrijving van functie en taken van de hierboven genoemde commissies e.d. kunt u vinden in de afzonderlijke reglementen op de ELO (<https://tua.onderwijsonline.nl/>).

4. De Theologische Universiteit Apeldoorn

In 1894 werd de Theologische School van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) in 's-Gravenhage geopend als opleiding van predikanten in de CGK. Na de vestiging in Apeldoorn in 1919 heeft de opleiding een gestage ontwikkeling en uitbreiding gekend.

Sinds 1968 ontvangt de universiteit een rijksbijdrage in de kosten en kunnen studenten in aanmerking komen voor studiefinanciering van rijkswege. Bij Koninklijk Besluit werd de universiteit door het Rijk aangewezen als bijzondere theologische universiteit, die overeenkomstig de Nederlandse Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs doctoraten en getuigschriften kan verlenen, welke gelijkgesteld zijn met die van rijksuniversiteiten.

De Theologische School - sinds 1962 Theologische Hogeschool en vanaf 1989 Theologische Universiteit - is in 1968 ook opengesteld voor studenten die geen predikant (willen) worden in de CGK maar die wel een wetenschappelijke theologische opleiding willen volgen en daarvoor over de vereiste testimonia beschikken. Van iedere student wordt instemming gevraagd met de gereformeerde belijdenisgeschriften. Voor hen die hieraan niet kunnen voldoen, bestaat onder restricties de mogelijkheid van inschrijving.

Visie en Missie

Dankbaar voor Gods zegen over onze universiteit als theologische opleiding van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, willen wij ons inzetten voor de ontwikkeling van de gereformeerde theologiebeoefening. Ons hartelijk verlangen is bruikbaar te zijn voor de voortgang van het Evangelie van Jezus Christus en daarbij ook van betekenis te zijn voor de samenleving. Wij leiden mensen op tot het ambt van predikant of tot een andere dienst in Gods Kerk en Koninkrijk en verrichten wetenschappelijk theologisch onderzoek. Daarnaast verlenen wij diensten aan en verzorgen opleidingen voor kerken en christelijke organisaties.

In dit alles hopen wij de ontwikkeling van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de eenheid van de Kerk van Christus te bevorderen.

Eigen karakter

Het eigen karakter van de TUA is met steekwoorden kernachtig weergegeven in onderstaande tabel.

Hoger doel	Gewaagd doel	Kernkwaliteiten	Kernwaarden
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen, met name predikanten denktank voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving	breed gereformeerd theologisch instituut met internationale verbindingen en uitstraling	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten een context waarin wetenschap en persoonlijke gelovige betrokkenheid samengaan	wetenschappelijke kwaliteit dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Denktank

Naast het opleiden van predikanten en theologen wil de TUA ook een bijdrage leveren aan het door-denken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, vraagstukken in en buiten de kerk, en een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen. Als het gaat over de maatschappelijke relevantie van de theologie is het vooral van belang dat de theologie zich bij haar leest houdt. De theologie heeft ook vandaag alleen een boodschap als ze verstaanbaar en indringend van God en zijn Woord weet te spreken in deze tijd! Vanuit deze basishouding streeft de TUA ernaar mee te doen in de debatten die in wetenschap en samenleving worden gevoerd.

Netwerk gereformeerde theologie

De TUA is ervan doordrongen dat het beoefenen van gereformeerde theologie in een complexe maatschappij als de onze een zaak is die vraagt om een open samenwerking tussen theologen en andere wetenschappers. Samen met andere instellingen van gereformeerde signatuur willen wij ons inzetten voor een vitale gereformeerde theologie die ook vandaag nog relevant en waardevol is.

Bestudering van de bronteksten

Een belangrijk kenmerk van onze opleiding is de gerichtheid op de brontekst. De TUA leert de studenten zelfstandig de bronnen te bestuderen, te interpreteren en te toetsen op relevantie. Daarbij functioneert de Bijbel als de belangrijkste, gezaghebbende bron. De omgang met de Bijbel heeft een geschiedenis van verstaan en toe-eigening – in kerk en theologie – voortgebracht die een eigen stem en betekenis heeft. Gezien haar eigen traditie en expertise krijgen aan de TUA met name Reformatie en Nadere Reformatie in onderwijs en onderzoek verhoudingsgewijs veel aandacht.

Wetenschappelijke kwaliteit

Onder de kwalificatie 'wetenschappelijk' verstaan wij de instelling en werkwijze van een onderzoeker die via een kritische benadering van de materie, met inachtneming van alle beschikbare data (inclusief brontalen/teksten) en in discussie met eerdere of andersoortige resultaten van onderzoek, op zelfstandige manier een evenwichtige en vernieuwende visie op een helder gedefinieerd vraagstuk poogt te ontwikkelen. Bij het serieus nemen en zo onbevangen en eerlijk mogelijk benaderen van teksten en andere data zijn wij ons bewust dat ons vertrekpunt het geloof in de God van de Bijbel is, de Vader van Jezus Christus, die ons door zijn Geest verlicht. Dat juist dit vertrekpunt ons dringt om de werkelijkheid kritisch-wetenschappelijk te onderzoeken, is een overtuiging waarvan de kracht en validiteit in de praktijk moet blijken en die steeds zakelijk beargumenteerd dient te worden.

Dienst aan kerk en samenleving

Aan de TUA wordt in onderwijs en onderzoek niet alleen gevraagd wat de tekst eens betekende, maar evenzeer wat de tekst nu betekent. De vertaalslag naar het heden vindt plaats in een breed georiënteerde doordenking van de Bijbelse boodschap voor de thema's en problemen van onze tijd. Daarbij worden ook actuele samenlevingsvragen als verantwoorde omgang met het milieu en een rechtvaardige verdeling van de middelen van deze aarde in het oog gehouden.

Enkele belangrijke data

- 1892 voortbestaan van de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland
- 1894 opening Theologische School te 's-Gravenhage, door ds. J. Wisse Czn en ds. F.P.L.C. van Lingen
- 1919 vestiging van de Theologische School te Apeldoorn
- 1968 naamswijziging in Theologische Hogeschool; openstelling van de opleiding voor niet-admissiale studenten en studenten uit andere kerken
- 1975 officiële overheidsaanwijzing als instelling voor hoger onderwijs; verkrijging promotierecht
- 1989 naamswijziging in Theologische Universiteit; uitbreiding van de studie met de doctoraalfase
- 1992 eerste promotie; uitbreiding van de studie met een verplichte doctoraalfase
- 2002 realisering gezamenlijk onderzoeksprogramma met de Theologische Universiteit Kampen (TUK); invoering BaMa-structuur
- 2004 toekenning 100% subsidie door de overheid; aankoop tweede gebouw, Alexanderlaan 1
- 2010 afschaffing vooropleiding; klassieke talen Grieks en Latijn opgenomen in curriculum

5. Praktische en zakelijke regelingen

Collegegeld

Het college van bestuur stelt jaarlijks het bedrag vast voor het collegegeld. De normen die het Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschappen hanteert, worden daarbij gevolgd. Dit betekent dat studenten die nog geen bachelor- of masterdiploma hebben het door het ministerie vastgestelde collegegeld (voor 2017/2018 € 2.006,-) verschuldigd zijn. Het instellingscollegegeld voor studenten die reeds een bachelor- en/of masterdiploma hebben behaald en studenten met een buitenlandse nationaliteit, bedraagt voor 2017/2018 € 5.350,-. Ten behoeve van betaling van het collegegeld wordt jaarlijks aan alle studenten een machtigingsformulier toegezonden. Het machtigingsformulier dient tevens als bewijs van inschrijving. Wanneer de studie wordt beëindigd of afgerond vóór juni, dan zal een twaalfde deel van het verschuldigde collegegeld (voor het betreffende collegejaar) per resterende hele maand worden gerestitueerd. Bij bovenstaande wordt aangetekend dat alleen tentamens en examens kunnen worden afgelegd als het collegegeld is betaald of het machtigingsformulier is ingeleverd.

Collegekaarten

Aan het begin van de studie aan de TUA ontvangt iedere student eenmalig een collegekaart. Bij verlies wordt een duplicaat verstrekt tegen de prijs van € 5,00. Na beëindiging van de studie of bij het verlaten van de universiteit dient de kaart ingeleverd te worden.

Het is belangrijk deze kaart steeds bij de hand te hebben:

- De collegekaart fungeert tevens als bibliotheekpas.
- De collegekaart dient als identiteitsbewijs bij de deelname aan schriftelijke tentamens.
- Naar de collegekaart en eventueel een bewijs van inschrijving kan gevraagd worden bij bezoek aan andere universiteiten/bibliotheken.
- In sommige gevallen kan op vertoon van de collegekaart en bewijs van betaald collegegeld korting verkregen worden op toegangsbewijzen voor evenementen op bijvoorbeeld cultureel- of sportgebied.

Kopiëren, telefoneren, koffie, internetten e.d.

- Van het *kopieerapparaat* dat beneden in de hal staat, kan vrij gebruikgemaakt worden. De kosten bedragen 5 eurocent per kopie. Kopieerpassen kunnen gekocht worden bij de beheerder. Voor het pasje moet € 2,50 betaald worden. Gemaakte kopieën worden achteraf gefactureerd. Oude pasjes (voor zover nog aanwezig) kunnen omgewisseld worden, waarbij het tekort of tegoed van de oude pas wordt verrekend op de nieuwe pas. Scannen, o.a. naar uw eigen e-mailadres, is kosteloos. Tevens kunnen bestanden worden opgeslagen en/of afgedrukt via USB-stick.
- Voor koffie, thee e.d. is in de ontmoetingsruimte een automaat aanwezig. De kosten zijn 40 eurocent per kop. Voor soep en koek dient 50 eurocent betaald te worden.
- Er is geen *telefoon* meer beschikbaar voor studenten, omdat vrijwel iedereen tegenwoordig een eigen mobiele telefoon heeft. Mocht het noodzakelijk zijn om toch van een TUA-telefoon gebruik te maken, dan kunt u zich vervoegen bij een van de medewerkers.
- Van de *computers* in de computerruimte en de studiezaal kan vrij gebruikgemaakt worden. Op de pc opgeslagen bestanden worden verwijderd. Eventueel is een werkdeel op de harde schijf aan te vragen bij de beheerder, waarbij via inlogcode en wachtwoord toegang kan worden verkregen.
- Printerafdrukken dienen vermeld te worden op de bij de printer neergelegde lijst. De kosten zijn afhankelijk van gebruik en staan vermeld op de lijst. Deze kosten worden in principe eens per halfjaar in rekening gebracht. Gebruik van internet is gratis, de WiFi-code is bij de beheerder verkrijgbaar.
- Men mag gebruikmaken van het *orgel* of de *piano*, mits dit even gemeld/gevraagd wordt bij de beheerder. Zijn er colleges in een van de zalen in het B-gebouw, dan kan er geen gebruik worden gemaakt van deze faciliteit.
- Het gebruik van beamers en audiovisuele apparatuur is kosteloos, mits dit in overleg met de beheerder gebeurt.

Apparaatgebruik tijdens colleges

Laptops, tablets en smartphones zijn goede en nuttige instrumenten om tijdens colleges aantekeningen te maken, materialen uit te wisselen en ter plekke informatie op te zoeken. Meldingen van e-mail, WhatsApp e.d. zorgen echter wel voor afleiding. Het schakelen tussen het college en andere dingen zorgt voor verminderde leerprestaties. Daarom adviseren we je om e-mailprogramma's tijdens college uit te

schakelen en bij tablets en telefoons de vliegtuigstand (flight mode) of de functie 'niet storen' te gebruiken.

Presentie

Studenten zijn verplicht alle colleges van de te volgen vakken bij te wonen. Indien een student minder dan 75% van de colleges heeft gevolgd, kan hij¹ niet deelnemen aan het tentamen en dient hij het volledige vak (dus ook reeds gevolgde colleges en gemaakte opdrachten) in het volgende cursusjaar opnieuw te volgen (zie OER artikel 17 sub 2). Indien een student niet aanwezig kan zijn bij een college, meldt hij zich op die dag met opgaaf van redenen af bij het secretariaat én bij de betreffende docent. Wanneer men regelmatig verhinderd is, verdient het aanbeveling de rector en/of mentor (eveneens) op de hoogte te stellen van de reden daarvan.

Studieboeken

Voor de studie aan de TUA is voor alle vakken literatuur nodig. In de studiegids wordt aangegeven welke boeken tentamenstof zijn en daarmee verplicht om te bestuderen en welke facultatief, dus aanbevolen.

Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van alle literatuur. De minimale kosten voor de aanschaf van studieboeken worden geschat op € 350,- per jaar.

Bestellen van boeken kan via Boekenvereniging De KreNT (zie <http://www.tua.nl/>).

Dictaten ten behoeve van de colleges worden op [OnderwijsOnline](#) gezet. Het is aan de student zelf of hij voor eigen rekening een exemplaar afdrukt. Overige literatuur en schriftelijke opdrachten en scripties zijn voor rekening van de student.

De bibliotheek schaft de literatuur aan die in de studiegids vermeld is. Van tentamenboeken zijn dat zo veel mogelijk twee exemplaren. Uitzondering hierop zijn boeken voor keuzevakken en voor vakken in de masteropleiding. Deze titels worden alleen in overleg met de docent in tweevoud aangeschaft. Daarnaast zijn sommige titels te kostbaar om er twee exemplaren van aan te schaffen. Van de tentamenboeken is één exemplaar niet uitleenbaar en blijft ter bestudering in de bibliotheek. Het gebruik van dit exemplaar moet gemeld worden via de lijst die op de balie van de bibliotheek ligt.

Tentamens

Schriftelijke (her)tentamens kunnen alleen afgelegd worden op de aangegeven data. Tenzij anders aangegeven maak je afspraken voor *mondelinge tentamens* rechtstreeks met de docent. Ook voor mondelinge tentamens geldt dat er maximaal één herkansingsmogelijkheid per studiejaar gegeven wordt. Het is aan te raden om zoveel mogelijk *eerst alle tentamens, papers e.d.* van een heel studiejaar *af te ronden*, voordat tentamens van een volgend studiejaar afgelegd worden. Zie de OER voor nadere bepalingen voor toelating tot bepaalde vakken en toetsen.

Tentamens van de master kunnen niet worden gedaan wanneer nog niet aan alle vereisten van de bachelor is voldaan. De exacte voorwaarden voor de *overgang van de bachelor naar de master* zijn te vinden in het OER.

Schriftelijke tentamens zijn op:

- Maandag aanvang 13.30 uur.
- Dinsdag t/m vrijdag aanvang 10.00 uur.

De datum en duur van het tentamen staat aangegeven bij het betreffende vak in de studiegids.

Wanneer je niet meedoet met een tentamen van je studiejaar of juist wel met een tentamen van een ander studiejaar, dien je dat uiterlijk 3 weken voor de tentamendatum bij de administratie te melden. Ook wanneer je vrijstelling hebt voor het volgen van (enkele) colleges, dien je je aan te melden voor het tentamen. Indien je op het laatste moment verhinderd bent door ziekte of andere (persoonlijke) omstandigheden, dien je dit door te geven aan de administratie.

De tentamenzaal gaat een kwartier voor aanvang van het tentamen open en de deur wordt exact op aanvangstijd gesloten. Daarna kan niemand meer naar binnen.

Bij binnenkomst controleert de surveillant de presentie aan de hand van de collegekaarten. Tassen en telefoons (uitgezet) worden vóór in de tentamenzaal gelegd. De surveillant zal een student vragen te beginnen met gebed en eventueel Schriftlezing.

¹ Overall waar 'hij' of 'zijn' vermeld staat in deze gids, leze men 'hij/zij' of 'zijn/haar'.

Het eerste halfuur en het laatste kwartier mag niemand de zaal verlaten (ook niet voor toiletbezoek). Studenten die door overmacht te laat komen, melden zich bij de universiteitssecretaris (en bij diens afwezigheid bij de administratie) met opgaaf van redenen en worden tot maximaal 30 minuten na aanvangstijd toegelaten tot de tentamenzaal. Zodra de surveillant aangeeft dat de tijd om is, legt iedereen zijn pen neer en worden alle papieren (dus opgaven, kladpapier, uitwerking en evaluatieformulier) ingeleverd.

Hertentamens

Voor hertentamens gelden dezelfde bepalingen als voor tentamens. Het is niet toegestaan een hertentamen te doen indien het tentamen reeds met een voldoende (5,5 of hoger) is beoordeeld, dan na toestemming van de examencommissie.

Bibliotheek

Openingstijden:

maandag	8.30 – 18.00 uur
dinsdag	8.30 – 18.00 uur
woensdag	8.30 – 18.00 uur
donderdag	8.30 – 18.00 uur
vrijdag	8.30 – 16.30 uur

In juli en augustus is de bibliotheek buiten de vakantieperiode alle dagen geopend tot 16.30 uur.

Bibliotheekpas

De collegekaart is tegelijk bibliotheekpas. Contractanten en deeltijdstudenten kunnen op vertoon van een identiteitsbewijs een lenerpas aanvragen bij de balie van de bibliotheek. Een vervangend exemplaar kost € 5,00. Studenten kunnen max. 35 items lenen. Zie verder het uitleenreglement op de website.

Collectie

De collectie van de bibliotheek is te raadplegen via de catalogus in de bibliotheek of via www.tua.nl. De bibliotheek van de TUA is een open, toegankelijke bibliotheek, d.w.z. dat ieder zelf de boeken kan zoeken, pakken en inzien. Om te voorkomen dat boeken niet terug te vinden zijn, vragen we ieders medewerking: zet boeken op de lenerpas of op de juiste plaats weer terug. Ook na het kopiëren.

Tentamenboeken

De bibliotheek schaft tentamenboeken in tweevoud aan. Uitzondering hierop is de literatuur voor de Master II-fase en de keuzevakken. Van de tentamenboeken is 1 exemplaar niet uitleenbaar, deze boeken zijn in de tentamenkast onder de trap te vinden. Niet-uitleenbare boeken kunnen in de bibliotheek geraadpleegd of bestudeerd worden, **maar moeten wel bij de balie genoteerd worden**. Dit voorkomt dat er naar boeken gezocht wordt.

Omgang met boeken

We gaan ervan uit dat er zorgvuldig met de geleende boeken wordt omgegaan. Toch geven we een aantal aandachtspunten:

- neem geen eten en drinken mee in de studiezaal en de bibliotheekruimten.
- maak geen strepen of aantekeningen in een boek. Dit maakt het boek niet leesbaar voor volgende gebruikers.
- plak niet zelf losliggende bladzijden of kapotte ruggen, maar meld dit bij de medewerkers van de bibliotheek. Zij hebben speciale middelen hiervoor.
- wees zorgvuldig met het boek bij het kopiëren. Druk het boek niet te stevig aan. Een heel boek kopiëren is verboden.

Zie voor verdere informatie www.tua.nl > bibliotheek

Ochtendwijding

Iedere week hopen we met elkaar op de dinsdagmorgen een samenkomst van gebed, Bijbellezing en lofprijzing te houden, de zogenaamde 'ochtendwijding'.

a) De ochtendwijding staat standaard ingeroosterd op dinsdag om 11.00 uur. Een moment om als universiteitsgemeenschap, met alle aanwezige studenten, docenten en (voorzover mogelijk) ondersteunend personeel, samen te zijn.

b) De leiding bij de ochtendwijding is in handen van één persoon (docent of student, hiervoor ingeroosterd), die hierbij anderen kan inschakelen. Bij het inroosteren van de studenten wordt elk jaar gestart bij de studenten uit het E-jaar, daarna D-jaar en tenslotte eventueel het C-jaar.

c) Ten aanzien van de inhoud: voor de teksten/onderwerpen wordt per blok een leesrooster uit één Bijbelboek aangeboden als richtlijn. Het leesrooster vermeldt een hoofdstuk, waaruit een tekst(gedeelte) gekozen kan worden. Wil iemand hiervan afwijken, laat hij dan uit hetzelfde Bijbelboek een ander hoofdstuk kiezen (uiteraard niet een tekst die al op het rooster staat). Natuurlijk is er wel ruimte om als er een bijzondere aanleiding is, hiervan af te wijken. In principe lezen we in het 1^e blok uit Exodus, in het 2^e blok uit Mattheüs, in het 3^e blok uit de Psalmen en in het 4^e blok uit 1, 2 en 3 Johannes.

d) De nadere invulling van de ochtendwijding is geheel vrij, waarbij variatie wordt aangemoedigd. Naast schriftlezing/meditatie/gebed (met voorbede/dankzegging) is er ruimte voor een inbreng van andere aard: muziek/passend gedicht/theologische tekst/audiovisuele bijdrage/een stiltemoment/gezamenlijk bidden Onze Vader of lezen van een tekst/bijdrage door een andere student, etc.

Integratiecolleges/themadagen/studiereis

Aan het einde van het tweede collegeblok worden integratiecolleges georganiseerd. Vanuit de verschillende vakgebieden wordt dan nagedacht over één gemeenschappelijk thema. De integratiecolleges zijn verplicht voor alle bachelor- en masterstudenten (A- t/m F-jaar). Meer informatie wordt gegeven bij de uitwerking van de vakken.

Jaarlijks worden in het vierde collegeblok de themadagen of een studiereis georganiseerd. Deze themadagen of studiereis zijn/is verplicht voor de bachelor- en masterstudenten (A- t/m F-jaar). Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de vakken.

Gastcolleges

Er kunnen ook gastcolleges gegeven worden. Wensen voor onderwerpen of voor een bepaalde spreker kunnen via de jaarvertegenwoordiger aan het college van hoogleraren en UHD's voorgelegd worden. Alle studenten worden geacht bij deze colleges aanwezig te zijn.

Kritiekcolleges

De master-kritiekcolleges zijn verplichte preekcolleges voor admissiale studenten van het B- t/m F-jaar. De colleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten. Preekvoorstellen worden geleverd door admissiale masterstudenten. Kritiek wordt geleverd door de admissiale en als zij willen ook niet-admissiale studenten. Voor het bijwonen van deze colleges worden wel studie-uren toegekend met het oog op het keuzevak 'bricolage'. Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de vakken.

Logopedie

Voor de studenten van het D- en E-jaar die predikant willen worden, staat in het curriculum logopedie ingeroosterd. De logopedist screent studenten van het C-jaar en degenen die dit cursusjaar vanuit een opleiding elders in de master zijn ingestroomd, voorzover zij aangeven predikant te willen worden. Studenten die geen predikant wensen te worden, maar wel logopedie wensen te ontvangen kunnen over de voorwaarden contact opnemen met de logopedist.

Cursus leesvaardigheid wetenschappelijke teksten, m.n. in het Duits

In het derde collegeblok wordt een extracurriculaire cursus leesvaardigheid Duits aangeboden onder de naam 'Duits (leesvaardigheid wetenschappelijke teksten Engels, **Duits** en Frans)'. De colleges worden verzorgd door drs. R. Leune (docent Duits aan de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) en gegeven op dinsdagmiddag.

De kosten van de lessen worden betaald door de TUA op voorwaarde dat de volledige cursus wordt afgerond. Bij vroegtijdige beëindiging kan een bijdrage in de kosten gevraagd worden.

Elektronische leeromgeving

De TUA kent een elektronische leeromgeving (in deze gids kortweg aangeduid als ELO), namelijk OnderwijsOnline, te vinden via tua.onderwijsonline.nl. Hier kan worden ingelogd voor het lezen en delen van documenten, het overleggen met groepsgenoten, het inschrijven voor (keuze)vakken en tentamens, het inzien van roosters, cijfers en studiepunten enz. Naast alle informatie over de vakken, zijn onder andere de volgende documenten te vinden op OnderwijsOnline:

Beknopt en goed citeren (BGC)
BSA-regeling
Excellentiereglement
Inhoud curriculum per cohort
Rechtsbeschermingsregelingen
Roosters
Studentenstatuut (inclusief Onderwijs- en Examenreglement (OER))
Scriptiereglement
Stagereglementen
Etcetera

Zie voor deze en andere documenten 'Algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie [op de ELO](#).

Excellentiereglement

Visie op excellentie

De TUA ziet het als haar missie om naast het opleiden van predikanten en theologen ook haar kennis te verbreden en te delen. Zij doet dat door middel van het doordenken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, van vraagstukken in en buiten de kerk. Daarnaast wil de TUA een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen.

Vanuit die missie heeft de TUA de ambitie studenten optimaal te begeleiden tijdens de studie.

De studentenpopulatie is gering, waardoor het mogelijk is om maatwerk te leveren aan studenten die een extra uitdaging aan kunnen. Voor deze excellente studenten worden individuele begeleidingstrajecten op maat aangeboden. In dit document is beschreven hoe deze trajecten bepaald worden.

Excellente studenten:

- hebben op hun eindcijferlijst van het vwo gemiddeld een 8,0 of hoger behaald, of
- staan gemiddeld een 7,5, berekend over alle behaalde cijfers (niet gewogen) van de huidige opleiding (bachelor óf master), en
- hebben voldaan aan alle vereisten van de studiefase waarin ze zich bevinden².

Deze studenten worden uitgenodigd om zich meer te verdiepen in een bepaald deel van de theologie en/of hun kennis, inzicht en academische vaardigheden te verbreden buiten het veld van de theologie.

Excellentietraject

Excellente studenten krijgen de mogelijkheid binnen de nominale studietijd een minor te doen van (minimaal) 15 EC bovenop de standaard 180 EC van hun Bachelor en/of Master.

Deze minor is door de student geheel vrij in te vullen met studieonderdelen³ (in overleg met de studieadviseur en met toestemming van het coho), kan zowel intern als extern gedaan worden en dient aan de volgende eisen te voldoen:

- bevat samenhang
- alle studieonderdelen op minimaal leerlijnniveau 2 (masterstudenten minimaal niveau 3)
- sluit aan bij minimaal 2 leerlijnonderdelen
- sluit aan bij minimaal 1 eindterm van de opleiding
- studieonderdelen hoeven niet per se theologisch van aard te zijn, maar dienen wel een link te hebben met (een deel van de) theologie. Bijvoorbeeld; rechten, geschiedenis, psychologie, pedagogiek, onderwijs, journalistiek, communicatie, klassieke talen, filosofie, methodologie.

² Over studenten die een tweede studie volgen, minimaal 15% extra doen of een baan naast hun studie hebben (minimaal 0,4 fte), zal individueel geoordeeld worden.

³ Studieonderdelen zijn vakken of opdrachten van een geaccrediteerde universitaire opleiding waar de student EC's voor kan verkrijgen.

Voorbeelden van excellente studieonderdelen - onderscheiden in verdiepend en verbredend - zijn:

Verdiepend

- onderzoekstage volgen (bijv. artikel schrijven ter publicatie in wetenschappelijk tijdschrift, project op verzoek van werkveld)⁴
- onderzoek in het kader van student-assistentschap
- extra verdiepende opdrachten maken bij standaard (keuze)vakken
- masterminor in de bachelor
- masterkeuzevakken in bachelor

Verbredend

- vakken volgen aan andere universiteit
- anderstalige vakken volgen
- PEP-cursus en/of goedgekeurde AKZ+-cursus bijwonen (en verslag van maken)
- studieonderdelen aan een buitenlandse universiteit
- extra talenstudie, bijv. Aramees, vroegchristelijk Grieks, Akkadisch, Ugaritisch

Organisatie en sturing

De verantwoordelijkheid voor het excellentietraject ligt bij de student zelf. Via een formulier kan de student toestemming vragen aan de examencommissie. Het aanmeldformulier dient ingevuld te worden door de examencommissie van de instelling(en) (ook de TUA) waar de student studieonderdelen zal volgen in het kader van het excellentietraject. Het aanvraagformulier dat door de student zelf wordt ingevuld, levert de student in (gelijktijdig met de ingevulde aanmeldformulieren) bij de examencommissie van de TUA.

De examencommissie bepaalt vooraf (in geval van vakken volgen aan andere instelling(en)) het niveau van de studieonderdelen aan de hand van de niveaus van de leerlijnen van de TUA. De studieadviseur geeft advies aan de examencommissie. De examencommissie beslist of de student het voorgestelde traject mag volgen in het kader van excellentie.

Het college van docenten zal jaarlijks door de studieadviseur geïnformeerd worden over de excellentietrajecten en studenten die mogelijk in aanmerking komen voor een dergelijk traject (aan de hand van de gemiddelde cijfers en studievoortgang van de studenten). Het college van docenten zal gestimuleerd worden studenten te attenderen op excellentiemogelijkheden en eventuele hulp bij het onderzoek van de docent.

Het gevolgde excellentietraject zal vermeld worden op het diploma(supplement) van de student.

Begeleiding

De begeleiding van excellente studenten vergt van de hoogleraren en docenten extra vakkennis en professionaliteit. Aan de TUA kunnen alleen gepromoveerde docenten die minimaal een BKO hebben behaald verantwoordelijkheid dragen voor de begeleiding van excellente studenten. De hoogleraar/UHD'er van het vakgebied dat het meest aansluit bij het excellentietraject van een student, is verantwoordelijk voor de begeleiding van de betreffende student.

Binnen de vakgroepen zal regelmatig gesproken worden over het aanbod en niveau van studieonderdelen in het kader van het excellentietraject.

Formulieren

De benodigde formulieren zijn te verkrijgen bij de studieadviseur:

- Aanvraagformulier voor het aanvragen van toestemming bij de examencommissie ten behoeve van het volgen studieonderdelen bij een andere instelling.
- Aanmeldingsformulier om studieonderdelen in het kader van een excellentietraject te kunnen doen.

⁴ In het werkveld liggen mogelijk vragen die door studenten middels excellentietrajecten (onderzoekstage of scriptie) beantwoord kunnen worden. Jaarlijks zal een oproep om dergelijke vragen te melden, gedaan worden in *De Wekker* en bij instellingen zoals Centrum voor Israëlstudies, ForumC, Lindeboominstituut en diverse deputaten. Het werkveld kan ook betrokken worden door het aantrekken van externe beoordelaars. Deze beoordelaars dienen academisch geschoolde professionals te zijn op verwant vakgebied.

6. Studiemogelijkheden elders

Volgen van colleges elders

Studenten kunnen in de vorm van een tweede inschrijving doorgaans zonder extra kosten colleges volgen bij een andere universiteit of faculteit. In overleg met de studieadviseur kan in voorkomende gevallen bij de examencommissie compensatie worden aangevraagd voor elders behaalde studieonderdelen. De student is overigens zelf verantwoordelijk voor het laten registreren van de behaalde studieresultaten door de administratie van de TUA.

Voor studenten die na een (aantal jaren) studie aan de TUA, aan een andere universiteit hun studie theologie willen vervolgen, kan het verstandig zijn daar in een vroeg stadium rekening mee te houden. Bij de studieadviseur kan gevraagd worden naar instroomeisen voor onder andere de opleiding aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) van de PKN en het Hersteld-Hervormd Seminarie aan de VU (HHS).

Instituut voor cultuurethiek/prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut/Prisma

Met bovengenoemde instituten zijn contacten in het kader van mogelijke samenwerking. Deelname aan een van de projecten van deze instituten kan bijvoorbeeld een onderdeel vormen van de major of minor praktische theologie, ethiek of missiologie/evangelistiek. Bij de vakhoogleraren en -docenten kan informatie opgevraagd worden.

Zie ook [p. 147](#) en [179](#) van de studiegids.

Opleiding godsdienstleraar, eerstegraads

Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen daartoe instromen aan de CHE. Een (toekomstig) master theologie geeft ongeveer 35 EC vrijstelling op de deeltijdopleiding van 90 EC. Aan de TUA kan daarnaast voor de eerstegraads godsdienstlerarenopleiding 25 EC vrijstelling gevraagd worden voor keuzevakken en minor in de master. Meer informatie hierover is te verkrijgen bij de studieadviseur.

Zie ook voor meer informatie [p. 149](#) van de studiegids

Studiereis naar Israël

In het kader van de master II-studie kan een studiereis naar Israël gemaakt worden met als doel:

- kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met Messiasbelijdende Joden;
- kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting;
- bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting.

Zie voor meer informatie de minor Judaïca/Kerk en Israël op [p. 187v.](#)

Studiegids 2017/2018

Theologische Universiteit

Apeldoorn

7. Jaaragenda 2017/2018

Datum	Tijd	Activiteit
18 augustus	09.00	Vergadering college van bestuur
24 en 25 augustus		Introductiedagen nieuwe studenten
24 t/m 29 augustus	10.00-12.00	Blok cursus Grieks A-jaar
28 augustus	09.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Master II-examens admissialen Evt. gesprek met studenten die preekconsent of beroepbaarstelling aanvragen
28 aug. t/m 1 sep.		Novitiaat PFSAR
30 augustus	09.00	Vergadering examencommissie

College- en tentamenperiode 1 (vanaf 4 september)

4 september		Eerste collegedag volgens rooster
	09.00	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling
	15.00	Opening academisch jaar, rede door dr. M.C. Mulder
	19.30	Buluitreiking
5 september	15.00	Vergadering college van bestuur
	18.00	Vergadering raad van toezicht
7 september	13.00	Vergadering opleidingscommissie
8 september	14.00	Vergadering universiteitsraad
15 september		Studiedag methodologie voor docenten
20 september	09.30-11.00	Vergadering college van docenten
	14.00	Vergadering college van bestuur
3 oktober	14.00	Vergadering college van bestuur
4 oktober	09.00-13.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's
	13.00	Vergadering curatorium
5 oktober	13.00	Vergadering opleidingscommissie
	15.00*	Master II-kritiekcollege Hans van Vulpen Master I-kritiekcollege Willem Jan van Gent Master I-kritiekcollege Remco de Jong
17 oktober	14.00	Vergadering college van bestuur
25 oktober		Studiedag methodologie voor docenten
27 oktober	13.00	Vergadering universiteitsraad
30 oktober	09.30	Vergadering college van docenten
	12.30	Gezamenlijke lunch
	13.15	Overleg vakgroepen
	15.00	Vergadering college van bestuur
1 november	12.30	Sluiting gebouw i.v.m. Dankdag
2 en 3 november		Retraite college van hoogleraren en UHD's
6 november	10.00	Presentatie(s) masterscripties o.l.v. prof. dr. H.G.L. Peels
	18.00	Vergadering raad van toezicht
7 november	09.00	Vergadering examencommissie
8 november	10.00-13.00	NGP-colleges
	13.30-16.30	Opstart Hebreeuws A-jaar

College- en tentamenperiode 2 (vanaf 9 november)

10 t/m 13 november		PFSAR-weekend
14 november	16.00*	Master I-kritiekcollege Willem Jan van de Velde Master II-kritiekcollege Bart van Vliet Master II-kritiekcollege Jeroen van Limbeek
21 november	14.00	Vergadering college van bestuur
22 november	13.30	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Vooraf evt. gesprek met studenten die beroepbaarstelling aanvragen
24 november	13.30	TUA-themadag
29 november	09.00	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling Master II-examens admissialen
	19.30	Buluitreiking
30 november	13.00	Vergadering opleidingscommissie
5 december	14.00	Vergadering college van bestuur
14 december	13.30	Diesviering PFSAR

20 december	13.00	Vergadering curatorium
20 en 21 december		Integratiecolleges
22 december t/m 2 januari		Gebouw universiteit gesloten
15 januari	14.00	Vergadering college van bestuur
	18.00	Vergadering raad van toezicht
16 januari	09.00	Vergadering examencommissie
17 januari	09.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Evt. gesprek met studenten die preekconsent of beroepbaarstelling aanvragen
23 januari	13.00	Vergadering opleidingscommissie
26 januari	13.00	Vergadering universiteitsraad
29 januari	09.00	Vergadering college van bestuur

College- en tentamenperiode 3 (vanaf 5 februari)

7 februari	09.00	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling Master II-examens admissialen
	19.30	Buluitreiking
15 februari	14.00	Vergadering college van bestuur
	16.00 *	Master II-kritiekcollege Aart-Jan de Jong Master II-kritiekcollege Albert-Jan Dorst Master I-kritiekcollege Spencer Buth
6 maart	14.00	Vergadering college van bestuur
7 maart	09.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's
14 maart	12.30	Sluiting gebouw i.v.m. Biddag
16 maart	13.00	Vergadering opleidingscommissie
19 maart	09.30	Vergadering college van docenten
	12.30	Gezamenlijke lunch
	13.15	Overleg vakgroepen
	15.00	Vergadering college van bestuur
	18.00	Vergadering raad van toezicht
22, 23 maart		Studiedag onderzoeksgroep BEST
28 maart	13.00	Vergadering curatorium
30 maart t/m 2 april		Gebouw universiteit gesloten
6 april	14.00	Vergadering college van bestuur
7 april		Ambassadeursdag
9 april	10.00	Presentatie(s) masterscripties o.l.v. dr. M.C. Mulder
11 april	09.00	Vergadering examencommissie

College- en tentamenperiode 4 (vanaf 16 april)

16 april	18.00	Vergadering raad van toezicht
20 april	13.00	Vergadering universiteitsraad
25 april	13.30	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Aansluitend ergens eten en BOT-vergadering
26 april	14.00	Vergadering opleidingscommissie
27 april		Gebouw universiteit gesloten
1 mei	11.30	Vergadering college van bestuur
7 t/m 9 mei		Themadagen
10 en 11 mei		Gebouw universiteit gesloten
15 mei	11.30	Vergadering college van bestuur
	16.00*	Master II-kritiekcollege Arjan Droger Master II-kritiekcollege Sander Kok Evt. gesprek met studenten die beroepbaarstelling aanvragen
21 mei		Gebouw universiteit gesloten
23 mei	09.00	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling
	19.30	Master II-examens admissialen
	13.15	Buluitreiking
31 mei		Afscheid E-jaar en afsluiting colleges
4 juni		Inhaalcolleges voor vrijdag 11 mei en maandag 21 mei
	15.00	Vergadering college van bestuur
	18.00	Vergadering raad van toezicht
5 t/m 7 juni		Retraite masterstudenten
12 juni	09.00	Vergadering college van bestuur
	13.30	Vergadering examencommissie

13 juni	09.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Evt. gesprek met studenten die preekconsent of beroepbaarstelling aanvragen
14 t/m 20 juni		Vergadering curatorium, admmissie-examens
15 juni	13.00	Vergadering universiteitsraad
26 juni	09.00	Vergadering college van bestuur
	13.00	Vergadering opleidingscommissie

Eind 2017-2018, begin 2018-2019

10 juli	09.00	Vergadering college van bestuur
19 t/m 24 augustus		Sommeruniversität Apeldoorn
22 augustus	09.00	Vergadering college van bestuur
31 augustus	09.00	Vergadering college van hoogleraren en UHD's Master II-examens admissialen, evt. gesprek met studenten die preekconsent of beroepbaarstelling aanvragen
3 september	09.00	Vergadering curatorium, beroepbaarstelling
	15.00	Opening academisch jaar
	19.30	Buluitreiking
10 september	18.00	Vergadering raad van toezicht
12 november	18.00	Vergadering raad van toezicht

* Of zoveel eerder of later als de colleges van de keuzevakken zijn afgelopen.

N.B.:

- Tijdens de vergaderingen van het college van hoogleraren en UHD's kan het master II-examen door niet-admissiale studenten worden afgelegd.
- Admissiale studenten kunnen het master II-examen afleggen en beroepbaarstelling aanvragen op de dagen waarop in de jaaragenda vermeld staat 'beroepbaarstelling'.
- Buluitreiking bachelor-, masterbullen en beroepbaarstelling op de aangegeven data.

8. Verklaring bij de onderdelen van de vakken

Docent	Degene die het vak doceert en het tentamen of examen afneemt.
Omvang	1 EC (European Credit) vertegenwoordigt 28 studiebelastingsuren. Eén studiejaar omvat 60 EC. Wanneer we spreken over het studiepuntensysteem, gebruiken we de term ECTS (European Credit Transfer System).
Vakcode	Deze code correspondeert met de code in de ELO en is vooral voor administratie en docenten van belang.
Periode	Een studiejaar is verdeeld in vier blokken van 10 of 11 weken met elk een college- en tentamenperiode. De bachelorfase beslaat drie studiejaar, dus zes semesters (Ba-1 t/m Ba-6). De masterfase beslaat eveneens drie studiejaar en dus zes semesters (Ma-1 t/m Ma-6).
Colleges	In elk semester wordt gedurende 2 keer 6 weken college gegeven volgens het collegerooster. De <i>opgegeven college-uren per week</i> gelden voor het desbetreffende collegeblok. De colleges zijn verplicht. Men wordt geacht minimaal 75% van de college-uren aanwezig te zijn.
Toetsvorm	Wijze waarop het vak wordt afgerond: schriftelijk- of mondeling tentamens, papers, verslagen e.d. Zie voor regelgeving rondom afname tentamens p. 12 (Tentamens).
Tentamenduur	<i>Maximale tijdsduur</i> waarbinnen het tentamen moet worden gemaakt/gehouden.
Tentamendata	Tentamendatum en herkansingsmogelijkheid van het betreffende tentamen. Tentamens starten op maandag altijd om 13.30 uur en op dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.
Inleverdata	Deadlines voor inleveren van opdrachten.
Instapeis	Bij een aantal vakken zijn instapeisen opgesteld. Een instapeis bij een vak kan een vereiste zijn waaraan de student moet voldoen alvorens de colleges van het vak te kunnen volgen. Dat kunnen een of meerdere vakken of toetsen zijn die met een voldoende moeten zijn afgerond.
Leerdoelen	Omschrijving van kennis, vaardigheden en attitude die een student na afronding van het vak zich eigen gemaakt moet hebben.
Eindtermen	Aanduiding van de relatie tussen het vak en de eindtermen. De nummers verwijzen naar de eindtermen op p. 24 (bachelor) resp. 112v . (master).
Leerlijnen	De leerlijnen zijn een concretisering van de typering van de opleiding. Het wetenschappelijk karakter komt tot uitdrukking in de leerlijnen 'encyclopedische theologie' (de opbouw van de vakken) en 'academische vaardigheden' (vaardigheden: onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken). De gerichtheid op de praktijk en persoonlijke vorming van studenten is te zien in de attitude-leerlijn 'student in relatie...' a. tot God (geestelijke instelling); b. tot zichzelf en de naaste (psycho-sociale attitude); c. tot de (toekomstige) werkomgeving (praktische vaardigheden). Zie ook p. 25v .
Werkvormen	<i>Hoorcollege.</i> College waarin de docent een gedeelte van de thematiek op zijn vakgebied aan de orde stelt. Indien mogelijk wordt de stof via interactie tussen docent en studenten door middel van vragen, antwoorden en discussie behandeld. <i>Werkcollege.</i> College waarin studenten gezamenlijk of in groepjes een tekst lezen of aan opdrachten werken. <i>Instructiecollege.</i> College waarin integraal thuisgemaakte opdrachten worden besproken en nieuwe opdrachten worden toegelicht. <i>Gastcollege.</i> College verzorgd door een gastdocent. <i>Collegevoorbereiding.</i> Lezen en bestuderen van literatuur en/of opdracht(en)

	<p>maken ter voorbereiding op het komende college.</p> <p><i>Zelfstudie.</i> Lezen en bestuderen van literatuur en/of maken van opdracht(en) ter voorbereiding op de toets.</p> <p><i>Scriptie.</i> A-jaar-essay, bachelorproef, exegesescriptie, masterscriptie.</p> <p><i>Leesverslag.</i> Samenvatting van en reflectie over gelezen literatuur.</p> <p><i>Paper/werkstuk/Essay.</i> Korte, thematische opdracht.</p> <p><i>Reflectieverslag.</i> Reflectie op de opgegeven stof en/of het eigen handelen.</p> <p><i>Presentatie.</i> Oefening in spreekvaardigheid.</p> <p><i>Stage.</i> Opdoen van praktijkervaring in het werkveld.</p> <p><i>Testimonium.</i> Afronding van een vak door middel van het volgen van colleges en/of het inleveren van een schriftelijke opdracht die niet becijferd wordt.</p>
Studielast	Vertaling van het aantal <i>EC naar studie-uren</i> , verdeeld in het aantal studie-uren die besteed kunnen worden aan de diverse onderdelen van het vak.
Toetseisen	<p><i>De categorie 'Toetseisen' bevat de verplichte literatuur voor het tentamen of de omschrijving en eisen m.b.t. het te vervaardigen leesverslag, paper e.d.</i></p> <p>Achter de publicaties tref je tussen haken de volgende afkortingen aan: <i>p. (pagina's)</i> – het aantal pagina's dat uit genoemde publicatie bestudeerd dient te worden. <i>cat. (categorie)</i> – de categorie geeft de moeilijkheidsgraad van de publicatie aan. Er zijn vier gradaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • categorie 1 - moeilijke stof → 3 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof kan bijvoorbeeld een hoge informatiedichtheid bevatten, een moeilijke redentatie betreffen en/of erg gedetailleerd zijn. • categorie 2 - gemiddelde stof → 5 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een minder hoge informatiedichtheid. • categorie 3 - eenvoudige stof → 7 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een lage informatiedichtheid of een pagina bevat weinig tekst (minder dan 350 woorden per pagina). • leesstof → 15 à 20 pagina's per uur. Bij deze stof gaat het om een algemeen overzicht. Detailvragen mogen niet gesteld worden op het tentamen.
Aanbevolen literatuur	Literatuur naast de verplichte literatuur, <i>ter oriëntatie op de stof</i> .
Bijzonderheden	Dat wat speciaal aandacht vraagt in vergelijking met andere vakken.
Keuzevakken	Keuzevakken kunnen gezien worden als 'vrije ruimte', die naar eigen inzicht kan worden ingevuld. Met name in het vierde en vijfde studiejaar staan veel keuzevakken gepland. Daarvoor kun je kiezen uit de keuzevakken die jaarlijks worden aangeboden, maar je mag ook een of meerdere keuzevakken invullen met vakken bij een andere (niet) theologische opleiding of een minor van bijv. 10 EC uit de master II. Eis is wel dat voldaan wordt aan het niveau, de omvang en dat het liefst ook enige relatie heeft met theologie. Bij twijfel of voor advies kun je contact opnemen met de studieadviseur.

9. Eindtermen Bachelor

Einddoel De afgestudeerde...	Eindterm De afgestudeerde...
1. is in staat tot zelfstandig bronnenonderzoek.	<ol style="list-style-type: none"> 1. beheerst de talen van de Bijbel en het oudchristelijk Latijn in die mate dat hij in staat is tot zelfstandig bronnenonderzoek. 2. kan gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases. 3. heeft inzicht in het proces van de exegese.
2. gaat zelfstandig om met relevante theologische literatuur en begrippen.	<ol style="list-style-type: none"> 4. is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen en weer te geven. 5. kan op de verschillende theologische terreinen de belangrijkste theologisch-wetenschappelijke begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's herkennen.
3. heeft initiële kennis van en inzicht in de Bijbelse, ecclesiologische, systematische en praktische vakken.	<ol style="list-style-type: none"> 6. heeft elementaire kennis van de Bijbel, de kerk- en theologiegeschiedenis, de christelijke geloofsleer en ethiek, en de praktisch theologische vragen, en geeft blijk van inzicht in de problemen die zich op deze terreinen voordoen. 7. heeft kennis van het missionaire en diaconale aspect van het gemeentezijn.
4. kan de theologie plaatsen ten opzichte van andere wetenschappen.	<ol style="list-style-type: none"> 8. is in staat om met het oog op theologische vragen de mogelijkheden van de inbreng van niet-theologische wetenschappen in hoofdlijnen te overzien. 9. heeft basale kennis van en inzicht in andere religieuze stromingen dan het christendom
5. weet zijn theologische kennis en vaardigheden in te zetten voor kerk en samenleving.	<ol style="list-style-type: none"> 10. kan voor de theologie relevante kennis en vaardigheden integreren in een gereformeerde levensovertuiging en deze overtuiging expliciteren in wetenschappelijke discussies. 11. heeft basale kennis van en inzicht in de Bijbelse fundering, de theologische doordinking en de praktische contextuele uitvoering van de missionaire en diaconale taak van de gemeente en kan deze kennis communiceren. 12. heeft kennis van en inzicht in organisatievormen, werkvormen, processen en veranderingen in de gemeente en kan daarmee een bijdrage leveren aan de opbouw van de gemeente. 13. heeft elementaire vaardigheid verworven in het schrijven en presenteren van een meditatie, Bijbelstudie of preekvoorstel. 14. bezit de basisvaardigheden om preken te analyseren en bekritisieren.
6. kan een schriftelijk werkstuk wetenschappelijk acceptabel presenteren voor een publiek van specialisten.	<ol style="list-style-type: none"> 15. kan argumentaties in teksten op de verschillende deelgebieden van de theologie analyseren en evalueren. 16. kan op correcte wijze een theologische vraagstelling beoordelen en dit oordeel beargumenteren. 17. bezit de vaardigheid om een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines via een zelfstandige bronnenbestudering en een goed gestructureerde schriftelijke rapportage wetenschappelijk te presenteren.
7. heeft zich een geestelijke instelling en psycho-sociale attitude verworven om doelgericht te kunnen werken (in kerk en samenleving).	<ol style="list-style-type: none"> 18. beschikt over voldoende zelfkennis en heeft inzicht in persoonlijkheidsontwikkeling. 19. beschikt over empathisch vermogen in de omgang met de medemens. 20. is goed in staat tot het voeren van een gesprek en het inhoudelijk structureren daarvan. 21. is attent op en beschikt over vaardigheid in het omgaan met conflicten. 22. is in staat tot reflectie op de eigen houding en opvattingen en kan op grond daarvan zijn handelen bijstellen.
8. heeft een geestelijke instelling die getuigt van de liefde tot de Here God, zijn Woord, zijn dienst en zijn gemeente.	<ol style="list-style-type: none"> 23. is zich bewust van zijn missionaire roeping. 24. heeft zich verdiept in de taak en de plaats van het geloof in zijn persoonlijk leven.

10. Leerlijnen verplichte BA-vakken 2017-2018

De leerlijn *encyclopedische theologie* (kennis) bestaat uit: Bijbelse vakken (BT), Kerkhistorische vakken (HT), Systematische vakken (ST) en Praktische vakken (PT). Het curriculum is zodanig vormgegeven dat de theologische disciplines allen aan bod komen. Er is sprake van een zekere opbouw: het gewicht verschuift geleidelijk van BT naar HT naar ST naar PT. De bachelor begint met vooral BT (waaronder de brontalen van de Bijbel), vervolgens komt daar HT bij. Gaandeweg de bachelor worden de ST en PT daaraan toegevoegd. In de master komen alle disciplines aan bod, met het hoofdaccent op ST en PT en kiezen de studenten één afstudeerdiscipline. Deze leerlijn sluit aan bij Ba-einddoelen 3 en 4.

De leerlijn *academische vaardigheden* (vaardigheden) bevat de vaardigheden: Onderzoeken, Kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), Schrijven, Mondeling presenteren, Discussiëren en argumenteren, Samenwerken. Deze leerlijn sluit aan bij Ba-einddoelen 1, 2 en 6.

De derde leerlijn gaat over de *student in relatie...* (attitude) tot God (Geestelijke instelling), tot zichzelf en de naaste (Psycho-sociale attitude), tot de (toekomstige) werkomgeving (Praktische vaardigheden). Deze leerlijn sluit aan bij Ba-einddoelen 5, 7 en 8.

De leerlijnen 'academische vaardigheden' en 'student in relatie...' zijn per onderdeel uitgesplitst in 3 niveaus, zie onderstaande tabel. Over het algemeen geldt niveau 1 voor het A-jaar, niveau 2 voor het B-/C-jaar en niveau 3 voor de master.

Academische vaardigheden		
Onderzoeken	1	Kan doelgericht informatie en publicaties zoeken, de zoekstrategie zonodig aanpassen, en de aanpak en resultaten systematisch vastleggen. Kan onder begeleiding een nauwkeurige en onderzoekbare probleemstelling formuleren en een daarbij passend eenvoudig onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
	2	Kan kritisch en beredeneerd selecteren welke informatie en publicaties bruikbaar zijn gegeven het doel en deze selectie beschrijven en verantwoorden. Kan door anderen uitgevoerde onderzoeken en overzichten van onderzoeken over een bepaald onderwerp kritisch lezen en bediscussiëren. Kan het onderscheid tussen diverse vormen van fundamenteel en praktijkgericht onderzoek adequaat hanteren.
	3	Kan beoordelen en beslissen wanneer voldoende informatie en publicaties beschikbaar zijn gegeven het doel, en de resultaten evalueren (waaronder ook de beperkingen aangeven) in relatie tot de randvoorwaarden zoals tijd, budget en toegankelijkheid van bronnen. Kan publicaties op hoog wetenschappelijk niveau over een theologisch onderwerp kritisch lezen, incl. de relaties tussen theorie, onderzoek, empirie en praktijk. Kan zelfstandig een relevante probleemstelling ontwikkelen en een daarbij passend onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
Kritisch analyseren en synthetiseren	1	Kan in een tekst/informatie onderdelen herkennen en aan elkaar relateren, onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken en tussen feiten en meningen, inconsistenties en cirkelredeneringen opmerken, getrokken conclusies beoordelen, en overeenkomsten en verschillen met andere teksten aangeven. Kan meerdere ingrediënten samenvatten en combineren in een eenvoudig ontwerp (bijv. van een analyse, standpunt, model of plan) of schets (bijv. van een situatie of advies).
	2	Kan de gelaagdheid van informatie onderkennen (niveaus van abstractie, argumentatie, e.d.), en signaleren waar sprake is van eenzijdigheid, ongenueanceerdheid, vooringenomenheid, verhullend taalgebruik, ongefundeerde beweringen en overgeneralisatie. Kan tegenwerpingen maken en zelf (andere) verbanden leggen en conclusies trekken. Kan uiteenlopende ingrediënten integreren in een redelijk complex en omvangrijk ontwerp en dat ontwerp theoretisch verantwoorden. Kan slecht gedefinieerde problemen structureren. Kan een ontwerp optimaliseren binnen gegeven randvoorwaarden.
	3	Kan aangeven wat een tekst/informatie bijdraagt aan de kennisontwikkeling op het betreffende gebied, wat de beperkingen ervan zijn, en welke aspecten of problemen onopgelost blijven. Kan een aantal, evt. tegenstrijdige, ingrediënten integreren bij de ontwikkeling van een eigen ontwerp, het ontwerpproces en het resultaat theoretisch verantwoorden, de reikwijdte van het resultaat aangeven, en anticiperen op receptie en gebruik van het resultaat door anderen.

Schrijven	1	Kan met behulp van gestructureerde aanwijzingen voor medestudenten en docenten over een niet te moeilijk onderwerp een samenvattende of rapporterende tekst schrijven die voldoet aan de basiseisen van opbouw, alineagebruik, zinsbouw, woordkeus, interpunctie, spelling, en bronvermeldingen.
	2	Kan met weinig aanwijzingen rapporterende teksten schrijven op niveau 1. Kan met beperkte aanwijzingen een analyse van een probleem en een recensie schrijven begrijpelijk voor een geïnteresseerde theoloog, inhoudelijk consistent en evenwichtig, en in een vloeiende stijl.
	3	Kan met weinig aanwijzingen een zelf te ontwikkelen en te documenteren betoog schrijven over een pittig onderwerp, gericht op een specifiek publiek, uitmondend in heldere conclusies.
Mondeling presenteren	1	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties goed verstaanbaar een eigen verhaal presenteren met een duidelijke opbouw en binnen de beschikbare tijd.
	2	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties en met adequate lichaamstaal en voldoende oogcontact en in een rustig tempo een duidelijke boodschap of centraal thema presenteren.
	3	Kan ondersteund door diverse media presenteren, het publiek boeien en er inhoudelijk bij betrekken, en met het publiek interacteren.
Discussiëren en argumenteren	1	Kan op basis van bewustwording van en inzicht in diverse vormen en aspecten van argumenteren en fases in een debat als individu argumenteren en een debat analyseren.
	2	Kan argumenteren inzetten als middel om te leren, passende standpunten naar voren brengen en standpunten van anderen begrijpen en waarderen, kennis delen en bijdragen aan discussies en aan het argumentatieproces in een groep.
	3	Kan bij een debat de context waarin het debat plaatsvindt betrekken (maatschappelijk, wetenschappelijk, e.d.) en de rol aangeven die deze context speelt.
Samenwerken	1	Kan bij een eenvoudige taakinhoud bijdragen aan het formuleren van gemeenschappelijke doelen, verdelen van taken, en integreren van resultaten, via face-to-facecontact bijdragen aan zorgvuldige informatie, overleg, argumentatie en besluitvorming, bijdragen aan een veilig sociaal klimaat, en medeverantwoordelijkheid dragen voor het product. Kan samenwerken met personen met verschillende achtergronden en referentiekaders.
	2	Kan bij minder eenvoudige taakinhoud deelnemen aan meer complexe vormen van samenwerken, ook met externen buiten de groep, waarbij hogere eisen worden gesteld aan de communicatie door inzet van meer media en andere vormen van communicatie zoals groepsdiscussie via e-mail. Kan risico's signaleren en hanteren.
	3	Kan binnen de groep sociale problemen (helpen) oplossen, de groep naar buiten toe vertegenwoordigen, en samenwerken met een externe partij (bijv. opdrachtgever). Kan aankoersen op een in de context optimaal resultaat.
<i>Student in relatie...</i>		
Geestelijke instelling	1	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord en kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen.
	2	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie.
	3	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie, durft geestelijk gezag te dragen en te accepteren en kan op verbindende wijze reflecteren op spiritualiteit van anderen.
Psycho-sociale attitude	1	Durft authentiek te zijn en kan reflecteren op eigen handelen en zijn.
	2	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding.
	3	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is zelfstandig en pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding, kan omgaan met kritiek en eigen kwetsbaarheid, durft verantwoordelijkheid te nemen en kan (stressbestendig) omgaan met crisissituaties en werkdruk.
Praktische vaardigheden	1	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
	2	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar.
	3	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar, heeft pedagogische vaardigheden, kan omgaan met conflicten en kan leidinggeven.

11. Collegeverdeling Bachelor

Vakken	Ba-1		Ba-2		Ba-3		Ba-4		Ba-5		Ba-6	
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Integratiecolleges		X				X				X		
Themadagen				X				X				X
Persoonlijke en praktische vorming	1	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Logopedie											X	X
Bachelorproef											X	X
Dogmatiek								2		2		
Ethiek							2		2			
Evangelistiek/Missiologie			2		2							
Exegese OT								3				3
Exegese NT							3				3	
Filosofie	2	2										
Godsdienstwetenschap		2										
Grieks	6	2	6	2	4		4					
Hebreeuws		6	4	4	4	2		2		2		
Homiletiek											2	2
Inleiding exegese				4								
Inleiding kerkgeschiedenis		2										
Inleiding theologie	2											
Judaïca/Kerk en Israël											4	
Kerkgeschiedenis					2	4			2			
Keuzevak					2			2	4			
Latijn										4	2	4
Methodologie		0,5								0,5	0,5	
Nederlandse Kerkgeschiedenis							4					
Nieuwe Testament								4	4			
Ontwikkelingspsychologie			2									
Oriëntatie OT/NT	4											
Oude Testament						4				4		
Poimeniek						2						
Praktische homiletiek											1	1
A-jaar-essay			X	X								
<i>Aantal colleges per week</i>	15	15 ²⁵	14 ⁷⁵	10 ⁷⁵	14 ⁷⁵	12 ⁷⁵	13 ⁷⁵	13 ⁷⁵	12 ⁷⁵	13 ²⁵	13 ²⁵	10 ⁷⁵

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeblok, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

12. Schema propedeuse – cohort 2017

European Credit Transfer System

VAK	Bachelor 1 ^e semester		Bachelor 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges	-	X	-	-	X
Themadagen	-	-	-	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	X	X	X
Evangelistiek/Missiologie 1	-	-	2,5	-	2,5
Filosofie 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Godsdienstwetenschap	-	2,5	-	-	2,5
Keuzevak Grieks 1 , 2 , 3 , 4	5*	2,5*	5*	2,5*	15
Hebreeuws 1 , 2 , 3	-	5	2,5	5	12,5
Inleiding exegetische OT/NT	-	-	-	5	5
Inleiding kerkgeschiedenis	-	2,5	-	-	2,5
Inleiding theologie	2,5	-	-	-	2,5
Methodologie 1/ A-jaar-essay	-	X	2,5	2,5	5
Ontwikkelingspsychologie	-	-	2,5	-	2,5
Oriëntatie OT/NT	5	-	-	-	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzevakken [pagina 76v](#) aan het einde van de bachelor.

Voor vakken aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	Mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	BaC-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium, persoonlijk gesprek en portfolio, waarin opgenomen de opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke inzichten en vaardigheden, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.
De student verwerft:
- kennis en praktijkervaring van studievaardigheden en timemanagement;
 - inzicht in beroepsmogelijkheden en daarbij behorende competenties;
 - kennis van de (eigen) leerstijlen;
 - vaardigheden in het reflecteren op het eerste (persoon) en tweede (handelen) niveau;
 - basale vaardigheden voor het opzetten van een persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Eindtermen* 18, 22 t/m 24
- Leerlijnen* Schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude
- Studielast* Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met mentor-hoogleraar (1) en persoonlijk begeleider (2) 2,5 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2,5 uur
- Toetseisen*
- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
 - Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
 - Reflectiepaper over Kapic, Kelly M., *A little book for new theologians: why and how to study theology* (Downers Grove: IVP Academic, 2012), ter voorbereiding op het mentorgesprek.
- Aanbevolen literatuur*
- Studievaardigheden*
- Boulay, Doreen du, *Succesvol studeren voor dummies* (Amsterdam: Pearson Addison Wesley, 2010).
 - Essen, T. van & H.C. Schouwenburg, *Overwin je faalangst met de R.E.T.-methode* (Tielt: Lannoo, 2008²).
 - Jensen, S., *Dag vriend! Intiem kapitaal in tijden van Facebook, GeenStijl en WikiLeaks* (Rotterdam: Lemniscaat cop. 2012).
 - Pilot, A., *Studeer effectief* (Groningen: Noordhoff, 2012²).
 - Ploeg, T. van der, *Mind mappen. Slimmer informatie verwerken en onthouden* (Zaltbommel: Thema, 2013).
 - Pol, M., *Nog slimmer! Wegwijzer door efficiënt en effectief studeren* (Amsterdam: University Press, 2010⁴).
- Persoonlijke ontwikkeling*
- Covey, S.R. e.a., *Prioriteiten. Effectieve keuzes in leven en werk* (Amsterdam/Antwerpen: Business Contact, 2002⁵).
 - Grit, R. e.a., *Competentiemanagement. Persoonlijk ontwikkelplan* (Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2004²).
 - Groen, M., *Reflecteren: de basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen* (Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006).
- Leerstijlen*
- Hendriksen, J., *Cirkelen rond Kolb. Begeleiden van leerprocessen* (Barneveld: Boom/Nelissen, 2011⁵).
 - <http://www.thesis.nl/kolb>.
 - <http://www.leren.nl/artikelen/2003/leerstijlen.html>.
- Beroepsmogelijkheden*
- Hoek, Jan e.a. (eds.), *Praktijkgericht. Handboek voor de hbo-theoloog* (Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010).

Reflecteren

- Groen, M., *Reflecteren: de basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen* (Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006).
- Nijgh, Lida, *Leren reflecteren* (Barneveld: Boom/Nelissen, 2009).

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men [OnderwijsOnline](#), paragraaf 2.5 onder Algemene Informatie 2017/2018.

Filosofie (1 en 2)

<i>Docent</i>	Drs. I.D. Haarsma	<i>Vakcode</i>	BaA-F1,2
<i>Toetsvorm</i>	Twee schriftelijke tentamens	<i>Omvang</i>	2x 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2x 2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	24 oktober, herkansing 12 januari (filosofie 1) 19 januari, herkansing 23 maart (filosofie 2)	<i>Colleges</i>	Gedurende 2 collegeblokken 2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- kan de hoofdlijnen van de geschiedenis van de westerse filosofie beschrijven;
- kan enkele, ook voor de theologie relevante, centrale filosofische begrippen, denkkaders, probleemstellingen en zienswijzen omschrijven en interpreteren;
- heeft basiskennis van enkele christelijke denkers.

Eindtermen

5, 8, 10

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Instructie- en hoorcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 62 uur
Zelfstudie 60 uur

Toetseisen

De toetsing bestaat uit twee delen:

1. Deeltoets 1 (blok 1)

- Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later), hfdst. 2 t/m 9, behalve 90-100; 146-161; 330-340. [264 p. cat. 2 en 37 p. leesstof → 52 uur]
- Collegestof. [→ 9 uur]

2. Deeltoets 2 (blok 2)

- Brink, G. van den, *Oriëntatie in de Filosofie* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2000 of later), 90-100, 146-161, 330-340. [37 p. cat. 2 → 7 uur]
- Hengstmengel, Bas, *Denken met het hart* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2015), hfdst. 2, 4, 7 t/m 9, 12, 13 en 15. [144 p. cat. 2 en 125 p. leesstof → 45 uur]
- Collegestof [→ 9 uur]

Het eindresultaat voor Filosofie is het gemiddelde van Filosofie 1 en Filosofie 2.

Aanbevolen literatuur

- Woudenberg, R. van, *Gelovend denken. Inleiding tot een christelijke filosofie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2004).

Grieks 1 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, ± 4 schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week (+ 8 uur in de introductieperiode)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica en het vocabulaire van les 1 t/m 15 van Mouseion eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 33 uur (4x1,5 uur in de introductieperiode + 6x4,5 uur in de collegeperiode) Collegevoorbereiding 44 uur Zelfstudie 63 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tentamen: Mouseion t/m les 15 en collegestof. ◦ ± vier schriftelijke overhoringen.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mekking, T. & H. van Oranje, <i>Mouseion. Cursus Grieks voor beginners</i> (Amsterdam: VU University Press, 2008 of later). - Nuchelmans, J. e.a., <i>Kleine Griekse Grammatica</i> (Pauli Brandii Bibliotheca Graeco-Latina, 18^e herziene druk of later).

Inleiding theologie

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	BaA-IT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	27 oktober, herkansing 2 februari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van verschillende visies op theologie als wetenschap en de encyclopedische implicaties daarvan; - heeft een basale kennis van de verschillende theologische disciplines en in de belangrijkste theologische thema's; - kan op een basaal niveau beredeneerde keuzes maken inzake de eigen theologische voorkeuren. <p>Oorsprong en inhoud van de verschillende theologische disciplines worden uiteengezet. Teksten van belangrijke theologen worden gelezen.</p>
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 10
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Brink, G. van den, <i>Een publieke zaak. Theologie tussen geloof en wetenschap</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2004), 13-360. [347 p. cat. 3 → 55 uur]

- Bruijne, A.L.Th. de, 'Gereformeerde theologie vandaag', in: A.L.Th. de Bruijne (ed.), *Gereformeerde theologie vandaag: oriëntatie en verantwoording* (TU-Bezinningsreeks nr. 4) (Barneveld: De Vuurbaak, 2004), 11-27. [16 p. cat. 2 → 3 uur]
- Collegestof [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Adriaanse, H.J. e.a., *Het verschijnsel theologie. Over de wetenschappelijke status van de theologie* (Meppel: Boom, 1987).
- Adriaanse, H.J. (ed.), *Tweestromenland. Over wijsgerige en belijdende theologie* (Leuven: Peeters, 2001).
- Barth, Karl, *Einführung in die evangelische Theologie*, Zürich 1985³ (= *Wat is evangelische theologie? De zwanenzang van Karl Barth* (Kampen: Kok, 1999)).
- Ebeling, G., *Studium der Theologie. Eine enzyklopädische Orientierung* (Tübingen: Mohr, 1975).
- Kuitert, H.M., *Filosofie van de theologie* (Leiden: Martinus Nijhoff, 1988).
- Kuyper, A., *Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid* (Amsterdam: J.A. Wormser, 1908²) (3 delen).
- Pannenberg, W., *Wissenschaftstheorie und Theologie* (Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1973).

Oriëntatie OT/NT

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaA-OOTNT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	7 november, herkansing 23 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdat opdracht(en)</i>	Uiterlijk 1 week voor het tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- De student:
- verwerft initiële kennis van de leefwereld van de Bijbel, van zowel de oudtestamentische als de nieuwtestamentische periode;
 - kan basale gegevens inzake instellingen en gewoonten in de tijd van de Bijbel (zoals leefomstandigheden, cultus en feesten, rechtspraak en leger en maatschappelijke verhoudingen) reproduceren;
 - is in staat om Bijbelse gegevens te plaatsen in de eigen oud-oosterse c.q. Joods-Hellenistische context;
 - leert het belang van de archeologie en de geografie voor de uitleg van de Bijbel kennen;
 - kent de middelen voor het verkrijgen van nadere informatie op genoemde terreinen en weet deze te hanteren.

Eindtermen

2, 4, 5, 6, 8, 10

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het OT': 9 uur
 Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het NT': 9 uur
 Zelfstudie: tentamen, bestaande uit twee componenten:
 a. schriftelijk werkstuk (leesverslag, uiterlijk 1 week voor het tentamen in te leveren; inleveren van het werkstuk is voorwaarde voor deelname aan het tentamen) waarin tevens het verslag van een bijgewoonde lezing van Ex Oriente Lux: 29 uur
 b. schriftelijk tentamen: 93 uur

Toetseisen

Schriftelijk werkstuk
 Een paper met korte samenvatting van de hierna genoemde literatuur. Per onderdeel voeg je een beknopte eigen evaluatie/indruk toe. Verhouding samenvatting – eigen evaluatie: 80% - 20%. Het paper telt max. 7.000 wrd. In dit paper neem je ook je verslag van een EOL-lezing (4 uur) op.

- Laughlin, J.C.H., 'Archeology', in: Katharine D. Sakenfeld, *The New Interpreter's Dictionary of the Bible*. Vol. 1 (Nashville: Abingdon, 2006), 232-246. [15 p. cat. 1 → 5 uur]
- Matthews, V.H., *Studying the Ancient Israelites. A Guide to Sources and Methods* (Grand Rapids: Baker Academia, 2007), 59-90. [31 p. cat. 1/2 → 9 uur]
- Naar eigen keuze enkele artikelen (samen ongeveer 25 pagina's) op het terrein van de bijbelse oudheidkunde, uit Herion, Gary A. e.a. *The Anchor Bible Dictionary* (New York: Doubleday, 1992) of uit de reeks *Dictionary of the Old Testament* (4 delen) (Leicester: IVP, 2002-2012) dan wel uit Green, Joel B. & L.M. McDonald (eds.), *The World of the New Testament. Cultural, Social and Historical Contexts* (Grand Rapids: Baker, 2013), voor zover nog niet in de tentamenstof opgenomen. [25 p. cat. 1 → 11 uur]

Literatuurtentamen

Deel OT:

- Borowski, O., *Daily Life in Biblical Times* (Atlanta: SBL, 2003). [120 p. cat. 2 → 24 uur]
- Negenman, J.H. & B. van Elderen, 'Geografie van de bijbelse landen', in: A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek 1: De wereld van de Bijbel* (Kampen: Kok, 1981), 11-75; ter raadpleging: een bijbelse atlas. [leesstof → 4 uur]
- Roubos, K., 'Bijbelse instellingen', in: *Bijbels Handboek I* (Kampen: Kok, 1981 of latere druk), 471-520. [50 p. cat. 1 → 17 uur]
- Collegedictaat (incl. kennis kaart Palestina). [→ 5 uur]

Deel NT:

- Aalders, G.D.J. Hwzn, 'De Hellenistische wereld', in: *Bijbels Handboek IIb* (Kampen: Kok, 1983 of latere druk), 90-116. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Claussen, C. & J. Frey (eds.), *Jesus und die Archäologie Galiläas. Biblisch Theologische Studien 87* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener, 2008), 7-38. [31 p. cat. 2 → 6 uur]
- DeSilva, D.A., *An Introduction to the New Testament. Context, Methods & Ministry Formation* (Downers Grove: InterVarsity, 2004), 111-144. [35 p. cat. 2 → 7 uur]
- Green, Joel B. & L.M. McDonald (eds.), *The World of the New Testament. Cultural, Social and Historical Contexts* (Grand Rapids: Baker, 2013), hfdst. 1, 2, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 18. [95 p. cat. 2 → 19 uur]
- Collegestof (incl. artikelen). [→ 6 uur]

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a. (eds.), *Introducing the New Testament. Its Literature and Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001), 1-51.
- Dever, W.G., *What Did the Biblical Writers Know and When Did They Know It? What Archeology Can Tell Us about the Reality of Ancient Israel* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001).
- Hoffmeier, J.K., *De archeologie van de Bijbel* (Amsterdam: Ark Media, 2009).
- King, Ph.J. & Lawrence E. Stager, *Life in Biblical Israel* (Library of Ancient Israel; Louisville: Westminster John Knox Press, 2001).
- Kollmann, B., *Einführung in die Neutestamentliche Zeitgeschichte* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2006).
- Malina, B.J., *The New Testament World. Insights from Cultural Anthropology* (Louisville: John Knox Press, 2001).
- Pilch, J.J., *A Cultural Handbook to the Bible* (Grand Rapids: Eerdmans, 2012).
- Vaux, R. de, *Hoe het oude Israël leefde. De instellingen van het Oude Testament* (Roermond: Romen, 1973).

Bijzonderheden

Dit vak wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokken) en de docent NT (6 blokken). Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Oriëntatie OT/NT bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Godsdienstwetenschap

<i>Docent</i>	Drs. B.J. Dikken	<i>Vakcode</i>	BaA-Go
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	1 februari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- Verwerving van algemene kennis en begrip van de grote niet-christelijke godsdiensten, te weten: 'Indigenous Religions' (primaire religieuze systemen of stamreligies in Afrika, Azië en Amerika), jodendom (als complementair op het vak Judaïca), islam, hindoeïsme en boeddhisme.
 - Dit omvat een kort historisch overzicht, de heilige boeken, de godsdienstige praktijken van alledag, de verschillende stromingen en actuele verschijningsvormen in de huidige tijd.
 - Persoonlijke kennismaking met de religieuze belevingswereld van een aanhanger van een van deze godsdiensten.

Eindtermen 2, 8, 9, 20

Leerlijnen Onderzoeken (bronnen worden aangereikt), kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, samenwerken

Studielast

Hoorcolleges 6,5 uur
 Werkcolleges 2,5 uur
 Collegevoorbereiding 5 uur
 Verslag van praktische opdracht 4 uur
 Zelfstudie 52 uur

- Toetseisen*
- Beaver, Robert P., *The World's Religions. A Lion Handbook* (Oxford: Lion Publishing, 1994²), 170-196 ('Hinduïsm'), 197-206 ('The Sikh Faith'), 222-244 ('Buddhism'). [60 p. cat. 2/3 → 10 uur]
 - Borg, M. ter e.a., *Handboek religie in Nederland: perspectief, overzicht, debat* (Zoetermeer: Meinema, 2008), hfdst. 8: 'Hindoeïsme' (253-264), hfdst. 9: 'Boeddhisme' (265-281). [26 p. cat. 3 → 4 uur]
 - Esposito, J.L. e.a., *World Religions Today* (Oxford: Oxford University Press, 2012⁴), hfdst. 2: 'Indigenous Religions' (gedeeltelijk: p. 37-61), hfdst. 3: 'Judaïsm' (75-145), hfdst. 5: 'Islam' (215-295). [175 p. cat. 2/3 → 29 uur]
 - Waardenburg, J. e.a., *Islam, Norm, Ideaal en Werkelijkheid* (Weesp: Het Wereldvenster, 1984¹), hfdst. 2: 'Mohammed' (46-63), hfdst. 3 'Koran' (64-89), hfdst. 16: 'Het recht – recente ontwikkelingen' (292-310). [61 p. cat. 3 → 9 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bowker, J. e.a., *The Cambridge Illustrated History of Religions* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002).
 - Bowie, F., *Anthropology of Religion. An Introduction* (Malden: Blackwell, 2006²).
 - Eliade, M. e.a., *The Encyclopedia of Religion* (New York: Macmillan, 1987).
 - Lange, N. de e.a., *Modern Judaism: An Oxford Guide* (Oxford: Oxford University Press, 2005).

Grieks 2 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, eventueel schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	15 januari, herkansing 26 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 1 gevolgd

<i>Leerdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 16 t/m 19 van Mouseion eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 37 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tentamen: Mouseion: les 16 t/m 19 en collegestof. ◦ Eventueel schriftelijke overhoringen.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mekking, T. & Oranje, H. van, <i>Mouseion. Cursus Grieks voor beginners</i> (Amsterdam: VU University Press, 2008 of later). - Nuchelmans, J. e.a., <i>Kleine Griekse Grammatica</i> (Pauli Brandii Bibliotheca Graeco-Latina, 18^e herziene druk of later).

Hebreeuws 1

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaA-He1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	25 januari, herkansing 20 maart	<i>Colleges</i>	6 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Hebreeuws; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het naamwoord (incl. suffixpronomina), het lidwoord, voorzetsels (incl. suffixpronomina), het persoonlijk voornaamwoord, het aanwijzend voornaamwoord en het sterke werkwoord (grondstam); - heeft (zeer) basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws, voornamelijk betreffende de bijvoeglijke bepaling, de status constructus-verbinding, de trappen van vergelijking en de vorming van verbale en non-verbale zinnen; - heeft zeer basale kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (partikels en naamwoorden); - kan het Hebreeuwse kwadraatschrift lezen, voorlezen, schrijven en transcriberen (incl. Masoretische vocalisatie); - kan woordsoorten herkennen en benoemen; - kan verbogen/vervoegde vormen herkennen en determineren; - kan eenvoudige Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 30 uur Collegevoorbereiding 54 uur (18 x 3 uur) Zelfstudie 56 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), les 1 t/m 20, 22 t/m 25 en 30. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012). ◦ Schnittjer, Gary E., <i>Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used One Hundred Times or More</i> (ScriptureWorkshop.com, 2009), sections one, two, three, five, seven, nine (http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html).
<i>Bijzonderheden</i>	De eerste colleges worden in de laatste tentamenweek van blok 1 gegeven.

Inleiding kerkgeschiedenis

<i>Docent</i>	Mw. drs. C.Th. Boerke	<i>Vakcode</i>	BaA-IK
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari, herkansing 10 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Een kennismaking met de belangrijkste personen, thema's en gebeurtenissen uit de kerk- en theologieggeschiedenis. In de hoor- en werkcolleges wordt een overzicht gegeven van de kerkgeschiedenis van 0-2000. De student heeft na afronding van het vak kennis van de belangrijkste momenten uit de kerkgeschiedenis, inzicht in welke theologische onderwerpen de eeuwen door een belangrijke rol hebben gespeeld, en een breed overzicht over de geschiedenis van de kerk in het algemeen en die van West-Europa in het bijzonder.
<i>Eindtermen</i>	6, 8, 15, 16, 17
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges waarin een overzicht gegeven wordt van de kerkgeschiedenis van 0-2000. Hoorcolleges 6 uur Werkcolleges 3 uur Voorbereiding collegeopdracht 3 uur Zelfstudie 58 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ McGrath, A.E., <i>Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought</i> (Oxford: Wiley-Blackwell, 2013²). [280 p. cat. 2 → 54 uur]. ◦ Collegestof. [→ 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - MacCulloch, D., <i>De geschiedenis van het Christendom</i> (Houten: Spectrum, 2009). - Praamsma, L., <i>De Kerk van alle tijden. Verkenningen in het landschap van de kerkgeschiedenis</i> (Franeker: Wever, 1979-1981).

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	Ba-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

<i>Leerdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	10, 13, 16, 21, 23
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - themadagen 18 uur - collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Methodologie 1

<i>Docent</i>	Drs. I.D. Haarsma	<i>Vakcode</i>	BaA-SO
<i>Toetsvorm</i>	A-jaar-essay	<i>Omvang</i>	De EC's zijn opgenomen in de EC's van het A-jaar-essay
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie informatie bij A-jaar-essay	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het vinden van relevante informatie, het beoordelen van de kwaliteit van informatie en het adequaat vermelden van de bronnen;
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het wetenschappelijk rapporteren en presenteren van onderzoeksresultaten;
- kan een onderzoeksplan en werkplan opstellen voor het A-jaar-essay.

Eindtermen 2, 4, 17

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Colleges 6 uur (inclusief 2 uur bibliotheekpracticum)
Collegevoorbereiding 8 uur

Toetseisen

- Oost, H., *Een onderzoek rapporteren* (Baarn: HBUitgevers, 2002 of later). [→ 3 uur]
- Oost, H., *Een onderzoek presenteren* (Baarn: HBUitgevers, 2004 of later). [→ 3 uur]
- *Beknopt en goed citeren*. [→ 1 uur]
- Collegestof. [→ 1 uur]

Aanbevolen literatuur

- Niezink, L., *Kritisch zoeken, denken en evalueren* (Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017).
- Oost, H., *Een onderzoek voorbereiden* (Baarn: HBUitgevers, 2002 of later).
- Scriptiereglement (zie onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).

Bijzonderheden Gekoppeld aan A-jaar-essay.

A-jaar-essay

<i>Docent</i>	College van hoogleraren en UHD's en docenten	<i>Vakcode</i>	BaA-SO
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	5 EC (2x 2,5 EC)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Methodologie 1
<i>Inleverdata</i>	16 april, 4 juni of 21 augustus inleveren	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen;
 - kan zijn bevindingen weergeven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage;
 - kan daarbij gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases.
- Eindtermen* 1, 2, 4, 17
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, praktische vaardigheden (nulmeting)
- Studielast* Schriftelijk werkstuk 126 uur
Methodologie 14 uur
- Opdrachteisen*
- Het werkstuk moet een omvang hebben van 10 à 15 pagina's (5.000 à 7.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
 - De student levert - na een aanvankelijke bestudering van de stof - een opzet in bij de hoogleraar/docent op wiens vakgebied het onderwerp betrekking heeft. In overleg tussen docent en student wordt een vervolgtraject afgesproken. Na goedkeuring van de hoogleraar/docent kan de opdracht worden afgerond, en in drievoud geprint ingeleverd worden bij het secretariaat. De opdracht dient gelijktijdig in pdf-formaat ingeleverd te worden via [OnderwijsOnline](#) bij de universiteitssecretaris.
- Aanbevolen literatuur*
- Creme, Ph. & M.R. Lea, *Writing at university. A guide for students* (Buckingham etc.: Open University Press, 1998).
 - Delft, D. van e.a., *Studeren. Van het ordenen van informatie tot het schrijven van een leesbare scriptie* (Amsterdam: Balans, 2002).
 - Lamers, H.A.J.M., *Hoe schrijf ik een wetenschappelijke tekst? Een handleiding om scripties, onderzoeksverslagen, dissertaties en literatuurrapporten te schrijven* (Bussum: Coutinho, 1993⁶).
 - Oosterbaan, W., *Het schrijven van een leesbare scriptie* (Rotterdam: NRC Handelsblad, 2000).
 - Het scriptiereglement (Onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).
 - Beknopt en Goed Citeren (BGC) (Onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).
- Schrijfvaardigheid
- Daniëls, Wim, *Verbeter uw tekst. Voor wie geen professioneel tekstschrijver is maar toch geregeld teksten moet schrijven en corrigeren* (Den Haag: SDU uitgevers, 1997³).
 - Hermans, Mariët, *De kleine schrijfgids. Adviezen voor een goede zinsopbouw, woordkeuze en spelling* (Bussum: Coutinho, 2016⁷).
 - *Het Groene Boekje. Woordenlijst Nederlandse taal* (Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015).
 - Pak, Dick, *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen* (Den Haag, Pak uitgeverij, 2015, 4^e gewijzigde druk).
 - Renkema, Jan, *Schrijfwijzer* (Amsterdam: Boom, 2012⁵).
 - *Spellingwijzer Onze Taal* (Houten: Prisma, 2015).
 - www.beterspellen.nl (dagelijks kort oefenen met taal, spelling en stijl via een vrij account).

- Bijzonderheden** Tijdpad:
- *Eind oktober*
Het secretariaat vraagt de student zijn keuzes kenbaar te maken m.b.t. de vakgebieden waar zijn voorkeur naar uit gaat: Oude Testamnet, Nieuwe Testament, Algemene Kerkgeschiedenis, Nederlandse Kerkgeschiedenis, Inleiding theologie, Dogmatiek/filosofie, Spiritualistiek, Apologetiek, of Missiologie/evangelistiek.
 - *Begin november*
Het coho stelt onderwerpen en onderzoeksvragen vast voor het A-jaar-essay en wijst die toe aan de student. De student oriënteert zich op het onderwerp en neemt daarna contact op met de begeleider.
 - *November/februari/maart:*
Colleges methodologie en consultatie door drs. Haarsma.
 - *December/januari:*
De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.
 - *Januari/februari:*
Bespreking van het ingeleverde plan voor het A-jaar-essay en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.
 - *Maart/april:*
Tussentijdse bespreking van een eerste concept van het A-jaar-essay.
 - *April/mei (laatste kans: augustus):*
Inleveren eindversie A-jaar-essay bij de begeleider met het oog op verkrijgen van toestemming voor inleveren bij het coho.
De definitieve versie dient in drievoud ingeleverd te worden, ten minste zeven werkdagen voorafgaand aan de eerstkomende vergadering van het coho waarin de opdracht wordt besproken.
Tegelijkertijd dient een pdf van de opdracht ingeleverd te worden via Onderwijs-Online bij de universiteitssecretaris. In de vergadering van het coho wordt het werkstuk integraal besproken en het cijfer in onderling overleg vastgesteld aan de hand van het beoordelingsformulier.
Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Evangelistiek/Missiologie 1

Inleiding: Bijbelse fundering en geschiedenis van zending & evangelisatie

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	BaA-EM1
<i>Toetsvorm</i>	Bijdrage aan werkcolleges en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	12 april, herkansing 28 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen**
- Het leren benoemen, beschrijven, onderscheiden, samenvatten, interpreteren, waarderen en evalueren van de hoofdlijnen van de Bijbelse fundering in relatie tot een eerste verkennende theologische doordenking van zending en evangelisatie.
 - Het leren kennen en beschrijven van de hoofdlijn van de geschiedenis van de zending en de evangelisatie.
- Eindtermen** 7, 9, 11, 15, 23, 24
- Leerlijnen** Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
- Studielast** Colleges 9 uur (2 colleges zijn gevuld met het oefenen van het lezen en interpreteren van praktijkgericht onderzoek, docent is dan prof. dr. M.J. Kater)
Collegevoorbereiding 16 uur
Zelfstudie 45 uur
- Toetseisen**
- Collegestof. [→ 2 uur]
 - Goheen, M.W., *Introducing Christian Mission Today. Scripture, History and Issues* (Downers Grove: IVP, 2014), 35-113. [78 p. cat. 3 → 11 uur]

- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions. A Biblical, Historical and Practical Survey* (Grand Rapids: Baker Academic, 2004), 93-155 (op hoofdlijnen). [63 p. cat. 3 → 9 uur]
- Ott, C. e.a., *Encountering Theology of Mission. Biblical Foundations, Historical Developments and Contemporary Issues* (Grand Rapids: Baker Academic, 2010), 1-162. [162 p. cat. 3 → 23 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bavinck, J.H., *Inleiding in de Zendingswetenschap* (Kampen: Kok, 1954).
- Doleweerd, J.H. van e.a., *Gij zult mijn getuigen zijn. Zending in bijbels perspectief* (Houten: Den Hertog, 2006).
- Goheen, M.W., *Introducing Christian Mission Today. Scripture, History and Issues* (Downers Grove: IVP, 2014).
- Köstenberger, Andreas J. & Peter T. O'Brien, *Salvation to the Ends of the Earth. A biblical theology of mission* (Downers Grove: IVP 2001).
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions. A Biblical, Historical and Practical Survey* (Grand Rapids: Baker Academic, 2004).
- Ott, C. e.a., *Encountering Theology of Mission. Biblical Foundations, Historical Developments and Contemporary Issues* (Grand Rapids: Baker Academic, 2010).
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending* (Utrecht: De Banier, 1978).
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in: W.J. Bouw (ed), *Evangelisatie. Wat verstaan we er onder?* (Kampen: Kok, 1981).
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap* (Kampen: Kok, 1975).
- Verkuyl, J., *Inleiding in de evangelistiek* (Kampen: Kok, 1978).
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* (Kampen: kok, 1984 of later).

Grieks 3 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, ± 3 schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	6 april, herkansing 6 juni	<i>Colleges</i>	3x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 2 gevolgd

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 20 t/m 29 van Mouseion eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 27 uur
Collegevoorbereiding 36 uur
Zelfstudie 77 uur

Toetseisen

- Tentamen: Mouseion 20 t/m les 29 en collegestof.
- Drie schriftelijke overhoringen.

Verplicht aanschaffen

- Mekking, T. & H. van Oranje, *Mouseion. Cursus Grieks voor beginners* (Amsterdam: VU University Press, 2008 of later).
- Nuchelmans, J. e.a., *Kleine Griekse Grammatica* (Pauli Brandii Bibliotheca Graeco-Latina, 18^e herziene druk of later).

Hebreeuws 2

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaA-He2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	27 maart, herkansing 12 juni	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven kennis en vaardigheden; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het sterke werkwoord (afgeleide stammen, werkwoorden met suffixen, werkwoorden met gutturalen); - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden); - kan vervoegde vormen van het sterke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren.
<i>Eindtermen</i>	1
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur) Zelfstudie 19 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), les 21, 26 t/m 29 en 32 t/m 35, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 50 werkwoorden). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).

Ontwikkelingspsychologie

<i>Docent</i>	Drs. A. Heystek	<i>Vakcode</i>	BaA-OP
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag blok 3, herkansing uiterlijk 14 juli	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student beschikt over voldoende zelfkennis en empathisch vermogen in de omgang met de medemens en is in staat de inbreng van de ontwikkelingspsychologie in praktisch-theologische vragen in hoofdlijn te overzien. De student heeft kennis van en inzicht in: <ul style="list-style-type: none"> - de theorie van de ontwikkelingspsychologie, in het bijzonder over nature en nurture; - de hoofdthema's in de ontwikkeling van het jonge kind met een accent op de gehechtheidstheorie; - de ontwikkeling van het oudere kind met een accent op rolneming; - de ontwikkeling van de adolescent met biologische achtergronden, de identiteitsontwikkeling van Erikson en Marcia; - een fasetheorie over de levensloop van de volwassen en oudere mens.
<i>Eindtermen</i>	6, 18, 19, 22
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, psycho-sociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 36 uur Werkstuk 25 uur

- Toetseisen**
- Actieve participatie in hoorcolleges.
 - Zelfstudie (maken werkstuk).
 - Lezen boek ontwikkelingspsychologie: Slot, Wim & Marcel van Aken (eds.), *Psychologie van de adolescentie. Basisboek* (Amersfoort: ThiemeMeulenhoff, 2013), 1-249. [250 p. cat. 3 → 36 uur]
- Aanbevolen literatuur**
- Mönks, F.J. & A.M.P. Knoers, *Ontwikkelingspsychologie. Inleiding tot de verschillende deelgebieden* (Assen: Van Gorcum, 2009¹³).

A-jaar-essay

Docent	College van hoogleraren en UHD's en docenten	Vakcode	BaA-SO
Toetsvorm	Schriftelijke opdracht	Omvang	5 EC (2x 2,5 EC)
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	A-jaar / blok 3 en 4
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	Methodologie 1
Inleverdata	16 april, 4 juni of 21 augustus inleveren	Instapeis	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 38](#).

Grieks 4 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

Docent	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	Vakcode	BaA-G4
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen, eventueel schriftelijke overhoringen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	3 uur	Periode	A-jaar / blok 4
Tentamendata	9 juni, herkansing 24 augustus	Colleges	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Colleges Grieks 3 gevolgd

Leerdoelen

De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 30 t/m 36 van Mouseion eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Tentamen: Mouseion: les 30 t/m 36 en collegestof.
- Eventueel schriftelijke overhoringen.

Verplicht aanpassen

- Mekking, T. & H. van Oranje, *Mouseion. Cursus Grieks voor beginners* (Amsterdam: VU University Press, 2008 of later).
- Nuchelmans, J. e.a., *Kleine Griekse Grammatica* (Pauli Brandii Bibliotheca Graeco-Latina, 18^e herziene druk of later).

Hebreeuws 3

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaA-He3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	19 juni, herkansing 28 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 1 met goed gevolg afgelegd

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-2 verworven kennis en vaardigheden; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende de zwakke werkwoorden, de segolaatvormen en het telwoord; - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (partikels, naamwoorden, werkwoorden); - kan vervoegde vormen van het zwakke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren; - kan met behulp van verklarende aantekeningen eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur) Zelfstudie 79 uur Schriftelijk werkstuk 10 uur
<i>Toetseisen</i>	<i>Schriftelijk werkstuk:</i> Een taalkundige analyse en vertaling van een gedeelte uit de Hebreeuwse Bijbel (ong. 10 verzen; door de docent op te geven). <i>Tentamen:</i> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1 en 2. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), les 31 en 36 t/m 46, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 120 werkwoorden). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012). ◦ Schnittjer, Gary E., <i>Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used One Hundred Times or More</i> (ScriptureWorkshop.com, 2009) (http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html).

Inleiding Exegese OT/NT

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaA-IE
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen (OT + NT)	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	3 juli, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 en 2 en Grieks 1 en 2

<i>Leerdoelen</i>	Ter voorbereiding op de colleges exegese in het B-jaar: <ul style="list-style-type: none"> - maakt de student zich bij dit vak de belangrijkste methodische stappen in de exegese eigen; - leert hij de hulpmiddelen voor de exegese kennen en gebruiken; - verwerft hij elementaire kennis over de tekstgeschiedenis van OT en NT; - maakt hij kennis met de belangrijkste literaire nieuwtestamentische genres en leert
-------------------	---

- hij daarbij de relevante exegetische vragen te stellen;
- is hij in staat problemen van tekstkritische aard te herkennen en op te lossen;
- oefent hij zich in het omgaan met tekstkritische vragen.

Eindtermen

2, 3, 5, 15, 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, mondeling presenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
 Werkcolleges 9 uur (waaronder mondelinge presentatie analyse tekstkritiek)
 Collegevoorbereiding en voorwerk mondelinge presentatie 18 uur
 Zelfstudie 104 uur

Toetseisen

- Dictaat Inleiding Exegese OT. [→ 28 uur]
- Collegestof Inleiding Exegese NT, incl. paper 'Sigla'. [→ 3 uur]
- Bock, D.L. & B.M. Fanning (eds.), *Interpreting the New Testament Text. Introduction to the Art and Science of Exegesis* (Wheaton, Ill: Crossway, 2006), hfdst. 1, 2, 5-12. [188 p. cat. 2 → 36 uur]
- Fischer, A.A., *Der Text des Alten Testaments. Neubearbeitung der Einführung in die Biblia Hebraica von Ernst Würthwein* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2009). [240 p. cat. 3/leesstof → 33 uur]
- Inleiding op *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸). [30 p. relevant, op college besproken, leesstof → 4 uur].

Aanbevolen literatuur

- Brink, G. van den, *Van Koinè tot Canon. De overlevering van het Griekse Nieuwe Testament* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1995).
- Lange, A. & E. Tov (eds.), *Textual History of the Bible. Volume 1A and 1B* (Leiden/Boston: Brill, 2016 and 2017).
- Metzger, B.M., *The Text of the New Testament. Its Transmission, Corruption and Restoration* (New York: Oxford University Press, 1992).
- Tov, E., *Textual Criticism of the Hebrew Bible. Revised and Expanded Edition*. (Minneapolis: Fortress, 2012³).

Bijzonderheden Aanschaffen:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later).
- *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸).

Dit vak bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door prof. dr. H.G.L. Peels) en een deel NT (6 blokuren; door dr. M.C. Mulder). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt.

13. Schema tweede studiejaar – cohort 2016

European Credit Transfer System

VAK	Bachelor 3 ^e semester		Bachelor 4 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges	-	X	-	-	X
Themadagen	-	-	-	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Dogmatiek 1	-	-	-	2,5	2,5
Ethiek 1	-	-	2,5	-	2,5
Evangelistiek/Missiologie 2	2,5	-	-	-	2,5
Exegese Oude Testament 1	-	-	-	2,5	2,5
Exegese Nieuwe Testament 1	-	-	2,5	-	2,5
Grieks 5 , 6	5	-	5	-	10
Hebreeuws 4 , 5 , 6	2,5	2,5	-	2,5	7,5
Kerkgeschiedenis 1 , 2	2,5	5	-	-	7,5
Nederlandse kerkgeschiedenis	-	-	5	-	5
Nieuwe testament 1	-	-	-	5	5
Oude Testament 1	-	5	-	-	5
Poimeniek 1	-	2,5	-	-	2,5
Keuzevak *	2,5	-	-	2,5	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzevakken [pagina 76v](#) aan het einde van de bachelor.

Voor vakken aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	H. Wijma, MLD en mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	BaC-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium, persoonlijk gesprek en portfolio, waarin opgenomen de opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en praktische vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft in dat kader:

- kennis van de betekenis van manifesteren en verbinden;
- basale kennis van communicatievaardigheden;
- kennis van de (eigen) kernkwaliteiten;
- enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen;
- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
- vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen 18 t/m 20, 22 t/m 24

Leerlijnen Schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met mentor-hoogleraar (1) en persoonlijk begeleider (2) 2,5 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2,5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Verslag van drie bijgewoonde pastorale gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur

Persoonlijke ontwikkeling

- Adriaansen, M. en J. Caris, *Elementaire sociale vaardigheden* (Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011³).
- Dieterich, M., *Ontspannen leven. Omgaan met stress en spanningen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998).
- Horst, Willem van der, *Met beide benen op de grond. God ontdekken in je levensverhaal* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014).
- Seiwert, L.J. e.a., *Het ABC van de persoonlijkheid. Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel* (Remchingen: Persolog, 2012⁸).

Studievaardigheden

- Vloeberghs, Isabelle, *Focus op faalangst. Faalangst begrijpen en aanpakken* (Brussel: University Press Antwerp, 2015²).
- Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten* (Houten: Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum, 2015).

Communicatie

- Schulz von Thun, F., *Hoe bedoelt u? Een psychologische analyse van de menselijke communicatie* (Groningen: Wolters-Noordhoff, 2003²).
- Smit, J.H., *Tot de kern komen. De kunst van het pastorale gesprek* (Kampen: Kok, 2007²).

Kernkwaliteiten

- Ofman, D., *Hé ik daar...?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant* (Utrecht: Servire, 2007).

Transactionele analyse

- Roosjen, G., 'Leven of Overleven'; M. van der Does, 'Strooms', in: M. Kouwenhoven (ed.), *Transactionele Analyse in Nederland* (Ermelo: Algemeen Nederlands Instituut voor Transactionele Analyse, 1991).
- Thunnissen, Moniek & Anne de Graaf (eds.), *Leerboek Transactionele Analyse* (Utrecht: De Tijdstroom, 2013).

Invloed en macht

- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente. Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002).
- Mulder, M., *De logica van Macht* (Schiedam: Scriptum, 2004).
[<http://lifehacking.nl/persoonlijke-ontwikkeling/gratis-boek-downloaden-de-logica-van-de-macht-pdf/>]

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij [Persoonlijke en praktische vorming A-jaar](#).

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men [OnderwijsOnline](#), paragraaf 2.5 onder Algemene Informatie 2017/2018.

Evangelistiek/Missiologie 2

Urban Mission in Nederland

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	BaB-EM2
<i>Toetsvorm</i>	Bijdrage aan werkcollege, vergelijkend leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Evangelistiek/Missiologie 1

Leerdoelen

- Het benoemen, beschrijven, onderscheiden van de Bijbelse en theologische grondlijnen van de Bijbelse en theologische grondlijnen van Urban Mission;
- het samenvatten en theologisch-praktisch duiden van de ontwikkeling en geschiedenis van urbanisatie, toegespitst op Nederland;
- het reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire aanwezigheid in een stadssituatie.

Eindtermen 1, 2, 6, 7, 9, 11, 15, 23, 24

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 11 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven vergelijkend leesverslag (in de vorm van een kerkbladartikel van max. 4.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur:

- Hart, Joep de, *Zwevende gelovigen. Oude religie en nieuwe spiritualiteit* (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2013 – als pdf te downloaden via de website van het SCP), 11-98. [87 p. cat. 3 → 9 uur]
- Paas, Stefan, *Jezus als Heer in een plat land. Op zoek naar een Nederlands evangelie* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001), 7-200. [193 p. cat. 3 → 20 uur]
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters. Christelijke missie in een postchristelijke omgeving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2015), 17-243. [226 p. cat. 3 → 21 uur]

Aanbevolen literatuur

- Keller, Tim, *Centrum Kerk. Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas) (Franeker: Van Wijnen, 2014).
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint. Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).
- Paas, S., *De werkers van het laatste uur. De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003).

Grieks 5

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaB-G5
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	6 november, herkansing 18 januari	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 4 gevolgd of eindexamen Grieks middelbare school met een voldoende afgelegd

Leerdoelen De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Ook verwerft hij kennis van de specifieke grammaticale verschijnselen in het NT en is in staat deze uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van Lucas en Johannes en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 74 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen:
 - Syntaxis van het NT zoals beschreven in de grammaticasyllabus.
 - Handelingen 1, 2 en 16, Johannes 15 en Openbaring 1.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* (Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶).
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later).
- Louw, J.P. & E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains* (New York: United Bible Societies, 1988 of later).
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament* (Vught: Skandalon, 2009).
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸) (verplicht aan te schaffen).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks* (Lunteren: Hermaion, 2000).
- Zerwick, M. & M. Grosvenor, *A grammatical analyses of the Greek New Testament* (Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 1996⁵ of later).
- Computerprogramma *BibleWorks 9.0*.

Hebreeuws 4

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	17 oktober, herkansing 5 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;

	<ul style="list-style-type: none"> - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); - kan eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur) Zelfstudie 10 uur Schriftelijk werkstuk 20 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Schriftelijk werkstuk:</i> Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 30 verzen; door de docent op te geven).</p> <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-3. ◦ Hand-out syntaxis Bijbels Hebreeuws. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 121-140). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012). ◦ Schnittjer, Gary E., <i>Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times</i> (ScriptureWorkshop.com, 2011), section nineteen (http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html). ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen).
<i>Te gebruiken</i>	<p><i>Editie Hebreeuwse Bijbel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Biblia Hebraica Stuttgartensia</i> (BHS) (Stuttgart, 1977 of later). - Of: <i>Biblica Hebraica Quinta</i> (BHQ) (Stuttgart, 2004 en later). <p><i>Grammatica's:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gesenius W. e.a., <i>Gesenius' Hebrew Grammar, as Edited and Enlarged by the Late E. Kautzsch</i> (trans. A.E. Cowley) (Oxford: Clarendon Press, 1910² of later). - Joüon, P. & T. Muraoka, <i>A Grammar of Biblical Hebrew</i> (2 delen) (Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1991 of later). - Waltke, B.K. & M. O'Connor, <i>An Introduction to Biblical Hebrew Syntax</i> (Winona Lake: Eisenbrauns, 1990). <p><i>Woordenboeken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Broers, P.D.H., <i>Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws</i> (Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later). - Clines, D.J.A. (ed.), <i>The Dictionary of Classical Hebrew</i>. 8 Volumes (Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011). - Gesenius, W. & F. Buhl, <i>Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament</i> (Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later). - Koehler, L. & W. Baumgartner, <i>Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum</i> (Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973). - VanGemeren, W.A. (ed.), <i>New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis</i>. 5 Volumes (Carlisle: Paternoster, 1997). <p><i>Bijbelsoftware:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - BibleWorks (BW). - Stuttgarter Elektronische Studiebijbel (SESB).

Kerkgeschiedenis 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	BaB-K1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	26 oktober, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Inl. Kerkgeschiedenis

<i>Leerdoelen</i>	Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de vroege kerk- en theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 3, 6 t/m 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges waarin o.a. bronteksten worden geanalyseerd 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hauschild, Wolf-Dieter & Volker Henning Drecol, <i>Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016), §1-§5.11. [305 p. cat. 2 → 61 uur] ◦ Collegestof.

Hebreeuws 5

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari, herkansing 23 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis en vaardigheden; - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws; - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur) Zelfstudie 11 uur Schriftelijk werkstuk 35 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Schriftelijk werkstuk:</i> Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 60 verzen, door de docent op te geven).</p> <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-4. ◦ Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i> (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 141-160). ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).

- Schnittjer, Gary E., *Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times* (ScriptureWorkshop.com, 2011), section, twenty-one (<http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html>).
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 60 verzen).

Te gebruiken - Zie onder [Hebreeuws 4](#).

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	Ba-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 10, 13, 16, 21, 23

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Kerkgeschiedenis 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	BaB-K2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari, herkansing 10 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de middeleeuwse kerk- en theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 1, 3, 6 t/m 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude

Studielast Colleges 18 uur
Paper 20 uur
Zelfstudie 102 uur

Toetseisen

- Hauschild, Wolf-Dieter & Volker Henning Drecol, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus 2016), §5.12-§10. [400 p. cat. 2 → 82 uur]
- Paper van 4-6 A4's (2.600-3.200 wrd.) over een theologische tekst (of historisch document) van 40-50 p. Een lijst van teksten waaruit gekozen kan worden, wordt beschikbaar gesteld. [→ 20 uur]
- Collegestof. [→ 20 uur]

Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaB-OT1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	1 februari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

Leerdoelen De student:

- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
- kan uiteenzetten wat de elementaire inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) zijn en deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) beschrijven;
- is in staat om de inhoud van elk oudtestamentisch boek in hoofdlijn te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.

Eindtermen 5, 6, 10, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden, psycho-sociale attitude

Studielast Hoorcolleges, met name te besteden aan de vragen van de algemene canoniek (problematiek van de afsluiting en de grenzen van de canon, het gezag, de groei en de eenheid van de canon) 12 uur
Werkcolleges, te besteden aan enkele problemen uit de bijzondere canoniek (groepjes

studenten leiden hiertoe een bespreking met powerpointpresentatie) 6 uur
 Collegevoorbereiding 10 uur
 Zelfstudie: literatuurtentamen 112 uur

- Toetseisen*
- Dictaat inhoud oudtestamentische boeken. [→ 34 uur]
 - Dillard, R.B. & Temper Longman III, *An Introduction to the Old Testament* (Leicester: Apollos, 2007²), 38-119. [80 p. cat. 3 → 11 uur]
 - Vriezen, Th.C. & A.S. van der Woude, *Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur* (Kampen: Kok, 2000¹⁰), 121-392. [270 p. cat. 1/2 → 62 uur]
 - Collegedictaat. [→ 5 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014).
 - Beckwith, R., *The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism* (London: SPCK, 1985).
 - Treballe Barrera, J.C., *The Jewish Bible and the Christian Bible. An Introduction to the History of the Bible* (Leiden: Brill, 1998).
 - Zenger, E. e.a. (eds.), *Einleitung in das Alte Testament* (Stuttgart: Kohlhammer 2012⁸).

Poimeniek 1

<i>Docent</i>	Dr. J.W. van Pelt	<i>Vakcode</i>	BaB-Poi
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	19 januari, herkansing 6 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	PPV , Ontwikkelingspsychologie

- Leerdoelen*
- Kennis van belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat.
 - Inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg temidden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat.
 - Initieel verwerven van praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14 t/m 22, 24

Leerlijnen Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude

- Studielast*
- Colleges (te besteden aan een inleiding in de poimeniek en een aantal belangrijke thema's in het pastoraat, organisatie en uitvoering van pastorale gesprekken, het omgaan met pastorale situaties aan de hand van verschillende casus) 9 uur
 - Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur
 - Collegevoorbereiding 4 uur
 - Zelfstudie 44 uur

- Toetseisen*
- Heitink, G., *Pastorale zorg. Theologie, differentiatie, praktijk* (Kampen: Kok, 1998 of later), hfdst. 3-6, 8 en 13. [100 p. cat. 2 → 20 uur]
 - Meulen, H.C. van der (ed.), *Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2010⁴), hfdst. 6 t/m 9. [168 p. cat. 3 → 24 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Assink, M. (ed.), *De praktijk van het ambt. Handreiking aan nieuwe ambtsdragers* (Barneveld: De Vuurbaak, 2012).
 - Blok, J., *Bitterzoet. Een handreiking voor zieken en hun omgeving* (Barneveld: Plateau, 2006).
 - Bukowski, P., *De Bijbel ter sprake brengen. Een basisvraag in het pastoraat* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003).
 - Klein Kranenburg, E.S., *Trialoog. De Derde in het pastorale gesprek* (Den Haag: Boekencentrum, 1988).
 - Kramer-Hasselaar, G., *In gesprek. Handreiking gespreksvoering in het pastoraat* (Utrecht: Kok, 2011).
 - Koole, D. en W.H. Velema (eds.), *Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente. Een*

handreiking aan de ouderling (Kampen: Kok, 1982).

- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief. De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat* (Heerenveen: Groen, 1999).
- Rietberg, C. e.a., *Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012).
- Smit, J., *Tot de kern komen. De kunst van het pastorale gesprek* (Kampen: Kok, 2006).
- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen. Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen* (Gorinchem: Narratio, 2008).

Bijzonderheden - Het vak moet in samenhang worden gezien met de vakken [ontwikkelingspsychologie](#), [pastorale psychologie](#) en [PPV](#).

Ethiek 1

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	BaB-Eth1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	12 april, herkansing 29 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Verwerven van kennis van en inzicht in ethiek, christelijke ethiek, het eigene van christelijk-theologische ethiek, en haar plaats tussen andere vormen van morele bezinning, de verhouding tussen dogmatiek en ethiek, en enkele kernbegrippen uit de morele bezinning.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik. Grundlagen und Grundbegriffe* (Berlin: De Gruyter, 1990), 1-40, 83-243. [200 p. cat. 1/2 → 58 uur]
- Collegedictaat. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Grondslagen. Christelijke ethiek 1* (Kampen: Kok, 1999).
- Keeling, Michael, *The Foundations of Christian Ethics* (Edinburgh: T&T Clark, 1990¹/1994²).
- Kress, Hartmut, 'Theologische Ethik', in: Hartmut Kress & Karl Fritz Daiber, *Theologische Ethik-Pastoralsoziologie. Grundkurs Theologie VII* (Stuttgart: Kohlhammer, 1996).

Exegese Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	BaB-ENT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag en eindpaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Oriëntatie NT , Inleiding exegese en colleges Grieks 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen De student:

- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in het vak Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
- krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;

- oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren;
- vervaardigt een eerste eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen).

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofden aan de orde komen.

Eindtermen 1 t/m 5, 13, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur
Zelfstudie en paper 35 uur

Aanbevolen literatuur

- Berger, Klaus, *Exegese des Neuen Testaments. Neue Wege vom Text zur Auslegung* (Heidelberg: Quelle & Meyer: 1991).
- Fee, Gordon D., *Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001).
- McKnight, Scot, *Introducing New Testament Interpretation* (Grand Rapids: Baker, 1996).
- Schnelle, Udo, *Einführung in die neutestamentliche Exegese* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014).
- Op [OnderwijsOnline](#) wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.

Bijzonderheden - De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en [Exegese NT 2](#) worden gecombineerd.

Grieks 6

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaB-G6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en presentatie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	3 april, herkansing 9 juni	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 5 gevolgd

Leerdoelen De student maakt kennis met de teksten van Paulus, Petrus en Jacobus en is aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in deze teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Verder is de student in staat aan te geven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan (toepassing). Tenslotte is de student in staat een stuk Griekse tekst aan zijn medestudenten uit te leggen (kennis/inzicht/toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden, samenwerken, mondeling presenteren, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Vorbereiding presentatie 10 uur
Zelfstudie 64 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Presentatie.
- Tentamen: Filippenzen 1, 2, en 3, Hebrëen 1 en 2, 1 Petrus 2, 3:1-7 en Jacobus 1.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* (Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶).
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later).

- Louw, J.P. & E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains* (New York: United Bible Societies, 1988 of later).
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament* (Vught: Skandalon, 2009).
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸) (verplicht aan te schaffen).
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks* (Lunteren: Hermaion, 2000).
- Sumney, Jerry L., *Philippians, A Greek Student's Intermediate Reader* (Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007).
- Zerwick, M. & M. Grosvenor, *A grammatical analyses of the Greek New Testament* (Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 1996⁵ of later).
- Computerprogramma *BibleWorks 9.0*.

Nederlandse Kerkgeschiedenis na 1500

<i>Docent</i>	Mw. drs. C.Th. Boerke	<i>Vakcode</i>	BaB-NKG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	27 maart, herkansing 19 juni	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Geen

Leerdoelen Kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden in de 16^e-20^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan.
Kennis van de kerkelijke kaart van Nederland en deze historisch en theologisch kunnen verklaren, met bijzondere aandacht voor de breedte en variatie van het gereformeerd protestantisme.
In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van de 16^e-20^e eeuw historisch en theologisch te duiden en te analyseren.

Eindtermen 5, 6, 8, 15

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 7,5 uur
Zelfstudie 114,5 uur

Toetseisen

- Golverdingen, M., *Kleine geschiedenis van de gereformeerde gezindte. Een ontwikkeling in hoofdlijnen* (Heerenveen: Groen, 2006), 75-145. [70 p. leesstof → 6 uur]
- Rasker, A.J., *De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795. Geschiedenis, theologische ontwikkelingen en de verhouding tot haar zusterkerken in de negentiende en twintigste eeuw* (Kampen: Kok, 2000³), 19-200. [180 p. cat. 2 → 36 uur].
- Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis* (Kampen: Kok, 2010²), 236-361, 395-446, 471-487, 529-538, 739-864. [325 p. cat. 2 → 65 uur]
- Collegestof. [→ 7,5 uur]

Dogmatiek 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	BaB-Do1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	22 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over de aard en taakstelling van dogmatiek en systematische theologie;

- is in staat deze opvattingen te vergelijken en te waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kent de systematisch-theologische posities van sleutelfiguren uit de geschiedenis van de dogmatiek op hoofdlijnen;
- kan de problematiek van de verhouding van theologie, Schrift en cultuur beschrijven en waarderen;
- kan verschillende aspecten die in de prolegomena van de theologie ter sprake komen (Bijbel, Jezus, rede, ervaring, wereld, cultuur, traditie, religie) beschrijven;
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 10, 15, 16

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 12 uur
 Zelfstudie 49 uur
 De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'.

- Toetseisen*
- Berkhof, H., *Inleiding in de studie van de dogmatiek* (Kampen: Kok, 1982). [100 p. cat. 3 → 14 uur]
 - Brink, G. van den & C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 19-112, 152-188. [130 pag. cat. 3 → 18 uur]
 - Genderen, J. van & W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek* (Kampen: Kok, 1993²), 17-119, 143-161. [122 p. cat. 2/3 → 20 uur]
 - Muis, J., 'Dogmatiek', in: Willem J. van Asselt e.a. (eds.), *Wat is theologie. Oriëntatie op een discipline* (Zoetermeer: Meinema, 2001), 75-91. [16 pag. cat. 2 → 3 uur]
 - Collegestof. [→ 6 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1 (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994).
 - Brink, Gijsbert van den, *Een publieke zaak. Theologie tussen geloof en wetenschap* (Zoetermeer: Meinema, 2004).
 - Ford, David F., *Theology. A very short introduction* (Oxford: UP, 2013²).
 - Leonhardt, Rochus, *Grundinformation Dogmatik. Eine Lehr- und Arbeitsbuch für das Studium der Theologie* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2001).
 - Sauter, Gerhard, *Zugänge zur Dogmatik. Elemente theologischer Urteilsbildung* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998).

Exegese Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaB-EOT1h
<i>Toetsvorm</i>	Exegetisch verslag, groepswerkstuk, schriftelijke toets	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week (2 hoor- en 1 werkcollege)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese , colleges Hebreeuws 1 t/m 4

- Leerdoelen* De student:
- maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop kennis met het proces van de exegese van het OT;
 - verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT;
 - is in staat om zelfstandig een beknopt exegetisch onderzoek te doen.

Eindtermen 1 t/m 6, 13, 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges waarbij men verplicht is de stof zelfstandig voor te bereiden; elke student kan tijdens het college gevraagd worden op onderdelen een bijdrage te leveren: 9 uur

Werkcolleges 4,5 uur

Totale collegevoorbereiding: 21,5 uur (inbegrepen: de voorbereiding van de schriftelijke toets en het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk; dit werkstuk wordt door de docent per groep besproken)

Vervaardiging eigen exegetisch verslag (\pm 3.000 wrd.) over een opgegeven tekstpassage of: studie monografie: 35 uur

Toetseisen

- Schriftelijke toets over de collegestof.
- Beoordeling groepswerkstuk exegese.
- Inleveren individueel exegetisch werkstuk
→ het exegetische verslag (3.000 wrd.) moet bevatten:
 - 1) eigen beargumenteerde vertaling;
 - 2) situering in historische en literaire context;
 - 3) exegetische en theologische analyse.Perikoop ter keuze uit een lijst perikopen die door de docent wordt geleverd of op eigen aanvraag.

Aanbevolen literatuur

- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis. A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition* (Peabody: Baker Academic, 2009, 2010).
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors* (Louisville: Knox Press, 2001³).
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers. Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Ontwerpen deel II) (Kampen: Kok, 2002).

Bijzonderheden

De hoor- en werkcolleges OT exegese 1 en 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het B- en C-jaar. Bij de hoorcolleges exegese OT (B- t/m E-jaar) wordt gestreefd naar een zodanige afwisseling van de collegestof dat een student in de loop der jaren in elk geval een exegese van een historische, een profetische en een poëtische/chokmatische perikoop meemaakt.

Hebreeuws 6

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaB-He6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	12 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

- De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis en vaardigheden;
 - heeft basale kennis van de aard van de Bijbelse Hebreeuwse poëzie;
 - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
 - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
 - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

1, 2, 8

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur)
Zelfstudie 11 uur
Schriftelijk werkstuk 35 uur

Toetseisen

Schriftelijk werkstuk:
Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 60 verzen, door de docent op te geven).

Tentamen:

- Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-5.
- Hand-out Bijbels Hebreeuwse poëzie.

- Baasten, M.F.J. & W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws* (Leiden: Brill, 2012), Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (werkwoord 161-180).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).
- Schnittjer, Gary E., *Biblical Hebrew Vocabulary Builder: Terms Used Ninety-nine to Fifty Times* (ScriptureWorkshop.com, 2011), section twenty-three (<http://scriptureworkshop.com/bh/vocab.html>).
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 60 verzen).

Te gebruiken Zie onder [Hebreeuws 4](#).

Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakccode</i>	BaB-NT1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	3 juli, herkansing 28 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen De student:

- kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven;
- kan uiteenzetten wat de elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangeliën, Handelingen, Brieven, Openbaring) zijn en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangeliën;
- kan elk van de evangeliën typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren;
- is in staat om de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek in hoofdlijnen te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden;
- maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangeliën).

Eindtermen 1, 2, 4, 5, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges 9 uur
 Werkcolleges 9 uur
 (colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangeliën. In de werkcolleges worden van tevoren opgegeven artikelen besproken en oefeningen gedaan in (Griekse) tekstvergelijking. Ook wordt eenmaal een mondelinge presentatie van de canoniek van een Bijbelboek voorbereid.)
 Collegevoorbereiding 14 uur
 Zelfstudie 108 uur (voorbereiding op en verwerking van de colleges en de tentamenstof)

Toetseisen

- Bestudering van de collegestof. [→ 7 uur]
- Bestudering van de leesteksten. [→ 7 uur]
- Woude, A.S. van der (ed.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1987), hfdst. 6. [282 p. cat. 1/2 → 69 uur]
- Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud. Een karakteristiek van de vier evangeliën* (Kampen: Kok, 1980 of later). [137 p. cat. 1/2 → 25 uur]

*Aanbevolen
literatuur*

- Achtemeier, P.J. e.a., *Introducing the New Testament, Its Literature and Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001).
- Aune, David E. (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010).
- Bauckham, Richard, *Jesus and the Eyewitnesses. The Gospels as Eyewitness Testimony* (Grand Rapids: Eerdmans, 2006).
- Bockmuehl, Markus & Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).
- Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom. Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel* (Kampen: Kok, 2003).
- Carson, D.A. & D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament* (Second Edition) (Grand Rapids: Zondervan, 2005).
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period. A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies) (Downers Grove: IVP Academic, 2002).
- Marksches, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen* (I. Band, Evangelien und Verwandtes) (Tübingen: Mohr Siebeck, 2012).
- Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels* (Grand Rapids: Eerdmans, 2007).

14. Schema derde studiejaar – cohort 2015

European Credit Transfer System

VAK	Bachelor 5 ^e semester		Bachelor 6 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges, Themadagen	-	X	2,5	X	2,5
Logopedie	-	-	X	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Bachelorproef , incl. methodologie 2	-	-	2,5	5	7,5
Dogmatiek 2	-	2,5	-	-	2,5
Ethiek 2	2,5	-	-	-	2,5
Exegese OT 2	-	-	-	1,25	1,25
Exegese NT 2	-	-	1,25	-	1,25
Hebreeuws 7	-	2,5	-	-	2,5
Homiletiek 1	-	-	2,5	2,5	5
Judaïca/Kerk en Israël	-	-	5	-	5
Kerkgeschiedenis 3	2,5	-	-	-	2,5
Latijn 1 , 2 en 3	-	5*	2,5*	5*	12,5
Nieuwe Testament 2	5	-	-	-	5
Oude Testament 2	-	5	-	-	5
Keuzevak	5	-	-	-	5
TOTAAL	15	15	16,25	13,75	60

* Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzevakken [pagina 76v](#) aan het einde van de bachelor.

Voor vakken aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	H. Wijma, MLD en mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	BaC-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium, persoonlijk gesprek en portfolio, waarin opgenomen de opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van persoonlijke en praktische vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft:

- kennis en vaardigheden ten aanzien van leidinggeven;
- kennis en inzicht in het thema samenleven en samenwerking;
- vaardigheid om feedback te ontvangen en te geven en grenzen te stellen;
- kennis van de aspecten van conflicten, het analyseren en hanteren ervan, en leert de eigen valkuilen en voorkeuren (her)kennen.

Eindtermen 18 t/m 24

Leerlijnen Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 10 uur
Gesprekken met mentor-hoogleraar (1) en persoonlijk begeleider (2) 2,5 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2,5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur Persoonlijke ontwikkeling

- Derkse, W., *Een levensregel voor beginners. Benedictijnse spiritualiteit voor het dagelijkse leven* (Tielt: Lannoo, 2003²³).
- Packer, J.I., *A passion for faithfulness. Wisdom from the book of Nehemiah* (Wheaton III: Crossway, 2001).
- Quinn, R.E., *Verander de wereld. Hoe gewone mensen buitengewone prestaties kunnen leveren* (Schoonhoven: Academic Service, 2000).

Leidinggeven

- Donders, P.C., *De Authentieke leider. Gezond Leiderschap deel 1* (Hoornaar: Gideon, 2005).
- Quinn, R.E. e.a., *Handboek Managementvaardigheden* (Den Haag: SDU Uitgevers, 2011⁵).
- Senge, P.M., *Het nieuwe werk van de leider. Lerende organisaties bouwen* (Schoonhoven: Academic Service, 1997).

Samenleven en samenwerken

- Cameron, A.S. & Robert E. Quinn, *Onderzoeken en veranderen van organisatiecultuur* (Schoonhoven: Academic service, 2011³).

Omggaan met feedback

- Vries-Geervliet, Liet de, *Weet wat je zegt. Een inleiding in de communicatie voor begeleiders en hulpverleners* (Baarn: Uitgeverij H. Nelissen, 2004⁷).

Conflictbeheersing

- Arbinger Institute, *Anatomy of peace. Resolving the heart of conflicts* (San Francisco: Berret-Koehler, 2006).
- Lingsma, M. e.a., *Conflictcoaching. Een nieuwe energiebron voor managers. Een verruimende visie op conflicten* (Barneveld: Nelissen, 2009³).

- Martin, F., *Oorlog in de kerkbanken. Overlevingsgids bij conflicten in de geloofsge-meenschap* (Heerenveen: Barnabas, 1997).
- Spijker, W. van 't, *Conflictstof binnen de gemeente en de weg van het Evangelie* (Heerenveen: Groen, 2012).
- Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en praktische vorming A- en B-jaar.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men [OnderwijsOnline](#), paragraaf 2.5 onder Algemene Informatie 2017/2018.

Ethiek 2

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	BaC-Et2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	31 oktober, herkansing 23 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Verwerven van kennis van en inzicht in de wijze waarop de Bijbel spreekt over moraal, en hoe de theologische ethiek zich op de Schrift kan en mag beroepen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Grenz, Stanley J., *The Moral Quest. Foundations of Christian Ethics* (Leicester: InterVarsity Press, 1997), 13-302. [290 p. cat. 3 → 44 uur]
- Lalleman-de Winkel, H., *Van levensbelang. De relevantie van de oudtestamentische ethiek* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999). [129 p. cat. 3 → 14 uur]
- Collegedictaat. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Banner, Michael, *Christian Ethics. A Brief History* (Malden: Willy Blackwell, 2009).
- Douma, J., *De Tien Geboden. Handreiking voor het christelijk leven* (Kampen: Van den Berg, 1992).

Kerkgeschiedenis 3

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	BaC-K3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper en bijdrage werkcolleges	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober, herkansing 18 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

Leerdoelen

- Het verwerven van kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de zestiende eeuw.
- Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
- In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
- In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
- Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatoerisch'.
- In staat zijn de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.

Eindtermen 1 t/m 7, 15 t/m 17

Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, psycho-sociale attitude
Studielast	Werkcolleges 9 uur Paper 10 uur Zelfstudie 51 uur
Toetseisen	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Danz, Christian, <i>Einführung in die Theologie Martin Luthers</i> (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2013). [125 p. cat. 2 → 25 uur] ◦ Woodbridge, John D. & Frank A. James, III, <i>Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'</i> (Grand Rapids: Zondervan, 2013), p. 73-148 + 183-217. [95 p. cat. 2 → 17 uur] ◦ Lindberg, Carter (ed.), <i>The Reformation Theologians</i> (Oxford: Blackwell Publishers, 2002), hfdst. 4, 18-21. [45 p. cat. 2 → 9 uur] ◦ Paper 4-6 A4 (2.600-3.200 wrd.) over een tekst van Luther met een minimale omvang van 20 pagina's vanuit de Weimarer Ausgabe. Tekst wordt gekozen uit een door de docent opgestelde lijst. [→ 10 uur]
Bijzonderheden	Tijdens de colleges wordt besproken: Barrett, Matthew (ed.), <i>Reformation theology. A systematic summary</i> (Wheaton, Illinois: Crossway, 2017). Aanschaf van dit boek is verplicht.

Nieuwe Testament 2

Docent	Dr. M.C. Mulder	Vakcode	BaC-NT2
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	C-jaar / blok 1
Tentamendata	7 november, herkansing 4 januari	Colleges	4 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krijgt een initieel overzicht over de belangrijkste theologische thema's uit de nieuwtestamentische godsopenbaring, met name in de Evangelien, Handelingen en het boek Openbaring; - kan enkele van deze thema's in onderlinge samenhang beschrijven; - kan relevante discussies omtrent de theologie van het Nieuwe Testament uit de geschiedenis van de exegese benoemen; - weet zich hierover initieel een mening te vormen en kan die verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg en hermeneutiek.
Eindtermen	1 t/m 5, 8, 15 t/m 17
Leerlijnen	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
Studielast	<p>Hoorcolleges 9 uur (over een belangrijk theologisch thema uit de evangeliën)</p> <p>Werkcolleges 9 uur (onder leiding van de docent, waarbij teksten gelezen worden uit (recente) publicaties)</p> <p>Collegevoorbereiding 6 uur</p> <p>Zelfstudie 116 uur (voorbereiding op en verwerking van de colleges en de tentamenstof)</p>
Toetseisen	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bruggen, J. van, <i>Het evangelie van Gods zoon. Persoon en leer van Jezus volgens de vier evangeliën</i> (Kampen: Kok, 1996), hfdst. 8 (p. 186-207). [21 p. cat. 1/2 → 5 uur] ◦ Green, J.B. (ed.), <i>Hearing the New Testament. Strategies for Interpretation</i> (Second Edition) (Grand Rapids: Eerdmans, 2010), hfdst. 1, 3, 4, 7, 13. [103 p. cat. 1/2 → 32 uur] ◦ Stuhlmacher, P, <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus</i> (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³), 1-220. [220 p. cat. 1 → 73 uur] ◦ Collegestof. [→ 6 uur]
Aanbevolen literatuur	- Beasley-Murray, G.R., <i>Jesus and the Kingdom of God</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1986).

- Bock, D.L. & B.M. Fanning (eds.), *Interpreting New Testament Text. Introduction to the Art and Science of Exegesis* (Wheaton: Crossway, 2006).
- Goldsworthy, G., *Gospel-Centered Hermeneutics. Foundations and principles of Evangelical Biblical Interpretation* (Nottingham: InterVarsity, 2010).
- Ladd, G.E., *A Theology of the New Testament* (Grand Rapids: Eerdmans, 1993, rev. ed.).
- Lundin, R. e.a. (eds.), *The Promise of Hermeneutics* (Grand Rapids: Eerdmans, 1999).
- Marshall, I.H., *New Testament Theology. Many Witnesses, One Gospel* (Downers Grove: InterVarsity, 2004).
- Schreiner, Th.R., *Magnifying God in Christ. A Summary of New Testament Theology* (Grand Rapids: Baker, 2010).

Dogmatiek 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	BaC-Do2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	19 januari, herkansing 23 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Dogmatiek 1

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan verschillende opvattingen weergeven over a. (erf)zonde, b. persoon en werk van Jezus Christus, c. verzoening; - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden; - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen; - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de methode van de christologie en in het debat over de vraag of christologie het hart is van de theologie; - kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit bijbelse gegevens; - kan complexe theologische teksten (op de boven genoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	<p>Hoorcolleges 9 uur</p> <p>Collegevoorbereiding 24 uur</p> <p>Zelfstudie 37 uur</p>
<i>Toetseisen tentamen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Brink, G. van den & C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek. Een inleiding</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 230-308 en 395-442. [127 p. cat. 3 → 18 uur] ◦ Genderen, J. van & W.H. Velema, <i>Beknopte gereformeerde dogmatiek</i> (Kampen: Kok, 1993²), 292-352, 354-399, 402-490. [206 p. cat. 2/3 → 34 uur minus 24 uur (voorbereiding colleges) → 10 uur] ◦ Iwand, Hans Joachim, "Sed originale per hominem unum." Ein Beitrag zur Lehre vom Menschen', in: id., <i>Glaubensgerechtigkeit. Gesammelte Aufsätze</i>, ed. Gerhard Sauter (München: Chr. Kaiser Verlag, 1980), 2:171-193. [22 p. cat. 2 → 4 uur] ◦ Collegestof. [→ 5 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bauckham, Richard J., <i>Jesus and the God of Israel. God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 2008). - Beek, A. van de, <i>Jezus Kurios. Christologie als hart van de theologie</i>, Spreken over God 1.1 (Kampen: Kok, 1998). - Bockmuehl, Markus N.A., <i>The Cambridge Companion to Jesus</i> (Cambridge: UP, 2001). - Crisp, Oliver D., <i>Divinity and Humanity. The Incarnation Reconsidered</i> (Cambridge: UP, 2007).

- Kasper, Walter, *Jesus der Christus* (Mainz: Grünewald, 1998¹²).
- Kooi, C. van der, *Hinkelen binnen de lijnen. Krijtstreden voor een christologie* (Kampen: Kok, 1999).
- Pannenbergh, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie* (Gütersloh: G. Mohn, 1964).

Hebreeuws 7

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaC-He7
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari, herkansing 27 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-6 verworven kennis en vaardigheden;
- verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
- kan moeilijke Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 1, 2, 8, 15

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden, schrijven

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur)
Zelfstudie 11 uur
Schriftelijk werkstuk 35 uur

Toetseisen *Schriftelijk werkstuk:*
Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 60 verzen, door de docent op te geven).

Tentamen:

- Herhaling van de stof van Hebreeuws 1-6.
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen (Leiden: Brill, 2012).
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (in totaal ong. 60 verzen).

Te gebruiken Zie onder [Hebreeuws 4](#).

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	Ba-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 10, 13, 16, 21, 23

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

- Studielast** Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur
- Aanbevolen literatuur** Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
- Bijzonderheden**
- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
 - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
 - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
 - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.

Latijn 1 (keuzevak)

**Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.*

<i>Docent</i>	Mw. dr. J. J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L1
<i>Toetsvorm</i>	1 schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	15 januari, herkansing 20 maart	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen** Eerste kennismaking met klassiek Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 1 t/m 8 van *Latinitas*. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), de syntactische regels uit te leggen (kennis) en een eenvoudige Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
- Eindtermen** 1
- Leerlijnen** Praktische vaardigheden
- Studielast** Hoor- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 74 uur
- Toetseisen** ◦ Tentamen over les 1 t/m 8 van *Latinas* en de collegestof
- Verplicht aanschaffen**
- Oranje, H., *Latinitas. Cursus Latijn* (Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk).
 - Oranje, H., *Latinitas. Grammatica en uitwerkingen* (Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk).
 - Diercks, G.F. & N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica* (Houten: Paul Brand, 1987⁵ of later).

Methodologie 2

<i>Docent</i>	Drs. I.D. Haarsma	<i>Vakcode</i>	BaC-Ba
<i>Toetsvorm</i>	Dossier	<i>Omvang</i>	Is opgenomen in de bachelorproef
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 collegeblokken
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie informatie bij Bachelorproef	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - is in staat tot het methodologisch verantwoord verrichten van een (klein) theologisch onderzoek (in het kader van de bachelorproef) en het correct schrijven van een scriptie; - is zich bewust (geworden) van allerlei problemen en valkuilen, die kunnen voorkomen bij het verrichten van onderzoek en bij het schrijven van een scriptie en weet hoe deze voorkomen kunnen worden.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 16, 17
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Instructie en werkcolleges 8 uur Zelfstudie, groepswork en netwerklernen 12 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mirande, M.J.A. & E. Wardenaar, <i>Scriptieproblemen</i> (Groningen: Wolters-Noordhoff, 2011). [→ 11 uur] ◦ Oost, H. & A. Markenhof, <i>Een onderzoek voorbereiden</i> (Baarn: HBUitgevers, 2002 of later). [→ 3 uur] ◦ Oost, H., <i>Een onderzoek uitvoeren</i> (Baarn: HBUitgevers, 2002 of later). [→ 3 uur] ◦ Oost, H., <i>Een onderzoek rapporteren</i> (Baarn: HBUitgevers, 2002 of later). [→ 3 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Niezink, L., <i>Kritisch zoeken, denken en evalueren</i> (Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017). - Oost, H., <i>Een onderzoek presenteren</i> (Baarn: HBUitgevers, 2004 of later). - Oost, H., <i>Een onderzoek begeleiden</i> (Baarn: HBUitgevers, 2004 of later).

Oude Testament 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels/H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	BaC-OT2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	30 januari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Oude Testament 1 , colleges Hebreeuws 1 t/m 6

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kent de geschiedenis van oud-Israël in hoofdlijn; - kan de eigen kenmerken van de oudtestamentische historiografie en van de oudtestamentische profetie herkennen en benoemen; - kan zelfstandig-kritisch reflecteren op de historisch-kritische beoefening van de discipline Geschiedenis van oud-Israël en op een biblicistische omgang met oudtestamentische (historiografisch of profetische) teksten; - geeft blijk van inzicht in de wijze waarop vooronderstellingen een rol spelen bij de uitleg van de Schrift en het verstaan van de boodschap van de Schrift; - is in staat om de eigen uitgangspunten van een gereformeerde hermeneutiek te verwoorden; - heeft kennis van hoofdmomenten uit de geschiedenis van de Bijbelse hermeneutiek.
<i>Eindtermen</i>	5, 6, 8, 10
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 8 uur Zelfstudie (literatuurtentamen) 114 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Knijff, H.W. de, <i>Sleutel en slot. Beknopte geschiedenis van de bijbelse hermeneutiek</i> (Kampen: Kok, 1980). [170 p. cat. 1/2 → 38 uur] ◦ <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 304-379 (themanummer Oude Testament). [75 p. cat. 2 → 15 uur] ◦ Provan, Iain e.a., <i>A Biblical History of Israel</i> (Louisville: Westminster John Knox, 2015²), 155-342; 343-409. [187 p. cat. 2/3 → 32 uur; 66 p. cat. 1/2 → 17 uur] ◦ Collegestof. [→ 12 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Arnold, B.T. & H.G.M. Williamson, <i>Dictionary of the Old Testament Historical Books</i> (Downers Grove: InterVarsity, 2005). - Houtman, C., <i>De Schrift wordt geschreven. Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament</i> (Zoetermeer: Meinema, 2006). - Oeming, M., <i>Biblishe Hermeneutik. Eine Einführung</i> (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007²). - Schmidt, B. (ed.), <i>The Quest For The Historical Israel. Debating Archaeology and the History of Early Israel</i>. Archaeology and Biblical Studies 17 (Leiden: Brill, 2007). - Stadelmann, H. (ed.), <i>Den Sinn biblischer Texte verstehen. Eine Auseinandersetzung mit neuzeitlichen hermeneutischen Ansätzen</i> (Giessen etc./Witten: Brunnen/Brockhaus, 2006). - Zwiep, Arie, <i>Tussen tekst en lezer: een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek</i> (2 delen) (Amsterdam, VU University Press, 2009-2013).

Bachelorproef

<i>Docent</i>	Een van de vakhoogleraren of -docenten	<i>Vakcode</i>	BaC-Ba
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	7,5 EC (2,5 EC in blok 3 + 5 EC in blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Zie Methodologie 2 (blok 2)
<i>Inleverdata</i>	16 april, 4 juni of 21 augustus	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines; - is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te analyseren en te beoordelen; - weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 4 t/m 6, 8, 10, 13, 15 t/m 17
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Schriftelijk werkstuk 190 uur Methodologie 20 uur
<i>Scriptie-eisen</i>	Het werkstuk moet een omvang hebben van 20 à 30 pagina's (10.000 tot 15.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zie bij A-jaar-essay - Het scriptiereglement (op OnderwijsOnline) - Beknopt en Goed Citeren (op OnderwijsOnline)

- Bijzonderheden** Tijdpad:
- *Eind oktober*
Om te komen tot een evenwichtige verdeling over de vakgebieden, informeert het secretariaat bij de student naar voorkeur voor vakgebied(en) en begeleider(s). Indien gekozen wordt voor een oudtestamentisch onderwerp dient men bij het werkstuk exegetische (D-jaar) een nieuwtestamentisch onderwerp te kiezen, en omgekeerd.
 - *November/februari/maart*
Colleges methodologie en consultatie door drs. Haarsma.
 - *December/januari*
De student formuleert een onderzoeksplan inclusief een conceptliteratuurlijst. Bespreking van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.
 - *Begin maart*
Inleveren en bespreking met begeleider van de inleiding en het eerste hoofdstuk.
 - *Begin april*
Inleveren van de conceptbachelorproef bij begeleider, waarna het concept met de begeleider wordt besproken.
 - *April/mei/juni*
Inleveren van de definitieve versie van de bachelorproef ter beoordeling in de vergadering van het coho. De definitieve versie dient zeven werkdagen voorafgaand aan de vergadering van het coho in drievoud geprint ingeleverd te zijn bij het secretariaat. Ook wordt het werkstuk in pdf-formaat ingeleverd via [OnderwijsOnline](#) bij de universiteitssecretaris.
 - Na inlevering van de bachelorproef wordt een meelezer aangewezen, die samen met de begeleider een voorstel doet voor het cijfer (aan de hand van het beoordelingsformulier voor het C-jaar, zie scriptiereglement), dat vastgesteld wordt in een vergadering van het coho.
 - Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Exegese Nieuwe Testament 2

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	BaC-ENT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en Exegese NT 1

- Leerdoelen** De student:
- verdiept zijn vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament;
 - bouwt hierin voort op de eerder verworven exegetische kennis;
 - krijgt tijdens de hoorcolleges verder inzicht in het exegetische proces tijdens;
 - oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
 - weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
 - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren.
- De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.
- Eindtermen** 1 t/m 5, 13, 17
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psycho-sociale attitude
- Studielast** Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur
- Aanbevolen literatuur** Zie bij [Exegese Nieuwe Testament 1](#).
- Bijzonderheden** De hoor- en werkcolleges [Exegese NT 1](#) en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Homiletiek 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	BaC-Hom1
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 3 en 2,5 EC in blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	Herkansing Homiletiek 2 2016/2017 23 oktober 19 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Divers tussen april en juli 2018, zie ELO	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel); - kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof; - kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen; - kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven; - kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren; - kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica; - kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren; - kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen; - verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).
<i>Eindtermen</i>	5, 6, 8, 13, 14, 22, 24
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<p>Hoorcolleges 12 uur Werkcolleges 12 uur (colleges Praktische homiletiek) Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 12 uur Preekvoorstel 24 uur Literatuurstudie 80 uur</p> <p>Deze studielast zal evenwichtig verdeeld worden over de beide blokken, doordat de hieronder vermelde homiletiek in het derde blok al zal worden doorgenomen aan de hand van opdrachten.</p>
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Baars, A., <i>De brug tussen tekst en preek</i> (Apeldoorn: De Banier, 2017). [112 p. cat. 3 → 12 uur] ◦ Immink, F.G., <i>Het heilige gebeurt. Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2011), 16-59, 219-293. [117 p. cat.3 → 12 uur] ◦ Kremer, W., <i>Priesterlijke prediking</i> (Amsterdam: Ton Bolland, 1976) (in hoofdlijnen). [126 p. cat. 3 → 12 uur] ◦ Leede, Bert & Ciska Stark, <i>Ontvouwen, Protestantse prediking in de praktijk</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017). [304 p. cat. 3 → 40 uur] ◦ Velema, W.H., 'De plaats van de hoorder in de prediking', <i>Theologia Reformata</i> 37/1, II (1994). [27 p. cat. 2 → 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Klippert, W., <i>Van tekst tot preek. Handboek voor de prediking</i> (Heerenveen: Groen, 1997). - Lloyd-Jones, D.M., <i>Preaching and Preachers</i> (Grand Rapids: Zondervan 1971) (ook in Nederlandse vertalingen verkrijgbaar). - Murray, David, <i>How Sermons Work</i> (Carlisle: EP Books, 2011). - Olyott, Stuart, <i>Preaching Pure and Simple</i> (Bryntirion: Bryntirion Press, 2005). - Ruijter, Kees de, <i>Horen naar de stem van God. Theologie en methode van de preek</i>

(Zoetermeer: Boekencentrum, 2013).

- Stott, J.R.W., *I believe in Preaching* (London: Hodder & Stoughton, 1982).
- Trimp, C., *De preek. Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken* (Kampen: Kok 1986³).

Bijzonderheden Dit vak bestaat uit de oude vakken Homiletiek 1 en 2.

Judaïca/Kerk en Israël

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	BaC-J
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2016/2017 3 november 29 maart, herkansing 5 juli	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5 gevolgd

Leerdoelen De student maakt kennis met het Jodendom, m.n. het rabbijnse Jodendom. Hij kan de hoofdlijn van de geschiedenis van de Tweede Tempelperiode weergeven, evenals van de belangrijkste literatuur uit die periode.
Hij kan de verschillende stromingen uit die tijd onderscheiden, evenals de belangrijkste religieuze instellingen. Hij kan de meest essentiële religieuze voorstellingen uit het rabbijnse Jodendom, m.n. tot aan de vorming van de talmudim, benoemen en de relevantie ervan uitleggen. De student maakt kennis met het lezen van een rabbijnse tekst als literaire bron van deze traditie en kan zijn kennis van het Hebreeuws hierop toepassen en ermee verdiepen.
De student krijgt basale kennis van het hedendaagse Jodendom. Hij bezint zich op de relatie van Israël en de kerk, kan zich hierover een Bijbels gefundeerd oordeel vormen en weet dit te verbinden met de praktijk van de evangelieverkondiging onder Israël vandaag.

Eindtermen 1, 3, 5, 6, 9 t/m 11, 15, 18, 23, 24

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude

Studielast Hoorcolleges 9 uur (met name inleiding in rabbijnse literatuur, hermeneutische regels, liturgie en bezinning op de verhouding kerk en Israël)
Werkcolleges 9 uur (met name het lezen van een liturgische tekst en oefenen van het Hebreeuws)
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 110 uur (literatuurtentamen)

Toetseisen

- Evers, L., & J. Stodel, *Jodendom in de praktijk. Een heldere inleiding* (Amsterdam: Boekerij, 2011). [190 p. cat. 3 → 25 uur]
- Hertog, G.C. den, *Gedeelde hoop. Israël en de kerk op de weg der verwachting* (Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2003). [45 p. cat. 2/3 → 8 uur]
- Maier, J., *Geschichte der jüdischen Religion* (Berlin: De Gruyter, 2000³ of 1972¹), par. 1, 4, 10-14, 16-20. [101 p. cat. 1/2 → 24 uur]
- Mulder, M.C., 'Hoop voor Israël, gegronde verwachting', in: Koert van Bekkum & Michael Mulder (eds.), *Hoe leest u 'Israël'?* (Barneveld: ND, 2010²), 49-64. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
- VanderKam, J.C., *An Introduction to Early Judaism* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001). [216 p. cat. 1/2 → 50 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Brink, G. van den & C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), hfdst. 9.
- Cohn-Sherbok, D., *Judaism. History, Belief and Practice* (London: Routledge, 2003).
- Evers, R., *Talmoedisch Denken. De methodologie van de Talmoed en de dertien interpretatieregels van Rabbi Jisjmaël* (Amsterdam: Amphora, 1999).
- Goldberg, D.J. & J.D. Rayner, *The Jewish People* (London: Penguin, 1989).
- Nelis, J.T., 'Joodse literatuur uit de periode tussen Oude en Nieuwe Testament', in:

A.S. van der Woude (ed.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1983 of later).

- Schäfer, P., 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Pompejus tot en met de opstand onder Bar Kochba', in: A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1987 of later).
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology* (New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998).
- Schürer, E. & G. Vermes, *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C.-A.C. 135)*, m.n. vol. I (Edinburgh: T&T Clark, 1987, over geschiedenis) en vol. II (Edinburgh: T&T Clark, 1986, over literatuur en stromingen).
- Versteeg, J.P., 'Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11', *Theologia Reformata* 34 (1991), 151-169.
- Woude, A.S. van der, 'Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Alexander de Grote tot aan de komst van de Romeinen', in: A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1983 of later).

Latijn 2 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2016/2017 16 oktober 6 april, herkansing 22 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1

Leerdoelen Een verdere kennismaking met klassiek Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 9 t/m 12 van Latinitas en houdt zijn al opgedane kennis bij. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Latinitas: les 9 t/m 12
- Collegestof

Aanbevolen literatuur Zie [Latijn 1](#).

Logopedie

<i>Docent</i>	Mw. N. Duijzer-Algra	<i>Vakcode</i>	BaC-Lo
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar, opgenomen in de EC's voor PPV
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3 of 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Volgens afspraak
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	Volgens rooster

Leerdoelen Het waar nodig zoveel mogelijk wegwerken van logopedische stoornissen en/of storende elementen in het spreken. Optimaliseren van o.a. houding, adem, stem, articulatie, spreektempo, intonatie en presentatie.

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Bijzonderheden - De studenten die predikant hopen te worden, worden in het C-jaar, of bij instroom van elders in de master aan de TUA in het eerste jaar van inschrijving, gescreend.
- In het D-/E-jaar ontvangen studenten die predikant hopen te worden tweewekelijks logopedie. Daarbij worden ook de videobeelden vanuit de homiletiekcolleges bekeken met het oog op wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Bachelorproef

<i>Docent</i>	Een van de vakhoogleraren of -docenten	<i>Vakcode</i>	BaC-Ba
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	7,5 EC (2,5 EC in blok 3 + 5 EC in blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Zie Methodologie 2 (blok 2)
<i>Inleverdata</i>	16 april, 4 juni of 21 augustus	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 69](#).

Exegese Oude Testament 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	BaC-EOT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag, schriftelijke toets	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week (2 hoor- en 1 werkcollege)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese , Hebreeuws 1 t/m 4

Leerdoelen De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT;
- heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT;
- is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
- doet in werkgroepen praktische ervaring op met het proces van de exegese en levert hieraan een substantiële bijdrage.

Eindtermen 1 t/m 6, 13, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, psycho-sociale attitude, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges waarbij men verplicht is de stof zelfstandig voor te bereiden; elke student kan tijdens het college gevraagd worden op onderdelen een bijdrage te leveren 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Totale collegevoorbereiding 21,5 uur (inbegrepen: de voorbereiding van de overhoring en het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk (dit werkstuk wordt gezamenlijk en door de docent per groep besproken))

Toetseisen ◦ Toets over de collegestof.
◦ Inleveren groepsverslag.

Aanbevolen literatuur Zie bij [Exegese Oude Testament 1](#).

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges [OT exegese 1](#) en 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het B- en C-jaar.
Bij de hoorcolleges exegese OT (B- t/m E-jaar) wordt gestreefd naar een zodanige afwisseling van de collegestof dat een student in de loop der jaren in elk geval een exegese van een historische, een profetische en een poëtische/chokmatische perikoop meemaakt.

Homiletiek 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	BaC-Hom1
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 3 en 2,5 EC in blok 4)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	Herkansing Homiletiek 2 2016/2017 23 oktober 19 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Divers tussen april en juli 2018, zie ELO	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 71](#).

Latijn 3 (keuzevak)

**Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.*

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2016/2017 27 oktober 26 juni, herkansing 23 augustus	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 en 2

Leerdoelen De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 13 t/m 18 van Latinitas en houdt zijn al opgedane kennis bij. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 74 uur

Toetseisen

- Latinitas: les 13 t/m 18
- Collegestof

Aanbevolen literatuur Zie [Latijn 1](#).

15. Overzicht keuzevakken

Keuzevakken	Docent	Frequentie	A-jaar	B-jaar	C-jaar	D-jaar	E-jaar
Alle blokken							
Bricolage		A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Onderzoeksstage	Div	A				2,5/10	2,5/10
Praktijkoriëntatie		A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Proponeren**		A					2,5
Apologetiek (minor)	MKr	A				10	10
Biblistiek (minor)	HPs/MMr	A				10	10
Catechetiek (minor)	MKr	A				10	10
Dogmageschiedenis (minor)	AHn	A				10	10
Dogmatiek (minor)	AHn	A				10	10
Ethiek (minor)	Dsa	A				10	10
Evangelistiek (minor)	JSr	A				10	10
Evangelistiek, variant gemeenteopbouw (minor)	JSr	A				10	10
Gemeentestage (minor)	Div	A				10	10
Homiletiek (minor)	MKr	A				10	10
Minor Judaica/Kerk en Israël	MMr	A				10	10
Kerkgeschiedenis (minor)	HSs	A				10	10
Kerkrecht (minor)	HSs	A				10	10
Liturgiek (minor)	MKr	A				10	10
Missiologie (minor)	JSr	A				10	10
Moderne Theologiegeschiedenis (minor)	Ahn	A				10	10
Poimeniek (minor)	MKr	A				10	10
Symboliek (minor)	AHn	A				10	10
Blok 1			5 EC*	2,5 EC	2,5 EC	2,5 EC	7,5 EC
Bijbelkennis	JLk	A	2,5	2,5	2,5		
Geschiedenis van de CGK**	Cbe	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Godsdienstsociologie	CVr	B			2,5	2,5	2,5
Grieks 1***	JOs	A	5				
Kerkrecht in Praktijk**	HSs	B				2,5	2,5
NT Minor (blok 1+2: 10 EC)	MMr	A				5	5
Themacollege Bijbelvakken (2x)	NGP	A	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Urban Mission (Evang./Miss.)	JSr	A	2,5	2,5	2,5		
Blok 2			2,5 EC*	0 EC	5 EC*	5 EC	5 EC
Actuele fronten*	Ahn/MKr/ EGe	B				2,5	2,5
Catechetiek**	MKr	B			5	5	5
Grieks 2***	JOs	A	2,5				
Intercultural learning: a Christian perspective	AMk	B	2,5	2,5	2,5		
Latijn 1***	JOs	A			5		
Leiderschap etc. a.d.h.v. Benedictus van Nursia	RLe	C			2,5	2,5	2,5
NT Minor (blok 1+2: 10 EC)	MMr	A				5	5
Pastoraal gesprek 2 (motiverende gespreksvoering)	NGP	B		0,8	0,8		

Blok 3			5 EC*	0 EC	2,5 EC*	5 EC	2,5 EC
Aramees 1	HWd	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Duits (leesvaardigheid wetenschappelijke teksten Engels, Duits en Frans)	RLe	A	0	0	0	0	0
Echtscheiding en christelijke ethiek	DSa	B				2,5	2,5
Evangelisch neocalvinisme	NGP	B				2,5	2,5
Gezag en communicatie in de 21^e eeuw	MKr AMk	B			2,5	2,5	2,5
Grieks 3***	JOs	A	5				
Introduction to Bible translation in a missionary context	BDn	B	2,5	2,5	2,5		
Latijn 2***	JOs	A			2,5		
OT Minor (blok 3+4: 10 EC)	HPs	A				5	5
Pastorale Psychologie (1)**	AHk	B				2,5	2,5
Praktijkgericht onderzoek	BVI	A		2,5	2,5	2,5	2,5
Preken in context	JSr	A				2,5	2,5
Reformatorische Wijsbegeerte	IHa	C	2,5/5	2,5/5	2,5/5		
Spelen met Leviathan	JDr/MMr	C		2,5	2,5		
Theologie van Jeremia	HPs	B		2,5	2,5		
Blok 4			2,5 EC*	2,5 EC	5 EC*	0 EC	5 EC
Crisisinterventie bij seksueel misbruik in de gemeente	AHk	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Christelijk lezen van het Oude Testament	NGP	B		2,7	2,7		
Diakoniek**	JPt	B			2,5	2,5	2,5
Grieks 4***	JOs	A	2,5				
Homiletiek 4**	MKr	A					2,5
Latijn 3***	JOs	A			5		
OT Minor (blok 3+4: 10 EC)	HPs	A				5	5
Preken met Chrysostomus en Augustinus	MKr/CGt	B				2,5	2,5
Psychologische stromingen	AHk	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Septuaginta	HWd/MMr	B		2,5	2,5	2,5	2,5
Vroegchristelijk Grieks	JOs	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

In de grijze balken is te zien hoeveel EC men aan keuzevakken dient te doen.

Keuzevakken kunnen gezien worden als vrije ruimte die ook elders kan worden ingevuld.

Studenten van het D- en E-jaar kunnen daarnaast een minor kiezen als keuzevak. Deze minors bedragen altijd 10 EC. Het blok (of de blokken) waarin de minors worden gegeven, is te bepalen in overleg tussen student en docent.

Frequentie: A = jaarlijks, B = tweejaarlijks, C = een- of meermalig. N.B. Het doorgaan van een keuzevak hangt af van het aantal aanmeldingen.

** Admissiale studenten moeten dit vak, dat gericht is op het predikantschap, op enig moment tijdens de studie als keuzevak doen. Andere keuzevakken die zij moeten doen zijn: Gemeenteopbouw, Liturgiek, Pastorale Psychologie 2 en Spiritualistiek. Deze vakken worden weer gegeven in de cursus 2018/2019.

* Is een aanbeveling voor admissiale studenten.

Deze verplichting geldt NIET voor admissiale studenten die al voor 2016 aan hun master begonnen zijn. Voor hen gelden de verplichte keuzevakken zoals vermeld in de bijlage van het [Studentenstatuut](#) (cohort 2015 en eerder).

*** Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks/Latijn hebben gehad. Studenten die wel Grieks/Latijn in hun vooropleiding hebben gehad, mogen de ruimte voor Grieks 1 t/m 4 en Latijn met andere keuzevakken vullen.

Keuzevak (verbredend/verdiepend): Bricolage ('vrije ruimte')

<i>Docent</i>	-	<i>Vakcode</i>	KV-BRI
<i>Toetsvorm</i>	Divers	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Het verwerven van <ul style="list-style-type: none"> - theologische kennis op een nader te bepalen gebied; - praktische vaardigheden zoals prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
<i>Eindtermen</i>	5, 6, 19 (Ba) en 5, 6, 37 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden Verder afhankelijk van te volgen studie-onderdelen (niveau is afhankelijk van het leerjaar waarin de student zich bevindt)
<i>Studielast</i>	Voorbeelden van activiteiten waarvoor studie-uren verkregen kunnen worden: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Bijwonen van de kritiekcolleges (1 studie-uur per preekvoorstel. Admissiale master-studenten worden gedurende hun studie 2x ingeroosterd voor het leveren van preekvoorstellen en geacht altijd aanwezig te zijn bij de kritiekcolleges). ◦ Bijdrage aan de kritiekcolleges in de vorm van het leveren van kritiek (admissiale studenten worden ingeroosterd; niet-admissiale studenten kunnen zich hiervoor - m.h.o. op het opstellen van het rooster - opgeven in de maand augustus) (6 studie-uren). ◦ Bezoek aan een conferentie, inclusief het opstellen van een verslag (aantal studie-uren wordt bepaald door de examencommissie. Er kan geen subsidie aangevraagd worden indien van deze mogelijkheid gebruikgemaakt wordt). ◦ Bezoek AKZ+/Weetwatjegelooft.nl-studiedagen/-cursussen (toekenning studie-uren door examencommissie). ◦ Bijwonen van gastcolleges (1 studie-uur per college-uur). ◦ Werkzaamheden als student-assistent (onbetaald) voor hoogleraren of UHD (de betreffende hoogleraar of UHD bepaalt het aantal studie-uren).
<i>Toetseisen</i>	Zodra een student aangeeft zijn uren in te willen wisselen voor studiepunten, of wanneer de administratie bij het einde van de studie van de student constateert dat de student minimaal 70 studie-uren heeft ingeleverd, zal door de administratie een keuzevak 'vrije ruimte' voor 2,5 EC worden aangemaakt. Dit vak dient binnen één opleiding te worden voltooid. Dus binnen de bachelor of binnen de master.
<i>Bijzonderheden</i>	De student is er zelf verantwoordelijk voor dat de studie-uren bij de administratie worden ingeleverd om genoteerd te worden op de cijferlijst in OnderwijsOnline . De student kan aan de betreffende docent, begeleider of organisatie vragen het formulier 'toekenning studie-uren t.b.v. het vak "vrije ruimte" ' in te vullen, waarna hij (een kopie van) het ingevulde formulier inlevert bij de administratie. Het formulier kan ook dienen als bijlage bij het 'aanvraagformulier toekenning studie-uren' ten behoeve van een verzoek aan de examencommissie. De formulieren en verdere informatie zijn te verkrijgen bij de studieadviseur.

Keuzevak/minor (verdiepend): Onderzoeksstage

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	KV-OS
<i>Toetsvorm</i>	Paper / werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC (keuzevak) 10 EC (minor)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar / alle blokken
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	In overleg

- Leerdoelen*
- Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van onderzoek doen;
 - het professionaliseren van academische vaardigheden met betrekking tot het doen van onderzoek;
 - het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.
- Eindtermen* 2, 4, 5, 8, (14), (16), 17,19
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden (niveau 3)
- Studielast*
- Vorbereiden onderzoeksstage (contact zoeken met begeleider en vaststellen opdrachten en tijdspad) 10 uur (5 uur)
Onderzoeksgroep bijwonen 5 uur (2,5 uur)
Opdrachten uitvoeren 250 uur (55 uur)
Stageverslag 15 uur (7,5 uur)
- Vereisten* Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:
- persoonlijke doelstelling;
 - programma (met tijdschema);
 - lijst van alle opgeleverde stukken;
 - opgeleverde stukken;
 - eigen beleving van de werkzaamheden;
 - reflectie met leerpunten aan hand van leerlijnen en eindtermen.
- Bijzonderheden*
- De onderzoeksstage bestaat uit meelopen en meewerken met een hoogleraar/UHD'er om ervaring op te doen met het doen van wetenschappelijk onderzoek.
 - Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student neemt, in overleg met de studieadviseur, contact op met een hoogleraar/UHD'er. De student stelt voor zijn stage de doelstelling vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op waarin zoveel mogelijk aspecten van het wetenschappelijk onderzoek doen aan de orde komen en waarin een tijdschema is opgenomen.
 - Een tweede beoordelaar wordt aangewezen door het coho. Bij voorkeur is deze beoordelaar een academisch geschoolde professional uit het werkveld.
 - De student kan in overleg met de begeleider bepalen hoelang de stage zal duren, met een minimum van 10 weken en maximum van 1 studiejaar. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarop de begeleider en tweede beoordelaar duidelijke feedback geven.
 - Voorbeelden van stage-onderdelen (deze lijst is niet uitputtend):
 - literatuur voor een onderzoek zoeken, ordenen, beperken, meelesen, samenvatten, bespreken, reviewen;
 - deel van onderzoeksartikel redigeren, schrijven;
 - publicatieproces van boek/artikel meemaken;
 - onderzoeksopzet maken;
 - onderzoeksgroep bijwonen;
 - congres/forumdiscussie bijwonen.
 - De student is verantwoordelijk voor het bij het secretariaat inleveren van een correct ingevuld contract, dat voorafgaand aan de start van de stage is ondertekend door de betrokkenen.

Keuzevak (verbredend): Praktijkoriëntatie

<i>Docent</i>	Mentor-hoogleraar/docent	<i>Vakcode</i>	KV-PO
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslag en eindgesprek	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A- t/m E-jaar / alle blokken
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van het (mogelijk) toekomstige werkterrein en het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen 7, 9, 12, 18 t/m 24 (Ba) en 7, 10, 23, 25 t/m 38 (Ma)

Leerlijnen Schrijven, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden (niveau afhankelijk van studiejaar)

Studielast Voorbereiding stage 5 uur
Stage 55 uur
Stageverslag 10 uur

Vereisten Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:

- doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- leerpunten;
- notitie van de begeleider als bewijs van goedkeuring.

Bijzonderheden

- Optie 1: *Gemeentestage*
De student loopt gedurende 55 uur mee met een predikant/kerkelijk werker van een gemeente tijdens diens werkzaamheden. Daarbij moet gestreefd worden naar het kennismaken met zo veel mogelijk verschillende programmaonderdelen (pastoraat, catechese, preekvoorbereiding, jeugdwerk, vergaderingen, evangelisatie, kringwerk etc.).
- Optie 2: *Stage op een ander terrein*
Bijvoorbeeld op het terrein van instellingspastoraat, maatschappelijk werk, godsdienstonderwijs, zendingswerk of evangelisatie. Ook op deze terreinen moet gestreefd worden naar het kennismaken met een breed scala aan programmaonderdelen, zodat een goed beeld van de werkzaamheden verkregen wordt.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student zoekt, in overleg met zijn mentor, een geschikte stageplek aan de hand van bestaande interesses en regelt zelf de toestemming van de betreffende begeleider en gemeente of organisatie. De student stelt voor zijn stage de doelstelling(en) vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op en laat dit goedkeuren door zijn mentor. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarna een eindgesprek met de mentor plaatsvindt. De student mag, in overleg met de mentor, de stage verlengen, maar hiervoor kan geen compensatie worden verleend.
- De stage wordt gepland in de collegevrije periode. Bij problemen hierover beslist het coho.

Keuzevak (verbredend): Proponeren

* *Admissiale studenten gaan na het verkrijgen van het preekconsent een verplicht aantal zondagen voor in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dit wordt in zijn totaliteit aangemerkt als keuzevak van 2,5 EC.*

<i>Docent</i>	College van hoogleraren en UHD's	<i>Vakcode</i>	KV-Prop
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieformulieren vanuit de kerken	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E- en F-jaar, na ontvangst preekconsent
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren preekvoorstellen en evaluaties</i>	Via mail en portfolio Zie hieronder 'bijzonderheden'		

<i>Leerdoelen</i>	De student: - verwerft de praktische vaardigheid in het schrijven van preken en het voorbereiden van de eredienst; - verwerft de vaardigheid van het voorgaan in de eredienst.
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden (niveau 3)
<i>Toetseisen</i>	Minimaal 24 zondagen voorgaan in gemeenten van de CGK, in overleg met pretor en rector vastgesteld.
<i>Bijzonderheden</i>	Voor de begeleiding is het belangrijk dat de aangewezen curator-begeleider en de examinerator PT (ds. J.G. Schenau) de preekvoorstellen en de evaluatieformulieren van de proponentenbeurten ontvangen. De student dient ervoor te zorgen dat zijn curator-begeleider en ds. Schenau (predikant@cgk-goes.nl) een kopie ontvangen van de evaluatieformulieren van de proponentenbeurten (die hij via de administratie ontvangt). Tevens is het regel dat de student zijn curator-begeleider alle preekvoorstellen toezendt en tijdig informeert wanneer hij voor moet gaan bij een master I- resp. II-kritiekcollege zodat de curator-begeleider er, indien mogelijk, bij aanwezig kan zijn. Een en ander kan in overleg met de curator-begeleider en ds. Schenau ook via het preekportfolio in OnderwijsOnline . Zie ook de regelingen met betrekking tot de 'admissiale studenten' op de website en de ELO (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op OnderwijsOnline).

Keuzevak: Apologetiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Ap
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 colleges
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Minor Oude/Nieuwe Testament, variant Biblistiek

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MI-Bibl
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	10 EC: Zelfstudie 7,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar en vakdocent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Catechetiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Cat
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Catechetiek (keuzevak)

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Dogmageschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Dgesch
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Dogmatiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Dtiiek
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan óf tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Ethiek (minor)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	MI-Et
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	12 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Evangelistiek (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-Ev
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Evangelistiek, variant Gemeenteopbouw (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-EvGem
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Gemeentestage (minor)

<i>Docent</i>	Mentor-hoogleraar of UHD als begeleider	<i>Vakcode</i>	MI-GS
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslagen en gesprekken	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>			

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Homiletiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-HOM
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 1 t/m 5

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Judaïca / Kerk en Israël (minor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MI-Jud
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	12 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Kerkgeschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MI-KG
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Kerkrecht (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MI-KR
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Liturgiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Liturgiek (keuzevak)

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Missiologie (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-Mis
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Moderne Theologiegeschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-ModThgesch
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Poimeniek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Poi
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren en
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Poimeniek 1 en 2

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak: Symboliek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Symb
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak (verbredend): Bijbelkennis

<i>Docent</i>	J. van Limbeek (student-assistent)	<i>Vakcode</i>	KV-BK
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A- t/m C-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	30 oktober, herkansing 29 januari	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De verwerving van kennis van de inhoud van de Bijbel, zowel Oude als Nieuwe Testament. Inleidend keuzevak dat de student dwingt zijn Bijbelkennis op niveau te brengen dan wel te houden.

Eindtermen 6

Leerlijnen Geestelijke instelling (niveau 1/2)

Studielast Zelfstudie 70 uur (incl. algemene instructie van 0,5 uur)

Toetseisen

- Snoek, I., *Leerboek voor de bijbelse geschiedenis* (Kampen: Voorhoeve, 1974¹⁴), leerpunten 1-106 (m.u.v. p. 42-43, 'De Ceremoniële Wet'), 107-249, 265-367, 372-

452, 459-492, 531-678, 684-730, 733-841. [762 p. cat. 2 → 69 uur] + p. 493-530.
[leesstof → 1 uur]

De specifieke inhoud en vindplaatsen van Bijbelse zaken in de afzonderlijke hoofdstukken uit de Bijbel hoeft niet geleerd te worden.

- Aanbevolen literatuur**
- Kole, I.A. (ed.), *Oriëntatie in de bijbelse oudheidkunde* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1994).
 - Rösel, M., *Bibelkunde des Alten Testaments. Die kanonischen und apokryphen Schriften* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2004⁴).

Bijzonderheden Dit vak kent geen colleges. Wel is er aan het begin een instructiemoment.

Keuzevak (verdiepend): Geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken

<i>Docent</i>	Mw. drs. C.Th. Boerke	<i>Vakcode</i>	KV-CGK
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B- t/m E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	2 november, herkansing 25 januari	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Ned. Kerkgeschiedenis

- Leerdoelen** De student:
- kan het ontstaan en de geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland beschrijven en verklaren;
 - kan de voornaamste theologische aspecten die de geschiedenis van de CGK kenmerken benoemen en uitleggen;
 - kan de onderscheiden wijze waarop binnen de CGK de spiritualiteit gestalte heeft gekregen herkennen en benoemen;
 - kan de eigen plaats die deze kerken innemen binnen de kerken van gereformeerde signatuur in Nederland omschrijven.

Eindtermen 5, 10, 22 (Ba) en 11, 17 (Ma)

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling (niveau 2/3)

Studielast Hoorcolleges 6 uur
Werkcolleges 3 uur
Collegevoorbereiding/paper 7 uur
Zelfstudie 54 uur

- Toetseisen**
- Spijker, W. van 't, 'Enkele hoofdlijnen van de geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken sinds 1892', in: id. e.a. (eds.), *Een eeuw christelijk gereformeerd. Aspecten van 100 jaar Christelijke Gereformeerde Kerken* (Kampen: Kok, 1992), 9-132. [120 p. cat. 2 → 25 uur]
 - Post, J.E., *Gereformeerd zijn en blijven, een wankel evenwicht?! Een historisch-sociologisch onderzoek naar de ontwikkelingen van de Gereformeerde Kerken in Nederland, de Gereformeerde Bond in de Nederlandse Hervormde Kerk en de Christelijke Gereformeerde Kerken in de twintigste eeuw*. Diss. RU Leiden (Heerenveen: Groen, 1998), 1-56 en 175-262. [140 p. cat. 2 → 29 uur]

- Aanbevolen literatuur**
- Brienens, T., *De Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. Haar ontstaan, ontwikkeling, activiteit, identiteit en perspectief* (Kampen: Kok, 2002).
 - Velema, J.H., *Wie zijn wij? Plaats van – informatie over – kijk op – de Christelijke Gereformeerde Kerken* (Amsterdam: Buiten & Schipperheijn, 1992).
 - De overige hoofdstukken in *Een eeuw christelijk gereformeerd* (zie onder **Toetseisen**).

Bijzonderheden Voor het paper wordt een opdracht verstrekt, die inhoudt dat men een artikel of hoofdstuk van een CGK-auteur leest en beoordeelt en daarvan op college verslag doet. Er wordt een literatuurlijst beschikbaar gesteld waaruit in overleg een keuze gemaakt wordt. Daarbij wordt rekening gehouden met bachelor- en masterniveau.

Keuzevak (verbredend): Godsdienstsociologie

<i>Docent</i>	Dr. ir. C. Visser	<i>Vakcode</i>	KV-GSoc
<i>Toetsvorm</i>	Artikelen en inbreng werkcolleges	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C- t/m E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>		<i>Instapeis</i>	Deelname aan excellentietraject

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verkrijgt kennis van en inzicht in de aard en werkwijze van de godsdienstsociologie; - krijgt kennis van en visie op de relatie tussen theologie en sociale wetenschappen; - krijgt inzicht in geloof als maatschappelijk fenomeen, met name rond de thema's secularisatie, bekering, maatschappelijke activiteiten en gemeenschappen; - kan reflecteren op sociologische duiding van geloofsleer en geloofspraktijken en daarin een eigen positie innemen.
<i>Eindtermen</i>	8, 14, 18, 19, 25 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch reflecteren, discussiëren en argumenteren, opiniërend schrijven (niveau 3)
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie: literatuur 17 uur en twee artikelen 20 uur
<i>Verplichte literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Dekker, G. & H.C. Stoffels, <i>Godsdienst en samenleving. Inleiding in de godsdienst-sociologie</i> (Kampen: Kok, 2011). ◦ Boersema, P. & S. Paas (eds.), <i>Onder spanning. Een veelzijdige kijk op veranderingen in kerk en samenleving</i> (Kampen: Kok, 2011), 47-76. ◦ Paas, S., 'Alles wordt vloeibaar', <i>Wapenveld</i>, http://wapenveldonline.nl/artikel/1112/alles-wordt-vloeibaar/ [14 april 2015]. ◦ Stoep, J. van der, 'Sociale wetenschappen en geloof. Een conceptuele analyse', <i>Wapenveld</i>, http://wapenveldonline.nl/artikel/1142/sociale-wetenschappen-en-geloof-eeen-conceptuele-analyse/ [14 april 2015].
<i>Toetsing</i>	De toetsing vindt plaats aan de hand van twee te schrijven artikelen (80%) (een opinieartikel en een essayistisch artikel) en aan de hand van deelname aan de debatten tijdens werkcolleges (20%). Zowel bij artikelen als debatten dient de verplichte literatuur verwerkt te worden en afhankelijk van het onderwerp van debat en artikel (delen van) de aanbevolen literatuur.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ammerman, N.T., <i>Pillars of Faith. Americans Congregations and their Partners</i> (Berkeley: University of California Press, 2005). - Bernts, T & J. Berghuis, <i>God in Nederland 1966-2015</i> (Utrecht: Ten Have, 2016). - Harskamp, A. van, 'Religie en civil society: vijf keer anders', in: G. Buijs e.a. (eds.), <i>Civil Society. Tussen oud en nieuw</i> (Amsterdam: Aksant, 2009), 153-172. - Visser, C., 'Yes, we can't. Evangelicalen en de macht van het getal', <i>Radix</i> 39 (2013), 58-66. - Visser, M., <i>Conversion Growth of Protestant Churches in Thailand</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008), 35-60. - Yang, F & A.S. Abel, 'Sociology or religious conversion', in: L.R. Rambo & C.E. Farhadian (eds.), <i>The Oxford Handbook of Religious Conversion</i> (Oxford: Oxford University Press, 2014).
<i>Bijzonderheden</i>	Het gaat om een verbredend vak voor masterstudenten en bachelorstudenten in excellentietraject waarbij kennis wordt gemaakt met het sociaalwetenschappelijke perspectief op het christelijk geloof. Tijdens de laatste vier werkcolleges gaan studenten met elkaar in debat over stellingen rond de centrale thema's. Thema's die aan bod komen: secularisatie, geloofsgemeenschappen, maatschappelijke activiteiten en bekering.

Keuzevak: Grieks 1

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, ± 4 schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober, herkansing 4 januari	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week (+ 8 uur in de introductieperiode)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 31](#).

Keuzevak (verdiepend): Kerkrecht in praktijk

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	KV-KR2
<i>Toetsvorm</i>	Paper + leesverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- en E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Kennis verkrijgen van en inzicht in de wijze waarop vanuit de principes van het gereformeerde kerkrecht omgegaan moet worden met actuele vraagstukken van met name tucht, arbeidsrecht en huwelijksrecht.

Eindtermen 1, 3, 6 t/m 8 (Ma)

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven, psychosociale attitude (niveau 3)

Studielast Hoor- en werkcolleges waarin o.a. teksten worden geanalyseerd 9 uur
Zelfstudie incl. paper en leesverslagen 61 uur

Toetseisen

- Collegestof. [→ 11 uur].
- Samenvatting (3-5 A4's, 1.400-1.800 wrd.) van Deputaatschap kerkrecht Gereformeerde Gemeenten, *In goede orde. Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtsgang* (Houten: Den Hertog, 2007) (www.kerkrecht.nl). [98 p. cat. 3 → 12 uur]
- Leesverslag (6-8 A4's, 2.800-3.200 wrd.) van L.C. van Drimmelen & T.J. van de Ploeg, *Kerk en Recht* (Utrecht: Lemma, 2004). [340 p. leesstof → 22 uur]
- Leesverslag (2.000-2.500 wrd.) van C. Trimp, *Ministerium. Een introductie in de reformatorische leer van het ambt* (Groningen: De Vuurbaak, 1982), 1-214. [210 p. cat. 3/leesstof → 16 uur]

Bijzonderheden Dit is het voormalige vak Kerkrecht 2.

Keuzevak (verbredend/verdiepend): Nieuwe Testament (minor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MI-NT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen en presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC A. Historia/Umwelt 2 EC B. Canoniek/tekstkritiek 1 EC C. Theologie NT 3 EC D. Hermeneutiek 1,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2x 1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar / blok 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak NGP: Themacolleges Bijbelvakken (2x)

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker	<i>Vakcode</i>	KV-NGP 3.3
<i>Toetsvorm</i>	Vorbereidings- c.q. verwerkings-opdracht; beoordeling naar niveau (onvoldoende / voldoende / goed)	<i>Omvang</i>	0,7 EC per jaar gedurende 5 jr
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A t/m E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	Blok 1 (vorbereidingsopdracht)	<i>Colleges</i>	2 themacolleges
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met docent	<i>Instapeis</i>	Basiskennis Hebreeuws en Grieks

Zie voor informatie over dit vak [pagina 212](#).

Keuzevak (verbredend): Urban Mission (Evangelistiek/ Missiologie)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	KV-UM
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie tijdens afsluitende bijeenkomst	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A- t/m C-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Inleidend college + afrondende bijeenkomst
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Onderscheiden/benoemen wat de theologische vragen zijn waarvoor missionaire initiatieven en de kerken zich geplaatst zien.

Eindtermen 7, 9, 11, 23, 24 (Ba)

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, (schrijven), mondeling presenteren, samenwerken (niveau 2)

Studieliast Colleges (introducerende en afsluitende bijeenkomst) 2,5 uur
Bezoeken van op zijn minst drie missionaire initiatieven in Nederland in verschillende contexten 52,5 uur
Schrijven van rapportage met daarin verwerking van de voorgeschreven literatuur ter voorbereiding op de presentatie tijdens de slotbijeenkomst 15 uur

Toetseisen Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te geven presentatie, waaruit verwerking van de bezoeken en de voorgeschreven literatuur blijkt. Hierbij wordt het daartoe bestemde formulier gebruikt. Literatuur:

- Molen, R. van der, *Plant een kerk. Visie en inspiratie voor creatieve gemeentestichting* (Amsterdam: Ark Media, 2008).
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint. Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).

Keuzevak (verdiepend): Actuele fronten

<i>Docent</i>	Dr. S.G. Geuze, prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	KV-AF
<i>Toetsvorm</i>	Essay	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- en E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 uur per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docenten	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen** De student:
- heeft kennis van diverse actuele theologische en kerkelijke vraagstukken en kan daar beredeneerd op ingaan;
 - heeft kennis van actuele processen in de christelijke gemeente en kan daar beredeneerd op ingaan;
 - heeft kennis van vragen rondom de legitimiteit van de kinderdoop en kan daar beredeneerd op ingaan;
 - heeft kennis van de actuele stand van neurowetenschappen en kan theologisch reflecteren op deze stand van de wetenschap en op de vragen rond vrijheid en determinisme.
- Eindtermen** 6 en 8
- Aanbevolen literatuur**
- Beek, A. van de, *Lichaam en Geest van Christus: de theologie van de kerk en de Heilige Geest* (Zoetermeer: Meinema, 2012).
 - Bronsveld, Gijs e.a. (eds.), *Kerk op een kruispunt: kerken, werkers in de kerk en hun opleiding in de 21^e eeuw* [Apeldoornse studies nr. 63] (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2013).
 - Loonstra, B., *Het badwater en de kinderen. Gedachten over de doop* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).
 - Swaab, D., *Wij zijn ons brein. Van baarmoeder tot Alzheimer* (Amsterdam: Contact, 2010).
- Bijzonderheden** Dit keuzevak bestaat uit verschillende onderdelen die door verschillende (gast)docenten gegeven zullen worden. Het keuzevak cirkelt rond thema's als kinderdoop, kerkelijke uitdagingen en praktijken en determinisme.
- Nadere informatie over de invulling van het vak volgt nog.

Keuzevak (verbredend): Catechetiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	KV-CAT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en stagebeoordeling	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C- t/m E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	16 januari, herkansing 3 april	<i>Colleges</i>	3 uur per week, waarvan de helft pedagogisch-didactische colleges
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen** De student:
- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
 - neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
 - oriënteert zich op het terrein van de catechetische methoden;
 - ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.
- Eindtermen** 4, 5, 8 t/m 11, 21 t/m 25, 33, 34, 36 t/m 38 (Ma)
- Studielast**
- Hoorcolleges (te besteden aan een aantal centrale thema's uit de catechetiek en een inleiding in de didactiek en pedagogiek van de catechese) 9 uur
- Werkcolleges (te besteden aan een oriëntatie in een aantal veelgebruikte catechetische methoden, het voorbereiden van catechisatielessen en het samenstellen van een lesschema). Onder de werkcolleges vallen ook de colleges didactiek van de catechetiek, waarin de student kennismaakt met het vormgeven van een catechisatieles. De volgende aspecten spelen daarbij een belangrijke rol: algemene didactiek, lesopbouw, leervormen, werkvormen, pedagogiek en didactisch handelen, communicatie, praktijksimulaties en feedback) 9 uur
- Collegevoorbereiding 9 uur
- Stage (o.l.v. een predikant-catecheet (mentor-catecheet)) 50 uur, incl. voorbereiding
- Zelfstudie (litaratuurtentamen) 63 uur
- Toetseisen**
- Verboom, W. e.a., *Altijd leerling. Basisboek catechetiek* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2011). [380 p. cat. 3 → 54 uur]

- Verboom, W., *Leren kennen. Een visie op catechese vanuit het verbond* (Kampen: Kok, 1989). [124 p. cat. leesstof → 5 uur]
- Collegedictaat. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Alii, E.T., *Godsdienstpedagogiek. Dimensies en spanningsvelden* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2009).
- Bijlsma, R., *Kleine Catechetiek* (Nijkerk: Callenbach, 1977).
- Campen, M. van & P.J. Vergunst (eds.), *Wim Verboom. Ambassadeur van de catechese* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2006).
- Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof. Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijk vormingswerk* (Kampen: Kok, 1986 of later).
- Kuiper, F.H. & B.J. Robbers (eds.), *Katechetisch Lexicon. Wat is wat in de catechese* (Delft: Meinema, 1985).
- Osmer, R.R., *The teaching Ministry of Congregations* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2005).
- Ploeger, A.K., *Inleiding in de godsdienstpedagogiek* (Kampen: Kok, 1993).
- Schippers, K.A., *Werkplaats catechese. Doelbepaling en organisatie jongerencatechese* (Kampen: Kok, 1982).
- Schweitzer, F., *Het leven is niet meer als vroeger. De postmoderne levensloop als uitdaging voor kerk en theologie* (Kampen: Kok, 2006).
- Verboom, W. (ed.), *Catechese in de praktijk* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1997).
- Verboom, W., *De Catechese van de Reformatie en de Nadere Reformatie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986).
- Vries, G.C. de, *Leren zien – leren geloven. Een praktisch-theologische theorie van esthetisch-religieus leven* (Gorinchem: Narratio, 2008).

Stage catechetiek

- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage catechetiek' dienen voorafgaand aan de stage bij het secretariaat opgehaald te worden.
- De stage omvat 50 uur. Deze zijn in principe als volgt te verdelen: catechisatielessen 20 uur, voorbereiding catechisatielessen 20 uur, diversen 10 uur (o.a. bijwonen catechisatieles mentor-catecheet en schrijven kort verslag).
- De student regelt de stage in principe zelf met een predikant (mentor-catecheet).
- De student woont enkele catechisatielessen van de mentor-catecheet bij en geeft daarna 20 catechisatielessen, verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen.
- De mentor-catecheet bezoekt minstens vijf catechisatielessen waarin de student de les verzorgt en schrijft daarover een kort evaluatieverslag.
- De beide verslagen worden door de docent met de student besproken.
- De docent geeft een waardering voor de stage: (goed - voldoende - onvoldoende).
- Om voor het vak catechetiek te slagen is minstens een beoordeling 'voldoende' voor de stage nodig. Indien de stage 'onvoldoende' wordt beoordeeld, kan de docent de student verzoeken een (korte) nieuwe stageopdracht te vervullen. Indien nodig zal bij deze stage speciale begeleiding gegeven worden.

Keuzevak: Grieks 2

**Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.*

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, eventueel schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	15 januari, herkansing 26 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 1 gevolgd

Zie voor informatie over dit vak [pagina 34](#).

Keuzevak (verbredend): Intercultural learning: principles and practices

<i>Lecturers</i>	Prof. dr. A. de Muynck and drs. J. van 't Spijker	<i>Subject code</i>	KV-ILPP
<i>Examination</i>	Portfolio	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	A- t/m C-jaar / blok 2
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	2 hours a week
<i>Submission date</i>	In consultation with the teacher	<i>Pre-requirements</i>	Advanced level in English (examenniveau vwo)

<i>Aims</i>	<p>The student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - knows the main dimensions along which cultures can differ; - can recognize significant differences in worldview; - can critically reflect on his/her own cultural bias; - understands how Christianity and culture are interwoven; - knows the Biblical teachings on being a stranger and the Godly demands on behaving towards strangers; - is able to humbly and respectfully interact with believers from other Christian backgrounds; - is able to humbly and respectfully interact with believers from other faith traditions; - understands how cultural convictions and habits are transmitted in social life; - knows how to study the Bible from diverse perspectives; - is able to integrate intercultural learning experiences in a story told to others.
-------------	---

Goals 8, 10, 19 en 22

Study skills Interview, critical reflection, writing, debating, practicing openness, practical skills

Studie load Preparation of classes (practical assignments) 18 hours
Classes 9 hours
Final assignment (part of portfolio) 12 hours
Self-study 31 hours (369 pages of English course literature)

Literature

- Elmer, D., *Cross-cultural Servanthood in Serving the world in Christlike humility* (Downers Grove Ill: Intervarsity Press, 2006), 11-198. [187 p. leesstof → 15 uur]
- Muynck, A. de e.a., 'Mapping practices of Christian education: Toward a framework of contextual differences around the globe', *International Journal of Education and Christianity* 2017. (<http://ice.sagepub.com/> DOI: 10.1177/2056997116671328) [10 p. cat. 2 → 2 uur]
- Smith, D.I., *Learning from the stranger. Christian faith and cultural diversity* (Grand Rapids: Eerdmans, 2009), 1-152. [152 p. leesstof → 10 uur]
- Wit, H. de & Dyk, J., *Bible and transformation. The promise of intercultural Bible reading* (Atlanta: SBL Press, 2015), capita selecta. [20 p. cat. 2 → 4 uur]

Comments Lectures will be given in English. Those interested in missiology and Bible translation could consider to combine following this course with the course 'Introduction to Bible translation in a missionary context'.

Keuzevak: Latijn 1

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J. J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L1
<i>Toetsvorm</i>	1 schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	15 januari, herkansing 20 maart	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 67](#).

Keuzevak (verbredend): Leiderschap en interpersoonlijke vaardigheden aan de hand van Benedictus van Nursia

<i>Docent</i>	Drs. R. Leune	<i>Vakcode</i>	KV-Leid
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C- t/m E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 uur per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kent de principes van de Benedictijnse spiritualiteit t.a.v. leidinggeven en interpersoonlijke vaardigheden; - heeft inzicht in hoe Benedictus leiding gaf aan een spirituele gemeenschap en is in staat deze wijze van leiderschap naar nu te vertalen; - weet wat de eigenschappen en vaardigheden zijn van een leider die dient, en reflecteert op basis hiervan op zijn eigen interpersoonlijke vaardigheden; - kent de manieren waarop Benedictus zijn relatie vormgaf met de vele verschillende, individuele monniken in zijn gemeenschap, met elk hun eigen karakter, en is in staat deze handwijzen naar nu te vertalen in relatie tot de kerkelijke gemeente; - weet waaruit een luisterende houding in het pastorale gesprek bestaat volgens de Benedictijnse principes.
<i>Eindtermen</i>	12, 18 t/m 22 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden (niveau 2/3)
<i>Studielast</i>	Werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding: specificatie volgt Literatuurstudie: specificatie volgt
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Leesverslag. ◦ Reflectieverslag. ◦ Grün, A., <i>Bezielend leidinggeven</i> (Utrecht: ten Have, 2016). Nadere informatie over pagina's, categorie en aantal uur volgt. ◦ Nursia, Benedictus van, <i>Regel. Richtsnoer voor monastiek leven</i> (Budel: Damon, 2014). Nadere informatie over pagina's, categorie en aantal uur volgt.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Derkse, W., <i>Een levensregel voor beginners. Benedictijnse spiritualiteit voor het dagelijkse leven</i> (Tielt: Lannoo, 2004).

Keuzevak (verbredend/verdiepend): Nieuwe Testament (minor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MI-NT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen en presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC A. Historia/Umwelt 2 EC B. Canoniek/tekstkritiek 1 EC C. Theologie NT 3 EC D. Hermeneutiek 1,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2x 1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar / blok 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak NGP: Pastoraal gesprek 2

<i>Docent</i>	Drs. P.A. Strating	<i>Vakcode</i>	KV-PG2-NGP
<i>Toetsvorm</i>	Participatie in de cursus; kennis van literatuur; verslag	<i>Omvang</i>	2x 0,8 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C- en D-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t	<i>Colleges</i>	3.9.2: 5 werkcolleges van 3 uur 3.9.3: 5 werkcolleges van 2 uur
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	Tweede jaar theologie afgerond

Zie voor informatie over dit vak [pagina 223](#).

Keuzevak (verbredend): Aramees 1

<i>Docent</i>	H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	KV-Aram1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk werkstuk en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B- t/m E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	10 april, herkansing 3 juli	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg hebben afgelegd

Leerdoelen

De student:

- heeft basale kennis van de geschiedenis van het Aramees, van de invloed van het Aramees op het Bijbels Hebreeuws en van de 'Aramese achtergronden' van het NT;
- heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Aramees;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Aramees;
- heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Aramees;
- kan woordsoorten herkennen en benoemen;
- kan verbogen/vervoegde vormen herkennen en determineren;
- heeft vaardigheid in het gebruik van Rosenthals grammatica, woordenboeken en commentaren;
- kan Aramese teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

1, 2, 8 (Ba); 1, 2, 8 (Ma)

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden (niveau 2/3)

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 15 uur (5 x 3 uur)
Zelfstudie 26 uur
Schriftelijk werkstuk 20 uur

Toetseisen

Schriftelijk werkstuk:

Een geannoteerde vertaling van Daniël 3: 1-30.

Tentamen:

- Collectedictaat. [12 p. cat. 2 → 2,5 uur]
- Fitzmyer, Joseph A., 'The Aramaic Language and the Study of the New Testament', *JBL* 99/1 (1980), 5-21. [17 p. cat. 1 → 5 uur]
- Folmer, Margaretha, 'Alt- und Reichsaramäisch', in: Holger Gzella (ed.), *Sprachen aus der Welt des Alten Testaments* (Darmstadt: WBG, 2009), 104-107. [3 p. cat. 1 → 1 uur]
- Hurvitz, Avi, 'Hebrew and Aramaic in the Biblical Period: The Problems of "Aramaisms" in Linguistic Research on the Hebrew Bible', in: Ian Young (ed.), *Biblical Hebrew: Studies in Chronology and Typology* (London/New York: T&T Clark, 2003), 24-37. [14 p. cat. 1 → 5 uur]
- Rosenthal, F., *A Grammar of Biblical Aramaic* (Wiesbaden: Harrassowitz, 1983⁵ of

1995⁶), §§ 29, 32, 42, 49, en paradigma 1. [→ 10 uur]

◦ Grammatica Ezra 4:8-24. [→ 2,5 uur]

- Te gebruiken*
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS) (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later).
 - Gesenius, W. & F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament* (Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later).
 - óf: Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum* (Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973).
 - óf: Koehler, L. & W. Baumgartner, *A Bilingual Dictionary of the Hebrew and Aramaic Old Testament. English and German* (Leiden: Brill, 1998, herdruk van versie 1953 onder andere titel).
 - óf: Koehler, L. e.a., *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*, 2 Volumes (Leiden: Brill, 1994; idem, Study Edition, 2002, herziene editie van voornoemd woordenboek; Duitse versie uitgegeven door Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt).
 - Rosenthal, F., *A Grammar of Biblical Aramaic* (Wiesbaden: Harrassowitz, 1983⁵ of 1995⁶).
 - Concordantie (bijv. van G. Lisowsky, of van S. Mandelkern, of van A. Even-Shoshan).
 - Computerprogramma *BibleWorks* (aanwezig in de bibliotheek van de TUA) of een ander programma.

Bijzonderheden Dit keuzevak is een verplicht onderdeel van de [major OT](#) en de [major NT](#).

Als vervolg op dit keuzevak Aramees 1 wordt eenmaal in de twee jaar het keuzevak Aramees 2 aangeboden. Daarbij worden de bij Aramees 1 opgedane kennis en vaardigheden verdiept en verder ontwikkeld, door individuele en gezamenlijke bestudering van de Aramese teksten in het OT. Het keuzevak Aramees 2 wordt voor het eerst aangeboden in het collegejaar 2018-2019.

Keuzevak (verbredend): Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur (En, Ne, Du en Fa) met een toespitsing op Duits

<i>Docent</i>	Drs. R. Leune	<i>Vakcode</i>	KV-D
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	0 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A- t/m E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 uur per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- vergroot zijn vaardigheid om Nederlandse, Engelse, Duitse en Franse literatuur te lezen, zodanig dat de kern van het gelezene voor de student duidelijk is. Elke student vergroot z'n leesvaardigheid in elke taal. Bij het Duits wordt er aanvullend ingegaan op zinsstructuren, verbindingswoorden en grammatica.
 - kan concentrisch lezen i.p.v. lineair: niet van voor naar achter, maar eerst globaal en dan volgende leesrondes;
 - kan samenvattend en structurerend lezen, i.p.v. vertalend;
 - vergroot zijn kennis van Duitse zinsstructuren, verbindingswoorden en grammatica, waardoor zijn tekstbegrip van Duitstalige teksten toeneemt;
 - kent een aantal raadstrategieën die hij kan inzetten om teksten in het Nederlands, Engels, Duits en Frans beter te begrijpen.

Studielast Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding: uitgereikte hand-out meenemen

Toetseisen ◦ Actieve betrokkenheid bij de colleges

Bijzonderheden De cursus is een faciliteit die de opleiding kosteloos aan de student aanbiedt. Aan deze cursus kunnen geen studiepunten worden ontleend. Zie voor meer informatie [p. 14](#).

Keuzevak (verbredend): Echtscheiding en christelijke ethiek

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	KV-EchtEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	23 maart, herkansing 22 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Kennis van en inzicht in de achtergrond van bijbelse teksten over echtscheiding. Inzicht in de vraag hoe deze teksten in de loop van de geschiedenis zijn verstaan. Inzicht in het functioneren van deze teksten in de gereformeerde ethiekvandaag de dag.

Eindtermen 3, 5, 6, 11, 14, 24

Leerlijnen kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren (niveau 3)

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 18 uur
Zelfstudie 43 uur

Toetseisen ◦ Steensma, D.J., *Echtscheiding. Een exegetisch-ethische evaluatie* (Buijten & Schipperheijn: Amsterdam, 2016). [251 p. cat. 2 → 43 uur]

Aanbevolen literatuur

- Collins, Raypond F., *Divorce in the New Testament. Good News Studies 38* (Collegeville: The Liturgical Press, 1992).
- Deputaten huwelijk en echtscheiding (van de Gereformeerde Kerken in Nederland). Echtscheiding en hertrouwen? Aanzet tot een nieuwe benadering van echtscheiding, tucht en hertrouwen. Populaire versie van het echtscheidingsrapport dat geschreven is voor de generale synode Zuidhorn 2002-2003.
- Douma, J., *Echtscheiding. Ethische bezinning VII* (Kampen: Van den Berg s.a4).
- Instone-Brewer, David, *Divorce and Remarriage in the Bible. The Social and Literary Context* (Grand Rapids: Eerdmans, 2002).
- Instone-Brewer, David, *Divorce and Remarriage in the Church. Biblical Solutions for Pastoral Realities* (InterVarsityPress: Downers Grove, 2003).
- Mackin, Theodor, *Divorce and Remarriage. Marriage in the Catholic Church* (New York: Paulist Press, 1984).
- Zhekov, Yordan Kalev, *Defining the New Testament Logia on Divorce and Remarriage in a Pluralistic Context* (Eugene: Pickwick Publications, 2009).

Keuzevak NGP: Evangelisch neocalvinisme

<i>Docent</i>	Dr. A. van der Dussen	<i>Vakcode</i>	KV-ENC-NGP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	90 minuten	<i>Periode</i>	D- en E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	5 hoorcolleges van 2,5 uur
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Bachelor afgerond

Zie voor informatie over dit vak [pagina 218](#).

Keuzevak (verbredend): Gezag en communicatie in de 21^e eeuw

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. A. de Muynck	<i>Vakcode</i>	KV-GC
<i>Toetsvorm</i>	Artikelen en inbreng werkcolleges	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	C- t/m E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata)</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie ELO	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - weet wat de aard en de achtergronden zijn van de problemen met gezag in de huidige samenleving; - heeft inzicht in op welke manier kerk en ambtsdragers zich op kunnen stellen ten opzichte van mensen binnen en buiten de kerk; - kan in patronen van communicatie verschillende typen gezag herkennen; - kan het verschil tussen macht en gezag herkennen; - heeft inzicht in hoe gezag in andere instituties (aanpalend aan de kerk: gezin en school) een probleem zijn en in welke richtingen oplossingen gezocht worden; - heeft inzicht in hoe de instituties zich tot elkaar verhouden; - heeft inzicht in de richting waarin ambtsdragers in de christelijke gemeente hun houding m.b.t. gezag moeten bepalen; - kan reflecteren op de manier waarop hij zich in de communicatie opstelt. Hij kan hier kritisch op reflecteren vanuit het gezichtspunt dienaar van Christus te zijn.
<i>Eindtermen</i>	8, 14, 18, 19, 25 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch reflecteren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 6 uur (bijeenkomsten 1-4) Werkcolleges 3 uur (bijeenkomsten 5 en 6) Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 37 uur (literatuur (zie toetseisen) en portfolio: de student verzamelt alle praktische opdrachten en verwerking van studievragen in een portfolio)
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Brinke, J.J. ten & Muynck, A. de, <i>Verleende volmacht. Nieuwe gehoorzaamheid in gezin, school, kerk en samenleving</i> (Heerenveen: Jongbloed, 2014), 7-170. ◦ Furedi, F., <i>Authority. A sociological history</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 2013), 1-15 en 376-409. ◦ Tonkes, E., <i>Roeping, gezag en loyaliteit. De publieke sector na het neoliberalisme</i>. (Utrecht: Universiteit voor Humanistiek, 2016), 7-37. (http://repository.uvh.nl/handle/11439/2644) ◦ Verhaeghe, P. <i>Identiteit, autoriteit, onderwijs</i> (Kohnstammlezing, Amsterdam: Vossiuspers, 2017), 1-24. ◦ Wright, N.T., <i>Scripture and the Authority of God: How to Read the Bible Today</i> (New York, Harperone, 2013), 21-32. ◦ Praktisch materiaal over gezag en communicatie wordt uitgereikt via de ELO.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Tijdens het college worden een aantal suggesties gedaan voor aanvullende en verdiepende literatuur.

Keuzevak: Grieks 3

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, ± 3 schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	6 april, herkansing 6 juni	<i>Colleges</i>	3x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 2 gevolgd

Zie voor informatie over dit vak [pagina 40](#).

Keuzevak (verbredend): Introduction to Bible translation in a missionary context

<i>Teacher</i>	Drs. B.J. Dikken	<i>Subject code</i>	KV-IBT
<i>Examination</i>	Assignments and presentations	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	A- t/m C-jaar / blok 3
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	2 hours per week
<i>Submission date</i>	In consultation with the teacher	<i>Pre-requi-rements</i>	Proficiency in English

Aim To give a general introduction to the work of a Bible translator in a missionary context in continents like Africa and Asia. Contents:

- Translation theories; scientific approaches.
- Bible translation principles: what is a good Bible translation?
- Actual need for Bible translation worldwide: 1.700-1.800 languages.
- Target language: survey of languages and dialects in the field.
- How to study a non-western language and make an alphabet?
- Source languages (Hebrew/Greek) and text critical editions (BHS/NA28).
- Discourse analysis of narrative and poetical texts.
- Building up a translation team and the relation with the local church.
- How to train Mother Tongue Bible translators?
- How to translate in areas dominated by non-Christian religions theological key terms like: God, the Lord, priest, altar, offering, prophet, law, grace, sin?
- How to review First Drafts of the Bible translation with people of the audience?
- What is the new role of the Translation consultant?
- What kind of organizations are involved in Bible translation?
- Audio projects: Bible translation and new media (dvd, cell phones, etc.).
- Scripture in use: literacy projects and Bible distribution.

Goals 7, 11, 22

Study skills To do research, to analyze and combine, to write small assignments and papers, to make presentations, to discuss and argue, to cooperate in small groups (1/2 level)

Study load Classes: 9 hours. We will study together parts of Katharine Barnwell's *Bible Translation. An Introductory Course in Translation Principles* and some additional material.
 Preparations for classes: 16 hours
 Practical assignment/task: 8 hours
 Study of the literature: 34 hours
 Final meeting for presentations and evaluation of assignments: 3 hours

Literature To study and make a presentation of selected parts of:

- Barnwell, Katharine, *Bible Translation. An Introductory Course in Translation Principles* (Dallas: SIL International Academic Bookstore, 1986).
- Hill, Harriet, *The Bible at cultural crossroads. From translation to communication* (Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, cop. 2006).
- Waard, Jan de e.a., *From one language to another. Functional Equivalence in Bible Translating* (Nashville [etc.]: Thomas Nelson, 1986).
- Wilt, Timothy e.a., *Bible translation. Frames of reference* (Manchester: Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2003).
- A small article about discourse analysis of an Old Testament text of your own choice (examples: Alter, vd Merwe, Talstra, van Wolde, Wendland).

Further reading

- Naudé, J.A. e.a., *Contemporary translation studies and Bible translation. A South African perspective* (Bloemfontein: Publications Office of the University of the Free State, 2002).
- Noss, P.A. e.a., *A history of Bible translation* (Rome: Edizioni de storia e letteratura, 2007).
- Sanneh, L.O., *Translating the message: the missionary impact on culture* (Maryknoll,

NY: Orbis Books, 2009).

Comments This course is a practical course to show how you can apply your theological studies in non-western societies.

Keuzevak: Latijn 2

**Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.*

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2016/2017 16 oktober 6 april, herkansing 22 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1

Zie voor informatie over dit vak [pagina 73](#).

Keuzevak (verbredend/verdiepend): Oude Testament (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MI-OT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	Tentamen 7,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren (major-colleges)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak (verbredend): Pastorale psychologie 1

** Admissiale studenten moeten dit vak op enig moment tijdens de studie als keuzevak doen.*

<i>Docent</i>	Drs. A. Heystek	<i>Vakcode</i>	KV-PP
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets, werkstuk, reflectiever- slag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t. (take-home tentamen 34 uur)	<i>Periode</i>	D- en E-jaar / blok 3
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Eind blok 4, herkansing 31 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Bijzonderheden</i>	Inschrijven vóór blok 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student heeft zicht op de praktisch-theologische vragen en problemen in de omgang met mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, een psychiatrische aandoening en mensen met psychosociale problemen

Specifieker, de student:

- neemt kennis van de literatuur op het terrein van de pastorale psychologie;
- oriënteert zich op het begrijpen van, de hulpverlening aan en het omgaan met mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap, een psychiatrische aandoening en mensen met psychosociale problemen;
- verwerft enig psychologisch inzicht in pastorale vragen met een sterke psychologische component (bijv. angsten, beschadigde emoties, depressieve gevoelens);
- weet de verworven inzichten en kennis op een verantwoorde wijze te integreren in de pastorale zorg.

Eindtermen 27, 35 (Ma)

Leerlijnen Psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden, schrijven

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Praktijkervaring 12 uur
Kennistoets 34 uur
Werkstuk 12 uur
Reflectieverslag 3 uur

Toetseisen

- Kennistoets: take-home tentamen
- Werkstuk.
- Reflectieverslag.

Keuzevak (verbredend): Praktijkgericht onderzoek

<i>Docent</i>	Drs. B.M. Vreugdenhil-Tolsma	<i>Vakcode</i>	KV-PO
<i>Toetsvorm</i>	Deelopdrachten en eindopdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B- t/m E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Deelopdracht 1: 19/2/18 (herkansing 5/3) Deelopdracht 2a: 5/3/18 (herkansing 19/3) Deelopdracht 2b: 12/3/18 (herkansing 26/3) Eindopdracht 3: 11/4/18 (herkansing 13/6)	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het opdoen van inleidende kennis over praktijkgericht (empirisch) onderzoek en van ervaring met het opzetten en uitvoeren van een eigen kleinschalig praktijkgericht onderzoek.

Eindtermen 4, 8, 10, 17 en 19 (Ba) en 4, 5, 8, 14 en 16 (Ma)

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, praktische vaardigheden (niveau 2/3)

Studielast Hoorcolleges 6 uur
Werkcolleges 3 uur
Collegevoorbereiding 35 uur (15 uur literatuur lezen (bestaande uit gedeelten uit de toetseisen, zie hieronder), 20 uur deelopdrachten)
Zelfstudie 26 uur (eindopdracht)

Toetseisen Toetsing vindt plaats d.m.v. deelopdrachten (beoordeeld met een voldoende of onvoldoende) en een eindopdracht (alleen beoordeeld als beide deelopdrachten – evt. na aanpassing – een voldoende hebben ontvangen) met beoordeling in een eindcijfer.

Deelopdrachten:

1: Zelf een praktijkgericht onderzoeksplan maken met daarin keuze voor:

- a. kwantitatief onderzoek (vragenlijst, min. 100 respondenten);
- b. kwalitatief onderzoek (interviews, min. 5 individuele of 2 focusgroepen);
- c. mixed-methods (vragenlijst min. 50 respondenten en min. 3 individuele interviews of 1 focusgroep).

2a: Vragenlijst voor eigen onderzoek ontwerpen (alleen bij keuze a en c).

2b: Interviewleidraad ontwerpen (alleen bij keuze b en c).

Eindopdracht: onderzoeksrapport eigen onderzoek, met als vereiste onderdelen: titelblad, inhoudsopgave, samenvatting, inleiding, onderzoeksopzet, resultaten, conclusies, (evt.) discussie, literatuur en bijlagen.

Verplichte literatuur (ter voorbereiding op de colleges en ter verwerking in de te maken opdrachten):

- Andriessen, D./Hogeschool Utrecht, 'Praktisch relevant én methodisch grondig? Dimensies van onderzoek in het hbo', <http://www.onderzoekcoach.nl/wp-content/uploads/2014/04/Openbare-Les-Daan-Andriessen1.pdf> [3 maart 2015], 17-35. [18 p. leesstof → 1 uur]

- Cameron, H. & C. Duce, *Researching practice in Ministry and Mission. A Companion* (London: SCM Press, 2013), xi-xxxi, 1-37, 82-93, 109-120. [78 p. leesstof → 5 uur]
- Dassen, Th.W.N. e.a., *Lezen en beoordelen van onderzoekspublicaties* (Amersfoort: Thieme Meulenhoff, 2014), 47-107, 115-118. [37 p. leesstof → 2 uur; 24 p. cat. 2 → 4 uur]
- Mortelmans, D., *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden* (Leuven: Acco, 2013), 254-276, 341-347. [30 p. leesstof → 2 uur]
- Rietveld, N., 'Tips van een onderzoeker: wat wel en wat vooral niet te doen bij het opstellen van een enquête', <http://slideflix.net/doc/4052157/methodologisch-advies-op-maat-tips-van-een-onderzoeker-> [3 maart 2015], 16-19. [4 p. leesstof → 0,25 uur]
- Verschuren, P.J.M. & J.A.C.M. Doorewaard, *Het ontwerpen van een onderzoek* (Den Haag: Lemma, 2007), 15-28. [13 p. leesstof → 1 uur].

Aanbevolen literatuur

- Cameron, H. & C. Duce, *Researching practice in Ministry and Mission. A Companion* (London: SCM Press, 2013).
- Dassen, Th.W.N. e.a., *Lezen en beoordelen van onderzoekspublicaties* (Amersfoort: Thieme Meulenhoff, 2014).
- Mortelmans, D., *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden* (Leuven: Acco, 2013).
- Peet, A.A.J. e.a., *Toegepaste statistiek. Beschrijvende technieken* (Groningen/Houten: Noordhoff Uitgeverijen, 2011).
- Verschuren, P.J.M., *Praktijkgericht onderzoek. Ontwerp van organisatie- en beleids-onderzoek* (Den Haag: Boom Lemma Uitgevers, 2009).
- Verschuren, P.J.M. & J.A.C.M. Doorewaard, *Het ontwerpen van een onderzoek* (Den Haag: Lemma, 2007).
- Zee, F. van der, *Analyseren van data uit interviews* (Groningen: Hulp bij Onderzoek, 2016) (op aanvraag bij docent verkrijgbaar).

Bijzonderheden

Het vak wordt grotendeels op niveau 2 gegeven. Bij de academische vaardigheid 'onderzoeken' wordt toegewerkt naar niveau 3, omdat het doel van het keuzevak is om zelfstandig een relevante probleemstelling te ontwikkelen en een daarbij passend (kleinschalig) onderzoek op te zetten, uit te voeren en daarover een rapportage te schrijven.

Keuzevak (verbredend): Preken in context (Evangelistiek/ Missiologie)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker e.a.	<i>Vakcode</i>	KV-WiC
<i>Toetsvorm</i>	Praktische opdracht, essay, presentatie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- en E-jaar/ blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Evangelistiek/Missiologie 1 t/m 3

Leerdoelen

De student:

- weet welke praktisch-theologische vragen er spelen in verschillende specifieke contexten voor verkondigingsmomenten, zoals in verpleeghuizen, penitentiaire inrichtingen, missionaire projecten, krijgsmacht etc. en kan deze contexten onderscheiden;
- kan reflecteren op de opgedane ervaringen in diverse contexten aan de hand van relevante literatuur;
- kan een eerste opzet voor een toespraak/preek voor een specifieke context maken en presenteren.

In dit keuzevak wordt kennisgemaakt met aspecten van de verkondiging van het evangelie in specifieke contexten.

Eindtermen

3, 5, 7, 10 t/m 13, 15, 19, 20, 23, 29, 33, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Het studieprogramma bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het bijwonen van regulier geplande colleges waar algemeen inleidend en specifiek toegespitst op de bijgewoonde diensten/samenkomsten gereflecteerd wordt, waarbij de 'specialisten' in de verschillende 'contexten' een aandeel hebben.
- Het bijwonen en participeren op locatie van kerkdiensten/samenkomsten in specifieke context(en). Te denken valt aan verkondigingsmomenten in o.a. verpleeghuizen, in penitentiaire inrichtingen, in (diverse) missionaire projecten, in de krijgsmacht, in interculturele setting, etc.
- Het voorbereiden, presenteren en bespreken van een eerste opzet van een toespraak/preek bestemd voor één van de behandelde/bezochte contexten.
- Het schrijven van een essay (maximaal 4.500 wrd.) over de verschillende les- en leermomenten van dit keuzevak, waarin verwerking/evaluatie van opgedane ervaringen tijdens bezoeken aan diverse contexten, reflectiemomenten tijdens de colleges en bestudeerde literatuur opgenomen wordt.

Colleges 9 uur, waarin 'specialisten' in de verschillende 'contexten' een aandeel hebben, en waarin principieel- en praktisch-theologische reflectie plaatsvindt.

Indeling colleges:

- 1^e blokcollege: algemene introductie en inleiding in praktisch/theologische vraagstelling;
- 2^e-4^e blokcollege: reflectie en evaluatiecolleges in bijzijn van betrokkenen uit de bezochte contexten;
- 5^e en 6^e blokcollege: presentatie en bespreking van voorbereide preek/toespraak.

Bijwonen van specifieke contexten, voorbereiding praktische opdracht, en schrijven essay (samen 61 uur). Het bijwonen van de verschillende contexten zal ca. 9 uur (3 x 3 uur) in beslag nemen; het voorbereiden van de praktische opdracht ca. 8 uur; het werken aan het essay inclusief de verwerking van de literatuur ca. 44 uur).

N.B.: Het bijwonen van de verschillende contexten staat D.V. gepland voor de zondagen 11, 18 en 25 februari 2018.

Toetseisen

- Praktische opdracht (zie boven onder studielast c.)
- Het schrijven van een essay (zie boven onder studioelast d.)
- Voorgescreven literatuur (op hoofdlijnen, reflectief verwerken):
 - Baker, Mark D. & Joel B. Green, *Recovering the Scandal of the Cross. Atonement in New Testament and Contemporary Contexts* Second Edition (Downers Grove, IVP 2011), 17-141. [124 p. cat. 3 → 16 uur]
 - Walls, Andrew F., *The Missionary Movement in Christian History. Studies in the Transmission of Faith* (Maryknoll: Orbis Books, 1996), 3-67. [64 p. cat. 3 → 8 uur]
 - Walls, Andrew F., *The Cross-Cultural Process in Christian History* (Maryknoll: Orbis Books, 2002), 49-81. [32 p. cat. 3 → 4 uur]
 - Dekker, W. & P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid. Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002), 17-35 en 120-134. [33 p. cat. 3 → 4 uur]
 - Toren, Benno van den, 'In gesprek over God en mens. Mogelijkheden tot geloofsverantwoording aan andersgelovigen op grond van het christelijk mensbeeld', in: Veldhuis, Henri (ed.), *Onrustig is ons hart ... Mens-zijn in christelijk perspectief* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1994), 171-190. [20 p. cat. 3 → 3 uur]

Bijzonderheden Let op: er kunnen zich maximaal 6 studenten voor dit keuzevak opgeven i.v.m. maximale leerwinst per student.

Keuzevak (verdiepend): Reformatorische wijsbegeerte

Docent	Drs. I.D. Haarsma	Vakcode	KV-RW
Toetsvorm	Causerie en dossier	Omvang	2,5 EC / 5 EC (zie studielast)
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	A- t/m C-jaar / blok 3
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	Causerie wordt gehouden in de 6 ^e collegeweek. Individueel dossier uiterlijk 1 week daarna inleveren	Instapeis	Filosofie (1 en 2)

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kan karakteristieke inzichten van de reformatorische wijsbegeerte en met name van Herman Dooyeweerd weergeven en evalueren.
<i>Eindtermen</i>	5, 8, 10
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 9 uur Bestuderen literatuur gemeenschappelijk deel 21 uur Vorbereiden causerie 30 uur Schrijven dossier 10 uur (bestaand uit uitwerkingen vier werkcolleges, samenvatting eigen causerie, leerwinst causerie anderen, plus in het geval van de 5 EC-variant een verslag van de literatuurstudie (70 uur))
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Geertsema, H.G., <i>Denken over zin en wetenschap</i> (Afscheidsrede Dooyeweerd leerstoel 2006). ◦ Glas, G., <i>Wat is christelijke filosofie?</i> (Amsterdam: Oratie Vrije Universiteit, 2010). (http://dare.uvu.nl/bitstream/handle/1871/16042/Glas%20Wat%20is%20christelijke%20filosofie%20%20DEF.pdf?sequence=1). ◦ Glas, G., 'Filosofische Antropologie' in R. van Woudenberg (ed.), <i>Kennis en werkelijkheid. Tweede inleiding tot een christelijke filosofie</i> (Amsterdam> Buijten en Schipperheijn; Kok: Kampen, 1996), 86-142. [65 p. cat. 3 → 21 uur] ◦ Zelfgekozen tekst (in overleg met de docent) over een aspect van de filosofie van Dooyeweerd. [→ 30 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dooyeweerd, H., <i>De wijsbegeerte der wetsidee Boek I. De wetsidee als grondlegging der wijsbegeerte</i> (Amsterdam: Paris, 1935). - Dooyeweerd, H., <i>The Theory of Man - 32 propositions.</i> (http://www.onderzoekcoach.nl/wp-content/uploads/2014/04/Openbare-Les-Daan-Andriessen1.pdf). - Dooyeweerd, H., <i>Roots of Western Culture: Pagan, Secular, and Christian Options.</i> - Friesen, J.G., '95 theses on Herman Dooyeweerd', <i>Philosophia reformata</i> 74/1 (2009), p. 78-105. - Geertsema, H.G., 'Reformatorische Wijsbegeerte in de ontwikkeling van de tijd: de waardering van de verlichting', <i>Beweging</i> 62/1 (1998), p. 3-5. - Geertsema, H.G., <i>Denken over zin en wetenschap</i> (Afscheidsrede Dooyeweerd leerstoel 2006). - Glas, G., <i>Wat is christelijke filosofie?</i> (Amsterdam: Oratie Vrije Universiteit, 2010). (http://dare.uvu.nl/bitstream/handle/1871/16042/Glas%20Wat%20is%20christelijke%20filosofie%20%20DEF.pdf?sequence=1). - Glas, G., 'Filosofische Antropologie' in: R. van Woudenberg (ed.), <i>Kennis en werkelijkheid. Tweede inleiding tot een christelijke filosofie</i> (Amsterdam> Buijten en Schipperheijn; Kok: Kampen, 1996), 86-142. - Glas, G., 'Het kwaad, de schaamte en mogelijkheden voor een heteronome visie op de moraal', in E. Brugmans, G. Glas & S.J.M. Waanders (eds.), <i>Rechtvaardigheid en verzoening. Over de fundamente van de moraal in een tijd van geweld</i> (2000), 66-85. (https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/10750). <p>Links</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://www.christelijkefilosofie.nl/ - http://www.sophieonline.nl/ - http://www.allofliferedeemed.co.uk/dooyeweerd.htm <p>Boeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - Woudenberg, R. van, <i>Gelovend denken. Inleiding tot een christelijke filosofie</i> (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1992). - Glas, G., <i>Twijfel, Bewijs & Overgave. Over Christelijke Filosofie</i> (Amsterdam: Uitgeverij Sijbbolet, 2011).

Keuzevak (verdiepend): Spelen met Leviatan. Bijbelse beelden bij dit monster

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker, dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	KV-Lev
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B- en C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	12 april, herkansing 28 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - leert de diverse voorstellingen van het zeemonster Leviatan kennen, zoals deze voorkomen in de wereld van het Oude Nabije Oosten, het Oude Testament, de intertestamentaire literatuur, het Jodendom en het Nieuwe Testament; - ontdekt nieuwe verbanden tussen OT, de intertestamentaire (apocalyptische) literatuur en het NT (m.n. Openbaring); - heeft inzicht in de Bijbels-theologische betekenis van het spreken over Leviatan in een context van polytheïsme en religieus pluralisme; - weet dit mythologische spreken van de Schrift te verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg en hermeneutiek; - maakt kennis met de uiteenlopende wijze waarop het beeld van Leviatan invloed heeft gehad in theologie en maatschappij en leert hierop te reflecteren als gereformeerd theoloog.
<i>Eindtermen</i>	1, 3, 5, 6, 8, 11, 15
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur <ul style="list-style-type: none"> - twee collegeblokken over Leviatan in het Oude Testament tegen de achtergrond van de wereld van het Oude Nabije Oosten; - twee collegeblokken over Leviatan in de intertestamentaire literatuur; - twee collegeblokken over Leviatan in het Nieuwe Testament, m.n. het boek Openbaring). Tentamenvoorbereiding (incl. collegevoorbereiding) 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Bekkum, K. van e.a. (eds.), <i>Spelen met Leviatan. Monsters in bijbel, theologie en kunst</i> (geplande uitgave eind 2017/begin 2018).
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Becking, Bob, <i>Zonder monsters gaat het niet. Een geschiedenis van de Leviathan</i> (Vught: Skandalon, 2015).

Keuzevak (verdiepend): Theologie van Jeremia

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	KV-TJ
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B- en C-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart, herkansing 14 juni	<i>Colleges</i>	2 colleges per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Vóór aanvang blok 4	<i>Instapeis</i>	Hebreeuws 1 t/m 4

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van de historische achtergrond en de literaire structuur van het boek Jeremia; - weet de belangrijkste wetenschappelijke problemen in het Jeremia-onderzoek te benoemen; - heeft een basale kennis van de belangrijkste theologische thema's van het boek Jeremia; - is in staat om theologische inhoud van het boek Jeremia te verbinden met de praktijk van geloof, kerk en samenleving.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5, 6, 10, 15

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden (niveau 2)
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 12 uur Collegevoorbereiding 18 uur Zelfstudie tentamen 40 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Allen, L.C., 'Jeremiah: Book of', in: M.J. Boda & J. Gordon McConville (eds.), <i>Dictionary of the Old Testament. Prophets (A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship)</i> (Downers Grove: Intervarsity Press, 2012), 423-441. ◦ Dearman, J.A., 'Jeremiah: History of Interpretation', in: M.J. Boda & J. Gordon McConville (eds.), <i>Dictionary of the Old Testament. Prophets (A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship)</i> (Downers Grove: Intervarsity Press, 2012), 441-449. ◦ Lundbom, Jack R., 'Jeremiah (Prophet)', in: D.N. Freedman (ed.), <i>The Anchor Bible Dictionary</i>, Band 3 (New York: Doubleday, 1992), 684-698. ◦ Lundbom, Jack R., 'Jeremiah, Book of', in: D.N. Freedman (ed.), <i>The Anchor Bible Dictionary</i>, band 3 (New York: Doubleday, 1992), 706-721. ◦ Martens, Elmer A., 'Jeremiah', in: Willem A. VanGemeren (ed.), <i>New International Dictionary of Old Testament & Exegesis</i>, Band 4 (Carlisle: Paternoster Press, 1996), 752-755. ◦ McConville, J. Gordon, 'Jeremiah: Theology of', in: Willem A. VanGemeren (ed.), <i>New International Dictionary of Old Testament Theology & Exegesis</i>, Band 4 (Carlisle: Paternoster Press, 1996), 755-767. ◦ Peels, Eric, 'Jeremiah, prophet of ruin and ultimate hope', in: H.G.L. Peels & S.D. Snyman (eds.), <i>The Lion Has Roared. Theological Themes in the Prophetic Literature of the Old Testament</i> (Eugene: Wipf & Stock, 2012), 96-118. <p>Totaal aantal pagina's van deze 7 artikelen: [120 p. cat. 1 → 40 uur]</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Brueggemann, W., <i>The Theology of the Book of Jeremiah</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 2007). - Fischer, G., <i>Jeremia. Der Stand der theologischen Diskussion</i> (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007). - Hill, John, <i>Friend or Foe? The Figure of Babylon in the Book of Jeremia MT</i> (Leiden: Brill, 1999). - Lalleman-de Winkel, H., <i>Jeremiah in Prophetic Tradition. An Examination of the Book of Jeremiah in the Light of Israel's Prophetic Traditions</i> (Leuven: Peeters, 2000). - Lundbom, J.R., <i>Jeremiah closer up: the prophet and the book, Hebrew Bible monographs</i> (Sheffield: Phoenix Press, 2010). - McConville, J.G., <i>Judgment and Promise. An Interpretation of the Book of Jeremiah</i> (Leicester: Apollos, 1993).
<i>Bijzonderheden</i>	<p>De collegereeks als geheel wordt door de student voorbereid door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bekijken van een video over het boek Jeremia: www.bibledex.com; - het lezen van het lemma van Gordon McConville in NIDOTTE; - het naar aanleiding van de video en het gelezen artikel formuleren van drie eigen vragen over boek en theologie van Jeremia (deze per mail sturen aan de docent, vóór aanvang van het 3^e blok).

Keuzevak (verbredend): Crisisinterventie bij misbruik in de gemeente

<i>Docent</i>	Drs. A. Heystek	<i>Vakcode</i>	KV-CMG
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B- t/m E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per 14 dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weet wat seksueel misbruik in de kerk inhoudt; - weet wat de effecten hiervan zijn op kerkenraad en gemeente;
-------------------	---

- weet hoe er vanuit kerkorde en protocol gehandeld kan worden;
- heeft zicht op hoe dergelijke crises gemanaged kan worden;
- weet hoe er in de kerken gewerkt wordt aan preventie.

<i>Eindtermen</i>	21, 22 (Ba) en 25, 27, 29, 32 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, psycho-sociale attitude en praktische vaardigheden (niveau 2)
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 35 uur Werkstuk 26 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie in hoorcolleges ◦ Informatie verzamelen, voornamelijk via internet ◦ Handleiding schrijven
<i>Verplichte literatuur</i>	<p>Aanbevolen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diverse websites van Meldpunten, kerken, onderzoeksinstanties als Movisie etc. [→ 10 uur] - Ruard Ganzevoort, R. & Alexander L. Veerman, <i>Geschonden lichaam. Pastorale gids voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel geweld</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999). [140 p. leesstof → 7 uur] - Veerman, Alexander L., <i>Ontredderd. Het proces in de kerkenraad als de predikant seksueel misbruik heeft gepleegd</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2005). [348 p. leesstof → 18 uur]

Keuzevak NGP: Christelijk lezen van het Oude Testament

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker	<i>Vakcode</i>	KV-CLOT-NGP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,7 EC incl. werkcolleges 3.6.1
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	B- of C-jaar
<i>Tentamendata</i>	Juni 2018	<i>Colleges</i>	5 werkcolleges van 2,5 uur
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Eerste jaar theologie afgerond

Zie voor informatie over dit vak [pagina 215](#).

Keuzevak (verbredend): Diaconiek

<i>Docent</i>	Dr. J.W. van Pelt	<i>Vakcode</i>	KV-Diak
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	C- t/m E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	2 juli, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Verslag bezoek aan diaconie

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis en inzicht over de grondbeginselen van diaconaat; - kan diaconale aandachtsvelden beschrijven en ze van theologisch commentaar voorzien; - kan de verworven kennis over diaconaat communiceren met diakenen en met de gemeente.
-------------------	--

<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 10 t/m 12, 15, 16 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude (niveau 2/3)
<i>Studielast</i>	<p>Colleges (te besteden aan een inleiding in de theologische grondvragen van het diaconaat, het voorbereiden van de praktische opdracht en het analyseren van praktijkvoorbeelden) 9 uur</p> <p>Bezoek aan een diaconie en schrijven van verslag 9 uur</p> <p>Zelfstudie (literatuurtentamen) 52 uur</p>
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Crijns, H. e.a., <i>Diaconie in beweging. Handboek diaconiewetenschap</i> (Kampen: Kok, 106

2011), 21-112, 166-202. [127 p. cat 3 → 18 uur]

- Hertog, G.C. den & A. Noordegraaf (eds.), *Dienen en delen. Basisboek diaconaat* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2009) met uitzondering van hfdst. 7. [230 p. cat. 3 → 34 uur]

Aanbevolen literatuur

- Boer, C. den (ed.), *Lof en dienst. Pastorale handreiking ten dienste van de diaken* (Kampen: Kok, 1987).
- Hendriks, J., *Overal waar mensen zijn. De diakonale gemeente* (Kampen: Kok, 1973).
- Karres, D.J., *De gemeente en haar diakonaat* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1969).
- Klinken, J. van, *Diakonia. Mutual Helping with Justice and Compassion* (Grand Rapids/Michigan/Kampen: Kok, 1989).
- Meyenfeldt, F.H. von, *De diaken als componist der gemeenschap* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1955).
- Well, H. van, *Diaken in de praktijk* (Kampen: Kok, 1999).
- Roscam Abbing, P.J. e.a., *Gemeentediakonaat* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1979).
- Koole, D. & W.H. Velema (eds.), *Zichtbare liefde van Christus. Het diaconaat in de gemeente* (Kampen: Kok, 1991).
- Hoek-Burgerhart, E. van e.a. (eds.), *Nabije naasten. Kerken actief in lokaal diaconaat* (Barneveld: Vuurbaak, 2007).
- Miedema, L., *Nieuw diaconaat. Gids voor diakenen en diaconale vrijwilligers* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).
- Laar, W. van, 'Gerechtigheid zal voor zijn aangezicht heengaan. Een bijbels grondwoord opnieuw gespeld', in: G.J. Buijs, *Als de olifanten vechten... Denken over ontwikkelingssamenwerking vanuit christelijk perspectief* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2001).
- Crijns, H. e.a., *Barmhartigheid en gerechtigheid. Handboek Diaconiewetenschap* (Kampen: Kok, 2004).
- Jager-Vreugdenhil, M., *Nederland participatieland? De ambitie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de praktijk in buurten, mantelzorgrelaties en kerken* (Amsterdam: Vossiuspers UvA, 2012).
- Meeuws, H., *Diaconie. Van grondslagenonderzoek tot een pleidooi voor een diaconale mystagogie* (Gorinchem: Narratio, 2011).
- Wijma, H. (ed.), *Handboek voor diakenen* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2014).
- Slendebroek-Meints, J., *Help! Onderzoek binnen de CGK, NGK en GKv naar huidig en gewenst diaconaat en wat daarvoor nodig is* (Zwolle: CVS, 2014).

Grieks 4 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaA-G4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, eventueel schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	9 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Grieks 3 gevolgd

Zie voor informatie over dit vak [pagina 42](#).

Keuzevak (verdiepend): Homiletiek 4*

*(verplicht in het E-jaar voor admissiale studenten, voor overige studenten is het een keuzevak)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	KV-HOM4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten + eindgesprek	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 1 t/m 3 (het voormalige Homiletiek 1 t/m 5)

Eindtermen 3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Bijzonderheden In overleg met de desbetreffende studenten zal een programma worden samengesteld na afloop van blok 3. In de achterliggende jaren heeft niet iedereen hetzelfde programma gevolgd, zodat het onmogelijk is een algemeen geldend programma samen te stellen.
Verder zal ruimschoots aandacht gegeven worden aan *praktische* preekoefeningen.

Latijn 3 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	BaC-L3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	C-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	Herkansing 2016/2017 27 oktober 26 juni, herkansing 23 augustus	<i>Colleges</i>	2x2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 en 2

Zie voor informatie over dit vak [pagina 75](#).

Keuzevak (verbredend/verdiepend): Oude Testament (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MI-OT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	Tentamen 7,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren (major-colleges)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

Zie voor nadere informatie over deze minor het onderdeel 'Minor Master II' vanaf [p. 184](#) in deze studiegids.

Keuzevak (verdiepend): Preken met Chrysostomus en Augustinus

<i>Docent</i>	Dr. C.T. de Groot en prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	KV-AUG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdrachten ter voorbereiding colleges + leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 1

Leerdoelen

De student:

- kan de belangrijkste feiten van de context waarin Chrysostomus en Augustinus preekten benoemen;
- kan de hoofdzaken van de biografie van Chrysostomus en Augustinus reproduceren;
- benoemt voor zichzelf wat hij van Chrysostomus en Augustinus wil overnemen voor de eigen homiletische praktijk als het gaat om de persoon van de prediker, de visie op prediking en de hoorder, tekstkeus, de interactie met de leefwereld, preekstructuren, en stijlmiddelen en kan dit met argumenten onderbouwen.

Eindtermen 5, 6, 8, 10, 13, 14, 22, 24

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges 4,5 uur Vorbereidende opdracht 9 uur Leesverslag (2x) 52 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Leesverslag (2x)
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Augustinus, Aurelius, <i>Wat betekent de Bijbel?</i> (Amsterdam: Ambo, 1999), m.n. 148-1999. - Campenhausen, Hans von, 'Johannes Chrysostomus', in: <i>Griechische Kirchenväter</i> (Berlijn: Kohlhammer 1967), 137-152. - Idem, 'Augustin', in: <i>Lateinische Kirchenväter</i> (Berlijn: Kohlhammer, 1960, 1995), 151-223. - Chrysostomus, Johannes, <i>Over het priesterschap</i> (Brussel: Standaardbibliotheek, 1922). - Meer, F. van der, <i>Augustinus, de zielzorger</i> (Utrecht: Het Spectrum, 1949; Kampen: Kok, 2008). - Old Oliphant Huyges, resp. 'John Chrystom' en 'Augustine', in: <i>The reading and Preaching of the Scriptures in Worship of the Christian Church Volume 2 The Patristic Age</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1998), 171-222, 344-399. - Sanlon, Peter T., <i>Augustine's Theology of Preaching</i> (Minneapolis: Fortress Press, 2014). - Vandenberghe, B.H., <i>Chrysostomus, de grote redenaar: cultuurbeeld van het oude Antiochië</i> (Utrecht: Het Spectrum, 1939).

Keuzevak (verbredend): Psychologische stromingen

<i>Docent</i>	Drs. A. Heystek	<i>Vakcode</i>	KV-PsStr
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	A- t/m E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per 14 dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Eind blok 4, herkansing 31 augustus	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student beschikt over voldoende zelfkennis en empathisch vermogen in de omgang met de medemens en is in staat de inbreng van psychologie in praktisch-theologische vragen in hoofdlijn te overzien. De student heeft kennis van en inzicht in, in het bijzonder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de theorie van de psycho-analyse, met een accent op de werking van de afweermechanismen; - de theorie van het behaviourisme en de toepassing in onderwijs en hulpverlening; - de theorie van de humanistische psychologie en de invloed op het pastoraat; - een aanzet tot theorievorming van een christelijke psychologie met een speciaal accent op mensbeeld; <p>meer globaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cognitieve psychologie, systeemtheorie, omgevingspsychologie en biologische psychologie.
<i>Eindtermen</i>	6, 18, 19, 22 (Ba) en 9 (Ma)
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, psycho-sociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkstuk 23 uur Zelfstudie 38 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie in hoorcolleges. ◦ Literatuurstudie. [276 p.] (74 p. verplicht en 200 p. eigen keuze) ◦ Collegestof.

- Verplichte literatuur*
- Heitink, Gerben, *Pastorale zorg. Theorie, differentiatie, praktijk* (Kampen: Kok, 1998), 86-106. [20 p. cat. 3 → 3 uur]
 - Heuvelman, Ard & Jan Gutteling, *Psychologie* (Amsterdam: Boom, 2004⁵), 13-35. [22 p. cat. 3 → 3 uur]
 - Ouweneel, W.J., *Psychologie. Een christelijke kijk op het mentale leven* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1984), 104-125. [21 p. cat. 3 → 3 uur]
 - Ouweneel, W.J., *Hart en ziel. Een christelijke kijk op de psychologie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986), 105-114. [9 p. cat. 3 → 1 uur]
- Aanbevolen literatuur*
- Rigter, Jakob, *Het palet van de psychologie. Stromingen en hun toepassing in hulpverlening en opvoeding* (Bussum: Coutinho, 2014), 17-375.

Keuzevak (verdiepend): De Septuaginta

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en H. de Waard, MA	<i>Vakcode</i>	KV-Sept
<i>Toetsvorm</i>	Presentaties; schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	B- t/m E-jaar/ blok 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 3 (of eindexamen Grieks vwo), Hebreeuws 1 t/m 3, Inleiding Exegese OT

- Leerdoelen*
- De student:
- verdiept zijn kennis van het ontstaan, de overlevering en het karakter van de Septuaginta;
 - verdiept zijn inzicht in het belang van Septuaginta-studies voor oud- en nieuwtestamenteisch onderzoek;
 - kan vruchtbaar gebruikmaken van de Septuaginta bij zijn bestudering van Oude en Nieuwe Testament.
- Eindtermen*
- 3, 5, 6, 8, 15, 16, 17, 20
- Leerlijnen*
- Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren (niveau 2/3)
- Studielast*
- Werkcolleges met presentaties over bestudeerde literatuur 9 uur
 Collegevoorbereiding en -verwerking, inclusief presentatie 24 uur
 Schriftelijk werkstuk 37 uur
- Toetseisen*
- Actieve participatie tijdens colleges, inclusief een presentatie.
 - Jobes, Karen H. & Moisés Silva, *Invitation to the Septuagint* (Grand Rapids: Baker Academic, 2015²).
 - Schriftelijk werkstuk over een in overleg vast te stellen onderwerp, waarin de op college besproken literatuur wordt verwerkt.
- Aanbevolen literatuur*
- Hengel, Martin, *The Septuagint as Christian Scripture: Its Prehistory and the Problem of Its Canon* (Edinburgh/New York: T&T Clark, 2002), 19-127.
 - Karrer, Martin & Wolfgang Kraus (eds.), *Septuaginta Deutsch: Erläuterungen und Kommentare zum griechischen Alten Testament* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2011).
 - Kraus, Wolfgang & Martin Karrer (eds.), *Septuaginta Deutsch: das griechische Alte Testament in deutscher Übersetzung* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2010²).
 - Pietersma, Albert & Benjamin G. Wright (eds.), *A New English Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations Traditionally Included under That Title* (New York/Oxford: Oxford University Press, 2007).
 - Tov, Emanuel, *The Text-Critical Use of the Septuagint in Biblical Research* (Winona Lake: Eisenbrauns, 2015³).

Keuzevak (verdiepend): Vroegchristelijk Grieks

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	KV-VCG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	A- t/m E-jaar/ blok 4
<i>Tentamendata</i>	25 juni, herkansing 23 augustus	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 4 of eindexamen vwo

Leerdoelen Het onderhouden van de kennis van het Grieks, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met teksten van vroegchristelijke, Griekse auteurs. Aan het eind van de periode is de student in staat de vroegchristelijke, Griekse teksten die op college zijn behandeld op woord- en zinsniveau te analyseren en te vertalen (kennis/inzicht).

Eindtermen 1 (Ba en Ma)

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren (niveau 2)

Studielast Instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen: Capita selecta uit de bundel van Rodney A. Whitacre, *A Patristic Greek Reader* (Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007). [alleen de teksten die tijdens college besproken worden zijn tentamenstof]

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur* (Berlin e.a.: De Gruyter, 1988⁶).
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later).
- Lampe, G.W.H., *A Patristic Greek Lexicon* (Oxford: Clarendon Press, 1961 of later).

16. Eindtermen Master

Einddoelen De afgestudeerde...	Eindtermen De afgestudeerde...
1. is in staat tot zelfstandig bronnenonderzoek.	1. beheerst de talen van de Bijbel en het oudchristelijk Latijn in die mate dat hij in staat is tot zelfstandig bronnenonderzoek. 2. kan gebruik maken van hulpmiddelen als internet en databases. 3. heeft vaardigheden in het exegetiseren.
2. gaat zelfstandig om met relevante theologische literatuur en begrippen.	4. is in staat zelfstandig relevante theologische literatuur te verzamelen, te bestuderen, te evalueren en te verwerken. 5. kan op de verschillende terreinen op adequate wijze theologisch-wetenschappelijke begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's interpreteren en toepassen.
3. heeft grondige kennis van en inzicht in de Bijbelse, ecclesiologische, systematische en praktische vakken.	6. heeft grondige kennis van en inzicht in de Heilige Schrift, de geschiedenis van kerk en theologie, de christelijke geloofsleer en ethiek, en de principiële praktisch-theologische bezinning. 7. heeft kennis van het missionaire en diaconale aspect van het gemeente zijn.
4. is in staat om theologie te bedrijven in de bredere context van dit vakgebied.	8. kan bij zijn theologisch onderzoek de mogelijkheden van inbreng van andere wetenschappen naar waarde schatten en benutten. 9. is in staat op basis van basale kennis van en inzicht in persoonlijkheidsontwikkeling, en in het bijzonder van jongeren, hun gaven te ontdekken en de ontplooiing ervan te stimuleren. 10. beseft dat er culturele en sociale verschillen tussen mensen en leeftijdsgroepen zijn en weet deze in positieve zin te gebruiken.
5. weet zijn theologische kennis en vaardigheden vruchtbaar te maken voor kerk en samenleving.	11. weet zijn theologische kennis en vaardigheden te integreren in een gereformeerde levensovertuiging. 12. kan preken maken die schriftuurlijk en confessioneel zijn en kan de liturgie daarop afstemmen. 13. is bereid en in staat in zijn prediking rekening te houden met maatschappelijke, culturele en levensbeschouwelijke ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij. 14. kan op adequate wijze als theoloog reageren op en meewerken aan een oplossing van problemen die vanuit kerk en samenleving om een antwoord vragen. 15. is in staat in een multiculturele samenleving het evangelie te verhelderen, te verdedigen en te verbreiden.
6. kan door middel van een schriftelijk werkstuk een wetenschappelijke visie presenteren.	16. toont door de vervaardiging van een schriftelijk werkstuk als vrucht van eigen onderzoek in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke theologische probleemstelling. 17. kan op basis van kennis van de actuele stand van het onderzoek en via de formulering van een werkbare probleem- en doelstelling komen tot zelfstandige meningsvorming en deze verwoorden in een wetenschappelijk acceptabele en valide beargumenteerde visie. 18. kan zijn visie op bevredigende wijze presenteren en verdedigen tegenover een kritisch forum. 19. kan zich in woord en geschrift helder en goed uitdrukken.
7. weet op verantwoorde wijze zijn theologische kennis en vaardigheden te vertalen naar een mondelinge of schriftelijke presentatie voor een niet-theologisch gespecialiseerd publiek.	20. kan verantwoord leidinggeven aan de eredienst. 21. kan een verantwoorde presentatie verzorgen van hetgeen hij heeft voorbereid. 22. beschikt over verschillende (o.a. pedagogische en didactische) vaardigheden om catechese te verzorgen en beheerst de daarvoor benodigde werkvormen. 23. kan de eigen geloofsbeleving op een zuivere wijze communiceren, zowel binnen als buiten de kerk. 24. kan de normen en waarden die aan zijn handelen ten grondslag liggen verhelderen.

<p>8. heeft zich een geestelijke instelling en psychosociale attitude verworven om op adequate wijze leiding te kunnen geven en pastoraat te bedrijven in de gemeente en andere kerkelijke of maatschappelijke instanties.</p>	<p>25. heeft inzicht in groepsprocessen binnen de gemeente. 26. is in staat pastorale gesprekken te voeren. 27. (her)kent de grenzen van het pastoraat en kan doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties. 28. heeft visie op, kan leidinggeven aan gemeenteopbouw. 29. kan adequaat inspelen op verscheidenheid in de gemeente. 30. kan conflicten analyseren en op positieve wijze hanteren. 31. beheerst verschillende vergadertechnieken. 32. kan leidinggeven aan en is in staat medeverantwoordelijkheid te dragen voor de beleidsmatige processen binnen de plaatselijke gemeente c.q. het bredere kerkelijke leven. 33. is bereid en in staat tot reflectie op eigen houdingen en opvattingen en kan op grond daarvan zijn handelen bijstellen. 34. is bereid en in staat vorm te geven aan een goed (geestelijk) klimaat in een groep en is in staat soepel in te spelen op diverse situaties. 35. is bereid zich in te leven in ervaringen en belevingen van anderen en weet dit zo te verwerken in het pastorale gesprek, dat zij kunnen groeien in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.</p>
<p>9. heeft een geestelijke instelling die getuigt van de liefde tot de Here God, zijn Woord, zijn dienst en zijn gemeente.</p>	<p>36. is zich bewust van zijn missionaire roeping. 37. beschikt over empathisch vermogen en communicatieve vaardigheden om in de omgang met de ander vorm te geven aan zijn roeping. 38. heeft zich verdiept in de taak en de plaats van het geloof in zijn persoonlijk leven.</p>

17. Collegeverdeling Master I

VAKKEN	D-jaar				E-jaar			
	Ma-1		Ma-2		Ma-3		Ma-4	
	Blok1	Blok2	Blok3	Blok4	Blok1	Blok2	Blok 3	Blok 4
Integratiecolleges		X				X		
Themadagen				X				X
Master I- en II -kritiekcolleges	X	X	X	X	X	X	X	X
Logopedie	X	X	X	X	X	X	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	0,75	0,75	0,75	0,75	X	X	X	X
Apologetiek						3		
Bijbelse theologie								
- Oude Testament 3	4							
- Nieuwe Testament 3				4				
Homiletiek								
- Homiletiek 2		2	2					
- Praktische Homiletiek		1	1	1				
Ethiek 3 , 4				2				2
Evangelistiek/Missiologie 4							2	
Exegese 3								
- Exegese OT 3				3				
- Exegese NT 3			3					
- Exegesescriptie OT/NT			X	X				
Exegese 4								
- Exegese OT 4								4
- Exegese NT 4							3	
Godsdienstfilosofie					2			
Homiletiek*								
- Homiletiek 5							2	
- Praktische Homiletiek						1	1	1
Keuzevak(ken)	2	4	4		6	4	2	4
Latijn 4 , 5		2		2				
<i>Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie</i>								
- Kerkgeschiedenis 5					4			
- Kerkgeschiedenis 6							2	
<i>Receptie van de Reformatie in kerk en theologie</i>								
- Dogmatiek 3 , 4		2		2				
- Kerkgeschiedenis 4			2					
<i>Systematische theologie</i>								
- Dogmatiek 5 , 6						4		
- Symboliek 2						2		
<i>Theologie bij de tijd</i>								
- Moderne theologiegeschiedenis	2							
- Symboliek 1		2						
<i>Vandaag de gemeente in</i>								
- Evangelistiek/Missiologie 3	2							
- Kerkrecht	2							
- Poimeniek 2		2						
<i>Aantal colleges per week</i>	12 ⁷⁵	15 ⁷⁵	12 ⁷⁵	14 ⁷⁵	12	14	12	11

De cijfers in het gearceerde gedeelte duiden op het aantal college-uren per week in het betreffende semester.
 * Onder dit vak valt ook het voor admisionale studenten verplichte keuzevak [Homiletiek 6](#). Zie verder [p. 76](#) van deze studiegids.
 X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeblok, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

18. Schema vierde studiejaar – cohort 2017

European Credit Transfer System

VAK	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges, themadagen	-	X	-	X	X
Master I-/II -kritiekcollege	X	X	X	X	X
Logopedie	X	X	X	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	X	X	X
Bijbelse Theologie - Oude Testament 3 - Nieuwe Testament 3	5 -	- -	- -	- 5	10
Homiletiek - Homiletiek 2 - Praktische Homiletiek	- -	2,5 X	2,5 X	- X	5
Exegese 3 - Exegese Oude Testament 3 - Exegese Nieuwe Testament 3 - Exegescriptie OT/NT	- - -	- - -	- 1,25 2,5	1,25 - 2,5	7,5
<i>Receptie van de Reformatie in kerk en theologie</i> Dogmatiek 3, 4 Kerkgeschiedenis 4	- -	2,5 -	- 2,5	2,5 -	7,5
Latijn	-	2,5	-	2,5	5
<i>Theologie bij de tijd</i> Ethiek 3 Moderne theologiegeschiedenis Symboliek 1	- 2,5 -	- - 2,5	- - -	2,5 - -	7,5
<i>Vandaag de gemeente in</i> Evangelistiek/Missiologie 3 Kerkrecht Poimeniek 2	2,5 2,5 -	- - 2,5	- - -	- - -	7,5
Keuzevak	2,5	2,5	5	-	10
TOTAAL	15	15	13,75	16,25	60

Voor de samengevoegde vakken (Bijbelse theologie, Exegese 3, Homiletiek, Receptie van de Reformatie in kerk en theologie, Theologie bij de tijd en Vandaag de gemeente in) geldt dat het cijfer wordt ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Voor keuzevakken, zie [pagina 76](#) en verder. Voor voorbeelden van vakkenpakketten die voorbereiden op een beroepskeuze, zie [pagina 148v](#).

Logopedie

<i>Docent</i>	Mw. N. Duijzer-Algra	<i>Vakcode</i>	MaD-Lo
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar, opgenomen in de EC's voor PPV
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Volgens afspraak
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	Volgens rooster

Leerdoelen Het waar nodig zoveel mogelijk wegwerken van logopedische stoornissen en/of storende elementen in het spreken. Optimaliseren van o.a. houding, adem, stem, articulatie, spreektempo, intonatie en presentatie.

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De studenten die predikant hopen te worden, worden in het C-jaar, of bij instroom van elders in de master aan de TUA in het eerste jaar van inschrijving, gescreend.
- In het D-/E-jaar ontvangen studenten die predikant hopen te worden (twee)wekelijks logopedie. Daarbij worden ook de videobeelden vanuit de homiletiekcolleges bekeken met het oog op wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Master I-kritiekcollege

<i>Docent</i>	College van hoogleraren en UHD's	<i>Vakcode</i>	MaI-Kr
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	Variabel
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 3, 4 of E-jaar
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda in deze studiegids, p. 19v	<i>Colleges</i>	Een uur en 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Nader te bepalen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 5, 11, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van het coho is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het coho aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, UHD en de critici. De preek dient tevens een week tevoren digitaal ingeleverd te worden bij het secretariaat ten behoeve van verzending aan de studenten van het B- t/m F-jaar, de hoogleraren en UHD.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst D-jaar, vervolgens E- of F-jaar).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten van het B- t/m F-jaar en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet admissiale studenten.

- Niet-admissie studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzevak bricolage ('vrije ruimte').

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	H. Wijma, MLD en mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	MaE-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium, persoonlijk en/of intervisiegesprek en portfolio, waarin opgenomen de opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van persoonlijke en praktische vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.

De student verwerft:

- kennis en vaardigheid ten aanzien van de verschillende vergadertechnieken;
- kennis en vaardigheid in het hanteren van groepsdynamica en generatie-invloeden;
- vaardigheid om de verschillende aspecten van de persoonlijke en praktische vorming te integreren in zijn rol als theologisch beroepsbeoefenaar.

Eindtermen 9, 10, 25 t/m 38

Leerlijnen Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 10 uur

Gesprekken met mentor-hoogleraar (1) en persoonlijk begeleider (2) 2,5 uur

Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2,5 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur

Persoonlijke ontwikkeling

- Ganzevoort, R.R., *Geschonden Lichaam. Pastorale gids voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel geweld* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999).
- Schweitzer, F., *Het leven is niet meer als vroeger. De postmoderne levensloop als uitdaging voor Kerk en Theologie* (Kampen: Kok, 2006).

Vergadertechniek

- Braas, C. e.a., *Vergaderen* (Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers, 2007).

Groepsdynamica

- Dijk, B. van, *Beïnvloed anderen, begin bij jezelf: over gedrag en de Roos van Leary* (Zaltbommel: Thema, 2011⁶).
- Homan, T.H., *Organisatiedynamica. Theorie en praktijk van organisatieverandering* ('s Gravenhage: Academic Service, 2005).
- Remmerswaal, J., *Handboek Groepsdynamica. Een nieuwe inleiding op theorie en praktijk* (Soest: Nelissen, 2008⁹).

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en praktische vorming A-, B- en C-jaar

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men [OnderwijsOnline](#).

Bijbelse vakken Bijbelse Theologie (OT/NT 3)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaD-Bijb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC (OT 5 EC en NT 5 EC)
<i>Tentamenduur</i>	2x2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 1 (OT) en 4 (NT)
<i>Tentamendata</i>	OT: 7 november, herkansing 25 januari NT: 5 juli, herkansing 27 augustus	<i>Colleges</i>	Oude Testament: 4 college-uren per week Nieuwe Testament: 4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docenten	<i>Instapeis</i>	<i>Oude Testament:</i> Oude Testament 1 en 2 ; colleges Hebreeuws 1 t/m 6 <i>Nieuwe Testament:</i> Nieuwe Testament 1 en 2 ; Exegese Nieuwe Testament 1 en 2

Leerdoelen

Oude Testament:

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de theologische kernthema's van het Oude Testament, toegespitst op de vragen rond het godsbeeld van het Oude Testament;
- toont aan dat hij kan omgaan met een zgn. 'theologie van het Oude Testament';
- is in staat om verschillen en overeenkomsten tussen de profetische boeken van het Oude Testament te benoemen en te interpreteren;
- kan op basis van zijn kennis van de Bijbelse theologie van het Oude Testament een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Nieuwe Testament:

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1 t/m 6, 10, 14 t/m 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Oude Testament:

Hoorcolleges 9 uur

Werkcolleges waarbij studenten op onderdelen materiaal ter bespreking aanleveren (samenvatting van een artikel, paper met resultaat van eigen onderzoek, leiden van een gesprek hierover) 9 uur

Collegevoorbereiding 12 uur

Zelfstudie literatuurtentamen 110 uur

Nieuwe Testament:

Hoorcolleges 9 uur

Werkcolleges 9 uur

Vorbereiding werkcolleges 12 uur

Zelfstudie 110 uur

Toetseisen

Oude testament:

- Peels, H.G.L. & S.D. Snyman (eds.), *The Lion Has Roared. Theological Themes in the Prophetic Literature of the Old Testament* (Eugene: Wipf & Stock, 2012) (capita selecta). [150 p. cat. 2 → 30 uur]
- Peels, H.G.L., *Wie is als Gij? 'Schaduwkanten' aan de Godsopenbaring van het Oude Testament* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2007²; of in Engelse versie: *Shadow Sides. The Revelation of God in the Old Testament* (Carlisle: Paternoster, 2003). [150 p. cat. 3/leesstof → 15 uur]
- Vriezen, Th.C., *Hoofdpijnen der theologie van het Oude Testament* (Wageningen:

Veenman en Zonen b.v., 1974⁴ of later), 191-499 (incl. dictaat 'Analyse en kritiek' over Vriezens theologie). [305 p. cat. 2 → 61 uur]

◦ Collegedictaat. [→ 4 uur]

Nieuwe Testament: (programma is voorlopig; wordt vóór blok 3 definitief bekend gemaakt)

- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle* (Edinburgh: T&T Clark, 1998), 334-389. [56 p. cat. 2 → 10 uur]
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel* (Downers Grove, IL: IVP, 2004), 707-732. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie* (Kampen: Kok 1984⁵ of later), 40-170. [131 p. cat. 1/2 → 38 uur]
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology* (Downers Grove, IL: IVP, 2001), 103-125, 219-249, 331, 453-484. [85 p. cat. 2 → 16 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³), 221-347. [126 p. cat. 1 → 41 uur]

Aanbevolen literatuur

Oude Testament:

- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology. An Old Testament Perspective* (London: SCM, 1999).
- Dubbink, J. e.a. (eds.), *Bijbelse Theologie* (Amsterdamse Cahiers voor Exegese van de Bijbel en zijn Tradities, 30) (Bergambacht: Uitgeverij 2VM, 2015).
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology. Basic Issues in the Current Debate* (Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴).
- Klink III, E.W. & D.R. Lockett, *Understanding Biblical Theology. A Comparison of Theory and Practice* (Grand Rapids: Zondervan, 2012).
- Peels, H.G.L., *God en geweld in het Oude Testament* (Apeldoorn, Theologische Universiteit Apeldoorn, 2007).

Nieuwe Testament:

- Bruggen, Jakob van, *Paulus: Pionier voor de Messias van Israël* (Kampen: Kok, 2001).
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel* (Downers Grove, IL: IVP, 2004).
- Spanje, T.E. van, *Inconsistency in Paul? A Critique of the Work of Heikki Räisänen* (Tübingen: J.C.B. Mohr [Paul Siebeck], 1999).

Bijzonderheden De module Bijbelse vakken bestaat uit twee vakken: OT 3 en NT 3. Beide vakken omvatten 5 EC, samen 10 EC. Een tentamenbriefje ontvangt men pas bij afronding van beide vakken met minimaal een 5,5.

Vandaag de gemeente in Evangelistiek/Missiologie 3

Communicatie van het evangelie in een postmoderne en seculiere context

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	Mad-Vgem-EvMi3
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag met eigen reflectie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Onderscheiden, beschrijven en verwoorden van de grondlijnen van de communicatie van het evangelie in een postmoderne en seculiere context;
- onderscheiden, beschrijven en verwoorden van de kenmerkende karakteristieken van de postmoderne en seculiere mens;
- reflecteren en praktisch oefenen op specifieke uitdagingen en vragen waarvoor de communicatie van het evangelie in dezen komt te staan.

Eindtermen 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast	Colleges 9 uur Collegevoorbereiding 17 uur Zelfstudie (inclusief maken leesverslag) 44 uur
Toetseisen	Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven vergelijkend leesverslag (in de vorm van een introducerend artikel voor een populair theologisch tijdschrift van max. 4.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Chester, Tim, <i>Unreached. Growing Churches in Working-Class and Deprived Areas</i> (Nottingham: IVP, 2012 of later), 9-164. [155 p. cat. 2 → 14 uur] ◦ Johnston, Graham, <i>Preaching to a Postmodern World. A guide to reaching twenty-first-century listeners</i> (Leicester: IVP, 2001), 8-175. [167 p. cat. 2 → 15 uur] ◦ Smith, James K.A., <i>How (not) to be Secular. Reading Charles Taylor</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 2014), vii-xii en 1-139. [145 p. cat. 2 → 15 uur]
Aanbevolen literatuur	- Noordegraaf, A., <i>Vijf broden en twee vissen. Missionair gemeente-zijn in een postmoderne samenleving</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998). - Paas, S., <i>De werkers van het laatste uur. De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003).
Bijzonderheden	Dit vak is onderdeel van de module 'Vandaag de gemeente in'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Vandaag de gemeente in Kerkrecht

Docent	Prof. dr. H.J. Selderhuis	Vakcode	MaD- Vgem-Kr
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	D-jaar / blok 1
Tentamendata	20 oktober, herkansing 4 januari	Colleges	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

Leerdoelen	Kennis van de geschiedenis van het kerkrecht. Kennis van de principes van het gereformeerde kerkrecht.
Eindtermen	4 t/m 9, 11, 16, 17, 28
Leerlijnen	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude
Studielast	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
Toetseisen	◦ Bruggen, J. van, <i>Ambten in de Apostolische Kerk</i> (Kampen: Kok, 1984), hfdst. IV t/m VII. [70 p. cat. 3 → 10 uur] ◦ Clowney, Edmund P., <i>The Church</i> (Downers Grove: IVP, 1995), hfdst. 3 -7, 10, 14-17. [140 p. cat 3 → 18 uur] ◦ Silfhout, W., <i>Gereformeerd kerkrecht in kort bestek</i> (Houten: Hertog, 2010). [240 p. cat. 3/leesstof → 18 uur] ◦ Spijker, W. van 't & L.C. van Drimmelen, <i>Inleiding tot de studie van het kerkrecht</i> (Kampen: Kok, 1992), hfdst. 1-13, 15-17. [126 p. cat. 3 → 15 uur]
Bijzonderheden	Dit vak is onderdeel van de module 'Vandaag de gemeente in'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Theologie bij de tijd Moderne Theologiegeschiedenis

Docent	Prof. dr. A. Huijgen	Vakcode	MaD-Thtijd-ModT
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	2,5 EC
Tentamenduur	2 uur	Periode	D-jaar / blok 1
Tentamendata	26 oktober, herkansing 11 januari	Colleges	2 college-uren per week
Inleverdata opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Het verkrijgen van kennis van de theologiegeschiedenis van de 19 ^e en 20 ^{ste} eeuw met het oog op de hedendaagse theologische situatie. Nadere kennismaking met enkele invloedrijke theologen uit de kerkgeschiedenis van de 19 ^e en 20 ^{ste} eeuw. De colleges zullen voor een deel werkcolleges zijn.
<i>Eindtermen</i>	1, 5, 6, 11
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding/zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Beek, A. van de, <i>Van Kant tot Kuitert en verder. De belangrijkste theologen sinds 1800</i> (Kampen: Kok, 2009, 3e herziene druk). [270 p. cat. 3 → 27 uur] ◦ Berkhof, Hendrikus, <i>200 Jahre Theologie. Ein Reisebericht</i> (Neukirchen: Neukirchener, 1985), 20-36, 46-91, 165-250. [146 p. cat. 1 → 30 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Barth, K., <i>Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert. Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte</i> (Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947¹/1960³). - Berkhof, H., <i>200 Jahre Theologie. Ein Reisebericht</i> (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1985). - Pannenberg, W., <i>Problemggeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland. Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich</i> (Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1997). - Spykman, Gordon J., <i>Reformational Theology. A New Paradigm for Doing Dogmatics</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1995).
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Theologie bij de tijd'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Receptie van de Reformatie in kerk en theologie Dogmatiek 3

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaD-RRkt-Do3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	26 januari, herkansing 12 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan verschillende opvattingen weergeven over a. de godsleer, b. schepping; c. verbond; d. verkiezing; - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden; - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen; - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de methode van de godsleer, b. de aard van de schepping, c. de relatie verbond en verkiezing; - kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit bijbelse gegevens; - kan complexe theologische teksten (op de boven genoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 12 uur Zelfstudie 49 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Brink, G. van den & C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek. Een inleiding</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 114-149, 189-228. [76 p. cat. 3 → 11 uur]

- Genderen, J. van, *Verbond en verkiezing* (Kampen: Kok, 1983²), 9-103. [94 p. cat. 3 → 14 uur]
- Genderen, J. van & W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek* (Kampen: Kok, 1993²), 120-143, 162-291 en 493-521. [183 p. cat. 2/3 → 31 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 19 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]

Bijzonderheden Dit vak is onderdeel van de module 'Receptie van de Reformatie in kerk en theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	MaD-It
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumen-teren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 10, 13, 16, 21, 23

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de master op deze wijze vervangen worden.

Talen Latijn 4 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	MaD-L4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	1 februari, herkansing 5 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 t/m 3

Leerdoelen Het onderhouden van de kennis van het Latijn, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met het vroegchristelijk Latijn. Aan het eind van de periode is de student in staat 'losse' grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht) en de Latijnse teksten die op college zijn behandeld op woord- en zinsniveau te doorgronden en te vertalen (kennis/inzicht) en vertalingen te vergelijken (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Nader te bepalen teksten uit: Assendelft, M. van e.a., *Mane novum. Christelijke Latijnse teksten uit de tweede tot de negende eeuw* (Emmeloord: Hermaion, 1992).
- Diercks, G.F. & N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica* (Houten: Paul Brand, 1987⁵ of later), par. 5, 7, 9, 11, 13, 19 t/m 22, 45, 47, 49, 77 t/m 82, 87 t/m 89.

Aanbevolen literatuur

- Blaise, A., *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax* (Washington: Brepols, 1994).
- Blaise, A. & H. Chirat, *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens* (Turnhout: Brepols, 1993).
- Diercks, G.F. & N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica* (Houten: Paul Brand, 1987⁵ of later).
- Pinkster, H. (ed.), *Woordenboek Latijn-Nederlands* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998).

Bijzonderheden

- Het is mogelijk dat de college- en tentamenstof andere teksten bevatten dan in *Mane Novum* staan. In dat geval zal het materiaal aan het begin van het blok worden verstrekt.
- Dit vak is onderdeel van de module 'Talen'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Vandaag de gemeente in Poimeniek 2

<i>Docent</i>	Dr. J.W. van Pelt	<i>Vakcode</i>	MaD-P
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	5 januari, herkansing 6 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	PPV, Ontwikkelingspsychologie

Leerdoelen

- Verdieping van het inzicht in de poimeniek aan de hand van een actuele stroming op het gebied van het pastoraat.
- Oriëntatie op terreinen van bijzonder pastoraat.
- Inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg in een kerkelijke gemeente in relatie tot geestelijke verzorging in allerlei instellingen.
- Inzicht in het ontwikkelen van een pastorale beroepshouding.
- Verdere ontwikkeling van praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 21, 23 t/m 30, 33 t/m 38

<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude
<i>Studielast</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Colleges (te besteden aan een aantal actuele thema's in het pastoraat, analyse van pastorale gesprekken aan de hand van een of meerdere casus) 9 uur - Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken in een ziekenhuis, verzorgingshuis, GGZ-instelling (of vergelijkbare instelling) en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur - Collegevoorbereiding 4 uur - Zelfstudie 44 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Ganzevoort, R.R. & J. Visser, <i>Zorg voor het verhaal. Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2007), hfdst. 4, 5, 6, 7, 11. [120 p. cat. 2 → 24 uur] ◦ Heitink, G., <i>Pastorale zorg. Theologie, differentiatie, praktijk</i> (Kampen: Kok, 1998 of later), hfdst. 2 en 12. [25 p. cat. 2 → 5 uur] ◦ Menken-Bekius, C. & H.C. van der Meulen, <i>Reflecteren kun je leren. Basisboek voor pastoraat en geestelijke verzorging</i> (Kampen: Kok, 2007), hfdst. 1 t/m 3. [110 p. cat. 3 → 15 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Doolaard, J.J.A. (ed.), <i>Nieuw handboek geestelijke verzorging</i> (Kampen: Kok, 2006). - Dusseldorp, K. van, <i>Preken tussen de verhalen. Een homiletische doordening van narrativiteit</i> (Utrecht: Kok, 2012). - Immink, F.G., <i>In God geloven. Een praktisch-theologische reconstructie</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003). - Kamp, P. van de, <i>Verhalen om te leven. Levensverhalen in het pastoraat</i> (Utrecht: Kok, 2013). - Meulen, H.C. van der, <i>Om het geheim van het leven. Over spiritualiteit en geestelijke begeleiding</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2013). - Meulink-Korf, H. & A. van Rhijn, <i>De onvermoede derde. Inleiding in het contextueel pastoraat</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002). - Minderhoud, J., <i>Luisteren is een kunst. Over het voeren van verschillende gesprekken in het pastoraat</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2009). - Osmer, R.R., <i>Practical Theology. An Introduction</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 2008).
<i>Bijzonderheden</i>	<p>Het vak moet in samenhang worden gezien met de vakken ontwikkelingspsychologie, pastorale psychologie, poimeniek 1 en PPV.</p> <p>Dit vak is onderdeel van de module 'Vandaag de gemeente in'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.</p>

Homiletiek (Praktische) Homiletiek 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaD-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, opdrachten (waaronder preekvoorstellen c.q. meditatie)	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 2 en 2,5 EC in blok 3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 college-uren per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie schema op OnderwijsOnline	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel); - kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof; - kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen; - kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven; - kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren;
-------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica; - kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren; - kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen; - verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Studielast</i>	<p>Hoorcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 6 uur Leesverslag 6 uur Opdrachten 40 uur Praktisch deel 70 uur (op maandagmiddag praktische homiletiek in nieuwe opzet; overzicht is aan begin nieuwe collegejaar beschikbaar)</p>
<i>Toetseisen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leesverslag naar keuze over: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Dingemans, G.D.J., <i>Als hoorder onder de hoorders...</i> (Kampen: Kok, 1995), 135-178. ◦ Oskamp, Paul & Rudolf Geel, <i>Concreet en beeldend preken</i> (Bussum: Coutinho, 2007), 39-98. 2. Opdrachten onderzoek prediking Heidelbergse Catechismus met behulp van: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baars, A., <i>'De eenvoudige Heidelbergse...!'. Een korte geschiedenis van de Catechismusprek in Nederland</i> (Apeldoorn: TUA, 2012). ◦ Collegedictaat. 3. Opdrachten aan de hand van: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Greydanus, Sydney, <i>Preaching Christ from the Old Testament. A Contemporary Hermeneutical Method</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1999). ◦ Keller, Tim, <i>Preken. Geloof overbrengen in een sceptische tijd</i> (Franeker: Van Wijnen, 2016). 4. Globale invulling van het praktische deel: (D-/E-jaar) <ol style="list-style-type: none"> a) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes). b) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt zelf gekozen (in groepjes). c) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen. d) Een preek of meditatie houden en/of participeren als criticus in de Barnabaskerk (D- of E-jaarsprek).
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ferguson, Sinclair B., <i>From the Mouth of God. Trusting, Reading, and Applying the Bible</i> (Edinburgh: Banner of Truth, 2014). - Huijgen, A. e.a. (eds.), <i>Handboek Heidelbergse Catechismus</i> (Utrecht: Kok, 2013). - Mildenerger, Friedrich, <i>Kleine Predigtlehre</i> (Stuttgart: Kohlhammer, 1984). - Mink, G.J., <i>Niet door stomme beelden...? Evangelieverkondiging in de moderne beeldcultuur</i> (Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2008). - Schuringa, H.D., <i>Hearing the Word in a Visual Age. A Practical Theological Consideration of Preaching within the Contemporary Urge to Visualization</i> (Kampen: ThUK, 1995). - Webb, Stephen H., <i>The Divine Voice. Christian Proclamation and the Theology of Sound</i> (Grand Rapids: Brazos Press, 2004).
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak bestaat uit de voormalige vakken Homiletiek 3 en 4 en is onderdeel van de module 'Homiletiek'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Theologie bij de tijd Symboliek 1

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaD-Thtijd-Sb1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari, herkansing 23 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren /week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kan de taakstelling en inhoud van het vak symboliek beschrijven en interpreteren; - kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven; - kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel op basis van een lezing in de oorspronkelijke talen interpreteren.
<i>Eindtermen</i>	1, 4, 5
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kelly, J.N.D., <i>Early Christian Creeds</i> (Harlow: Continuum, 1985³), 205-262, 296-367. [128 p. cat. 2/3 → 21 uur] ◦ Ruler, A.A. van, <i>Ik geloof. De twaalf artikelen van het geloof in morgenwijdingen</i> (Nijkerk: Callenbach, 1968). [158 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Westra, Liuwe H., <i>The Apostles' Creed. Origin, History, and Some Early Commentaries</i> (Turnhout: Brepols, 2002), 21-72, 403-407. [55 p. cat 2 → 11 uur] ◦ Westra, Liuwe H., 'How Did Symbolum Come to Mean "Creed"?', <i>Studia Patristica</i> 45 (2010), 85-91. [7 p. cat. 1 → 2 uur] ◦ Collegestof. [→ 1 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Theologie bij de tijd'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Exegese Exegese OT/NT 3 (incl. exegesescriptie)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaD-Ex
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentatie <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium <i>OT/NT:</i> Exegesescriptie	<i>Omvang</i>	7,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC Scriptie 5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	<i>Colleges:</i> D-jaar / blok 3 (NT) en 4 (OT) <i>Scriptie:</i> D-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Blok 3 (NT): 3 college-uren per week Blok 4 (OT): gemiddeld 3 per week: driemaal een dubbel hoorcollege; wekelijks een dubbel werkcollege
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd. De exegesescriptie moet worden ingeleverd op de laatste dag van tentamenperiode blok 4.	<i>Instapeis</i>	Exegese OT 1 en 2 Exegese NT 1 en 2 <i>Exegesescriptie:</i> Inl. exegese , exegese OT en NT 1 en 2, Hebreeuws 1 t/m 6, Grieks 1 t/m 6

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT c.q. NT; - heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT c.q. NT; - is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken; - doet in werkgroepen praktische ervaring op met het proces van de exegese en levert hieraan een substantiële bijdrage; - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren.
<i>Eindtermen</i>	<p><i>Exegese OT/NT:</i> 1 t/m 5, 10, 13, 17 <i>Exegesescriptie:</i> 1 t/m 4, 6, 8, 11, 16, 17, 19</p>
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden, presenteren, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	<p><i>Oude Testament:</i> Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges waarbij in kleine groepen van drie tot vijf personen gewerkt wordt, met als eindresultaat de presentatie van een eindpaper over de betreffende perikoop inclusief powerpointpresentatie (de eindpapers worden integraal besproken) 9 uur Collegevoorbereiding incl. werk aan eindpaper/powerpoint 21,5 uur</p> <p><i>Nieuwe Testament:</i> Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur</p> <p><i>Exegesescriptie:</i> Zelfstudie 140 uur</p>
<i>Scriptie-eisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De scriptie moet een omvang van 12.000 wrd. hebben, inclusief voetnoten en literatuurvermelding (zie scriptiereglement). - Na bestudering levert de student een opzet in bij de betreffende vakdocent. - In overleg tussen hoogleraar/docent en student wordt een vervolgtraject afgesproken, waarbij tenminste nog één contactmoment plaats zal vinden voor de voltooiing van het werkstuk. - De exegesescriptie dient via de ELO ingeleverd te worden bij de docent én het secretariaat.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<p><i>Oude Testament:</i> Zie bij Exegese Oude Testament 1. Verder literatuurverwijzingen tijdens de colleges.</p> <p><i>Nieuwe Testament:</i> Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1. Op OnderwijsOnline wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.</p> <p><i>Exegesescriptie:</i> Zie de opgaven onder Exegese 1-4. Voor bibliografisch onderzoek gebruik: ATLA, ZID en de registers van de <i>Elenchus of Biblica</i> en OTA. Zie verder het 'Scriptiereglement' (Onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op OnderwijsOnline).</p>
<i>Bijzonderheden</i>	<p><i>Oude Testament:</i> De hoor- en werkcolleges Exegese OT worden aan het D- en E-jaar gezamenlijk gegeven.</p> <p><i>Nieuwe Testament:</i> De hoor- en werkcolleges Exegese NT 3 en Exegese NT 4 worden gecombineerd.</p> <p><i>Exegesescriptie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Er worden geen specifieke hoor- of werkcolleges met het oog op de scriptie gegeven. - In onderling overleg met de betreffende begeleider wordt een definitieve opzet van het werkstuk gekozen. Een mogelijke opzet kan zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Korte inleiding waarin de plaats van het gedeelte in directe en brede context wordt aangegeven; relevante gegevens uit de canoniek kunnen hier verwerkt worden. 2. Structuurschema van de perikoop. 3. Een vers-voor-versverklaring (eigen verklaring, tekstkritische gegevens voor zover relevant, commentaar).

4. Afsluiting van de exegese met een paragraaf over de 'prediking' van het geëxegeteerde gedeelte.
- Als voor de bachelorproef een onderwerp op het vakgebied van OT of NT is gekozen, dan is het niet mogelijk om voor de exegesescriptie opnieuw een onderwerp op datzelfde vakgebied te kiezen.
 - Na ontvangst van de eindversie van de scriptie vult de docent het beoordelingsformulier (D-jaar) in en geeft dit aan de student.
 - De student kan via de [ELO](#) een evaluatieformulier invullen over de exegesescriptie.

Dit vak is onderdeel van de module 'Exegese'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Receptie van de Reformatie in kerk en theologie

Kerkgeschiedenis 4

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MaD-RRkt-Kg4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en actieve participatie werkcolleges	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	27 maart, herkansing 12 juni	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de zestiende eeuw, geconcentreerd op de gereformeerde traditie; - verkrijgt grondige kennis van de biografie en theologie van Johannes Calvijn; - kan zelfstandig bronteksten uit deze periode analyseren; - is in staat om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie; - krijgt oog voor historische patronen en ontwikkelingen en met name voor de betekenis van het begrip 'reformatorisch'; - is in staat de opgedane kennis praktisch te maken voor prediking en pastoraat.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Lindberg, Carter (ed.), <i>The Reformation Theologians</i> (Oxford: Blackwell Publishers, 2002), hfdst. 10, 11, 14, 15. [45 p. cat. 2 → 9 uur] ◦ Selderhuis, Herman J. (ed.) <i>Calvijn Handboek</i> (Kampen: Kok, 2008), hfdst. A.I, B.II: 1,2,5,7, B.III: 1-4, C.I: 1-5, C.II en D.I. [260 p. cat. 3 → 37 uur] ◦ Woodbridge, John D. & Frank A. James, III, <i>Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'</i> (Grand Rapids: Zondervan, 2013), p.149-182 + 218-251. [75p. cat. 2 → 15 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Receptie van de Reformatie in kerk en theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Homiletiek (Praktische) Homiletiek 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaD-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, opdrachten (waaronder preekvoorstellen c.q. meditaties)	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 2 en 2,5 EC in blok 3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 college-uren per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie schema op OnderwijsOnline	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 124](#).

Bijbelse vakken Bijbelse Theologie

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaD-Bijb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC (OT 5 EC en NT 5 EC)
<i>Tentamenduur</i>	2x2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 1 (OT) en 4 (NT)
<i>Tentamendata</i>	OT: 7 november, herkansing 25 januari NT: 5 juli, herkansing 27 augustus	<i>Colleges</i>	Oude Testament: 4 college-uren per week Nieuwe Testament: 4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docenten	<i>Instapeis</i>	<i>Oude Testament:</i> Oude Testament 1 en 2 ; colleges Hebreeuws 1 t/m 6 <i>Nieuwe Testament:</i> Nieuwe Testament 1 en 2 ; Exegese Nieuwe Testament 1 en 2

Zie voor informatie over dit vak [pagina 118](#).

Receptie van de Reformatie in kerk en theologie Dogmatiek 4

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaD-RRkt-Do4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	21 juni, herkansing 23 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Dogmatiek 3

Leerdoelen

De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over a. rechtvaardiging, b. heiliging, c. de orde van het heil, d. doop, e. Avondmaal;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de aard van de rechtvaardiging, b. de legitimiteit van de kinderdoop, c. de aard van de sacramenten, d. de vragen rond de orde van het heil;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten op de bovengenoemde gebieden samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 12 uur Zelfstudie 49 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Beek, A. van de, <i>God doet recht. Eschatologie als christologie</i>, Spreken over God 2.1 (Zoetermeer: Meinema, 2008), 169-199, 214-220. [37 p. cat. 3 → 6 uur] ◦ Beilby, James K. & Paul Rhodes Eddy (eds.), <i>Justification. Five views</i> (Downers Grove IL: IVP, 2011), 53-130, 176-219. [122 p. cat. 3 → 18 uur] ◦ Brink, G. van den & C. van der Kooi, <i>Christelijke dogmatiek. Een inleiding</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 579-635. [57 p. cat. 3 → 8 uur] ◦ Genderen, J. van & W.H. Velema, <i>Beknopte gereformeerde dogmatiek</i> (Kampen: Kok, 1993²), 522-612, 681-736. [147 p. cat. 2/3 → 27 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 15 uur] ◦ Collegestof. [→ 2 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Receptie van de Reformatie in kerk en theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Theologie bij de tijd Ethiek 3

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	MaD-Th Tijd
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	29 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Ethiek 1 en 2

<i>Leerdoelen</i>	<p>Verwerven van kennis van en inzicht in (a) de wijze waarop een theologisch-ethisch oordeel tot stand komt, (b) het eigene van de christelijke theologische ethiek in de morele bezinning, en (c) de wijze waarop het uitgangspunt van de christelijke theologische ethiek doorwerkt in de beoordeling van moraal aan de hand van een publicatie van Oliver O'Donovan; met daarbij de volgende subdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verwerven van kennis van en inzicht in elementen uit de objectieve werkelijkheid die een rol spelen in een theologisch-ethische oordeelsvorming; - het verwerven van kennis van en inzicht in elementen uit de subjectieve werkelijkheid die een rol spelen in deze oordeelsvorming; - het verwerven van kennis van en inzicht in het morele veld waarin deze oordeelsvorming plaatsvindt vanuit het perspectief van een theologische ethiek.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 12, 15
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ O'Donovan, Oliver, <i>Resurrection and Moral Order. An Outline for Evangelical Ethics</i> (Leicester: InterVarsity Press, 1994²), 11-264. [253 p. cat. 2 → 51 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 10 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Banner, Michael, <i>Christian Ethics and Contemporary Moral Problems</i> (Cambridge: Cambridge UP, 1999/2003²). - Fischer, Joh., <i>Theologische Ethik. Grundwissen und Orientierung</i>, Forum Systematik Band 11 (Stuttgart: Kohlhammer, 2002). - Ulrich, Hans G., <i>Wie Geschöpfe leben. Konturen evangelischer Ethik</i>, Ethik im theologischen Diskurs Band 2 (Münster: LIT Verlag, 2006²).
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Theologie bij de tijd'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Exegese Exegese OT/NT 3 (incl. exegesescriptie)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaD-Ex
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentatie <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium <i>OT/NT:</i> Exegesescriptie	<i>Omvang</i>	7,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC Scriptie 5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	<i>Colleges:</i> D-jaar / blok 3 (NT) en 4 (OT) <i>Scriptie:</i> D-jaar / blok 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Blok 3 (NT): 3 college-uren per week Blok 4 (OT): gemiddeld 3 per week: driemaal een dubbel hoorcollege; wekelijks een dubbel werkcollege
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd. De exegesescriptie moet worden ingeleverd op de laatste dag van tentamenperiode blok 4.	<i>Instapeis</i>	Exegese OT 1 en 2 Exegese NT 1 en 2 <i>Exegesescriptie:</i> Inl. exegese , exegese OT en NT 1 en 2, Hebreeuws 1 t/m 6, Grieks 1 t/m 6

Zie voor informatie over dit vak [pagina 126](#).

Talen Latijn 5 (keuzevak)

*Dit vak is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Latijn hebben gehad.

<i>Docent</i>	Mw. dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Vakcode</i>	MaD-L5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	15 juni, herkansing 24 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 t/m 4

Leerdoelen Het onderhouden van de kennis van het Latijn, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met een preek van Augustinus. Aan het eind van de periode is de student in staat stamtijden te herkennen (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), de Latijnse tekst van de preek van Augustinus op woord- en zinsniveau te doorgronden en te vertalen (kennis/inzicht), en vertalingen te vergelijken (toepassing).

Eindtermen 1

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Het eerste deel van Sermo 52 van Augustinus. De Latijnse tekst van deze preek wordt aan het begin van het blok verstrekt.
- Inleiding van Joost van Neer bij de vertaling van de preken van Augustinus over teksten uit Matteüs.
- Een door de docent uit te reiken lijst stamtijden.
- Een door de docent uit te reiken overzicht van de Latijnse syntaxis.

Aanbevolen literatuur

- Blaise, A., *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax* (Washington: Brepols, 1994).
- Blaise, A. & H. Chirat, *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens* (Turnhout:

Brepols, 1993).

- Diercks, G.F. & N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica* (Houten: Paul Brand, 1987⁵ of later).
- Neer, J. van e.a., *Aurelius Augustinus, Van aangezicht tot aangezicht. Preken over teksten uit het evangelie volgens Matteüs (sermones de scripturis 51-94)* (Amsterdam: Ambo, 2004).
- Pinkster, H. (ed.), *Woordenboek Latijn-Nederlands* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998).

- Bijzonderheden*
- Het is mogelijk dat de college- en tentamenstof andere teksten bevatten dan in *Mane Novum* staan. In dat geval zal het materiaal aan het begin van het blok worden verstrekt.
 - Dit vak is onderdeel van de module 'Talen'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Homiletiek (Praktische) Homiletiek 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaD-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, opdrachten (waaronder preekvoorstellen c.q. meditaties)	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in blok 2 en 2,5 EC in blok 3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 college-uren per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Zie schema op OnderwijsOnline	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 124](#).

19. Schema vijfde studiejaar – cohort 2016

European Credit Transfer System

VAK	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Integratiecolleges, themadagen	-	X	-	2,5	2,5
Master I-/II-kritiekcollege	X	X	X	X	X
Logopedie	X	X	X	X	X
Persoonlijke en praktische vorming	X	X	2,5	X	2,5
Apologetiek	-	2,5	-	-	2,5
Ethiek 4	-	-	-	2,5	2,5
Evangelistiek/Missiologie 4	-	-	2,5	-	2,5
Exegese 4 - Exegese Oude Testament 4 - Exegese Nieuwe Testament 4	- -	- -	- 2,5	5 -	7,5
Godsdienstfilosofie	2,5	-	-	-	2,5
Homiletiek* Homiletiek 5 Praktische Homiletiek	- -	X X	2,5 X	- X	2,5 (5)*
<i>Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie</i> - Kerkgeschiedenis 5 - Kerkgeschiedenis 6	5 -	- -	- 2,5	- -	7,5
<i>Systematische theologie</i> - Dogmatiek 5 , 6 - Symboliek 2	- -	5 2,5	- -	- -	7,5
Keuzevak	7,5	5	2,5	5	20
TOTAAL	15	15	15	15	60

Voor de samengevoegde vakken (Exegese 4, Homiletiek, en Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie) geldt dat het cijfer wordt ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

*Onder dit vak valt ook het voor admissiale studenten verplichte keuzevak [Homiletiek 6](#) (2,5 EC, blok 4). Zie verder [p. 76](#) van deze studiegids.

Voor de admissiale studenten vindt na afronding van de vereisten t/m het tweede blok van het E-jaar een uitgebreide preekbespreking plaats met het curatorium over een ingeleverd preekvoorstel en de opgegeven pars die betrekking hebben op de verschillende vakgebieden. Bij dit zogenaamd proponentsexamen zijn twee leden van het coho aanwezig.

Voor keuzevakken, zie [pagina 76](#) en verder.

Logopedie

<i>Docent</i>	Mw. N. Duijzer-Algra	<i>Vakcode</i>	MaE-Lo
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar, opgenomen in de EC's voor PPV
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Volgens afspraak
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	Volgens rooster

Leerdoelen Het waar nodig zoveel mogelijk wegwerken van logopedische stoornissen en/of storende elementen in het spreken. Optimaliseren van o.a. houding, adem, stem, articulatie, spreektempo, intonatie en presentatie.

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De studenten die predikant hopen te worden, worden in het C-jaar, of bij instroom van elders in de master aan de TUA in het eerste jaar van inschrijving, gescreend.
- In het D-/E-jaar ontvangen studenten die predikant hopen te worden (twee)wekelijks logopedie. Daarbij worden ook de videobeelden vanuit de homiletiekcolleges bekeken met het oog op wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Master I-kritiekcollege

<i>Docent</i>	College van hoogleraren en UHD's	<i>Vakcode</i>	MaI-Kr
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	Variabel
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 3, 4 of E-jaar
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda in deze studiegids, p. 19v	<i>Colleges</i>	Een uur en 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Nader te bepalen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over dit vak [pagina 116](#).

Persoonlijke en praktische vorming

<i>Docent</i>	Mw. J.W. van der Zande-de Roo	<i>Vakcode</i>	MaE-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Intervisiegesprek en portfolio, waarin opgenomen de voorbereidingspapers en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeblok volgens apart rooster
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van persoonlijke en praktische vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te versterken van het persoonlijk handelen van de student.

De student is in staat:

- tot het op methodische wijze geven van bij de situatie gepaste feedback;
- te reflecteren op een eigen werkervaring en daarover feedback ontvangen en verwerken;
- Aanpassingsmogelijkheden te exploreren, ontwikkelen en toe te passen in de praktijk.

Eindtermen 9, 10, 25 t/m 38

Leerlijnen Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Gesprek met mentor-hoogleraar en 4 groepsgesprekken 6 uur Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen t.b.v. portfolio 2 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Voorbereidingspapers ten behoeve van de gesprekken ◦ Reflectieverslagen van de groepsgesprekken ◦ Persoonlijk ontwikkelingsplan
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - MacDonald, Gordon, <i>Breng orde in je innerlijk leven</i> (Stichting uitgeverij Gideon, 2006⁴). - Vries-Geervliet Liet, de, <i>Voorbereiden op intervisie</i> (Soest: Uitgeverij Nelissen, 2005⁵). - Vries-Geervliet, Liet, de, <i>Voorbereiden op supervisie</i> (Soest: Uitgeverij Nelissen, 2001⁶).
<i>Bijzonderheden</i>	Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men OnderwijsOnline .

Proponentsexamen

<i>Docent</i>	Curatorium, in aanwezigheid van twee leden van het college van hoogleraren en UHD's	<i>Vakcode</i>	Ma-Prop
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling examen	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	1 uur en 30 minuten	<i>Periode</i>	E-jaar
<i>Examendata</i>	Zie examendata in de jaaragenda op p. 19v	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata preekvoorstellen</i>	Zie hieronder bij 'bijzonderheden'	<i>Instapeis</i>	Alle vereisten van het D-jaar en van het 1 ^e en 2 ^e blok van het E-jaar, incl. E-jaarsprek praktische homiletiek

<i>Leerdoelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel over een tevoren opgekregen tekst. - Het zelfstandig kunnen voorbereiden met het oog op bespreking van een pars binnen de verschillende theologische disciplines: Exegese Oude Testament, Exegese Nieuwe Testament, Dogmatiek, Homiletiek, Ethiek en Kerkrecht.
<i>Eindtermen</i>	N.v.t.
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	N.v.t.
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ De opgegeven tentamenstof kunnen toepassen op de praktijk van het kerkelijk leven en het geloofsleven.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie bij de vakken Exegese OT/NT 4 , Dogmatiek 5 , Homiletiek 5 en Ethiek 3 .
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Zij die preekconsent wensen te ontvangen, moeten een maand voor een vergadering van het curatorium een schriftelijk verzoek indienen bij de secretaris van het curatorium. Daarnaast moeten zij twee weken voor die vergadering een preekvoorstel, over een door het curatorium opgegeven tekst, inleveren bij het secretariaat en de secretaris van het curatorium. De laatste zal aangeven dat de student zich tot de kerkenraad moet wenden met het verzoek om ruim voor de vergadering een attest te zenden naar het curatorium. - Via de secretaris van het curatorium ontvangt de student de opgaven ter voorbereiding op het proponentsexamen. - Het proponentsexamen wordt gehouden in een vergadering van het curatorium en heeft het niveau van het kerkelijk peremptoir examen (classisexamen). - Zie ook de regelingen met betrekking tot (de aanvraag van) het preekconsent op de ELO (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op Onderwijs-Online).

Godsdienstfilosofie

<i>Docent</i>	Drs. I.D. Haarsma	<i>Vakcode</i>	MaE-GF
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke tussentoets en dossier	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft fundamentele kennis van enkele vragen en gezichtspunten zoals die zijn ontwikkeld in de godsdienstwijsbegeerte; - kan diverse argumentatiestrategieën zoals die worden gehanteerd in apologetische theorieën benoemen en herkennen; - is in staat een afgewogen standpunt in te nemen over de vraag welke mogelijkheden filosofie en godsdienstwijsbegeerte kunnen hebben voor apologetiek.
<i>Eindtermen</i>	4, 5, 8, 12
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken
<i>Studielast</i>	<p>Hoor- en instructiecolleges 12 uur Collegevoorbereiding 18 uur Zelfstudie en consultatie 40 uur</p> <p>Naast een gemeenschappelijk traject van 40 uur met godsdienstfilosofische thematiek is er een individueel traject van 30 uur waarin iedere student in overleg met de docent een presentatie over een gedeelte uit Peter Kreeft of Rudi te Velde voorbereidt.</p>
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kreeft, Peter, <i>Christendom voor moderne heidenen. Pascals gedachten voor nu</i> (Driebergen: Navigator Boeken, 2004). [delen; nader vast te stellen] ◦ Stoker, W., <i>Is geloven redelijk?</i> (Zoetermeer: Meinema, 2004). [150 p. cat. 2 → 30 uur] ◦ Velde, Rudi te (ed.), <i>Pascal als religieus denker</i> (Zoetermeer: Klement, 2011). [delen; nader vast te stellen] <p>De toetsing bestaat uit twee onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een individuele tussentoets tijdens de werkcolleges over de gemeenschappelijke stof; - dossier met korte reflectieverslagen van gehouden presentaties. <p>Beide onderdelen bepalen in gelijke mate de eindbeoordeling.</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - James, W., <i>Vormen van religieuze ervaring</i> (Amsterdam: Abraxas, 1902) (vertaling 2005). - Levinas, E., <i>God en de filosofie</i> ('s-Gravenhage: Meinema, 1990). - Pascal, Blaise, <i>Pensées</i> (vertaling: <i>Gedachten</i>, Amsterdam: Boom, 2009). - Ricoeur, P., <i>Figuring the Sacred: Religion, Narrative and Imagination</i> (Minneapolis: Fortress, 1995). - Taylor, C., <i>A Secular Age</i> (Harvard: Harvard University Press, 2007). - Wolterstorff, N., <i>Divine Discourse. Philosophical Reflections on the Claim that God Speaks</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 1995).

Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie Kerkgeschiedenis 5

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MaE-Ktpf-Kg5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en werkstukken	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 1
<i>Tentamendata</i>	27 oktober, herkansing 5 januari	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 1	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 3

<i>Leerdoelen</i>	Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de vroegmoderne kerk- en theologiegeschiedenis (ca.1550-1750) voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
<i>Eindtermen</i>	1, 3, 6 t/m 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Colleges 18 uur Zelfstudie 65 uur Werkstukken 57 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Woodbridge, John D. and Frank A. James III, <i>Church History, Volume Two: From Pre-Reformation to the Present Day</i> (Grand Rapids: Zondervan, 2013), p. 253-488. [235 p. cat. 2 → 50 uur] ◦ Spijker, W. van 't e.a. (eds.), <i>Het puritanisme. Geschiedenis, theologie en invloed</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001), 121-270. [150 p. cat. 3/leestof → 15 uur] ◦ Bespreking (2.000-2.500 wrd.) over een representatieve tekst van 40-50 p. uit het werk van een vertegenwoordiger van het puritanisme. Een lijst van werken wordt door de docent beschikbaar gesteld. [→ 20 uur] ◦ Leesverslag (2.000-2.500 wrd.) van Herman J. Selderhuis (ed.), <i>A Companion to Reformed Orthodoxy</i> (Leiden: Brill, 2013), 1-90 + één hoofdstuk uit Part II Places en één uit Part III Topics, beide naar keuze. [→ 17 uur] ◦ Recensie (2.000-2.500 wrd.) van een (deel van een) Engelstalige of Duitstalige studie van na 1980 (150-200 p.) over het puritanisme of het piëtisme. [→ 20 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Apologetiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaE-AP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	8 januari, herkansing 9 april	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van de vragen die vanuit de samenleving aan het christelijk geloof gesteld worden en de diverse vraagstukken waarmee de apologetiek zich bezighoudt; - kent argumenten voor en tegen bepaalde opvattingen van het christelijk geloof; - heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de apologetiek en de diverse 'scholen' en kan de verschillen en overeenkomsten in de diverse opvattingen over apologetiek uitleggen; - kan bepaalde kritische vragen die aan het christelijk geloof gesteld worden herleiden tot bepaalde vooronderstellingen die daarbij een rol spelen en de verschillende wereldvisies onderscheiden en benoemen; - ontwerpt in samenspraak met anderen een apologie als reactie op een actueel artikel c.q. boek. <p>Bij dit vak komen aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Bijbelse gegevens; - een overzicht van de verschillende opvattingen (apologetische 'scholen'): de methode, de inhoud en het doel van de apologetiek en de betekenis daarvan voor de 21^e eeuw; - een kennismaking met enkele apologeten, zowel uit de geschiedenis van de vroege kerk als uit de laatste eeuw; - een bezinning op enkele thema's uit de christelijke geloofsleer in het kader van een verantwoording: o.a. natuurlijke theologie, wonderen, uniciteit en exclusiviteit van het christelijk geloof. Op dit laatste onderdeel valt de nadruk tijdens de colleges.
-------------------	--

<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 10, 11, 15, 16, 36
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 4,5 uur (werken aan ontwerp 'apologie') Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 6,5 uur Zelfstudie 50 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bakker, H.A. e.a. (eds.), <i>Verantwoord geloof. Handboek christelijke apologetiek</i> (Kampen: Brevier, 2014), 11-32, 63-88, 129-500. [400 p. cat. 3 → 44 uur]. ◦ Collegestof. [→ 6 uur]
<i>Aanbevolen Literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Beukel, A. van den, <i>De dingen hebben hun geheim. Gedachten over natuurkunde, mens en God</i> (Baarn: Ten Have, 1990). - Biezeveld, K.E. e.a., <i>Wie God zegt... Spreken over God in een wereld zonder God</i> (Kampen: Kok, 2001). - D'Souza, D. e.a., <i>Het christendom is zo gek nog niet</i> (Amsterdam: Nieuw Amsterdam, 2009). - Fiedrowicz, M., <i>Apologie im frühen Christentum. Die Kontroverse um den christlichen Wahrheitsanspruch in den ersten Jahrhunderten</i> (Paderborn: Schöningh, 2000). - Gollwitzer, H., <i>Die Existenz Gottes im Bekenntnis des Glaubens</i> (München: Kaiser, 1963) (Band 34 uit de reeks 'Beiträge zur evangelischen Theologie'). - Hoek, J. e.a. (eds.), <i>Verantwoorde hoop. Apologetische thema's</i> (Heerenveen: Groen 2011). - Keller, T., <i>The Reason for God. Belief in an Age of Skepticism</i> (London: Hodder & Stoughton, 2008). - Kolakowski, L., <i>Religie. Stel: er is geen God... Over God, de duivel, zonde en andere perikelen van de zogenaamde filosofie van de religie</i> (Hilversum: Gooi en Sticht 1987). - McGrath, A., <i>The Twilight of Atheism. The Rise and Fall of Disbelief in the Modern World</i> (New York: Doubleday, 2004). - McGrath, A., <i>Handboek apologetiek. Communicatie van het christelijk geloof</i> (Zoetermeer: Boekencentrum 2012). - Moreland, J.P. & W.L. Craig, <i>Philosophical Foundations For a Christian Worldview</i> (Downers Grove: InterVarsity, 2003). - Newbigin, L., <i>The Gospel in a Pluralist Society</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 2000). - Paas, Stefan & Rik Peels, <i>God bewijzen. Argumenten voor en tegen geloven</i> (Amsterdam: Balans, 2013). - Riessen, J.P. van, <i>Verlangen naar God in een verlaten cultuur. Proeve van een sceptische theologie</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998). - Toren, Benno van, <i>Christian Apologetics as Cross-Cultural Dialogue</i> (London: T&T Clark, 2011). <p>Een uitgebreide literatuurlijst wordt uitgereikt op de colleges.</p>

Systematische theologie Dogmatiek 5

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaE-ST-Do5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en paper/werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	30 januari, herkansing 27 maart	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 2	<i>Instapeis</i>	Dogmatiek 3 en 4

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan verschillende opvattingen weergeven over a. de kerk, b. Israël, c. eschatologie; - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden; - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen; - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de plaats van Israël in de
-------------------	---

- eschatologie en over de aard van de kerk;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de boven genoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen;
- kan standpunten onderzoeken en zelf een standpunt bepalen.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 12 uur
 Zelfstudie 49 uur

De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'

- Toetseisen*
- Brink, G. van den, 'Gereformeerde theologie als theologie van de hoop', in: J. van der Graaf (ed.), *Belijden met hoofd en hart. Gereformeerd leven tussen gisteren en morgen* (Kampen: Kok, 2003), 475-561. [87 p. leesstof → 6 uur]
 - Brink, G. van den & C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), 309-344, 517-576, 638-678. [137 p. cat. 3 → 20 uur]
 - Genderen, J. van & W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek* (Kampen: Kok, 1993²), 615-661, 738-795. [114 p. leesstof voor college → 8 uur]
 - Collegestof. [→ 3 uur]
 - Samenstellen paper 7.000 wrd. [→ 27 uur]. Het paper telt net zo zwaar als het tentamen.

Bijzonderheden Dit vak is onderdeel van de module 'Systematische theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Systematische theologie Dogmatiek 6

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaE-ST-Do6
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en paper / werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Dogmatiek 3 en 4

- Leerdoelen* De student:
- kan de pro's en contra's van verschillende theologische benaderingen en methoden onderscheiden en waarderen (in het bijzonder die van Luther, Calvijn, Noordmans en Van Ruler);
 - kan de waarde van een trinitarisch getoonzette theologie beredeneren c.q. bekritisieren;
 - kan complexe theologische teksten samenvatten, analyseren, beredeneerd beoordelen en met elkaar vergelijken;
 - kan de eigen theologisch-methodische positie beredeneerd ontwikkelen.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Werkcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 22 uur (bestaande uit genoemde leesstof hieronder)
 Zelfstudie 39 uur

- Toetseisen*
- Bayer, Oswald, *Theologie, Handbuch Systematischer Theologie 1* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994), 35-105. [71 p. leesstof voor college/portfolio → 5 uur]
 - Billings, J. Todd, *Calvin, Participation, and the Gift. The Activity of Believers in Union with Christ* (Oxford: UP, 2007), 105-143. [39 p. leesstof voor college/portfolio → 3 uur]

- Huijgen, Arnold, 'Geestdrift voor het zijn. Enkele aspecten uit het opstel "Structuurverschillen tussen het christologische en het pneumatologische gezichtspunt" van A.A. van Ruler', in: G.C. den Hertog e.a. (eds.), *Triniteit en kerk*, Fs. A. Baars (Heerenveen: Groen, 2014), 146-162. [17 p. leesstof voor college/paper → 2 uur]
- Noordmans, O., *Herscheping*, in: id., *Verzamelde Werken. Deel II. Dogmatische peilingen. Rondom Schrift en Belijdenis*, ed. J.M. Hasselaar e.a. (Kampen: Kok, 1979), 214-317. [104 p. leesstof voor college/portfolio → 10 uur]
- Ruler, A.A. van, 'Structuurverschillen tussen het christologische en het pneumatologische gezichtspunt', in: id., *Verzamelde Werk. Deel 4A. Christus, de Geest en het heil*, ed. D. van Keulen (Zoetermeer: Boekencentrum, 2011), 369-382. [14 p. leesstof voor college/portfolio → 2 uur]
- Samenstelling portfolio (6.000 wrd.). [→ 4 uur]
- Samenstelling paper (close reading passage + theologische reflectie) (6.000 wrd.). [→ 35 uur]

Bijzonderheden Dit vak is onderdeel van de module 'Systematische theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	MaE-ITL
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 10, 13, 16, 21, 23

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- themadagen 18 uur
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en er worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter

vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de master op deze wijze vervangen worden.

(Praktische) Homiletiek 5 en 6

* Niet-admissialen hoeven alleen Homiletiek 5 te volgen en kunnen in de plaats van Homiletiek 6 een keuzevak kiezen.

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaE-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en preekvoorstel	<i>Omvang</i>	2,5 EC in blok 3 en 2,5 EC in blok 4
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	In overleg met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 uur per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Eind van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 3 en 4 (het nieuwe Homiletiek 2)

Leerdoelen De student:

- kan beschrijven op welke wijze de heilsorde dient te functioneren in de prediking;
- is in staat om valkuilen te noemen van een heilsordelijke prediking;
- kan reflecteren op verschillende aspecten van de prediking aan de hand van een bepaald homiletisch ontwerp;
- kan de noodzaak en de waarde van het apologetisch element in de prediking illustreren, formuleren en rechtvaardigen.

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Eindtermen 3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie literatuur 61 uur
Praktische deel 70 uur (op maandagmiddag praktische homiletiek in nieuwe opzet; overzicht is aan begin nieuwe collegejaar beschikbaar)

Toetseisen

1. Literatuurtentamen
 - Bohren, R., *Predigtlehre* (Gütersloh: Kaiser, 1993⁶). [300 p. cat. 3 → 40 uur]
 - Timp, C., *Heilsgeschiedenis en prediking. Hervatting van een onvoltooid gesprek* (Kampen: Van den Berg, 1986). [104 p. cat. 3 → 10 uur]
 - Velema, W.H., *Wet en evangelie* (Kampen: Kok, 1987), hfdst. 5 en 6. [53 p. cat. 2 → 8 uur]
 - Collegedictaat. [→ 3 uur]
2. Globale invulling van het praktische deel (in het E-jaar is dit helemaal toegespitst op de prediking):
 - a) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes).
 - b) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt zelf gekozen (in groepjes).
 - c) Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen.
 - d) Een preek houden en/of participeren als criticus in de Barnabaskerk.

Aanbevolen literatuur

- Buttrick, D., *Homiletic. Moves and Structures* (Philadelphia: Fortress Press, 1987).
- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders. Een hermeneutische homiletiek* (Kampen, Kok, 1995²).
- Long, Th.G., *The Witness of Preaching* (Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989).
- Müller, H.M., *Homiletik. Eine Evangelische Predigtlehre* (Berlin: De Gruyter, 1996).

Systematische theologie Symboliek 2

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MaE-ST-Sb2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2
<i>Tentamendata</i>	23 januari, herkansing 3 april	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kan de taakstelling en inhoud van het vak symboliek beschrijven en interpreteren; - kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven; - kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel op basis van een lezing in de oorspronkelijke talen interpreteren.
<i>Eindtermen</i>	1, 4, 5
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kelly, J.N.D., <i>Early Christian Creeds</i> (Harlow: Continuum, 1985³), 205-262, 296-367. [128 p. cat. 2/3 → 21 uur] ◦ Ruler, A.A. van, <i>Ik geloof. De twaalf artikelen van het geloof in morgenwijdingen</i> (Nijkerk: Callenbach, 1968). [158 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Westra, Liuwe H., <i>The Apostles' Creed. Origin, History, and Some Early Commentaries</i> (Turnhout: Brepols, 2002), 21-72, 403-407. [55 p. cat 2 → 11 uur] ◦ Westra, Liuwe H., 'How Did Symbolum Come to Mean "Creed"?', <i>Studia Patristica</i> 45 (2010), 85-91. [7 p. cat. 1 → 2 uur] ◦ Collegestof. [→ 1 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Dit vak is onderdeel van de module 'Systematische theologie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Evangelistiek/Missiologie 4

Missionair kerk-zijn anno nu

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MaE-Ap-EvMi4
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag met eigen reflectie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Evang./Missiologie 3

<i>Leerdoelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Onderscheiden, beschrijven en verwoorden van de grondlijnen van het Bijbels-theologisch spreken over het missionaire van de kerk; - reflecteren op en evalueren van onderscheiden modellen van missionair gemeente-zijn met het oog op de praktijk.
<i>Eindtermen</i>	4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Individueel dan wel gezamenlijk voorbereiden colleges 9 uur Leesverslag 52 uur
<i>Toetseisen</i>	Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven leesverslag (in

de vorm van een evaluerend artikel voor een academisch tijdschrift van max. 4.500 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumen-teerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur:

- Belcher, Jim, *Deep Church. A Third Way Beyond Emerging and Traditional* (Downers Grove: IVP, 2009), 9-207. [198 p. cat. 3 → 18 uur]
- Guder, Darrell L. (ed.), *The Continuing Conversion of the Church* (Grand Rapids: W.B. Eerdmans, 2000), vii-204. [214 p. cat. 3 → 20 uur]
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West. Learning from the European Experience* (Grand Rapids: Eerdmans, 2016), 1-49 en 181-265. [134 p. cat. 3 → 14 uur]

Aanbevolen literatuur

- Noordegraaf, A., *Vijf broden en twee vissen. Missionair gemeente-zijn in een postmoderne samenleving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998).

Exegese OT/NT 4

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaE-Ex
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Presentatie groepswerkstuk (paper met powerpoint) en mondeling tentamen <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk, presentatie, exegesepaper	<i>Omvang</i>	7,5 EC (OT: 5 EC; NT: 2,5 EC)
<i>Tentamenduur</i>	<i>Oude Testament:</i> 1 à 1,5 uur <i>Nieuwe Testament:</i> 1 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 3 (NT) en 4 (OT)
<i>Tentamendata</i>	In overleg met docenten	<i>Colleges</i>	Blok 3 (NT): 3 college-uren per week Blok 4 (OT): gemiddeld 4 per week: driemaal een dubbel hoorcollege exegese; driemaal dubbelcollege Hebreeuws; wekelijks een dubbel werkcollege exegese
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking		

Leerdoelen

De student:

- geeft blijk van verdiept inzicht van de in de voorgaande jaren opgedane ervaring met exegese-inzichten;
- oefent in groepsverband de zelfstandige toepassing van exegetische vaardigheden, uitmondend in een digitale presentatie van een exegetisch onderzoek;
- geeft er blijk van op verantwoorde wijze een perikoop uit verschillende Bijbelboeken te kunnen exegetiseren en mondeling tekstuitleg te kunnen geven;
- vervaardigt zelfstandig een eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen);
- oefent zijn kennis van de Hebreeuwse taal (opfriscursus Hebreeuws, specifiek voor OT).

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 11, 13, 15 t/m 19, 21

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Oude Testament:

Hoorcolleges 4,5 uur

Werkcolleges waarbij in kleine groepen van drie tot vijf personen gewerkt wordt, met als eindresultaat de presentatie van een paper over de betreffende perikoop inclusief

powerpointpresentatie (de papers worden integraal besproken) 9 uur
 Collegevoorbereiding incl. werk aan paper/powerpoint 21,5 uur
 Opfriscursus Hebreeuws: colleges incl. voorbereiding 25 uur
 Tentamen: 80 uur

Nieuwe Testament:
 Hoorcolleges 9 uur
 Werkcolleges 4,5 uur
 Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur
 Zelfstudie en exegesepaper 35 uur

Toetseisen

Oude Testament:
 a) eigen mondelinge exegese van twee perikopen uit het Oude Testament, te prepareren mede met behulp van een drietal opgegeven commentaren, waarbij aandacht besteed wordt aan:
 • tekst/grammatica/idioom;
 • tekstkritiek;
 • stijl/vorm;
 • achtergrond en context;
 • exegese;
 • eventuele lijnen naar de rest van het Oude Testament en Nieuwe Testament.
 De perikopen worden in onderling overleg vastgesteld, ofwel door de docent opgegeven. Een gemiddelde perikoop bevat ongeveer 20 verzen.
 b) verder: zelfstandig prepareren vertaling en grammaticale verklaring van drie opgegeven capita ex *BHS*.

Nieuwe Testament:
 • Het bijwonen van de hoorcolleges over verschillende perikopen uit het NT met specifieke exegetische crux.
 • In werkgroep exegetiseren van een opgegeven perikoop, waaraan door elke student een substantiële bijdrage wordt geleverd.
 • Groepsgewijs presenteren van deze exegese.
 • Zelfstandig exegetiseren van een perikoop naar keuze (in overleg), neergelegd in een paper waar docent individueel feedback op geeft. Verdere instructies worden op college aangereikt.

Bij de becijfering van het onderdeel OT geldt: 25% groepswerkstuk, 75% tentamen. Als zowel het onderdeel OT als NT met minimaal een 5,5 is afgesloten, worden de studiepunten uitgekeerd.

Aanbevolen literatuur

Oude Testament:
 Zie opgaven bij [Exegese OT 1](#)

Nieuwe Testament:
 Tijdens de werkcolleges wordt, zo nodig, advies gegeven omtrent literatuur en commentaren.

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges [Exegese OT/NT 3](#) en Exegese OT/NT 4 worden gecombineerd.

Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie Kerkgeschiedenis 6

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MaE-Ktpf-Kg6
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 4

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in de hoofdlijnen van de moderne kerk- en theologiegeschiedenis (na 1750) voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

<i>Eindtermen</i>	1, 3, 6 t/m 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psycho-sociale attitude, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Zelfstudie incl. leesverslag 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Leesverslag van 8-12 p. (5.000-6.000 wrd.) van: <ul style="list-style-type: none"> - Woodbridge, John D. & Frank A. James, III, <i>Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'</i> (Zondervan: Grand Rapids 2013), hfdst. 14-18, 20-22. [280 p.] - McCleod, Hugh, <i>The Cambridge History of Christianity, vol. 4: World Christianities c. 1914-c. 2000</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 2006), hfdst. 3, 4, 6, 16, 18, 19, 22. [130 p.]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dit vak is onderdeel van de module 'Kerk en theologie in rapport met politiek en filosofie'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn. - Tijdens de colleges wordt besproken: Caldwell, Robert W., <i>Theologies of the American Revivalists. From Whitefield to Finney</i> (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2017). Aanschaf van dit boek is verplicht.

(Praktische) Homiletiek 5 en 6

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaE-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en preekvoorstel	<i>Omvang</i>	2,5 EC in blok 3 en 2,5 EC in blok 4
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	In overleg met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 uur per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Eind van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 3 en 4 (het nieuwe Homiletiek 2)

Zie voor informatie over dit vak [pagina 141](#).

Ethiek 4

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	MaE-AP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni, herkansing 21 augustus	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Ethiek 1 t/m 3

Leerdoelen

- Het verwerven van kennis van een theologische manier van omgaan met ethische thema's;
- het verwerven van inzicht in en vertrouwdheid met een theologische manier van omgaan met ethische thema's;
- het op basis van de verworven kennis en vaardigheden zelfstandig een oordeel leren vormen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie, incl. opdracht 61 uur

Toetseisen

- McQuilkin, Robertson & Paul Copan, *An Introduction to Biblical Ethics. Walking in the Way of Wisdom* (Downers Grove, Ill.: Intervarsity Press, 2014³), 187-614. [427 p. cat. 3 → 42 uur]

- Opdracht. [→ 10 uur]
- Collegedictaat. [→ 9 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Medische ethiek*. Christelijke ethiek 6 (Kampen: Kok, 1997).
- Heyns, J.A., *Teologische Etiek 2/1 en 2/2* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1986-1989).
- *Homoseksualiteit en homoseksuele relaties. Uitgave onder verantwoordelijkheid van de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 2013* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2014). (<http://cgk.nl/studierapport-homoseksualiteit-en-homoseksuele-relaties-gs-2013/>)
- Honecker, Martin, *Grundriß der Sozialethik* (Berlin, New York: De Gruyter, 1995).
- Steensma, D.J., *Echtscheiding. Een exegetisch-ethische evaluatie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2016).

Exegese OT/NT 4

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MaE-Ex
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Presentatie groepswerkstuk (paper met powerpoint) en mondeling tentamen <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk, presentatie, exegesepaper	<i>Omvang</i>	7,5 EC (OT: 5 EC; NT: 2,5 EC)
<i>Tentamenduur</i>	<i>Oude Testament:</i> 1 à 1,5 uur <i>Nieuwe Testament:</i> 1 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 3 (NT) en 4 (OT)
<i>Tentamendata</i>	In overleg met docenten	<i>Colleges</i>	Blok 3 (NT): 3 college-uren per week Blok 4 (OT): gemiddeld 4 per week: driemaal een dubbel hoorcollege exegese; driemaal dubbelcollege Hebreeuws; wekelijks een dubbel werkcollege exegese
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking		

Zie voor informatie over dit vak [pagina 143](#).

(Praktische) Homiletiek 5 en 6

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MaE-Hom
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en preekvoorstel	<i>Omvang</i>	2,5 EC in blok 3 en 2,5 EC in blok 4
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 2, 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	In overleg met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: 3 uur per week gedurende blok 2-4.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Eind van tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	Homiletiek 3 en 4 (het nieuwe Homiletiek 2)

Zie voor informatie over dit vak [pagina 141](#).

20. Master II

Algemene richtlijnen en informatie

- De master II-studie omvat in principe de bestudering van een major van 50 EC en een minor van 10 EC.
- Voor een admissiale student is een minor van 10 EC bestaande uit de praktijkstage verplicht. Voor niet-admissiale studenten bestaat de mogelijkheid van een master II met een major van 60 EC. Bovendien is het mogelijk om (een deel van) de keuzevakken uit het D- en/of E-jaar toe te voegen aan de specialisatiefase van de master. Dat kan door uitbreiding van de major maar ook via extra minors.
- Voor de vaststelling van de samenstelling van het master II-pakket is goedkeuring door de examencommissie vereist. Bij de aanvang van de master II-studie dient men daarom bij de ambtelijk secretaris, mw. drs. C.T. Boerke (examencommissie@tua.nl), een schriftelijk voorstel in te leveren ten behoeve van de eerstvolgende vergadering van de examencommissie.
 - *In het algemeen kan bij de in deze studiegids gegeven invulling voor de master II-vakken (major en minor) gesteld worden, dat het hier om voorbeelden/modellen gaat. Alternatieve mogelijkheden zijn voorhanden. Het uiteindelijke pakket wordt in overleg tussen docent en student vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen voorkeur van de student. Dit geldt in het bijzonder wanneer een student een major van grotere omvang wenst te doen.*
- Voor studenten die de opleiding eerstegraads godsdienstleraar willen doen naast hun master aan de TUA, is het theologische gedeelte vrijgesteld en geeft de TUA vrijstelling van een groot deel van de keuzevakken. Meer informatie hierover kan men vinden op [p. 149](#) en kan opgevraagd worden bij de studieadviseur.
- Bij een aantal vakken (bijv. praktische theologie, evangelistiek/missiologie en ethiek) in de master II bestaat de mogelijkheid van het verrichten van een projectonderzoek, o.a. in samenwerking met het Instituut voor Cultuurethiek, het Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut, Prisma, deputaten evangelisatie of deputaten zending. Zie voor meer informatie [p. 17](#) van deze studiegids.
- Voor degenen die predikant worden, zijn voor de verschillende vakgebieden majormodellen opgesteld gericht op het predikantschap. Wanneer voor een vakgebied geen model staat geformuleerd t.b.v. een predikantsmaster, kan hierover met de hoogleraar of UHD van het betreffende vakgebied contact opgenomen worden.
- Wanneer een gewenst vak niet aan de TUA wordt gedoceerd, behoort het tot de mogelijkheden dit onderdeel aan een andere instelling te volgen. Goedkeuring van de examencommissie is daarvoor vereist.
- Voor bepalingen omtrent de majorscriptie, zie men de beschrijving daarvan op [p. 153v](#) en het 'Scriptiereglement' op de [ELO](#) (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).
- De master II-studie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de masterscriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt:
 - a. de student, die tot 5 personen mee mag nemen, houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
 - b. naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren of U(H)D's vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden).Tijdens elke vergadering van het coho wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde master II-student geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 3 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de [jaaragenda](#) in deze studiegids.

Verantwoordelijkheden van de master II-student

- Een master II-student is verplicht de colleges van de major en (indien deze gegeven worden) de majorcolleges van zijn minor te volgen.

- De master II-studenten kunnen, wanneer zij dat wensen en indien dat binnen de mogelijkheden ligt, ook colleges in de master I-fase volgen, of colleges van een andere major in de master II-fase.
- De admissiale master II-studenten zijn verplicht de master I- en master II-kritiekcolleges bij te wonen. De master-kritiekcolleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten.
- De master II-studenten zijn verplicht de integratiecolleges en themadagen te bezoeken. Beide soorten colleges worden in de masterfase in totaal driemaal bezocht.
- De master II-studenten worden aangemoedigd zoveel mogelijk deel te nemen aan de normale studentenactiviteiten (PFSAR, leeskringen etc.).
- De master II-studenten worden verwacht bij de openbare activiteiten van de universiteit zoals de rectoraatsoverdracht, jubilea e.d.
- De master II-studenten hebben evenals de master I-studenten recht op begeleiding van een mentor en krijgen, als hij admissiaal student is, huisbezoek door een hoogleraar of UHD en van zijn curator-begeleider.
- De master II-studenten kunnen op verzoek van de docent incidenteel worden ingeschakeld in het kader van de colleges die aan master I-studenten worden gegeven.

Voorbeelden van vakkenpakketten ter voorbereiding op een beroepskeuze

Gemeentepredikant

- Predikantsmajor naar keuze (50 EC).
- Minor Gemeentestage (10 EC).
- Keuzevakken in bachelor/master I: Catechetiek (5 EC), Diaconiek (2,5 EC), Gemeenteopbouw (2,5 EC), Homiletiek 6 (2,5 EC), Kerkrecht in de praktijk (2,5 EC), Liturgiek (2,5 EC), Pastorale psychologie 1 en 2 (5 EC), Proponderen (2,5 EC), Spiritualistiek (2,5 EC), Geschiedenis van de CGK (2,5 EC).

Instellingspastoraat

- Major Praktische theologie (50 EC).
- Minor Stage (10 EC) bij een instelling (vraag de daarvoor opgestelde 'Handleiding algemene stage' aan bij het secretariaat).
- Minor (Pastorale) Psychologie aan een andere universiteit (bijv. UU of VU).

Een relevant onderzoeksproject bij het Lindeboom Instituut behoort tot de mogelijkheden in het kader van de major of als minor (zie voor nadere gegevens www.lindeboominstituut.nl).

(Stads)zending/Evangelistiek

- Major Evangelistiek/Missiologie (50 EC).
- Minor Stage (10 EC), bijv. in het buitenland op een van de zendingsterreinen óf een gemeentestichtings- of opbouwproject in Nederland.
- Minor Oude Testament (10 EC).
- Minor Nieuwe Testament (10 EC).
- Minor Kerk en Israël (incl. studiereis naar Israël) (10 EC).
- Keuzevakken Evangelistiek/missiologie.

Een relevant onderzoeksproject ten behoeve van deputaten zending of evangelisatie behoort tot de mogelijkheden in het kader van de major of als minor.

Missionair werker/Israëlconsulent

- Major Evangelistiek/Missiologie (50 EC).
- Minor Kerk en Israël (incl. studiereis naar Israël) (10 EC).
- Minor Apologetiek (10 EC).
- Minor Biblistiek (10 EC).

Gemeenteopbouwwerk

- Major Gemeenteopbouw (50 EC).
- Minor Stage (10 EC)
- Minor Evangelistiek/Missiologie (10 EC)

Godsdienstonderwijs

- Major naar keuze (50 EC).
- Minor Eerstegraads godsdienstlerarenopleiding CHE (60 EC, waarvoor 25 EC vrijstelling keuzevakken en/of minor).
- Keuzevak pedagogiek of onderwijskunde aan de TUA of een andere universiteit (7,5 EC).
- Keuzevakken pastorale psychologie 1 en 2 (5 EC).

Pastoraal of kerkelijk werker

- Major Praktische theologie met accent op poimeniek en catechetiek (50 EC).
- Minor Stage (10 EC).
- Keuzevak Communicatie, beleid en management UU (informatie: h.y.faber@uu.nl) (20 EC).
- Keuzevak bij opleiding pedagogiek of onderwijskunde UU, bijv. Jeugdstudies (informatie: Stip.sfw@uu.nl) (7,5 EC).
- Keuzevak Catechetiek (5 EC), Keuzevakken Pastorale psychologie 1 en 2 (5 EC), Keuzevak Gemeenteopbouw (2,5 EC), Keuzevak Evangelistiek/missiologie (2,5 EC).

Voorbeelden van minors elders

Akkadisch (www.uleiden.nl).

Liturgiek (www.rug.nl, dr. J.R. Luth)

(Pastorale) Psychologie aan een andere universiteit (UU of VU).

De genoemde major- of minorvakken zijn te vinden op [p. 155 t/m 200](#), tenzij hierboven anders aangegeven.

Opleiding godsdienstleraar, eerstegraads

(kan gekozen worden als minor in de master II-fase)

De Christelijke Hogeschool te Ede biedt een master eerstegraads godsdienstlerarenopleiding in deeltijd aan. Dit is dus een hbo-master. Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen daartoe instromen aan de CHE als onderdeel van de master aan de TUA. Een (toekomstige) master theologie geeft recht op ongeveer 35 EC vrijstelling op de deeltijdopleiding van 90 EC. Aan de TUA kan daarnaast op basis van de eerstegraads godsdienstlerarenopleiding 25 EC vrijstelling gevraagd worden voor keuzevakken en/of een minor in de master.

Instroomregeling voor studenten van de TUA-master in de CHE-master Leraar Godsdienst/Levensbeschouwing

1. Toelatingsvoorwaarden:
 - a. Afgeronde bachelor theologie
 - b. Verklaring van afronding eerste masterjaar TUA (60 EC)
2. Inhoud van het programma en voorwaarden voor vrijstellingen:
 - a. Een pedagogisch-didactisch programma van 30 EC
 - b. Een praktijkdeel van 25 EC, zo mogelijk in eigen lespraktijk

Standaard programma CHE	Programma TUA-masterstudent	Voorwaarde voor vrijstelling aan CHE	Opmerking
<i>Pedagogisch-didactische leerlijn</i>			
Godsdienstdidactiek 5 EC	Idem 5 EC	N.v.t.	
Godsdienstpedagogiek 5 EC	Idem 5 EC		
Project Schoolontwikkeling 15 EC	Idem 15 EC		
	Basisdidactiek, extra module 5 EC		
<i>Theologische leerlijn</i>			
Godsdienstwetenschappen 5 EC	<i>Vrijstelling</i>	Verklaring van afronding eerste jaar TUA-master bij instroom	
Hermeneutiek 5 EC	<i>Vrijstelling</i>		
Worldview 5 EC	<i>Vrijstelling</i>		
Dogmatiek 5 EC	<i>Vrijstelling</i>		
Ethiek 5 EC	<i>Vrijstelling</i>		

<i>Integrale leerlijn</i>			
Praktijk met SLO 25 EC	Idem 25 EC	N.v.t.	Als stage of in optimale afstemming met eigen lespraktijk.
Afstudeerproject 15 EC	<i>Vrijstelling</i>	Geïntegreerd project dat voor min. 5 EC voldoet aan afstudeer-eisen Master GL	Afstudeerproject van 17,5 EC dat voldoet aan de afstudeereisen van de TUA en aan de afstudeerregeling van de Master GL.
Totaal 90 EC	55 EC		Hiervan kan 25 EC ingewisseld worden aan de TUA voor vrijstelling van 15 EC aan keuzevakken in het E-jaar en 10 EC als minor in het F-jaar.

Schema Master II - cohort 2015

European Credit Transfer System

Schema nieuwe specialisatiefase van één jaar: 60 EC vanaf 2015/2016

VAK	<i>Optie 1</i> <i>EC</i>	<i>Optie 2</i> <i>alleen voor niet-admissiale studenten</i> <i>EC</i>
Integratie- en themaweek Masters I-/II-kritiekcollege	*	*
Major	50	60
Minor (stage verplicht voor admissiale studenten) **	10	
<i>TOTAAL</i>	<i>60</i>	<i>60</i>

Het is mogelijk om in plaats van keuzevakken te kiezen voor een extra minor of het aantal EC's toe te voegen aan de major.

Master II-kritiekcollege

<i>Docent</i>	College van hoogleraren en UHD's	<i>Vakcode</i>	MaII-Kr
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	E-jaar / blok 3, 4 of F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda op p. 19v .	<i>Colleges</i>	1 uur 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
 - Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.
- Eindtermen* 3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Bijzonderheden*
- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van het coho is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
 - De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het coho aan de student opgegeven.
 - De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, UHD en de critici. De preek dient tevens een week tevoren digitaal ingeleverd te worden bij het secretariaat ten behoeve van verzending aan de studenten van het B- t/m F-jaar, de hoogleraren en UHD.
 - Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
 - voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
 - Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
 - De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst D-jaar, vervolgens E- of F-jaar).
 - De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten van het B- t/m F-jaar en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet admissiale studenten.
 - Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
 - Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzevak [Bricolage](#) ('vrije ruimte').

Integratiecolleges en themadagen

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Vakcode</i>	Ma-It
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D-jaar / blok 2 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 3 (college)dagen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	20 en 21 december (integratiecolleges) 7 t/m 9 mei (themadagen)

- Leerdoelen*
- Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

<i>Eindtermen</i>	10, 13, 16, 21, 23
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - themadagen 18 uur - collegevoorbereiding 2 uur
<i>Aanbevolen literatuur Bijzonderheden</i>	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt. - Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Themadagen worden doorgaans elders in Nederland of een van de naburige landen gehouden. Gastsprekers worden uitgenodigd een lezing te geven over het centrale thema en ook worden in dat kader excursies georganiseerd. Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzevak e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval het een symposium o.i.d. betreft door middel van een verslag, voor een keuzevak volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen maximaal 3x gedurende de master op deze wijze vervangen worden.

Masterscriptie

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of -docenten	<i>Vakcode</i>	MAJ-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	17,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten 6 november en 9 april	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata</i>	In overleg	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines; - is in staat een wetenschappelijke theologische probleem- en doelstelling te formuleren; - is in staat om via een zelfstandige analyse en beoordeling van relevante theologische wetenschappelijke literatuur te komen tot een eigen meningsvorming; - is in staat door middel van een mondelinge presentatie weer te geven waar het theologisch onderzoek over gaat en welke knelpunten daarbij ervaren worden; - weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 4 t/m 6, 8, 10, 13, 16, 19, 21
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Zelfstudie/schriftelijk werkstuk 490 uur
<i>Scriptie-eisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ De opzet voor de scriptie moet i.o.m. de begeleidend docent ter goedkeuring naar het coho gestuurd worden. Vervolgens worden de meelezers aangewezen. ◦ Het werkstuk moet een omvang hebben van 25.000 tot 35.000 wrd, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).

- Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven.
- De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slot-hoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen.
- Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 à 500 wrd. toegevoegd.
- De scriptie wordt, na goedkeuring door de begeleidende docent, door de student minimaal 3 weken voor het masterexamen in 6-voud ingeleverd bij het secretariaat (en digitaal in pdf-formaat via [OnderwijsOnline](#) bij de universiteitssecretaris).
- Na afronding van de scriptie en als aan alle andere vereisten van de master is voldaan, wordt de scriptie besproken in een vergadering van het coho:
 1. de student houdt een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
 2. de begeleider stelt vragen over de scriptie (20 minuten);
 3. de (maximaal twee) aangewezen meelezers stellen vragen (20 minuten totaal);
 4. de beoordeling wordt bepaald aan de hand van het beoordelingsformulier.

Aanbevolen literatuur

- Zie bij [A-jaar-essay](#).
- Het 'Scriptiereglement' (Onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).

Bijzonderheden

- Halverwege het traject presenteert de student zijn onderzoek aan medestudenten. Hiervoor wordt 2 keer per jaar een verplichte bijeenkomst belegd voor alle studenten die bezig zijn met hun masterscriptie. Elke student dient 2 bijeenkomsten bij te wonen (1x luisteren en feedback geven, 1x presenteren).
- Wanneer de scriptie beoordeeld wordt met minimaal een 8,5 krijgt de student de gelegenheid zijn scriptie om te werken tot een artikel voor een wetenschappelijk tijdschrift. Dit doet hij in samenwerking en onder begeleiding van zijn begeleider.

Zie ook het 'Scriptiereglement' op [OnderwijsOnline](#).

21. Major Master II

Oude Testament (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MAJ-OT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie, presentaties	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 2 uur	<i>Colleges</i>	24 college-uren OT en 20 college-uren Bijbels Aramees
<i>Tentamendata</i>	In onderlinge afspraak met hoogleraar	<i>Omvang</i>	50 EC A. Bijbels Aramees 5 EC B. Umwelt OT 5 EC C. Inleiding OT 5 EC D. Theologie van het OT 10 EC E. Hermeneutiek OT 5 EC F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis met name op het terrein van de theologie en de hermeneutiek van het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de religies, de literatuur en de geschiedenis van de contemporaine wereld van het Oude Testament, en van de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Oude Testament;
- verwerft naast de kennis van het Bijbels Hebreeuws zodanige kennis van het Bijbels Aramees dat hij in staat is zelfstandig bijbels-Arameese teksten te lezen;
- is in staat tot initiële beheersing van een wetenschappelijke oudtestamentische probleemstelling door vervaardiging van een scriptie op basis van zelfstandig onderzoek.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges, waarbij steeds een eigen bijdrage wordt verwacht, waaronder eenmaal een bijdrage van grotere omvang (presentatie); 24 colleges, incl. voorbereiding 70 uur
Studieonderdeel Bijbels Aramees 140 uur
Tentamens OT (leesverslagen en literatuurtentamens) 700 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Bijbels Aramees

- Zie separate opgave voor Bijbels Aramees. Bijbels Aramees bestaat uit twee delen, waarvan [Aramees 1](#) verplicht is en Aramees 2 sterk aanbevolen (wie Aramees 2 niet doet, krijgt een extra verplichting van 2,5 EC bij onderdeel C Inleiding OT). [→ 140 uur]

B. Umwelt Oude Testament

- Bill T. Arnold & Brent A. Strawn (eds.), *The World around the Old Testament. The Peoples and Places in the Ancient Near East* (Grand Rapids: Baker Academic, 2016), capita 1 (Amorites), 2 (Assyria), 3 (Babylonia), 5 (Egypt), 7 (Aram), 9 (A-E-M), 10 (Filistea), 11 (Persia). [300 p. cat. 2 → 60 uur]
- Hays, C.B., *Hidden Riches. A Sourcebook for the Comparative Study of the Hebrew Bible and Ancient Near East* (Westminster: John Knox Press, 2014). [400 p. cat. 2 → 80 uur]

C. Inleiding Oude Testament

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) met een omvang van 8.000 wrd. over:

- Kraus, H.-J., *Geschichte der historisch-kritischen Erforschung des Alten Testaments*

(Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1982³ of later), paragraaf 62-64, 79-105

- Collins, J.J., *The Bible after Babel. Historical Criticism in a Postmodern Age* (Grand Rapids: Eerdmans, 2005).

[samen 400 p. → 60 uur]

II. Literatuurtentamen

- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014). [400 p. cat. 2 → 80 uur]

D. Theologie van het Oude Testament

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) met een omvang van 11.000 wrd. over secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën, naar keuze, met een omvang van ± 600 bladzijden:

- Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels* (München: Kaiser Verlag, 1957); Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie* (Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later); Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later); House, P.R., *Old Testament Theology* (Downers Grove: Intervarsity Press, 1998); Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 1: Kanonische Grundlegung* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1999); Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009); Waltke, B.K., *An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach* (Grand Rapids: Zondervan, 2007); Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture* (Grand Rapids: Eerdmans, 2013); Kessler, John, *Old Testament Theology. Divine Call and Human Response* (Waco: Baylor University Press, 2013); Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 2015). [→ 80 uur]

II. Literatuurtentamen

- Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament. Testimony, Dispute, Advocacy* (Minneapolis: Fortress Press, 1997), 117-403. [280 p. cat. 1/2 → 70 uur]
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology. Basic Issues in the Current Debate* (Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴). [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Hess, Richard S. & Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources* (Grand Rapids: Baker Academic, 2014). [t/m 6e eeuw; in hoofdlijn, cat. 3 → 60 uur]
- Kraus, H.-J., *Theologie der Psalmen* (BKAT XV/3) (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1979), 88-222. [130 p. cat. 1/2 → 30 uur]

E. Hermeneutiek Oude Testament

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) van 5.000 wrd. over:

- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers. Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament* (Kampen: Kok, 2002). [→ 30 uur]

II. Literatuurtentamen

Een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 700 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit:

- Westermann, C. (ed.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik. Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments* (München: Kaiser Verlag, 1963²); Klein, W.W. e.a., *Introduction to Biblical Interpretation* (Dallas: Word Publishing, 1993); Oeming, M., *Biblische Hermeneutik. Eine Einführung* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007²); Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral. A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2006²); Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation* (Grand Rapids: Zondervan, 1996); Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven. Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament* (Zoetermeer: Meinema, 2006); Bartholomew, Craig G., *Introducing Biblical Hermeneutics. A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture* (Grand Rapids: Baker, 2015). [→ 110 uur]

Majorscriptie

- Schriftelijk bewerken van een caput uit het Oude Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de theologie van het Oude Testament of de hermeneutiek van het Oude Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de

majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

- Colleges* Oude Testament 70 uur (incl. collegevoorbereiding)
- Afsluitend examen* Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).
- Bijzonderheden* Van een majorstudent wordt verwacht dat hij minstens één keer een college Oude Testament in de bachelor verzorgt, over een onderwerp dat in overleg met de docent wordt bepaald. Hierop krijgt hij mondeling feedback van de docent.

Oude Testament (variant predikantsmajor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MAJ-Pr.OT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, essay, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Inleiding OT 5 EC (of: 2,5 EC voor wie Aramees 1 doet) B. Theologie OT 10 EC C. Godsbeeld OT 7,5 EC D. Relevantie OT 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC F. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In onderlinge afspraak met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

- Leerdoelen* De student:
- vermeerderd en verdiept zijn kennis op het terrein van de theologie en de hermeneutiek van het Oude Testament. Met het oog op de voorbereiding op het predikantschap wordt speciale aandacht besteed aan (controversiële) vragen rondom het oudtestamentische godsbeeld, en de waarde en geldigheid van het Oude Testament voor een christen vandaag. De student moet in staat zijn om deze vragen te verstaan, te kunnen duiden en van een (eerste) antwoord te voorzien;
 - is in staat tot initiële beheersing van een wetenschappelijke oudtestamentische probleemstelling door vervaardiging van een scriptie op basis van zelfstandig onderzoek.
- Eindtermen* 1 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 19
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast* Werkcolleges (24, waarbij steeds een eigen bijdrage wordt verwacht, waaronder eenmaal een bijdrage van grotere omvang (presentatie)), incl. voorbereiding: 70 uur
Tentamen Inleiding OT, literatuurtentamen: 140 uur
Tentamen Theologie OT, leesverslag en literatuurtentamen: 280 uur
Tentamen Godsbeeld OT 210 uur, waarvan essay/presentatie (40 uur) en kritische analyse van een kleine publicatie (20 uur)
Tentamen Relevantie OT 210 uur
Majorscriptie 490 uur
- Toetseisen* A. *Inleiding OT*
- Walton, J.H., *Ancient Near Eastern Thought and the Old Testament. Introducing the Conceptual World of the Hebrew Bible* (Nottingham: Apollos, 2007). [330 p. cat. 2 → 70 uur]
 - Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014). [400 p. cat. 2 → 70 uur]
- Wanneer de student het vak Aramees 1 (2,5 EC) volgt, vervalt de tentameneis t.a.v. het boek van B.T. Arnold*

B. Theologie OT

I. Leesverslag (samenvatting 75% met eigen indrukken/conclusies en/of vragen 25%) met een omvang van 11.000 wrd. over secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën, naar keuze, met een omvang van ± 600 bladzijden:

Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels* (München: Kaiser Verlag, 1957); Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie* (Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later); Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later); House, P.R., *Old Testament Theology* (Downers Grove: Intervarsity Press, 1998); Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 1: Kanonische Grundlegung* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1999); Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009); Waltke, B.K., *An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach* (Grand Rapids: Zondervan, 2007); Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture* (Grand Rapids: Eerdmans, 2013); Kessler, John, *Old Testament Theology. Divine Call and Human Response* (Waco: Baylor University Press, 2013); Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 2015). [→ 80 uur]

II. Literatuurtentamen

- Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament. Testimony, Dispute, Advocacy* (Minneapolis: Fortress Press, 1997), 117-403. [280 p. cat. 1/2 → 70 uur]
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology. Basic Issues in the Current Debate* (Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴). [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Kraus, H.-J., *Theologie der Psalmen* (BKAT XV/3) (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1979), 88-222. [130 p. cat. 1/2 → 30 uur]
- Hess, Richard S. & Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources* (Grand Rapids: Baker Academic, 2014). [t/m 6e eeuw; in hoofdlijn, cat. 3 → 60 uur]

C. Godsbeeld OT

I. Literatuurtentamen [150 uur]

In overleg met de docent een keuze uit de volgende (en event. nog andere) literatuur, met een omvang van ongeveer 750 p.

- Bergmann, M. (ed.), *Divine Evil? The Moral Character of the God of Abraham* (New York: Oxford University Press, 2011).
- Chan, M.J. a.o. (eds.), *What Kind of God? Collected Essays of Terence E. Fretheim* (Winona Lake: Eisenbrauns, 2015).
- Copan, P., *Is God a Moral Monster? Making Sense of the Old Testament God* (Grand Rapids: Baker Books, 2011).
- Copan, P. & M. Flannagan, *Did God Really Command Genocide? Coming to Terms with the Justice of God* (Grand Rapids, MI: Baker, 2014).
- Davies, E.W., *The Immoral Bible. Approaches to Biblical Ethics* (London: T&T Clark, 2010).
- Dietrich, W. & Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 1: Willkür und Gewalt* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009⁵).
- Dietrich, W. & Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes, Bd. 2: Allmacht und Ohnmacht* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009³).
- Janowski, B., *Ein Gott, der straft und tötet? Zwölf Fragen zum Gottesbild des Alten Testaments* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2013).
- Lamb, David T., *God Behaving Badly: Is the God of the Old Testament Angry, Sexist, and Racist?* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2011).
- Seibert, Eric A., *The Violence of Scripture. Overcoming the Old Testament's Troubling Legacy* (Minneapolis: Fortress Press, 2012).
- Seibert, E.A., *Disturbing Divine Behaviour: Troubling Old Testament Images of God* (Minneapolis: Fortress Press, 2009).
- Thomas, Heath A. e.a. (eds.), *Holy War in the Bible: Christian Morality and an Old Testament Problem* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2013).
- Wright, J.H., *The God I Don't Understand: Reflections on Tough Questions of Faith* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2008).

II. Essay [40 uur]

Het essay bevat max. 7 p. en wordt gepresenteerd tijdens een Mastercollege (event.

ook aan een groep D-jaarsstudenten).

Onderdeel van het essay is een kort oriënterend interview/enquête over het betreffende thema onder een groep christenstudenten (IFES; Navigators) of in een christelijke gemeente.

Het thema is in overleg met de docent af te spreken, en moet gaan over een 'problematisch' aspect van het oudtestamentische godsbeeld, eventueel in aansluiting aan de gelezen literatuur onder I.

III. Kritische analyse [20 uur]

Schriftelijke analyse en evaluatie van een 'tegendraadse' mening, bijv. Kirk-Duggan, Cheryl A., *Violence and Theology* (Nashville: Abingdon, 2006); Houtepen, A., 'De vrede van God en de oorlogen der mensen', in: P. van Dijk e.a. (eds.), *Geloof en geweld. De vrede van God en de oorlogen der mensen* (Kampen: Kok, 1988), 70-122; Plaisier, A. e.a., *Wie het zwaard opneemt. Klassiek theologische licht over een vreeswekkend thema* (Utrechtse Cahiers 2) (Zoetermeer: Meinema, 2007).

D. Relevantie OT

I. Literatuurtentamen [110 uur]

- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible. A study of the Theological Relationship Between the Old and New Testaments* (Leicester/Downers Grove: Apollos, 1991). [250 p. cat. 3 → 30 uur]
- Jong, H. de, *Van oud naar nieuw. De ontwikkelingsgang van het Oude naar het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 2002), 12-85. [80 p. cat. 3 → 10 uur]
- Ruler, A.A. van, *Verzameld werk Deel II: Openbaring en Heilige Schrift* (D. van Keulen, ed.) (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008). Hieruit: 'De waarde van het OT I', 'De waarde van het OT II', en 'De Christelijke kerk en het OT'. [100 p. cat. 3 → 15 uur]
- Capita uit: Bartholomew, C.G. & D.J.H. Beldman, *Hearing the Old Testament. Listening for God's Address* (Grand Rapids: Eerdmans, 2012). [100 p. cat. 2/3 → 15 uur]
- Capita uit: Dohmen, Chr. & Th. Söding (eds.), *Eine Bibel – zwei Testamente*, (Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh, 1995). [150 p. cat. 3 → 20 uur]
- Capita ex: Westermann, C. (ed.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik. Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments* (München: Kaiser Verlag, 1963²). [100 p. cat. 2 → 20 uur]

II. Schriftelijk werkstuk (12.000 wrd.) met analyse en evaluatie van Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven. Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament* (Zoetermeer: Meinema, 2006). [525 p. → 100 uur]

Majorscriptie

- Schriftelijk bewerken van een caput uit het Oude Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de historia revelationis, canoniek of hermeneutiek van het Oude Testament. De majorscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Colleges

Oude Testament 20 uur

Vorbereiding colleges Oude Testament 70 uur

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Bijzonderheden

Van een majorstudent wordt verwacht dat hij minstens één keer een college Oude Testament in de bachelor verzorgt, over een onderwerp dat in overleg met de docent wordt bepaald.

Nieuwe Testament (major + variant predikantsmajor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MAJ-NT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, presentaties, scriptie, afsluitend examen	<i>Omvang</i>	50 EC A. Aramees 1 2,5 EC en Septuaginta 2,5 EC B. Historia/Umwelt 6,5 EC C. Canoniek/Tekstkritiek 6,5 EC D. Theologie NT 7,5 EC E. Hermeneutiek 4,5 EC F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	Afhankelijk van de hoeveelheid literatuur en volgens nadere instructies van de docent	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren en 20 college-uren Bijbels Aramees
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent		

Leerdoelen

De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis op het terrein van de canoniek, de theologie en de hermeneutiek van het Nieuwe Testament;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse context van het Nieuwe Testament, de intertestamentaire literatuur en de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Nieuwe Testament;
- verwerft zodanige kennis van het Bijbels Aramees dat hij in staat is Bijbels-Aramese teksten te lezen en de relevantie daarvan voor de uitleg van het Nieuwe Testament naar waarde kan schatten;
- is in staat tot initiële beheersing van een wetenschappelijke nieuwtestamentische probleemstelling door vervaardiging van een scriptie op basis van zelfstandig onderzoek.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (24), waarbij eigen bijdragen van de student worden verwacht
18 uur
Collegevoorbereiding en leesverslagen 52 uur
Studie Bijbels Aramees 140 uur
Zelfstudie 700 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen

A. *Bijbels Aramees en Septuaginta*

- Zie separate opgave [Aramees 1](#). [→ 70 uur]
- Idem keuzevak [Septuaginta](#). [→ 70 uur]

B. *Historia/Umwelt Nieuwe Testament* [→ 182 uur, literatuurtentamen]

I. Archeologie en de sociale politieke context:

- Charlesworth, James C. (ed.), *Jesus and Archaeology* (Grand Rapids: Eerdmans, 2006), 11-83 (art. van James C. Charlesworth, 'Jesus Research and Archaeology: A New Perspective', en van Seann Freyne, 'Archaeology and the Historical Jesus'). [72 p. cat. 2 → 14 uur]
- Cline, Eric H., *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction* (Oxford: Oxford, 2009), hfdst. 1-6 en 10-11. [84 p. cat. 2/3 → 13 uur]
- Evans, Graig E., *Jesus and His World: the Archaeological Evidence* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2012) [143 p. cat. 2 → 28 uur]

II. Intertestamentaire en rabbijnse literatuur: Joodse religieuze context

- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for*

New Testament Students (Christian Classics Bible Studies) (Downers Grove: IVP Academic, 2002). [461 p. cat. 2 → 94 uur]

- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology. Major Concepts of the Talmud* (New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar), hfdst. 1-11. [169 p. cat. 2 → 33 uur]

C. *Canoniek/tekstkritiek Nieuwe Testament* [→ 182 uur, leesverslag, literatuurtentamen]

I. Voor het afleggen van het tentamen dient een leesverslag ingeleverd te worden van:

- Wegner, Paul D., *A Student's Guide to Textual Criticism of the Bible: Its History, Methods & Results* (Downers Grove, IL: IVP, 2006), 23-86, 207-265. [123 p. cat. 3 → ca. 17 uur]
- plus van een recent artikel over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de tekstkritiek. [→ ca. 15 uur]

II. Literatuurtentamen

- Carson, D.A. & Douglas J. Moo, *An Introduction to the New Testament*. Second edition (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2005, geen eerdere editie!). [781 p. cat. 2 → ca. 150 uur]

D. *Theologie Nieuwe Testament* [→ 210 uur, presentaties, leesverslag, literatuurtentamen]

I. Marshall, Howard I., *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel* (Downers Grove, IL: IVP, 2004). Voor de werkcolleges worden nader op te geven delen bestudeerd.

II. Essay. Traceren en kort beschrijven van een actueel onderwerp op het nieuwtestamentisch vakgebied. Optie: verkenning voor een scriptieonderwerp. [→ 55 uur]

III. Literatuurtentamen:

- Dunn, James D.G., *New Testament Theology. An Introduction* (Nashville: Abingdon, 2009). [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Schreiner, Thomas R., *Magnifying God in Christ. A Summary of New Testament Theology* (Grand Rapids, MI: Baker, 2010). [248 p. cat. 2 → 50 uur]
- Stuhlmacher, Peter, *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 2. Von der Paulusschule bis zur Johannesoffenbarung* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³), hfdst. 4-6. [286 p. cat. 2 → 65 uur]

E. *Hermeneutiek* [→ 126 uur, literatuurtentamen]

- Osborne, Grant R., *The Hermeneutical Spiral. A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded* (Downers Grove: IVP Academic, 2006), behalve hfdst. 6, 16, 18 en wat in hfdst. 8 en 9 spec. over OT gaat. [401 p. cat. 2 → 80 uur]
- Porter, Stanley E. & Beth M. Stovell (eds.), *Biblical Hermeneutics: Five Views* (Downers Grove: IVP Academic, 2012). [200 p. cat. 2/3 → 39 uur]
- Mulder, M.C., *Israël in Romeinen 10. Intertekstuele en theologische analyse van de oudtestamentische citaten in Romeinen 9:30-10:21* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2011), hfdst. 'Schriftgebruik bij Paulus', 28-60. [32 p. cat. 2 → 7 uur]

Majorscriptie

- Schriftelijk bewerken van een caput uit het Nieuwe Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de historia revelationis, canoniek of hermeneutiek van het Nieuwe Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Variant

Predikantsmajor

Voor de variant 'predikantsmajor' is het mogelijk de Major NT nader toe te spitsen. Daarvoor kan men een van beide onderdelen onder A laten vervallen. Het programma wordt dan aangevuld met 2,5 EC op hermeneutisch terrein, gericht op vertaling naar de toepassing in de verkondiging (w.o. de niet opgegeven hoofdstukken uit het deel 'Applied Hermeneutics' uit Grant E. Osborne, *The Hermeneutical Spiral*). Verder wordt in het onderdeel *Theologie* gekozen voor een essay over thema dat praktische relevantie heeft voor het predikantswerk.

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie; voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-

2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Bijzonderheden Voor elk literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.

Kerkgeschiedenis (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MAJ-KG
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Inleiding kerkgeschiedenis 6 EC B. Literatuur II (evt. in 2 delen) 12 EC C. Literatuur III (evt. in 2 delen) 12 EC D. Scriptie 17,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Het verkrijgen van grondige kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van het kerkhistorisch onderzoek en van een gespecialiseerde kennis van een figuur, stroming of thema uit de kerkgeschiedenis. Het produceren van een wetenschappelijk werk dat als basis kan dienen voor een proefschrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges (24), waarbij geregeld een eigen bijdrage wordt verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding 52 uur
Zelfstudie 840 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Inleiding kerkgeschiedenis

- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600, Vol. II: Visions, Programs and Outcomes* (Leiden: Brill, 1995), 1-415. [360 p. cat. 2 → 74 uur]
- Ehrenpreis, S. & Ute Lotz-Heumann, *Reformation und Konfessionelles Zeitalter* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2002). [120 p. cat. 2 → 28 uur]
- McGrath, A.E., *Reformation Thought. An Introduction* (Oxford: Blackwell, 1994). [200 p. cat. 2 → 42 uur]
- Selge, K.V., *Einführung in das Studium der Kirchengeschichte* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1982). [100 p. cat. 2 → 24 uur]

B. Literatuur II

I. Naast de literatuurstudie wordt een literatuuronderzoek van 5 pagina's A4 verwacht. Hierbij gaat het om een onderzoek naar bronnen, edities, secundaire literatuur, desiderata etc. met betrekking tot een persoon of thema.

II. Literatuurtentamen

Een model met het hoofdaccent op Luthers theologie:

- Asendorf, U., *Die Theologie Martin Luthers nach seinen Predigten* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1988). [350 p. leesstof → 40 uur]
- Bakker, J.T., *Coram Deo. Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie* (Kampen: Kok, 1956). [230 p. leesstof → 24 uur]
- Bayer, O., *Promissio. Geschichte der reformatorischen Wende in Luthers Theologie* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1971). [270 p. cat. 2 → 56 uur]
- Brecht, M., *Martin Luther, Band 3: Die Erhaltung der Kirche 1532-1546* (Stuttgart: Calwer, 1987). [460 p. leesstof → 46 uur]
- Ebeling, G., *Luther. Einführung in sein Denken* (Tübingen: Mohr, 1981). [240 p. cat. 2 → 52 uur]

- Ebeling, G., *Luthers Seelsorge. Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt* (Tübingen: Mohr, 1997). [240 p. cat. 2 → 48 uur]
- Lohse, B., *Luthers Theologie in ihrer historischen Entwicklung und in ihren systematischen Zusammenhang* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1995). [340 p. cat. 2 → 70 uur]

C. Literatuur III

Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en afgestemd op het scriptie-onderwerp. Naast de literatuurstudie wordt een paper van 10 pagina's A4 gevraagd bestaande uit een wetenschappelijke analyse van een belangrijk document (boek, preek, kerkorde, catechismus, acta, etc.) uit de kerkgeschiedenis. [→ 336 uur]

Majorscriptie

- Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Kerkgeschiedenis (variant predikantsmajor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MAJ-pred.KG
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Inleiding kerkgeschiedenis 4 EC B. Literatuur II (evt. in 2 delen) 13 EC C. Literatuur III (evt. in 2 delen) 13 EC D. Scriptie 17,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	(8x3) 24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

- Het verkrijgen van grondige kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van het kerkhistorisch onderzoek en van gespecialiseerde kennis van een figuur, stroming of thema uit de kerkgeschiedenis.
- Het produceren van een wetenschappelijk werk dat als basis kan dienen voor een proefschrift.
- Het verkrijgen van grondige kennis van de Nederlandse kerk- en theologieggeschiedenis (geschiedenis van het christendom in Nederland) van de 19^e en 20^e eeuw in de context van een multiculturele en multireligieuze Europese samenleving.

Eindtermen

4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges (8x3 uren), waarbij geregeld een eigen bijdrage wordt verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding 52 uur
Zelfstudie 840 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen

A. Inleiding kerkgeschiedenis

Literatuur voor dit tentamen wordt vastgesteld in overleg tussen student en docent en wordt bepaald door het thema van de majorscriptie. [→ 112 uur]

B. Literatuurtentamen II

Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en betreft de theologie en geschiedenis van de Reformatie. Naast de literatuurstudie wordt een paper

van 8-10 pagina's A4 gevraagd bestaande uit een wetenschappelijke analyse van een belangrijk document (boek, preek, kerkorde, catechismus, acta etc.) uit de kerkgeschiedenis. [→ 364 uur]

C. Literatuurtentamen III

Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en betreft de geschiedenis van de kerk na 1816 waarbij de helft van de stof literatuur over de periode na 1960 betreft. Daarbij dient een evenwicht te zijn tussen Nederlandse en Algemene kerkgeschiedenis. Naast de literatuurstudie wordt een paper van 8-10 pagina's A4 gevraagd bestaande uit een wetenschappelijke analyse van een belangrijk document (boek, preek, kerkorde, catechismus, acta etc.) uit de kerkgeschiedenis. [→ 364 uur]

Majorscriptie - Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Nederlandse kerkgeschiedenis [specimen: van de 19^e en 20^e eeuw] (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MAJ-NKG
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, werkstuk, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Inleiding I 2 EC B. Inleiding II 9 EC C. Literatuur I 4 EC D. Literatuur III 7 EC E. Literatuur IV 6 EC F. Werkstuk 2 EC G. Scriptie 17,5 EC H. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 à 2 uur (ca. 7 maal)	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	Werkcolleges bij docent of bij prof. dr. G. Harinck (HDC/VU)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

- Het verkrijgen van grondige kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van het kerkhistorisch onderzoek, inclusief de verwevenheid met andere disciplines.
- Het verkrijgen van grondige kennis van de Nederlandse kerk- en theologiegeschiedenis (geschiedenis van het christendom in Nederland) van de 19^e en 20^e eeuw, inclusief de inbedding in en verwevenheid met de seculiere geschiedenis.
- Vervaardiging van een schriftelijk werkstuk (masterscriptie) dat berust op eigen onderzoek (van primaire bronnen en secundaire literatuur), waarmee aangetoond wordt dat de student in staat is tot initiële beheersing van een wetenschappelijke kerkhistorische probleemstelling. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges met voorbereiding 70 uur
Zelfstudie 840 uur
Scriptie 490 uur

- Leesverslagen* Voor leesverslagen geldt de volgende regel: 1 A4 verslag inclusief kritische en persoonlijke evaluatie/reflectie per 40 pagina's literatuur.
- Toetseisen*
- A. Inleiding kerkgeschiedenis** [820 p. leesverslag met evaluatie, cat. 3/leesstof → 56 uur]
- Abels, P.H.A.M., 'Per undas adversas', *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 6 (2003), 14.
 - Baar, M. de, 'Nieuwe perspectieven voor de Nederlandse kerkgeschiedenis', *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 3 (2000), 87-97.
 - Bradley, J.E. & R.A. Muller, *Church History: An Introduction to Research, Reference Works and Methods* (Grand Rapids: Eerdmans, 1995). [→ 252 p.]
 - Eijnatten, J. van & F.A. van Lieburg, 'Opinie', *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 6 (2003), 65-67.
 - Frijhoff, W., 'Religie, geloof en kerk', *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 6 (2003), 3-13.
 - Heim, M., *Einführung in die Kirchengeschichte* (München: Beck, 2000), 11-39.
 - Jacobs, J., 'Kerkgeschiedenis of religiegeschiedenis? Een bijdrage aan het debat over de religie en haar wetenschappen', *Tijdschrift voor Theologie* 46 (2006), 209-219.
 - Jensma, G., 'Van kerkgeschiedenis naar godsdienstgeschiedenis?', *Kerk en Theologie* 49-2 (1998), 124-133.
 - Kuiper, R., *Uitzien naar de zin. Inleiding tot een christelijke geschiedbeschuwing* (Leiden: Groen, 1996). [→ 118 p.]
 - Nijenhuis, W., 'Kerkgeschiedenis als theologische discipline', *Rondom het Woord, Theologische Etherleergang* 16 (1974), 56-80.
 - Snel, J.D., 'Kerkgeschiedenis, religiegeschiedenis, godsdienstgeschiedenis. Enige noodzakelijke begripsmatige verheldering', *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 6 (2003), 54-64.
 - Bowden, Henri W., *Church History in an Age of Uncertainty: Historiographical Patterns in the United States, 1906-1990* (Carbondale and Edwardsville: Southern Illinois University Press, 1991). [→ 282 p.]
 - Diverse auteurs en artikelen over 'Geschiedschrijving Protestants Nederland', *Gereformeerd Theologisch Tijdschrift* (2001), 93-116.
 - Diverse auteurs en artikelen, *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis* 9 (2006), 101-136.
- B. Inleiding (kerk)geschiedenis van Nederland, met accent op de 19^e/20^e eeuw** [3.100 p. cat.3/leesstof → 252 uur]
- Leesverslag met evaluatie van delen uit de volgende 4 werken (totaal 839 p.):*
- Bank, J. & M. van Buuren, *1900: Hoogtij van burgerlijke cultuur* [Nederlandse cultuur in Europese context] (Den Haag: SDU, 2000), 21-90; 265-290; 329-384; 385-438; 439-484; 567-574. [→ 254 p.]
 - Fokkema, D.W. & F. Grijzenhout, *Rekenschap: 1650-2000* [Nederlandse cultuur in Europese context] (Den Haag: SDU, 2001), 15-44; 45-70; 95-114; 115-144; 145-176; 201-232; 321-344; 345-354. [→ 196 p.]
 - Kloek, J. e.a., *1800. Blauwdrukken voor een samenleving* [Nederlandse cultuur in Europese context] (Den Haag: SDU, 2001), 19-24; 25-36; 37-60; 61-64; 65-80; 143-146; 165-186; 187-212; 213-242; 443-454; 551-562; 563-282. [→ 179 p.]
 - Schuyt, K. & E. Taverne, *1950: Welvaart in zwart-wit* [Nederlandse cultuur in Europese context] (Den Haag: SDU, 2000), 19-32; 35-60; 61-78; 79-112; 223-238; 239-268; 331-354; 355-378; 379-404; 525-532. [→ 210 p.]
- Leesverslag met evaluatie van de volgende werken:*
- Eijnatten, J. van & F.A. van Lieburg, *Nederlandse Religiegeschiedenis* (Hilversum: Verloren, 2005), 169-400.
 - Kennedy, J., *Stad op een berg. De publieke rol van protestantse kerken* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2010), 7-151.
 - McLeod, H., *Religion and the People of Western Europe 1789-1989* (Oxford New York: Oxford University press, 1997²). [→ 208 p.]
 - Meijering, E.P., *Een eeuw denken over christelijk geloven. Van Roessingh via Schilder tot Kuitert* (Kampen: Kok, 1999). [→ 216 p.]
 - Meijering, E., *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw* (Amsterdam: Balans, 2007). [→ 553 p.]
 - Rooden, P. van, *Religieuze regimes. Over godsdienst en maatschappij in Nederland*,

1570-1990 (Amsterdam: Bakker, 1996). [→ 203 p.]

- Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse Kerkgeschiedenis* (Kampen: Kok, 2010), 215-928.

C. *Nederlandse kerkgeschiedenis van de 19^e eeuw* [1.538 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 112 uur]

- Bakker, W. e.a. (eds.), *De Afscheiding van 1834 en haar geschiedenis* (Kampen: Kok, 1984). [→ 230 p.]
- Bos, D., *In dienst van het Koninkrijk. Beroepsontwikkeling van hervormde predikanten in negentiende-eeuws Nederland* (Amsterdam: Bert Bakker, 1999). [→ 368 p.]
- Houkes, A., *Christelijke vaderlanders. Godsdienst, burgerschap en de Nederlandse natie 1850-1900* (Amsterdam: Wereldbibliotheek, 2009). [→ 345 p.]
- Lieburg, F.A. van (ed.), *De stille luyden. Bevindelijk gereformeerden in de 19^e eeuw* (Kampen: Kok, 1994). [→ 159 p.]
- Veldman, H., *Hendrik de Cock (1801-1842). Op de breuklijnen in theologie en kerk in Nederland* (Kampen: Kok, 2009), 107-407; 466-531; 588-659. [→ 436 p.]

D. *Nederlandse kerkgeschiedenis van de 20^e eeuw I (Gereformeerde Kerken in Nederland en secularisatie)* [2.464 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 196 uur]

- Brinkman, M.E. (ed.), *100 jaar theologie. Aspecten van een eeuw theologie in de Gereformeerde Kerken in Nederland (1892-1992)* (Kampen: Kok, 1992). [→ 318 p.]
- Dekker, G. e.a., *God in Nederland 1966-1996* (Amsterdam: Athos, 1996). [→ 153 p.]
- Dekker, G., *De stille revolutie. De ontwikkeling van de Gereformeerde Kerken in Nederland tussen 1950 en 1990* (Kampen: Kok, 1992). [→ 254 p.]
- Endedijk, H.C., *De Gereformeerde Kerken in Nederland, deel 1 en 2* (Kampen: Kok, 1990/1992), 239 + 250 p. [→ 489 p.]
- Gorski, Ph.S. & Ates Altinordu, 'After Secularization?', in: *Annual Review of Sociology*, Vol. 34 (2008), 55-77.
- Kennedy, J.C., *Nieuw Babylon in aanbouw. Nederland in de jaren zestig* (Meppel, 1995). [→ 343 p.]
- Klinken, G. van, *Op de grens. Gereformeerden in de marge van moderniserend Nederland. Ter Apel 1879-1940* (Kampen: Kok, 2000). [→ 252 p.]
- McLeod, H., *The Religious Crisis of the 1960s* (Oxford: Oxford University press, 2007). [→ 290 p.]
- Rooden, P. van, 'Secularization and the Trajectory of Religion in the West', in: H. Krop e.a. (eds.), *Post-Theism: Reframing the Judeo-Christian Tradition* (Leuven: Peeters, 2000), 169-188.
- Stoker, W. & H.C. van der Sar (eds.), *Theologie op de drempel van 2000* (Kampen: Kok, 1999). [→ 331 p.]

E. *Nederlandse kerkgeschiedenis van de 20^e eeuw II* [2.677 p. leesverslag met evaluatie, leesstof → 168 uur]

- Brink, G. van den & H.J. van der Kwast, *Een kerk ging stuk. Relas van de breuk die optrad binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in de jaren 1967-1974* (Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 1992). [→ 245 p.]
- Elshof-Beuvers, Th., *Trouw aan Christus' kerk: De geschiedenis van de christelijk-gereformeerden, de gereformeerden en de vrijgemaakt-gereformeerden van Doesburg en omstreken: een wetenschappelijke proeve op het gebied van de theologie* (Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 2007). [→ 700 p.]
- Genderen, J. van & W. van 't Spijker (eds.), *Luisteren en leren. Jubileumboek van de Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 1894-1994* (Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 1994), 9-87.
- Golverdingen, M., *Om het behoud van een kerk. Licht en schaduw in de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten 1928-1948* (Houten: Dem Hertog, 2005). [→ 205 p.]
- Harinck, G., *De Reformatie. Weekblad tot ontwikkeling van het gereformeerde leven 1920-1940* (Baarn: Ten Have, 1993). [→ 445 p.]
- Janssen, G., *De feitelijke toedracht* (Groningen: De Jager, 1969⁴). [→ 267 p.]
- Lieburg, F.A. van e.a., *Refogeschiedenis in perspectief. Opstellen over de bevindelijke traditie* (Heerenveen: Groen, 2007). [→ 192 p.]
- Post, E.J., *Gereformeerd zijn en blijven, een wankel evenwicht?! Een historisch-sociologisch onderzoek naar de ontwikkelingen van de GKN, GB en CGK in de twintigste eeuw* (Heerenveen: Groen, 1998). [→ 422 p.]

- Spijker, W. van 't, 'Hoofdlijnen van de geschiedenis van de Christelijke Gereformeerde Kerken sinds 1892', in: W. van 't Spijker (ed.), *Een eeuw christelijk-gereformeerd. Aspecten van 100 jaar Christelijke Gereformeerde Kerken* (Kampen: Kok, 1992), 9-132.

F. Werkstuk 'herdenkingsboeken christelijke gereformeerde kerken' [500 p. werkstuk → 56 uur]

- Vier herdenkingsboeken van christelijke gereformeerde kerken naar keuze (min. 500 pagina's, in overleg) vormen de basis voor een vergelijkend onderzoek naar het ontstaan en de ontwikkeling van deze plaatselijke christelijke gereformeerde kerken. De gehanteerde methode van geschiedschrijving wordt beschreven en beoordeeld, en een kritische evaluatie van elk boek is vereist. Voor een lijst met alle herdenkingsboeken, zie www.cgktoen.nl.

Majorscriptie - Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakdocent en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op OnderwijsOnline). [→ 490 uur]

Colleges Nederlandse kerkgeschiedenis 18 uur
Vorbereiding colleges Nederlandse kerkgeschiedenis 52 uur

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op OnderwijsOnline) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Kerkrecht (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MAJ-KR
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Kerkrecht algemeen 7 EC B. Gereformeerd kerkrecht (evt. in 2 dl) 13 EC C. Specialisme (evt. 2 delen) 10 EC D. Scriptie 17,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Het verkrijgen van grondige kennis van de geschiedenis van het kerkrecht, de principia en voornaamste problematieken van het kerkrecht. Het produceren van een wetenschappelijke kerkrechtelijke studie die als basis voor een proefschrift kan dienen.

Eindtermen 4 t/m 9, 11, 14, 16 t/m 19, 25, 28, 30 t/m 34

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges (24), waarbij geregeld een eigen bijdrage wordt verwacht 18 uur
Collegevoorbereiding 52 uur
Zelfstudie 840 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen A. *Kerkrecht algemeen*

- Artikel *Theologische Realencyklopädie, Band 18*, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur]
- Bouwman, H., *Gereformeerd Kerkrecht, deel I* (Kampen: Kok, 1928), 1-323. [320 p. cat. 2/3 → 53 uur]
- Coertzen, P., *Gepas en Ordelyk. 'n Teologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk* (Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991). [240 p. cat. 2 → 50 uur]

- Harnack, A., *Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978). [100 p. cat. 3 → 15 uur]
- Maurer, W., *Die Kirche und ihr Recht. Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht* (Tübingen: Mohr, 1976), 1-207. [200 p. cat. 2 → 40 uur]
- Rau, G. e.a., *Das Recht der Kirche, Band II: Zur Geschichte des Kirchenrechts* (Gütersloh: Kaiser/Gütersloher Verlagshaus, 1995), 115-173. [55 p. cat. 1 → 20 uur]

B. Gereformeerd Kerkrecht

- Bouwman, H., *Gereformeerd Kerkrecht, deel I* (Kampen: Kok, 1928), 325-612 én deel II (Kampen: Kok, 1934). [1.000 p. cat. 3/leesstof → 100 uur]
- Doekes, G., *Het kerkelijk doctorenambt* (Kampen: Kok, 1917). [110 p. cat. 2 → 22 uur]
- Huijser, Ph.J., *De ouderling en de prediking* (Kampen: Kok, 1959). [140 p. leesstof → 14 uur]
- Jansen, Joh., *De kerkelijke tucht. Handleiding ten dienste der Gereformeerde Kerken* (Nijverdal: Bosch, 1913). [160 p. cat. 3 → 22 uur]
- Kamphuis, J., *Verkenningen III. Opstellen over kerk en kerkrecht* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1966). [140 p. leesstof → 14 uur]
- Oldenhuis, F.T., *Rechtsvinding van de burgerlijke rechter in kerkelijke conflicten. De strijd om het zelfstandig bestaan van de plaatselijke kerk* (Groningen: De Vuurbaak, 1977). [60 p. cat. 2 → 12 uur]
- 2 papers van 5 A4, c.q. 1 paper van 10 A4 over een kerkrechtelijk thema of kerkrechtelijke kwestie. [→ 80 uur]
- Overige literatuur in overleg met de docent. [→ 100 uur]

C. Specialisme

Literatuur voor dit tentamen wordt in overleg met de docent vastgesteld en afgestemd op het scriptie-onderwerp. [→ 280 uur]

Majorscriptie

- Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Dogmatiek (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MAJ-Dogm
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay(s) en scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Fundamentele dogmatiek 7 EC B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC C. Bijbel en dogmatiek 11,5 EC D. Materiële dogmatiek 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen

Verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. het vak dogmatiek, zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen betreft; het kunnen omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de dogmatiek.

Het onderstaande is een model, waarvan afgeweken kan worden. Aan het begin van de major dogmatiek stellen docent en student in overleg het precieze programma vast.

<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<p>A. Fundamentele dogmatiek 7 EC (werkcolleges 6,75 uur, zelfstudie 189,25 uur)</p> <p>B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC (182 uur)</p> <p>C. Bijbel en dogmatiek 11,5 EC (werkcolleges 4,5 uur, zelfstudie 317,5 uur)</p> <p>D. Materiële dogmatiek 7,5 EC (werkcolleges 6,75 uur, zelfstudie 203,25 uur)</p> <p>E. Majorscriptie 17,5 EC (490 uur)</p> <p><i>A. Fundamentele dogmatiek (7 EC)</i> Verdieping van inzicht in het eigene van de christelijk-theologische bezinning en de uitgangspunten van de christelijke dogmatiek. Aan de orde komen inleidingsvragen: vooronderstellingen van christelijk theologisch denken, uitdagingen van modern en postmodern denken.</p>
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kooi, C. van der, <i>Als in een spiegel. God kennen volgens Calvijn en Barth. Een tweeluik</i> (Kampen: Kok, 2002 of latere druk). [420 p. cat. 1/2 → 102,25 uur] ◦ Pannenberg, W., 'Die Aufnahme des philosophischen Gottesbegriffs als dogmatisches Problem der frühchristlichen Theologie', in: W. Pannenberg, <i>Grundfragen systematischer Theologie. Gesammelte Aufsätze</i> (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1971²), p. 296-346. [51 p. cat. 1 → 17 uur] ◦ Sauter, G., <i>Zugänge zur Dogmatik. Elemente theologischer Urteilsbildung</i>, (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998), 19-296. [280 p. leesstof voor portfolio → 28 uur] ◦ Selectie door de student en verwerking van enkele bijpassende artikelen / een monografie en opname in portfolio. [→ 24 uur] ◦ Samenstellen portfolio. [→ 18 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Henning, Chr., <i>Die evangelische Lehre vom Heiligen Geist und seiner Person. Studien zur Architektur protestantischer Pneumatologie im 20. Jahrhundert</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2000). - Pannenberg, W., <i>Grundzüge der Christologie</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1964¹ of latere druk). <p><i>B. Dogma- en theologiegeschiedenis (6,5 EC)</i> Verdere verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. de vakken dogma- en theologiegeschiedenis. Bestudering van overzichtswerken en enkele karakteristieke sleutelteksten.</p>
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Adam, A., <i>Lehrbuch der Dogmengeschichte, Band 1. Die Zeit der Alten Kirche</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1965¹ of latere druk), 115-342. [230 p. leesstof voor portfolio → 23 uur] ◦ Adam, A., <i>Lehrbuch der Dogmengeschichte, Band 2. Mittelalter und Reformationszeit</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1968¹ of latere druk), 15-171. [155 p. leesstof → 15 uur] ◦ Pannenberg, W., <i>Problemggeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland. Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich</i> (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1997). [356 p. leesstof voor portfolio → 36 uur] ◦ Een of meerdere monografieën / artikelen naar keuze, met het oog op de onderwerpkeuze van de scriptie. [→ 90 uur] ◦ Samenstellen portfolio. [→ 18 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Assel, H., <i>Der andere Aufbruch. Die Lutherrenaissance – Ursprünge, Aporien und Wege: Karl Holl, Emanuel Hirsch und Rudolf Hermann (1910-1935)</i>, Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie Band 72 (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1994). - Jüngel, E., <i>Barth-Studien</i>, Ökumenische Theologie Band 9 (Zürich e.a.: Benziger e.a., 1982). - Pannenberg, W., <i>Problemggeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland. Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich</i> (Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1997). <p><i>C. Bijbel en dogmatiek (11,5 EC)</i> Verdieping van inzicht van dogmatisch spreken in de Schrift én van dogmatisch Schrift-</p>

gebruik.

Aan de orde komen structuren en inhoud van het Oude en Nieuwe Testament als bron en norm voor dogmatische bezinning en de vraag van het gezag van de Schrift in de hedendaagse discussie.

Toetseisen

- Belt, H. van den, *The Authority of Scripture in Reformed Theology. Truth and Trust*, Studies in Reformed Theology Vol. 17 (Leiden/Boston: Brill, 2008). [375 p. leesstof voor portfolio → 75 uur]
- Huijgen, A., 'Alone Together. *Sola Scriptura* and the Other Solas of the Reformation', in Eric Peels e.a. (eds.), *Sola scriptura. Biblical and theological perspectives on scripture, authority, and hermeneutics* (Leiden: Brill, nog te verschijnen). [20 p. leesstof voor portfolio → 5 uur]
- Huijgen, A., "'God heeft Hem tot Kurios en Christus gemaakt". Systematische theologie en de exegese van Handelingen 2:36', in: G.C. den Hertog e.a. (eds.), *Acta. Bundel ter gelegenheid van het afscheid van prof. dr. T.M. Hofman als hoogleraar aan de Theologische Universiteit Apeldoorn* (Heerenveen: Groen, 2015), 91-105. [15 p. leesstof voor portfolio → 3 uur]
- Huijgen, A., *Drievoudig bewogen. De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament*, Apeldoornse Studies 69 (Apeldoorn: TUA, 2017). [62 p. leesstof voor portfolio → 13 uur]
- Keulen, D. van, *Bijbel en dogmatiek. Schriftbeschouwing en schriftgebruik in het dogmatisch werk van A. Kuyper, H. Bavinck en G.C. Berkouwer* (Kampen: Kok, 2003). [740 p. leesstof voor portfolio → 74 uur]
- Knijff, H.W. de, *Geest en gestalte. O. Noordmans' bijbeluitlegging in hermeneutisch verband* (Wageningen: Veenman, 1970). [190 p. cat. 1/2 → 45,5 uur]
- Maris, J.W., *Geloof en schriftgezag*, Apeldoornse Studies 36 (Apeldoorn: TUA, 1998). [54 p. leesstof voor portfolio → 10 uur]
- Door student te selecteren artikelen / monografie. [32 uur]
- Samenstellen essay. [→ 60 uur]

Aanbevolen literatuur

- Vroom, H.M., *De Schrift alleen? Een vergelijkend onderzoek naar de toetsing van theologische uitspraken volgens de openbaringstheologische visie van Torrance en de hermeneutisch-theologische opvattingen van Van Buren, Ebeling, Moltmann en Pannenberg* (Kampen: Kok, 1978).
- Wethmar, C.J., *Dogma en verstaanshorison. 'n Histories-sistematiese ondersoek in verband met die hermeneutiese funksie van die kerklike dogma met besondere verwysing na die teologie van Gerhard Ebeling* (Amsterdam: Rodopi, 1977).

D. Materiële dogmatiek (7,5 EC)

Verdieping van inzicht in onderwerpen die vragen om een dogmatische standpuntbepaling.

Aan de orde komen onderwerpen uit de diverse loci van de dogmatiek.

Toetseisen

- Beek, A. van de, *God doet recht. Eschatologie als christologie* (Zoetermeer: Meinema, 2008). [444 p. leesstof voor portfolio → 45 uur]
- Muis, J., *Onze Vader. Christelijk spreken over God* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2015). [400 p. leesstof voor portfolio → 40 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel I. Van de doop in de Jordaan tot de Gedaanteverandering* (Tielt: Lannoo, 2007). [300 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel II. Van de intocht in Jeruzalem tot de opstanding* (Tielt: Lannoo, 2011). [240 p. leesstof voor portfolio → 20 uur]
- Naar keuze een werk uit de hieronder genoemde suggesties bij aanbevolen literatuur. [→ 38,25 uur]
- Samenstellen portfolio en gesprekspunten. [→ 35 uur]

Aanbevolen literatuur

- Gunton, Colin E., *Father, Son and Holy Spirit. Essays toward a fully trinitarian theology* (London: T&T Clark, 2003).
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God* (New York: Oxford University Press, 1997).
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God* (New York: Oxford University Press, 1999).
- Pannenberg, W., *Grundzüge der Christologie* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1964¹ of latere druk).

- Volf, M., *After our likeness. The church as the image of the trinity* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998).

E. Majorscriptie (17,5 EC)

- Het onderwerp van de scriptie moet liggen op het terrein van de dogmatiek. Het onderwerp wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De scriptie moet voldoen aan de eisen qua omvang, vorm en inhoud, zoals die in algemene zin zijn omschreven. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie; voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)).

Dogmatiek (variant predikantsmajor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	Vakcode	MAJ-Pred.Dogm
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay(s) en scriptie	Omvang	50 EC A. Fundamentele dogmatiek 7 EC B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC C. Bijbel en dogmatiek 6,5 EC D. Dogmatiek met het oog op de praktijk van de christelijke gemeente 12,5 EC E. Scriptie 17,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	28 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. het vak dogmatiek, zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen; het kunnen omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de dogmatiek. Deze master is toegespitst op het werk als predikant. Dat geldt voor heel het pakket, maar met name bij het laatste tentamen, dat gericht is op de praktijk van de christelijke gemeente.

Eindtermen 4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast A. Fundamentele dogmatiek 7 EC (colleges 6,75 uur, zelfstudie 189,25 uur)
B. Dogma- en theologiegeschiedenis 6,5 EC (182 uur)
C. Bijbel en dogmatiek 6,5 EC (werkcolleges 4,5 uur, zelfstudie 177,5 uur)
D. Dogmatiek met het oog op de praktijk van de christelijke gemeente 12,5 EC (werkcolleges 9 uur, zelfstudie 341 uur)
E. Majorscriptie 17,5 EC

Toetseisen A. *Fundamentele dogmatiek*
Dit onderdeel is gelijk aan de reguliere major dogmatiek.

B. *Dogma- en theologiegeschiedenis*
Dit onderdeel is gelijk aan de reguliere major dogmatiek.

C. *Bijbel en dogmatiek*
Verdieping van inzicht van dogmatisch spreken in de Schrift én van dogmatisch Schriftgebruik.

Aan de orde komen structuren en inhoud van het Oude en Nieuwe Testament als bron en norm voor dogmatische bezinning en de vraag van het gezag van de Schrift in de hedendaagse discussie.

- Belt, H. van den, *The Authority of Scripture in Reformed Theology. Truth and Trust*, Studies in Reformed Theology Vol. 17 (Leiden/Boston: Brill, 2008). [375 p. leesstof voor portfolio → 75 uur]
- Huijgen, A., 'Alone Together. *Sola Scriptura* and the Other Solas of the Reformation', te verschijnen. [20 p. leesstof voor portfolio → 5 uur]
- Huijgen, A., "'God heeft Hem tot Kurios en Christus gemaakt". Systematische theologie en de exegese van Handelingen 2:36', in: G.C. den Hertog e.a. (eds.), *Acta. Bundel ter gelegenheid van het afscheid van prof. dr. T.M. Hofman als hoogleraar aan de Theologische Universiteit Apeldoorn* (Heerenveen: Groen, 2015), 91-105. [15 p. leesstof voor portfolio → 3 uur]
- Huijgen, A., *Drievoudig bewogen. De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament*, Apeldoornse Studies 69 (Apeldoorn: TUA, 2017). [62 p. leesstof voor portfolio → 13 uur]
- Knijff, H.W. de, *Geest en gestalte. O. Noordmans' bijbeluitlegging in hermeneutisch verband* (Wageningen: Veenman, 1970). [190 p. cat. 1/2 → 41 uur]
- Maris, J.W., *Geloof en schriftgezag*, Apeldoornse Studies 36 (Apeldoorn: TUA, 1998). [54 p. leesstof voor portfolio → 10 uur]
- Samenstellen beknopt essay. [→ 30,5 uur]

D. Dogmatiek met het oog op de praktijk van de christelijke gemeente

Verdieping van inzicht in onderwerpen die vragen om een dogmatische standpuntbepaling.

Aan de orde komen onderwerpen uit de diverse loci van de dogmatiek.

De student formuleert zelf theologische vragen waarop dit onderdeel hulp moet bieden.

- McFarland, I.A., *In Adam's Fall. A Meditation on the Christian Doctrine of Original Sin* (Malden (USA)/Oxford (UK): Wiley-Blackwell, 2010). [200 p. leesstof voor portfolio → 16 uur]
- Muis, J., *Onze Vader. Christelijk spreken over God* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2015). [400 p. leesstof voor portfolio → 35 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel I. Van de doop in de Jordaan tot de Gedaanteverandering* (Tielt: Lannoo, 2007). [300 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Ratzinger, J. / Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel II. Van de intocht in Jeruzalem tot de opstanding* (Tielt: Lannoo, 2011). [240 p. leesstof voor portfolio → 20 uur]
- Sauter, G., *Das verborgene Leben. Eine theologische Anthropologie* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2011). [360 p. leesstof voor portfolio → 31 uur]
- Volf, M., *After our likeness. The church as the image of the trinity* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998). [282 p. leesstof voor portfolio → 30 uur]
- Wrogemann, Henning, *Mission und Religion in der Systematischen Theologie der Gegenwart. Das Missionsverständnis deutschsprachiger protestantischer Dogmatiker im 20. Jahrhundert*, Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie Bd. 79 (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1997). [350 p. leesstof voor portfolio → 35 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 35 uur]
- Essay over relatie dogmatiek – gemeente aan de hand van enkele praktische vragen. [→ 114 uur]

E. Majorscriptie

- Het onderwerp van de scriptie moet liggen op het terrein van de dogmatiek. Het onderwerp wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De scriptie moet voldoen aan de eisen qua omvang, vorm en inhoud, zoals die in algemene zin zijn omschreven. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend
examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Dogmageschiedenis (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MAJ-Dgesch
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio / essay(s) en scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Oriëntatie 2,5 EC B. Oude kerk en Middeleeuwen 8 EC C. Reformatie 12 EC D. Latere tijd 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC F. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

- Leerdoelen* De student:
- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
 - kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen;
 - kan zelfstandig een dogmahistorische studie schrijven, met beredeneerde gebruikmaking van methodes die aan dit vak eigen zijn.

Eindtermen 1, 2, 4 t/m 6, 8, 11, 16 t/m 19, 37, 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Werkcolleges 22 uur (in beginsel zijn dit de mastercolleges dogmatiek)
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie 840 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken. Eigen interesses van de student worden aangemoedigd. In overleg met de docent wordt bepaald welk deel van de stof in een leesverslag wordt verwerkt en over welk deel van de stof een (thematisch) paper wordt geleverd.

A. Oriëntatie (70 uur)

- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert. Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte* (Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947¹/1960³). [150 pagina's selecteren voor leesstof portfolio → 15 uur]
- Berkhof, Henrikus, *200 Jahre Theologie. Ein Reisebericht* (Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1985), 11-82, 92-136, 147-205. [175 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Küng, Hans, *Grosse christliche Denker* (München: Piper, 1994); Nederlandse vertaling: *Grote christelijke denkers* (Kampen: Kok, 1996). [230 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 5 uur]

B. Oude kerk en Middeleeuwen (224 uur)

- Andresen, Carl & Adolf Martin Ritter (eds.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999²), 35-754. [720 p. leesstof voor portfolio → 144 uur]
- Gilg, Arnold, *Weg und Bedeutung der altkirchlichen Christologie* (München: Kaiser, 1989). [105 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]
- Seeberg, Reinhold, *Lehrbuch der Dogmengeschichte* (Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1953-1955). [350 p. in overleg, leesstof voor portfolio → 40 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 19 uur]

C. Reformatie (336 uur)

- Andresen, Carl & Adolf Martin Ritter (eds.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 2: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Konfessionalität* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999²), 1-559. [560 p. leesstof voor portfolio → 112 uur]
- Baars, A., *Om Gods verhevenheid en Zijn nabijheid. De Drie-eenheid bij Calvijn* (Kampen: Kok, 2004), 74-280. [207 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]

- Kooi, C. van der, *Als in een spiegel. God kennen volgens Calvin en Barth* (Kampen: Kok, 2002), 10-390. [381 p. leesstof voor portfolio → 55 uur]
- Koopmans, J., *Het oudkerkelijk dogma in de Reformatie, bepaaldelijk bij Calvin* (Wageningen: Veenman, 1938). [136 p. leesstof voor portfolio → 15 uur]
- Krusche, Werner, *Das Wirken des Heiligen Geistes nach Calvin* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1957). [347 p. leesstof voor portfolio → 35 uur]
- Literatuur naar keuze in te vullen. [→ 78 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 20 uur]

D. Latere Tijd (210 uur)

- Berkouwer, G.C., *Een halve eeuw theologie. Motieven en stromingen van 1920 tot heden* (Kampen: Kok, 1974). [380 p. leesstof voor portfolio → 54 uur]
- Lauster, Jörg, *Prinzip und Methode. Die Transformation des protestantischen Schriftprinzips durch die historische Kritik von Schleiermacher bis zum Gegenwart* (Tübingen: Mohr Siebeck, 2004), 11-345, 401-469. [402 p. leesstof voor portfolio → 67 uur]
- Reuver, A. de, *Bedelen bij de Bron. Kohlbrugge's geloofsopvatting vergeleken met Reformatie en Nadere Reformatie* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1992), hfdst. 4, 5, 7, 8. [245 p. leesstof voor portfolio → 27 uur]
- Stoker, Wessel & Henk C. van der Sar (eds.), *Theologie op de drempel van 2000. Terugblik op 100 jaar Gereformeerd Theologisch Tijdschrift* (Kampen: Kok, 1999). [330 p. leesstof voor portfolio → 33 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 29 uur]

Majorscriptie

- Het onderwerp van de scriptie moet liggen op het terrein van de dogmageschiedenis. Het onderwerp wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De scriptie moet voldoen aan de eisen qua omvang, vorm en inhoud, zoals die in algemene zin zijn omschreven. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Ethiek (major)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	MAJ-Et
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens en scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Fundamentele ethiek 8 EC B. Bijbelse ethiek 8 EC C. Geschiedenis van de ethiek 5,5 EC D. Materiële ethiek 11 EC E. Scriptie 17,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	42 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent		

Leerdoelen

Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek, de aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift, de geschiedenis van de theologische ethiek, en materieel-ethische onderwerpen.

Eindtermen

4 t/m 6, 12, 15, 18 t/m 21

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

A. Fundamentele ethiek 8 EC (colleges 9 uur, zelfstudie 215 uur)
B. Bijbelse ethiek 8 EC (colleges 9 uur, zelfstudie 215 uur)

- C. Geschiedenis van de ethiek 5,5 EC (zelfstudie 154 uur)
- D. Materiële ethiek 11 EC (werkcolleges 9 uur, zelfstudie 299 uur)
- E. Majorscriptie 17,5 EC

A. Fundamentele ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in het eigene van de morele bezinning en het uitgangspunt van de theologische ethiek.

Toetseisen

- Frey, Christofer, *Wege zu einer evangelischen Ethik. Eine Grundlegung* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2014). [467 p. cat. 1 → 155 uur]
- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 1* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982), 1-58, 89-211 [180 p. cat. 1 → 60 uur]

Aanbevolen literatuur

- O'Donovan, Oliver, *Self, World and Time. Ethics as Theology Volume 1* (Grand Rapids: Eerdmans, 2013).
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking. Ethics as Theology Volume 2* (Grand Rapids: Eerdmans, 2014).
- Zie ook bij Ethiek 1 en Ethiek 3.

B. Bijbelse ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in de Schrift als bron van morele bezinning.

Toetseisen

- Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament. Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics* (New York: HarperSanFrancisco, 1996). [470 p. cat. 1/2 → 120 uur]
- Wright, Christopher J.H., *Old Testament Ethics for the People of God* (Downers Grove: InterVarsityPress, 2004), 17-479. [462 p. cat. 2 → 95 uur]

Aanbevolen literatuur

- Otto, Eckart, *Theologische Ethik des Alten Testaments*. Theologische Wissenschaft Band 3,2 (Stuttgart: Kohlhammer, 1994).
- Schrage, W., *Ethik des Neuen Testaments. Grundrisse zum Neuen Testament. Das Neue Testament Deutsch. Ergänzungsreihe IV* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1982).
- Schrage, W., *Die konkreten Einzelgebote in der paulinischen Paränese. Ein Beitrag zur neutestamentlichen Ethik* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1961).

C. Geschiedenis van de christelijk-theologische ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in de geschiedenis van de christelijk-theologische ethiek. Aan de orde komen hoofdmomenten uit de geschiedenis van de ethiek en denkers die invloed hebben uitgeoefend op de theologisch-ethische bezinning en discussie.

Toetseisen

- Frey, Christofer, *Die Ethik des Protestantismus von der Reformation bis zur Gegenwart*. Unter Mitarbeit von Martin Hoffmann (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1989). [257 p. cat. 1 → 86 uur]
- Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics. A Historical Introduction* (Louisville: Westminster John Knox, 1997). [284 p. cat. 1/2 → 68 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bockmühl, K., *Gesetz und Geist. Eine kritische Würdigung des Erbes protestantischer Ethik I. Die Ethik der reformatorischen Bekenntnisschriften* (Giessen: Brunnen, 1987).
- MacIntyre, A., *A Short History of Ethics. A History of Moral Philosophy from the Homeric Age to the Twentieth Century* (London: Routledge Chapman & Hall, 2002⁹).
- Mahoney, John, *The Making of Moral Theology. A Study of the Roman Catholic - Tradition* (Oxford: Clarendon, 1987).
- Rohls, Jan, *Geschichte der Ethik* (Tübingen: Mohr Siebeck, 1999²).

D. Materiële ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in onderwerpen die vragen om een ethische standpuntbepaling.

Toetseisen

- Banner, Michael, *The Ethics of Everyday Life. Moral Theology, Social Anthropology, and the Imagination of the Human* (The Bampton Lectures in the University of Oxford 2013) (Oxford: Oxford UP, 2014). [205 p. cat. 1/2 → 50 uur]
- Grenz, Stanley J., *Sexual Ethics. An Evangelical Perspective* (Louisville: Westminster John Knox, 1997). [258 p. cat. 1 → 86 uur]
- Grenz, Stanley J., *Welcoming but not Affirming. An Evangelical Response to*

- *Homosexuality* (Louisville: Westminster John Knox, 1998). [157 p. cat. 1 → 52 uur]
- Kruijff, G.G. de, *Waakzaam en nuchter. Over christelijke ethiek in een democratie* (Baarn: Ten Have, 1994). [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Post, Doeke, *De dood komt steeds later. Het einde van het leven in discussie* (Zoetermeer: Meinema, 2012, 2^e herziene druk). [195 p. cat. 3 → 25 uur]
- Waters, Brent, *This Mortal Flesh. Incarnation and Bioethics* (Grand Rapids: Brazos, 2009). [183 p. cat. 1 → 36 uur]

Aanbevolen literatuur - Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 1, 2/1 en 2/2* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982-1989).

Majorscriptie - Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakdocent en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 392 uur]

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Ethiek (variant predikantsmajor)

Docent	Dr. D.J. Steensma	Vakcode	MAJ-Pred.Et.
Toetsvorm	Mondelinge tentamens, scriptie	Omvang	50 EC A. Fundamentele ethiek 8 EC B. Bijbelse ethiek 8 EC C. Materiële ethiek 9 EC D. Ethiek en de praktijk van de christelijke gemeente 7,5 EC E. Scriptie 17,5 EC
Tentamendata	Afspreken met docent	Periode	F-jaar
Inleverdata opdracht(en)	Afspreken met docent	Colleges	40 college-uren

Leerdoelen Verdieping van kennis van en inzicht in de fundamentele theologische ethiek, de aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift, de geschiedenis van de theologische ethiek, en materieel-ethische onderwerpen. Deze master is toegespitst op het werk als predikant.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 18 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

- A. Fundamentele ethiek 8 EC (werkcolleges 9 uur, zelfstudie 215 uur)
- B. Bijbelse ethiek 8 EC (werkcolleges 9 uur, zelfstudie 215 uur)
- C. Materiële ethiek 9 EC (werkcolleges 6 uur, zelfstudie 246 uur)
- D. Ethiek en de praktijk van de christelijke gemeente 7,5 EC (werkcolleges 6 uur, zelfstudie 204 uur)
- E. Majorscriptie 17,5 EC

Toetseisen

A. Fundamentele ethiek
Verdieping van kennis van en inzicht in het eigene van de morele bezinning en het uitgangspunt van de theologische ethiek.

- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 1* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982), 1-355. [355 p. cat. 1 → 118 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Self, World and Time, Ethics as Theology Volume 1* (Grand Rapids: Eerdmans, 2013). [133 p. cat. 1 → 45 uur]
- Ogletree, Thomas W., *The Use of the Bible in Christian Ethics. A Constructive Essay*. (Louisville: Westminster John Knox, 2003). [206 p. cat. 1/2 → 52 uur]

B. Bijbelse ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in de Schrift als bron van morele bezinning.

- Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament. Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics* (New York: HarperSanFrancisco, 1996). [470 p. cat. 1/2 → 120 uur]
- Wright, Christopher J.H., *Old Testament Ethics for the People of God* (Downers Grove: InterVarsity, 2004), 17-479. [462 p. cat. 2 → 95 uur]

C. Materiële ethiek

Verdieping van kennis van en inzicht in onderwerpen die vragen om een ethische standpuntbepaling.

- Grenz, Stanley J., *Sexual Ethics. An Evangelical Perspective* (Louisville: Westminster John Knox, 1997), 1-222, 247-258. [233 p. cat. 1 → 83 uur]
- Grenz, Stanley J., *Welcoming but not Affirming. An Evangelical Response to Homosexuality* (Louisville: Westminster John Knox, 1998). [157 p. cat. 1 → 52 uur]
- Kruijf, G.G. de, *Waakzaam en nuchter. Over christelijke ethiek in een democratie* (Baarn: Ten Have, 1994). [250 p. cat. 2 → 50 uur]
- Post, Doeke, *De dood komt steeds later. Het einde van het leven in discussie* (Zoetermeer: Meinema 2010). [182 p. cat. 3 → 25 uur]
- Waters, Brent, *This Mortal Flesh. Incarnation and Bioethics* (Grand Rapids: Brazos, 2009). [183 p. cat. 1 → 36 uur]

D. Ethiek en de praktijk van de christelijke gemeente

Verdieping van kennis van en inzicht in onderwerpen die vragen om een ethische standpuntbepaling.

- Douma, J., *Medische ethiek*. Christelijke ethiek 6 (Kampen: Kok 1997), 150-350. [200 p. cat. 2 → 40 uur].
- Heyns, J.A., *Teologische Etiek 2/1* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1986), 1-131, 189-448. [389 p. cat. 1/2 → 114 uur]
- Smedes, Lewis B., *Sex for Christians. The Limits and Liberties of Sexual Living. Revised Edition* (Grand Rapids: Eerdmans, 1994). [244 p. cat. 2 → 50 uur]

Majorscriptie

- Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakdocent en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Praktische theologie (major)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MAJ-Pr.Th
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens en scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC A. Inleiding praktische theologie 2 EC 28 EC in overleg te verdelen over: B. Homiletiek C. Poimieniek D. Liturgiek E. Catechetiek F. Scriptie 17,5 EC G. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

Leerdoelen

- Verbreding en verdieping van de verschillende praktisch-theologische vakken, te weten: inleiding praktische theologie, homiletiek, poimieniek, liturgiek en catechetiek.
- Beheersing van de hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis verwerven van de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van dat onderdeel van de praktische theologie waarop de student zich in het bijzonder richt. - Blijk geven in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke probleemstelling met betrekking tot een van de onderdelen van de praktisch-theologische vakken door vervaardiging van een schriftelijk werkstuk op basis van eigen onderzoek.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 16 t/m 30, 33 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Werkcolleges 18 uur - Collegevoorbereiding 52 uur - Zelfstudie (presentatie op werkcollege) 50 uur (N.B. Wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof) - Zelfstudie (literatuurstudie) 840 uur - Majorscriptie 490 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>A. Inleiding praktische theologie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Brienens, T., <i>Handboek voor de diaconologie. Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies</i> (Heerenveen: Groen, 1999). [182 p. cat. 2/3 → 26 uur] ◦ Dingemans, G.D.J., <i>Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische theologie</i> (Kampen: Kok, 1996) (in hoofdlijnen). [200 p. cat. 3 → 30 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Birnbaum, W., <i>Theologische Wandlungen von Schleiermacher bis Karl Barth. Eine enzyklopädische Studie zur praktischen Theologie</i> (Tübingen: Katzmann, 1963). - Bruggen, J. van, <i>Ambten in de apostolische kerk. Een exegetisch mozaïek</i> (Kampen: Kok, 1984). - Graafland, C., <i>Gedachten over het ambt</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999). - Heitink, G., <i>Praktische theologie. Geschiedenis - theorie - handelingsvelden</i> (Kampen: Kok, 1993). - Trimp, C., <i>Ministerium. Een introductie in de reformatorische leer van het ambt</i> (Groningen: De Vuurbaak, 1982).
<i>Toetseisen</i>	<p><i>B. Homiletiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Brienens, T., <i>De prediking van de Nadere Reformatie</i> (Amsterdam: Bolland, 1974), 53-179, 271-308 (in hoofdlijnen). [163 p. cat. 3 → 23 uur] ◦ Bohren, R., <i>Predigtlehre</i> (Gütersloh: Kaiser, 1993⁶) (in hoofdlijnen). [550 p. cat. 3 → 82 uur] ◦ Dingemans, G.D.J., <i>Als hoorder onder de hoorders. Hermeneutische homiletiek</i> (Kampen: Kok, 1991 of later). [210 p. cat. 2 → 42 uur] ◦ Greidanus, S., <i>Preaching Christ from the Old Testament. A contemporary hermeneutical Method</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1999). [350 p. cat. 2 → 72 uur] ◦ Hoekstra, T., <i>Gereformeerde homiletiek</i> (Amsterdam: Bolland, 1973). [450 p. cat. 3 → 65 uur] ◦ Long, T., <i>The Witness of Preaching</i> (Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989). [190 p. cat. 2 → 38 uur] ◦ Schütz, W., <i>Geschichte der christlichen Predigt</i> (Berlin: De Gruyter, 1972) (in hoofdlijnen) óf: Niebergall, A., 'Die Geschichte der christlichen Predigt', in: <i>Leiturgia II</i> (Kassel: Stauda, 1955), 181-354 (in hoofdlijnen). [170 p. cat. 2 → 34 uur] ◦ Veenhof, C., 'Calvijn en de prediking', in: J. van Genderen e.a., <i>Zicht op Calvijn</i> (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1965), 47-101 (in hoofdlijnen). [54 p. cat. 3 → 8 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie de opgave bij de minor .
<i>Toetseisen</i>	<p><i>C. Poimeniek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Heitink, G., <i>Pastorale zorg. Theologie - differentiatie - praktijk</i> (Kampen: Kok, 1998 of later). [250 p. cat. 2 → 52 uur]

- Horst, W. ter, *Over troosten en verdriet. Troost zoeken en bieden* (Kampen: Kok, 1984 of later). [168 p. cat. 3 → 25 uur]
- Lindijer, C.H., *Ouderen ontmoeten. Pastorale en andere contacten met oudere mensen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999). [185 p. cat. 3 → 32 uur]
- Menken Bekius, C. & H. Schaap (eds.), *Ervaring leert. De casus als instrument voor theoloog, pastor en geestelijk verzorger* (Kampen: Kok, 2010). [120 p. leesstof → 8 uur]
- Meulink-Korf, H. & A. van Rhijn, *De onvermoede derde, inleiding in het contextueel pastoraat* (Zoetermeer: Meinema, 2005). [252 p. cat. 3 → 36 uur]
- Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief. De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat* (Heerenveen: Groen, 1999) (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 3 → 55 uur]
- Polspoel, A.R.M., *Wenen om het verloren ik. Over verlies en rouw* (Kampen e.a.: Ten Have e.a., 2010, 12^e druk). [223 p. cat. 3 → 30 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de [minor](#).

Toetseisen

D. Liturgiek

- Jong, K.W. de, *Ordering van dienst. Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland* (Baarn: Ten Have, 1996) (in hoofdlijnen). [380 p. cat. 3 → 48 uur]
- Oskamp, P. & N. Schuman (eds.), *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijk* (Zoetermeer: Meinema, 1998 of later). [410 p. cat. 2 → 75 uur]
- Wegman, H.A.J., *Riten en mythen. Liturgie in de geschiedenis van het christendom* (Kampen: Kok, 1991 of later) (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 3 → 45 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de [minor](#).

Toetseisen

E. Catechetiek

- Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof. Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijk vormingswerk* (Kampen: Kok, 1986 of later) (in hoofdlijnen). [305 p. cat. 3 → 44 uur]
- Have, P. ten, *Een methode van bijbelse catechese* (Groningen: Wolters, 1948). [225 p. cat. 3 → 33 uur]
- Verboom, W., *De catechese bij de Reformatie en de Nadere Reformatie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986). [330 p. cat. 3 → 49 uur]

Aanbevolen literatuur

Zie de opgave bij de [minor](#).

Majorscriptie

- Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de vakhoogleraar en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie zie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Colleges

Praktische theologie 18 uur
Collegevoorbereiding praktische theologie 52 uur

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Bijzonderheden

- Dit programma draagt een algemeen karakter. Wanneer een student zich in een bepaald onderdeel wenst te specialiseren, is het mogelijk het programma voor dat onderdeel te verzwaren en dat voor de andere onderdelen te verlichten. Ook is het mogelijk enkele studies die onder de toetseisen genoemd worden door andere - gelijkwaardige - titels te vervangen.
- Er bestaan mogelijkheden om in het kader van dit vak projectonderzoek te doen, o.a. in samenwerking met het Instituut voor Cultuurethiek en het Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut. Nadere informatie is te verkrijgen bij de docent.
- Indien gewenst, kan dit algemene programma ook vervangen worden door een programma dat óf geheel aan de homiletiek óf geheel aan de poimeniek/pastorale psychologie is gewijd. In beide gevallen blijft echter het tentamen Inleiding Praktische theologie gehandhaafd.

Evangelistiek/Missiologie (major)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MAJ-M/E
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	50 EC Tentamens 30 EC Scriptie 17,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren

- Leerdoelen*
- Het zelfstandig leren onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie.
 - Het zelfstandig leren herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek.
 - Het theologisch/reflecterend leren omgaan met missiologische thema's.
 - Het zelfstandig leren omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges 24 uur
Collegevoorbereiding 46 uur
Zelfstudie 840 uur
Majorscriptie 490 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 30 EC. Afhankelijk van de keuze voor ofwel tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

A. Bijbelse fundering van de missiologie en evangelistiek.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Becker, R., 'Matthew 28:18-20 interpreted from the point of view of the apostolate', in: Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst. Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam* (Kampen: Kok, 1978), 46-58.
- Bevans, Stephen B. & R.P. Schroeder, *Constants in Context. A Theology of Mission for Today* (New York: Orbis Books, 2006), 7-31.
- Blauw, J., *Goden en mensen. Plaats en betekenis van de heidenen in de heilige Schrift* (Groningen: Niemeijer, 1950).
- Blauw, J., *Gottes Werk in dieser Welt. Grundzüge einer biblischen Theologie der Mission* (München: Kaiser Verlag, 1961).
- Boer, H.R., *Pentecost and the Missionary Witness of the Church* (Franeker: Wever 1955).
- Bosch, D.J., *Die Heidenmission in der Zukunftsschau Jesu. Eine Untersuchung zur Eschatologie der synoptischen Evangelien* (Zürich: Zwingli Verlag, 1959).
- Bosch, D.J., 'The why and how of a true biblical foundation for mission', in: Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst. Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam* (Kampen: Kok, 1978), 33-45.
- Bouw, W.J. (ed.), *Evangelisatie. Wat verstaan we eronder?* (Kampen: Kok, 1981).
- Dodd, C.H., *The Apostolic Preaching and its Development* (London: Hodder & Stoughton, 1936 of later), of in vertaling: *De apostolische prediking en haar ontwikkelingsgang* (Nijkerk: Callenbach).
- Honig, A.G., *Bijdrage aan het onderzoek naar de fundering van de zendingsmethode der comprehensive approach in het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 1951).

- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions* (Grand Rapids: Baker Books, 2000).
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions. A Biblical, Historical, and Practical Survey* (Grand Rapids: Baker Books, 2004).
- Noordegraaf, A., *Creatura Verbi. De groei van de gemeente volgens de Handelingen der Apostelen* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1983 of later).
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint. Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008).
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission. Jesus and the Twelve* (Illinois/Leicester: IVP, 2004).
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission. Paul and the early Church* (Illinois/Leicester: IVP, 2004).
- Swigchem, D. van, *Het missionair karakter van de christelijke gemeente volgens de brieven van Paulus en Petrus* (Kampen: Kok, 1955).
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap* (Kampen: Kok, 1975).
- Verkuyl, J., *Inleiding in de Evangelistiek* (Kampen: Kok, 1978).
- Versteeg, J.P., 'De bijbelse fundering van de zending', in: *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending* (Utrecht: De Banier, 1978), 11-60.
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in: W.J. Bouw (ed.), *Evangelisatie. Wat verstaan we eronder?* (Kampen: Kok, 1981), 9-47.

B. Theologie van de missiologie en de evangelistiek.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Baarda, Tj. e.a., *Zending op weg naar de toekomst. Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam* (Kampen: Kok, 1978).
- Bavinck, J.H., *Religieus besef en christelijk geloof* (Kampen: Kok, 1949).
- Bavinck, J.H., *Inleiding in de zendingswetenschap* (Kampen: Kok, 1954).
- Bevans, S.B. & R.P. Schroeder, *Constants in Context. A Theology of Mission for Today* (New York: Orbis Books, 2006).
- Bosch, D.J., *Witness to the World. The Christian Mission in Theological Perspective* (London: Marshall, Morgan and Scott, 1980).
- Bosch, D.J., *Transforming Mission. Paradigm shifts in theology of mission* (New York: Orbis Books, 2011 of later, Twentieth anniversary edition).
- Doleweerd, J.H. van (ed.) e.a., *Gij zult Mijn getuigen zijn. Zending in bijbels perspectief* (Houten: Den Hertog, 2006).
- Jongeneel, J.A.B., *Missiologie II Missionaire theologie* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1991).
- Jongeneel, J.A.B., 'Christelijke theologie als missionaire theologie', *Kerk en theologie*, 55^e jaargang (2004), 42-53.
- Kraemer, H., *The Christian Message in a nonchristian World* (London: Edinburgh House, 1938 of andere druk).
- Kraemer, H., *Religion and the Christian Faith* (Cambridge: James Clarke, 2002, reprint).
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions* (Grand Rapids: Baker Books, 2000).
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions. A Biblical, Historical, and Practical Survey* (Grand Rapids: Baker Books, 2004).
- Newbiggin, L., *The Gospel in a Pluralist Society* (Grand Rapids: Eerdmans, 1989).
- Newbiggin, L., *The Open Secret. An Introduction to the Theology of Mission* (Grand Rapids, Eerdmans, 1995, revised edition).
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending* (Utrecht: De Banier, 1978).
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap* (Kampen: Kok, 1975).
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* (Kampen: Kok, 1984⁵ of later), 103-142.
- Visser, P.J., *Bemoeyenis en getuigenis. Het leven en de missionaire theologie van Johan H. Bavinck* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1997).

C. Tentamen en/of leesverslagen Geschiedenis van de zending.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Berg, J. van den, *Constrained by Jesus' love. An Inquiry into the Motives of the Missionary Awakening in Great Britain in the Period between 1698 and 1815* (Kampen: Kok, 1956).
- Harnack, A. von, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten* (Leipzig: J.C. Hinrichse Buchhandlung, 1924).
- Hof, I.P.C. van 't, *Op zoek naar het geheim van de zending. In dialoog met de Wereldzendingconferenties 1910-1963* (Wageningen: Veenman & zonen, 1972).
- Jooisse, L.J., *Reformatie en zending. Bucer en Walaeus: vaders van reformatorische zending* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1988).
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions* (Grand Rapids: Baker Books, 2000).
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions. A Biblical, Historical, and Practical Survey* (Grand Rapids: Baker Books, 2004).
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions* (Harmondsworth: Penguin Books, 1986²).
- Wind, A., *Zending en oecumene in de twintigste eeuw (1, 2a en 2b)* (Kampen: Kok, 1984, 1991, 1998).
- Yates, Timothy, *Christian Mission in the Twentieth Century* (Cambridge: University Press, 1994 of later).

D. Specifieke missiologische thema's.

In overleg met de student wordt één of worden enkele deelthema's uit de Missiologie vanuit literatuuronderzoek bestudeerd. Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeentezijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc.

Enkele verdere literatuurwijzingen:

- Avis, Paul, *A Church Drawing Near. Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture* (London: T&T Clark, 2003).
- Bakke, R., *The Urban Christian. Effective Ministry in Today's Urban World* (Illinois: IVP, 1987).
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika* (Kampen: Kok, 1999).
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam. Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland* (Kampen: Kok, 2007).
- Dekker, W. & P.J. Visser (ed.), *Uitgedaagd door de tijd. Christelijke zending in een postmoderne samenleving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2000).
- Dekker, W. & P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid. Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002).
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad*, GSEV-reeks nr 38 (Barneveld: De Vuurbaak, 1998).
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion* (New York: Macmillan, 1987).
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People. Rethinking the Purpose of the Local Church* (Grand Rapids: Baker, 1991).
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission. Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus* (Giessen: Brunnen, 2000).
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World. Rediscovering the Gospel in North America* (Grand Rapids: Eerdmans, 1999).
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church. A Community Created by the Spirit* (Grand Rapids: Baker, 2012).
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church. A Community Led by the Spirit* (Grand Rapids: Baker, 2007).
- Gelder, Craig Van & Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective. Mapping Trends and Shaping the Conversation* (Grand Rapids: Baker Academic, 2011).
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom. The Story of God's Mission in the Bible* (Grand Rapids: Baker, 2003).
- Guder, Darrell L., *Called to Witness. Doing Missional Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 2015).
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church* (Grand Rapids: Eerdmans, 2000).
- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church. A Vision for the Sending of the Church in North America* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998).
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally. An Introduction to*

Missionary Communication (Grand Rapids: Zondervan, 1991²).

- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries* (Grand Rapids: Baker Books, 1985).
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit. Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998).
- Hunsberger, George R. & Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture. The Emerging Mission in North America* (Grand Rapids: Eerdmans, 1996).
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation. Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission* (Eugene: Pickwick Publications, 2012).
- Moynagh, Michael & Philip Harrold, *Church for Every Context. An Introduction to Theology and Practice* (London: SCM Press, 2012).
- Murray, S., *Church after Christendom* (Milton Keynes: Paternoster, 2004).
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks. The Gospel and Western Culture* (Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later).
- Ott, Craig & Gene Wilson, *Global Church Planting. Biblical Principles and Best Practices for Multiplication* (Grand Rapids: Baker, 2011).
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church. Five Views in Conversation* (Grand Rapids: Baker, 2016).
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West. Learning from the European Experience* (Grand Rapids: Eerdmans, 2016).
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters. Christelijke missie in een postchristelijke omgeving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2015).
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology* (Cambridge: SPCK, 1997, revised edition).
- Sanneh, L., *Translating the Message. The Missionary Impact on Culture* (New York: Orbis Books, 1989).
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa, Voices of Contemporary African Christology* (New York: Orbis Books, 2004).
- Sunquist, Scott W. & Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today. Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century* (Downers Grove: IVP, 2015).
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission. Participation in Suffering and Glory* (Grand Rapids: Baker Academic, 2013).
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd. Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur'*, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort ('s-Gravenhage: Boekencentrum ism IZB, 1985).

Majorscriptie

- Het onderwerp voor de majorscriptie wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door het coho vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Zie voor verdere bepalingen omtrent de majorscriptie het 'Scriptiereglement' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)). [→ 490 uur]

Afsluitend examen

Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de majorscriptie. Voor de regeling hiervan, zie het 'Studentenstatuut' (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) en de informatie hierover op [p. 147](#).

Indien voor een major geen predikantsvariant staat gespecificeerd, kan hiervoor contact worden opgenomen met de desbetreffende docent of hoogleraar.

22. Minor Master II

Oude Testament (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MI-OT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	Tentamen 7,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren (major-colleges)
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

- Leerdoelen** De student vermeerderd en verdiept zijn kennis aangaande de theologie en de hermeneutiek van het Oude Testament. Indien gewenst, kan het accent ook op andere facetten van de studie van het Oude Testament gelegd worden (bijvoorbeeld op de inleidingsvragen, op de relatie met de Umwelt, op de historiografie, etc.) of kan de minor worden toegespitst op het onderzoek van een specifiek thema.
- Eindtermen** 1 t/m 6, 8, 9, 16 t/m 19
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast** Werkcolleges (voor de minor is het volgen van de colleges major Oude Testament verplicht, inclusief het leveren van eventuele bijdragen aan deze colleges), inclusief collegevoorbereiding 70 uur
Leesverslag 60 uur
Zelfstudie literatuurtentamen 150 uur
- Toetseisen**
- A. Leesverslag (8.000 wrd.; samenvatting (75%) met eigen indrukken/conclusies en/of vragen (25%)) van literatuur met een omvang van ± 400 bladzijden naar keuze uit:
- Knierim, R.P., *The Task of Old Testament Theology. Substance, Method, and Cases. Essays* (Grand Rapids: Eerdmans, 1995), Seitz, Christopher R., *Prophecy and hermeneutics. Toward a new introduction to the prophets* (Grand Rapids: Baker Academic, 2007); Hubbard, R.L. (ed.), *Studies in Old Testament Theology. Historical and Contemporary Images of God and God's People* (Dallas: Word Publishing, 1992); artikelen uit Barton, J. (ed.), *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation* (Cambridge: Cambridge University Press, 1998); Coggins, R.J. & J.L. Houlden (eds.), *A Dictionary of Biblical Interpretation* (London: SCM Press, 2003²); Baker, D.W. & B.T. Arnold, *The Face of Old Testament Studies. A Survey of Contemporary Approaches* (Leicester: Apollos, 1999).
 - óf: een kort schriftelijk werkstuk over een oudtestamentisch theologisch onderwerp/thema. [→ 60 uur]
- B. Literatuurtentamen, een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 750 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit:
Een aantal 'theologieën van het Oude Testament', Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels* (München: Kaiser Verlag, 1957); Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 1978 of later); House, P.R., *Old Testament Theology* (Downers Grove: Intervarsity Press, 1998); Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009); Herrmann, W., *Theologie des Alten Testaments. Geschichte und Bedeutung des israelisch-jüdischen Glaubens* (Stuttgart: Kohlhammer, 2004); Waltke, B.K., *An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach* (Grand Rapids: Zondervan, 2007); Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament. Testimony, Dispute, Advocacy* (Minneapolis: Fortress Press, 1997); Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture* (Grand Rapids: Eerdmans, 2013); Kessler, John, *Old Testament Theology. Divine Call and Human Response* (Waco: Baylor University Press, 2013); Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments* (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 2015).

- Voorts: Kraus, H.-J., *Theologie der Psalmen* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1979); Wolff, H.W., *Anthropologie des Alten Testaments* (München, Kaiser Verlag, 1990⁵); Hasel, G.F., *Old Testament Theology. Basic Issues in the Current Debate* (Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴); Korpel, M.C.A. & J.C. de Moor, *The Silent God* (Leiden: Brill, 2011).
- Werken van hermeneutische aard: Westermann, C. (ed.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik. Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments* (München: Kaiser Verlag, 1963²); Oeming, M., *Biblische Hermeneutik. Eine Einführung* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007²); Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral. A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2006²); Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation* (Grand Rapids: Zondervan, 1996); Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven. Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament* (Zoetermeer: Beinema, 2006); Bartholomew, Craig G., *Introducing Biblical Hermeneutics. A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture* (Grand Rapids: Baker, 2015).
- [→ 150 uur]

Nieuwe Testament (minor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MI-NT
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens, leesverslagen en presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC A. Historia/Umwelt 2 EC B. Canoniek/tekstkritiek 1 EC C. Theologie NT 3 EC D. Hermeneutiek 1,5 EC E. Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2x 1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent		

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - vermeerderd en verdiept zijn kennis op het terrein van de canoniek, de theologie en de hermeneutiek van het Nieuwe Testament; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in enkele vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse context van het Nieuwe Testament, de intertestamentaire literatuur en de ontstaansgeschiedenis en tekstkritiek van het Nieuwe Testament; - indien gewenst kan het accent gelegd worden op het onderzoek naar een specifiek thema.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 11, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling
<i>Werkvormen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Werkcolleges (24), samen met studenten van de major NT, waarbij eigen bijdragen van de student worden verwacht ◦ Leesverslagen ◦ Zelfstudie: literatuurtentamens.
<i>Studielast</i>	Werkcolleges 18 uur Collegevoorbereiding en leesverslagen 52 uur Zelfstudie 210 uur
<i>Toetseisen</i>	Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de Major Nieuwe Testament staat vermeld.

Minor Oude/Nieuwe Testament, variant Biblietiek

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.G.L. Peels	<i>Vakcode</i>	MI-Bibl
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	10 EC: Zelfstudie 7,5 EC Colleges 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar en vakdocent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met docent		

- Leerdoelen** De student kan diverse facetten van theologische en hermeneutische problemen betreffende de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament overzien, zijn weg vinden in de discussies hierover en een zelfstandige bijdrage leveren aan de doordening van deze problematiek.
- Eindtermen** 1 t/m 6, 8, 9, 11, 16 t/m 19, 36 t/m 38
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast** Werkcolleges (24), voor de minor Biblietiek is het volgen van de colleges major Oude Testament of Nieuwe Testament verplicht, inclusief het leveren van eventuele bijdragen aan deze colleges: 18 uur.
Collegevoorbereiding 46 uur
Leesverslag 60 uur
Zelfstudie tentamen 156 uur
- Toetseisen**
- A. Leesverslag** (8.000 wrd.; samenvatting (75%) met eigen indrukken/conclusies en/of vragen (25%)) van literatuur met een omvang van ± 500 bladzijden naar keuze uit:
- Delen van *Jahrbuch für Biblische Theologie* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag).
 - Saebø, M. (ed.), *Hebrew Bible - Old Testament. I/1: Antiquity* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1996), en/of Mulder, M.J., *Mikra. Text, Translation, Reading and Interpretation of the Hebrew Bible in Ancient Judaism and Early Christianity* (Assen: Van Gorcum, 1988).
- óf:
- Schriftelijk werkstuk van 6.000 wrd. over een aspect van het thema 'Het Oude Testament in het Nieuwe Testament', of een bijbels-theologisch thema. [→ 60 uur]
- B. Literatuurtentamen**
- Een keuze uit de navolgende literatuur, met een omvang van ± 800 bladzijden (bestuderen in hoofdlijnen, gemiddeld cat. 2) uit:
- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible A study of the Theological Relationship Between the Old and New Testaments* (Leicester/Downers Grove: Apollos, 1991). [250 p. cat. 3 → 30 uur]
 - Beale, G.K., *A New Testament biblical theology. The unfolding of the Old Testament in the New* (Grand Rapids: Baker Academic, 2011).
 - Childs, B.S., *Biblical Theology of the Old and New Testaments. Theological Reflection on the Christian Bible* (London: SCM Press, 1992 of later).
 - Capita uit: Dohmen, Chr. & Th. Söding (eds.), *Eine Bibel – zwei Testamente*, (Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh, 1995).
 - Ellis, E.E., *The Old Testament in Early Christianity. Canon and Interpretation in the Light of Modern Research* (Tübingen: Mohr Siebeck, 1991).
 - Klink III, E.W. & D.R. Lockett, *Understanding Biblical Theology. A Comparison of Theory and Practice* (Grand Rapids: Zondervan, 2012).
 - Schreiner, Thomas R., *The King in His Beauty: A Biblical Theology of the Old and New Testament* (Grand Rapids: Baker Academic, 2013).
- Aanbevolen literatuur**
- Hafemann, S.J. (ed.), *Biblical Theology. Retrospect & Prospect* (Downers Grove: Intervarsity Press, 2002).
 - Kittel, G., *Der Name über alle Namen. Biblische Theologie* (Göttingen: Vandenhoeck &

Rupprecht, 1989-1990).

- Jong, H. de, *Van oud naar nieuw. De ontwikkelingsgang van het Oude naar het Nieuwe Testament* (Kampen: Kok, 2002).
- Oeming, M., *Gesamtbiblische Theologien der Gegenwart. Das Verhältnis von AT und NT in der hermeneutischen Diskussion seit Gerhard von Rad* (Stuttgart: Kohlhammer, 1987²).
- Zie verder de literatuuropgaven in: *Jahrbuch für biblische Theologie* 12 (1997), 353-406 (verg. de bijgewerkte informatie in latere delen).

Opmerkingen Het tentamen Bibliëiek wordt door de hoogleraar Oude Testament en de vakdocent Nieuwe Testament gezamenlijk afgenomen.

Dit vak is ook te volgen als major. Informatie hiervoor is bij de docenten te verkrijgen.

Judaïca / Kerk en Israël (minor)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Vakcode</i>	MI-Jud
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 2 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	12 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Leerdoelen De student:

- verdiept zijn kennis van het Jodendom en verwerft bredere kennis van de geschiedenis van het Jodendom alsmede van de rabbijnse literatuur;
- verdiept zijn kennis van de Joodse liturgie en enkele theologische grondbeginselen in het Jodendom;
- bezint zich op de theologische vragen die aan de orde komen in de ontmoeting tussen Israël en de kerk en leert zijn visie daarop gefundeerd onder woorden te brengen;
- krijgt kennis van de geschiedenis en het denken van Messiasbelijdende Joden en kan de reflectie op hun theologische positie verwoorden;
- (*toespitsing Judaïca*) leert de basisprincipes kennen van het lezen van de rabbijnse bronnen en verdiept zijn kennis van specifieke thema's in de rabbijnse literatuur;
- (*toespitsing Kerk en Israël*) wordt voorbereid op het werk van Israëlconsulent, maakt kennis met de praktijk door een bezoek aan Israël en kan een relevant thema inzichtelijk maken voor een breder publiek.

Eindtermen 1, 4 t/m 7, 11, 12, 15, 20, 23, 36, 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude (en praktische vaardigheden bij toespitsing Kerk en Israël)

Studielast Hoor- en werkcolleges, 28 uur (inclusief voorbereiding)
Tentamenstof voor beide uitgangen:
168 uur algemeen deel (A)
84 uur toespitsing Judaïca (verdieping rabbinica) (B)
84 uur toespitsing Kerk en Israël (verdieping door studiereis)

Toetseisen A. *Algemeen deel (geschiedenis, theologie, rabbinica, liturgie, Kerk en Israël, Messiasbelijdende Joden)* [→ 6 EC]

- Brink, G. van den & C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012), hfdst. 9. [38 p. cat. 3 → 5 uur]
- Cohn-Sherbok, D., *Judaism. History, Belief and Practice* (London: Routledge, 2003), hfdst. 14-40, 55-90. [396 p. cat. 2 → 78 uur]
- Kinzer, Mark S., *Searching Her Own Mystery. Nostra Aetate, the Jewish People, and the Identity of the church* (Eugene, Or.: Cascade, 2015), hfdst. 8 en 9. [40 p. cat. 2 → 8 uur] (of vergelijkbare input van Messiasbelijdende Jood).
- Mulder, M.C. & S. Tucker, *Hoe zullen we Hem ontmoeten? Joden en christenen in gesprek over het verlies van de tempel* (Amsterdam: Amphora, 2015). [Capita selecta in overleg, ong. 40 p. cat. 2 → 8 uur]
- Palache, J.L., *Inleiding in de Talmoad* (Amsterdam: Amphora, 1980³). [197 p. cat. 2/3

→ 28 uur]

- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology. Major Concepts of the Talmud* (New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar), hfdst. 1-11. [169 p. cat. 2 → 33 uur]
- Versteeg, J.P., 'Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11', *Theologia Reformata* 34 (1991), 151-169. [18 p. cat. 2 → 3 uur]
- Diverse officiële verklaringen: 'Nostra Aetate' (RKK Tweede Vaticaanse Concilie 1965, 'Dabru Emet' (Joods, 2000), 'The Ways of God, Judaism and Christianity' (Zweedse kerk, 2001), 'Voorgoed verbonden' (CGK, 2012). [30 p. cat. 2/3 → 5 uur]

B. Toespitsing Judaica (verdieping rabbinica) [→ 3 EC]

- Stemberger, G., *Introduction to the Talmud and Midrash* (Minneapolis: Fortress, 1996². [alg. inleiding en Talmoedische literatuur, 200 p. cat. 1/2 → 50 uur]
- Vries, S.Ph. de, *Joodse riten en symbolen* (Amsterdam: Arbeiderspers, 2008). [capita selecta cat. 2/3 → 34 uur]

C. Studiereis naar Israël (3 EC)

- Kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met Messiasbelijdende Joden.
- Kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting.
- Bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting (zie aanbevolen literatuur onderdeel Kerk en Israël).
- Uitmondend in een verslag dat getuigt van theologische reflectie hierop en dat begrijpelijk is voor een breder publiek.

Aanbevolen literatuur

A. Aanbevolen literatuur Judaïca

- Dasberg, J., *Siach Jitschak = Gebed van Jitschak. Siddoer, de geordende gebeden voor het gehele jaar* (Amsterdam: NIK, 1993⁴ of later).
- Epstein, I., *Het Jodendom. Joodse godsdienst in historisch perspectief* (Utrecht: Spectrum, 2000³).
- Maier, J., *Geschichte der jüdischen Religion* (Berlin: De Gruyter, 2000³).
- Musaph-Andriess, R.C. & E. van Voolen, *Haggada. Het Pesachverhaal opnieuw vertaald, ingeleid en van commentaar voorzien* (Baarn: Ten Have, 1995²).
- Neusner, J., *Invitation to the Talmud. A teaching book* (San Francisco: Harper & Row, 1989).
- Schürer, E. & G. Vermes, *The History of the Jewish People in the age of Jesus Christ* (Edinburgh: T&T Clark, vol. I-III, 1986-1987).
- VanderKam, James C., *An Introduction to Early Judaism* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001).

B. Aanbevolen literatuur Kerk en Israël & Messiasbelijdende Joden

- Harvey, Richard, *Mapping Messianic Jewish Theology. A Constructive Approach* (Bucks, Colorado Springs: Paternoster, 2009).
- Kampling, R. & M. Weinrich (eds.), *Dabru emet – redet Wahrheit. Eine jüdische Herausforderung zum Dialog mit den Christen* (Gütersloh: Kaiser, 2003).
- Kessler, E., *An Introduction to Jewish-Christian Relations* (Cambridge: Cambridge University, 2010).
- Kinzer, Mark S., *Postmissionary Judaism. Redefining Christian Engagement with the Jewish People* (Grand Rapids: Brazos, 2005).
- Kjaer-Hansen, K. & B.F. Skjoett, *Facts & Myths About the Messianic Congregations in Israel* (Jerusalem: Caspari, 1999).
- Klinken, G. van, *Christelijke stemmen over het Jodendom* (Delft: Eburon, 2010).
- Marquardt, F., *Bij de slip van zijn kleed...* (Baarn: Ten Have, 2003).
- Miskotte, K.H., 'Het Jodendom als vraag aan de kerk' (1934), herdr. in *Theologische Opstellen. Verzameld Werk* 9 (Kampen: Kok, 1990), 89 e.v.
- Mock, L. e.a. (eds.), *Geloven in de dialoog* (Amsterdam: Amphora, 2010).
- Mulder, M.C. & A. Noordegraaf, *Wees heilig! Joden en christenen in gesprek over Leviticus 19* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2009), capita selecta.
- Munayer, S.J. & Lisa Loden (eds.), *The Land Cries Out. Theology of the Land in the Israeli-Palestinian Context* (Eugene: Cascade, 2012), capita selecta.
- Neusner, J., *A Rabbi talks with Jesus* (Ithaca: McGill-Queen's University, 2000).
- Plaisier, A. & K. Spronk, *Meervoudig verbonden. Nieuwe perspectieven op vragen rond kerk, Israël en Palestijnen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012).
- Rodenburg, C.J., 'Genade en waarheid in kerk en synagoge. De identiteitsvraag van

messiaanse Joden in Israël', *Vrede over Israël* 50, 3 (2006).

- Wyschogrod, M., *Abraham's Promise. Judaism and Jewish-Christian Relations* (Grand Rapids: Eerdmans, 2004), 149-201 en 225-236.

Opmerkingen

- De afronding vindt plaats door het afleggen van een mondeling tentamen dat eventueel in twee gedeelten kan worden gesplitst. Bij de toespitsing Kerk en Israël dient vóór de studiereis deel A te zijn afgerond. Na de studiereis volgt een evaluatie n.a.v. het verslag.
- In onderling overleg kan van het model-programma worden afgeweken.

Kerkgeschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MI-KG
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Leerdoelen Het verkrijgen van inzicht in de kerkhistoriografie en van gespecialiseerde kennis van een persoon, stroming of thema uit de kerkgeschiedenis.

Eindtermen 4 t/m 6, 8, 14, 16 t/m 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Werkvormen Zelfstudie: literatuurtentamen(s).

Studielast Zelfstudie 280 uur

- Toetseisen*
- Asendorf, U., *Die Theologie Martin Luthers nach seinen Predigten* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1988). [350 p. leesstof → 33 uur]
 - Bakker, J.T., *Coram Deo. Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie* (Kampen: Kok, 1956). [230 p. leesstof → 23 uur]
 - Bayer, O., *Promissio. Geschichte der reformatorischen Wende in Luthers Theologie* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1971). [270 p. cat. 2 → 50 uur]
 - Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600, Vol. II: Visions, Programs and Outcomes* (Leiden: Brill, 1995), 1-415. [360 p. cat. 2 → 70 uur]
 - Lohse, B., *Luthers Theologie in ihrer historischen Entwicklung und in ihren systematischen Zusammenhang* (Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1995). [340 p. cat. 2 → 64 uur]
 - McGrath, A.E., *Reformation Thought. An introduction* (Oxford: Blackwell, 1994). [200 p. cat. 2 → 40 uur]

Kerkrecht (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Vakcode</i>	MI-KR
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

Leerdoelen Het verkrijgen van gespecialiseerde kennis van de geschiedenis en de theologische principes van het kerkrecht.

Eindtermen 4 t/m 9, 11, 16, 17, 25, 28

Werkvormen Zelfstudie: literatuurtentamen(s).

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

- Toetseisen*
- Bouwman, H., *Gereformeerd kerkrecht I en II* (Kampen: Kok, 1928), 1-323. [1000 p. cat. 3/leesstof → 90 uur]
 - Coertzen, P., *Gepas en Ordelik. 'n Theologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk* (Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991). [240 p. cat. 2 → 46 uur]
 - Harnack, A., *Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978). [100 p. cat. 3 → 14 uur]
 - Maurer, W., *Die Kirche und ihr Recht. Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht* (Tübingen: Mohr, 1976), 1-207. [200 p. cat. 2 → 38 uur]
 - Artikel *Theologische Realenzyklopädie*, Band 18, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur]
 - Twee à drie monografieën in overleg vast te stellen. [→ 74 uur]

Dogmatiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Dtiek
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan óf tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg		

- Leerdoelen*
- De student:
- kan relevante systematisch-theologische denkwijzen uit heden en verleden benoemen en waarderen (brede oriëntatie) *en/of*
 - kan op een (in overleg geselecteerd) onderdeel van de dogmatiek zelfstandig en berekend een positie innemen, met kennis van het huidige debat.

Eindtermen 8, 11, 14, 37, 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Werkcolleges 22 uur
 Collegevoorbereiding 47 uur
 Zelfstudie 211 uur

Toetseisen Onderstaande biedt een model waarvan in overleg afgeweken kan worden. Onderdeel A is gerelateerd aan het eerste leerdoel; onderdeel B is een voorbeeld van hoe het tweede leerdoel kan worden ingevuld.

A. Oriëntatie

- Bavinck, H., *Gereformeerde dogmatiek* (Kampen: Kok, 1929⁴ of later), 3:174-604. [431 p. cat. 3 → 62 uur] / [431 p. leesstof voor portfolio → 43 uur]
- Weber, Otto, *Grundlagen der Dogmatik I* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1955), 8-86. [80 p. cat. 2 → 16 uur] / [80 p. leesstof voor portfolio → 12 uur]
- (alleen in geval van portfolio) Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God* (New York: Oxford University Press, 1997) en *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God* (New York: Oxford University Press, 1999); [selectie van 230 pagina's leesstof → 23 uur]

B. Speerpunt: christologie (leesverslag, eventueel kann ook een tentamen worden afgesproken)

- Beek, A. van de, *Jezus Kurios. Christologie als hart van de theologie* (Kampen: Kok, 1998), 9-277. [270 p. leesstof → 13 uur]
- Kamphuis, Barend, *Boven en beneden. Het uitgangspunt van de christologie en de problematiek van de openbaring, nagegaan aan de hand van de ontwikkelingen bij Karl Barth, Dietrich Bonhoeffer en Wolfhart Pannenberg* (Kampen: Kok, 1999), 13-512. [500 p. leesstof → 42 uur]
- Kuitert, H.M. e.a., *Jezus: bij hoog en bij laag. De christologie van Van de Beek en Kuitert* (Kampen: Kok, 1999), 11-187. [177 p. leesstof → 15 uur]
- Pannenberg, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie* (Gütersloh: Gütersloher Verlag, 1982⁶ of later), 15-415. [401 p. leesstof → 50 uur]
- Samenstellen leesverslag en eigen reflectie. [→ 13 uur]

Dogmageschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Dgesch
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg		

- Leerdoelen* De student:
- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
 - kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen.
- Eindtermen* 8, 11, 14, 37, 38
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven
- Studielast* Werkcolleges 22 uur (in beginsel zijn dit de mastercolleges dogmatiek)
Collegevoorbereiding 48 uur
Zelfstudie, incl. leesverslag 210 uur
- Toetseisen* Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken.
- A. Oriëntatie*
- Genderen, J. van, *Oriëntatie in de dogmageschiedenis* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1996). [193 p. cat. 2/3 → 32 uur]
- B. Oude kerk en Middeleeuwen*
- Andresen, Carl & Adolf Martin Ritter (eds.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999²), 406-566. [160 p. cat. 2 → 32 uur]
- C. Reformatie*
- Kooi, C. van der, *Als in een spiegel. God kennen volgens Calvijn en Barth* (Kampen: Kok, 2002), 10-390. [381 p. cat. 3 → 54 uur]
 - Krusche, Werner, *Das Wirken des Heiligen Geistes nach Calvin* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1957). [347 p. cat. 2 → 70 uur]
- D. Latere Tijd*
- Berkouwer, G.C., *Een halve eeuw theologie. Motieven en stromingen van 1920 tot heden* (Kampen: Kok, 1974). [380 p. leesstof → 22 uur]

Symboliek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-Symb
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio/essay en gesprek naar aanleiding daarvan	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

- Leerdoelen* De student:
- kan belijdenisgeschriften en confessionele tradities beschrijven;
 - kan verschillende confessionele documenten onderscheiden, vergelijken, waarderen en bekritisieren;
 - kan stimulansen ontwikkelen voor voortgaande bezinning op de symboliek.
- Eindtermen* 8, 11, 14, 37, 38
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

<i>Studielast</i>	Werkcolleges 22 uur (gecombineerd met de mastercolleges dogmatiek) Collegevoorbereiding 48 uur Zelfstudie 210 uur
<i>Toetseisen</i>	Bij de opgaven van te bestuderen literatuur wordt rekening gehouden met de voorkeur van de student zich in een bepaalde confessionele traditie of een bepaalde periode te verdiepen, overigens zonder dat het overzicht over de symboliek als geheel uit het oog verloren wordt. Onderstaande opgave is dus als een model te beschouwen. A. Aard en functie van de belijdenis <ul style="list-style-type: none"> Barth, K., <i>Kirchliche Dogmatik, I, 2</i> (Zollikon/Zürich: EVZ, 1938), 693-740. [48 p. cat. 2 → 10 uur] Berkouwer, G.C., 'Vragen rondom de belijdenis', <i>Gereformeerd Theologisch Tijdschrift</i>, 63 (1963), 1-41. [41 p. cat. 3 → 6 uur] Hartvelt, G.P., <i>Symboliek. Een beschrijving van kernen van christelijk belijden</i> (Kampen: Kok, 1991), 1-221. [220 p. cat. 3 → 31 uur] Noordmans, O., 'Schrift en belijdenis', en 'De betekenis van de kerkelijke symbolen voor onze tijd', in: <i>Verzamelde werken II</i> (Kampen: Kok, 1979), 349-368. [22 p. cat. 2 → 4 uur] B. Gedeelten 1250 bladzijden [leesstof voor portfolio → 159 uur] gekozen uit minstens zes van de volgende werken: <ul style="list-style-type: none"> Bakhuizen van den Brink, J.N., <i>De Nederlandse belijdenisgeschriften</i> (Amsterdam: Holland, 1976²). Denzinger, H., A. Schönmetzer, <i>Enchiridion symbolorum</i> (Freiburg i.B.: Herder, 1967³⁴ of later). <i>Die Bekenntnisschriften der evangelisch-lutherischen Kirche</i> (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1986¹⁰). Jonker, W.D., <i>Bevrydende waarheid. Die karakter van die gereformeerde belydenis</i> (Wellington: Hugenate, 1994). Kelly, J.N.D., <i>Early Christian Creeds</i> (London: Continuum, 1972³ of later). Knevel, A.G. (ed.), <i>Om het hart van het christelijk geloof</i> (Kampen: Kok, 1994). Niesel, Wilhelm (ed.), <i>Bekenntnisschriften und Kirchenordnungen der nach Gottes Wort reformierten Kirche</i> (Zollikon: EVZ, 1938). Niesel, Wilhelm, <i>Das Evangelium und die Kirchen. Ein Lehrbuch der Symbolik</i> (Neukirchen: Neukirchener Verlag, 1960²). Pöhlmann, Horst Georg, <i>Theologie der lutherischen Bekenntnisschriften</i> (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1996). Rohls, Jan, <i>Theologie reformierter Bekenntnisschriften</i> (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1987). Verboom, W., <i>Kostbaar belijden, De theologie van de Nederlandse Geloofsbelijdenis</i> (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999).

Ethiek (minor)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Vakcode</i>	MI-Et
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	12 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.		

<i>Leerdoelen</i>	Enige verdieping van kennis van en inzicht in de fundamentele theologische ethiek, de aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift, de geschiedenis van de theologische ethiek, en materieel-ethische onderwerpen.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 12, 15, 18 t/m 21
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Werkcolleges 9 uur Zelfstudie 271 uur

- Toetseisen**
- Hays, Richard B., *The Moral Vision of the New Testament. Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics* (New York: HarperSanFrancisco, 1996). [470 p. cat. 1/2 → 120 uur]
 - Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 1* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1982), 1-224. [224 p. cat. 1 → 83 uur]
 - Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics. A Historical Introduction* (Louisville: Westminster John Knox, 1997). [284 p. cat. 1/2 → 68 uur]

**Aanbevolen
Literatuur**

- Zie bij de [major Ethiek](#).

Bijzonderheden Het tentamen voor de minor ethiek kan eventueel - in overleg met de docent - in twee delen gedaan worden.

Homiletiek (minor)

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	Vakcode	MI-HOM
Toetsvorm	Mondeling(e) tentamen(s)	Omvang	10 EC
Tentamenduur	1½ à 3 uur	Periode	D t/m F-jaar
Tentamendata	Afspreken met docent	Colleges	24 college-uren
Inleverdata opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	Homiletiek 1 t/m 5

Leerdoelen

- Kennismaken van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de homiletiek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen 3 t/m 6, 8, 11 t/m 14, 16 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 46 uur
 Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
 Zelfstudie 216 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie

- Brienens, T., *Handboek voor de diaconologie. Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies* (Heerenveen: Groen, 1999). [182 p. cat. 2/3 → 26 uur]
- Dingemans, G.D.J., *Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische theologie* (Kampen: Kok, 1996) (in hoofdlijnen). [200 p. cat. 2/3 → 33 uur]

B. Homiletiek

- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders. Hermeneutische homiletiek* (Kampen: Kok, 1991 of later). [210 p. cat. 2/3 → 34 uur]
- Greidanus, S., *Preaching Christ from the Old Testament. A contemporary hermeneutical Method* (Grand Rapids: Eerdmans, 1999). [350 p. cat. 2 → 60 uur]
- Johnson, Dennis E., *Him We Proclaim. Preaching Christ From All Scriptures* (Phillipsburg: P&R Publishing House, 2007), 1-97, 167-271. [200 p. cat. 3 → 26 uur]
- Long, T., *The Witness of Preaching* (Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989). [190 p. cat. 2/3 → 37 uur]

**Aanbevolen
literatuur**

- Bohren, R., *Predigtlehre* (Gütersloh: Kaiser, 1993⁶).
- Bos, R., *Identificatie-mogelijkheden in preken uit het Oude Testament* (Kampen: Kok, 1992).
- Buttrick, D., *Homiletic. Moves and Structures* (Philadelphia: Fortress Press, 1987).
- Hirschler, H., *Biblisches predigen* (Hannover: Lutherisches Verlagshaus, 1988).
- Hoekstra, T., *Gereformeerde homiletiek* (Amsterdam: Bolland, 1973).
- Laan, J.H. van der, *Ernst Lange en de prediking. Een inleiding in zijn homiletische*

theorie (Kampen: Kok, 1989).

- Niebergall, A., 'Die Geschichte der christlichen Predigt', in: *Leiturgia II* (Kassel: Stauda, 1955).
- Schütz, W., *Geschichte der christlichen Predigt* (Berlin: De Gruyter, 1972).
- Velema, A.W., *God ter sprake. Een homiletisch onderzoek naar de vooronderstellingen van de prediking bij Karl Barth in vergelijking met Hans Joachim Iwand, Ernst Lange en Rudolf Bohren* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1991).

- Bijzonderheden**
- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
 - De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Poimeniek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Poi
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren en
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Poimeniek 1 en 2

- Leerdoelen**
- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
 - Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de poimeniek.
 - De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 17 t/m 19, 23 t/m 30, 33 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 46 uur
 Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof. Deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
 Zelfstudie 216 uur

- Toetseisen**
- A. Inleiding praktische theologie**
- Brienens, T., *Handboek voor de diaconologie. Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies* (Heerenveen: Groen, 1999). [182 p. cat. 2/3 → 26 uur]
 - Dingemans, G.D.J., *Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische theologie* (Kampen: Kok, 1996) (in hoofdlijnen). [200 p. cat. 3 → 30 uur]
- B. Poimeniek**
- Bout, J. van den & E. van der Veen (eds.), *Helpen bij rouw* (Maarsse/Utrecht: Elsevier, 1998), capita selecta. [175 p. cat. 2/3 → 35 uur]
 - Bouwer, J., *Pastorale diagnostiek. Modellen en mogelijkheden* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1998) (in hoofdlijnen). [105 p. cat. 3 → 15 uur]
 - Heitink, G., *Pastorale zorg. Theologie - differentiatie - praktijk* (Kampen: Kok, 1998 of later). [250 p. cat. 2 → 50 uur]
 - Pelt, J.W. van, *Pastoraat in trinitarisch perspectief. De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat* (Heerenveen: Groen, 1999) (in hoofdlijnen). [350 p. cat. 2/3 → 60 uur]

- Aanbevolen Literatuur**
- Faber, H. (ed.), *Pastoraat. Balans en perspectief* (2 dln.) (Kampen: Kok, 1983-1984).
 - Firet, J., *Het agogisch moment in het pastorale optreden* (Kampen: Kok, 1982).
 - Ganzevoort, R.R., *Een cruciaal moment. Functie en verandering van geloof in een crisis* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1994).
 - Lindijer, C.H., *Pastor en therapeut. Wat kan pastoraat leren van psychotherapie?* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1984) (in hoofdlijnen).

- Lindijer, C.H., *Ouderen ontmoeten. Pastorale en andere contacten met oudere mensen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999).
- Polspoel, A.R.M., *Wenen om het verloren ik. Over de verwerking van het verlies van een dierbare en de hulpverlening aan rouwenden* (Kampen e.a.: Ten Have e.a., 1997).
- Rebel, J.J., *Pastoraat in pneumatologisch perspectief. Een theologische verantwoording vanuit het denken van A.A. van Ruler* (Kampen: Kok, 1981).
- Verheule, A.F., *Angst en bevrijding. Theologisch en psychologisch handboek voor pastorale werkers* (Nijkerk: Callenbach, 1997).
- Zijlstra, W., *Klinisch pastorale vorming. Een voorlopige analyse van het leer- en groepsproces in zeven cursussen* (Assen: Van Gorcum, 1969).

- Bijzonderheden*
- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
 - De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Liturgiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Liturgiek (keuzevak)

- Leerdoelen*
- Kennismaken van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
 - Inzicht verwerven in de geschiedenis, de methode van behandeling en de praktische relevantie van de liturgiek.
 - De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.
- Eindtermen*
- 4 t/m 6, 11, 12, 14, 16 t/m 21, 24, 29, 30, 33, 34, 36
- Leerlijnen*
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast*
- Werkcolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 46 uur
 Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof
 - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
 Zelfstudie 216 uur
- Toetseisen*
- A. Inleiding praktische theologie*
- Brienen, T., *Handboek voor de diaconologie. Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies* (Heerenveen: Groen, 1999). [182 p. cat. 2/3 → 26 uur]
 - Dingemans, G.D.J., *Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische theologie* (Kampen: Kok, 1996) (in hoofdlijnen). [200 p. cat. 3 → 30 uur]
- B. Liturgiek*
- Barnard, A.C., *Die erediens* (Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1981), capita selecta. [320 p. cat. 2 → 75 uur]
 - Oskamp, P. & N. Schuman (eds.), *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijk* (Zoetermeer: Meinema, 1998 of later). [410 p. cat. 2 → 85 uur]
- Aanbevolen literatuur*
- Deddens, K., *Annus liturgicus? Een onderzoek naar de betekenis van Cyrillus van Jeruzalem voor de ontwikkeling van het 'kerkelijk jaar'* (Goes: Oosterbaan en Le Cointre, 1975).
 - Dix, G., *The Shape of the Liturgy* (London: Black, 1982).
 - Jong, K.W. de, *Ordering van dienst. Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland* (Baarn: Ten Have, 1996) (in hoofdlijnen).

- Lescauwaeat, J.F., *De liturgische beweging onder de Nederlandse Hervormden in oecumenisch perspectief. Een fenomenologische en kritische studie* (Bussum: Brand, 1957).
- Müller, K.F. & W. Blankenburg (eds.), *Leiturgia. Handbuch des evangelischen Gottesdienstes* (5 Bde) (Kassel: Stauda, 1954-1970).
- Wegman, H.A.J., *Riten en mythen. Liturgie in de geschiedenis van het christendom* (Kampen: Kok, 1991 of later) (in hoofdlijnen).

Bijzonderheden

- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Catechetiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Cat
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s)	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	24 college-uren
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Catechetiek (keuzevak)

Leerdoelen

- Kennisnemen van de probleemstelling van de praktische theologie in het algemeen.
- Oriëntatie in de godsdienstpedagogiek en godsdienstdidactiek.
- De hierbij behorende literatuur van algemeen oriënterende aard beheersen.

Eindtermen 4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 17 t/m 19, 21 t/m 26, 33 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Werkcolleges 18 uur
 Collegevoorbereiding 46 uur
 Presentatie op werkcollege 30 uur (N.B. wanneer een student een presentatie op het werkcollege verzorgt, komen de daaraan bestede uren in mindering op de tentamenstof - deze presentatie is voor minor-studenten niet verplicht)
 Zelfstudie 216 uur

Toetseisen

A. Inleiding praktische theologie

- Brienens, T., *Handboek voor de diaconologie. Inleiding in de theologie van de 'bediening van het Woord' in al zijn dimensies* (Heerenveen: Groen, 1999). [182 p. cat. 2/3 → 26 uur]
- Dingemans, G.D.J., *Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische theologie* (Kampen: Kok, 1996) (in hoofdlijnen). [200 p. cat. 3 → 30 uur]

B. Catechetiek

- Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof. Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijk vormingswerk* (Kampen: Kok, 1986 of later). [305 p. cat. 2 → 62 uur]
- Ploeger, A.K., *Inleiding in de godsdienstpedagogiek* (Kampen: Kok, 1993), capita selecta. [180 p. cat. 1/2 → 52 uur]
- Schaap, J.G., *Samen leren leven en geloven. Omgaan met kernwoorden van geloven in situaties van dialogisch leren en begeleiden* ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1984) (in hoofdlijnen). [265 p. cat. 2/3 → 46 uur]

Aanbevolen literatuur

- Have, P. ten, *Een methode van bijbelse catechese* (Groningen: Wolters, 1948).
- Jonker, E.R., *Aan het woord komen. Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in gesprek raken met de Bijbel. Bouwstenen en gebruiksmateriaal* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1992 of later).
- Kuiper, F.H., *Op zoek naar beter bijbels onderwijs. Een exploratief onderzoek naar de eigenlijke problematiek van bijbels onderricht aan de hand van catechetisch materiaal* (Amsterdam: Rodopi, 1977).
- Plantinga, G.H., *Jeugd en godsdienstige vorming. Inleiding tot een godsdienstpedagogische benadering van enige catechetische problemen* (Franeker: Wever, 1967).

- Ven, J.A. van der, *Kritische godsdienstdidactiek* (Kampen: Kok, 1982).
- Verboom, W., *De catechese bij de Reformatie en de Nadere Reformatie* (Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1986).

Bijzonderheden

- Het is - in beperkte mate - mogelijk een of twee studies die onder de toetseisen genoemd worden, te vervangen door andere, gelijkwaardige titels.
- De literatuurstudie wordt gewoonlijk in twee delen getentamineerd. Indien gewenst is het ook mogelijk tentamen te doen over de gehele stof.

Missiologie (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-Mis
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- verdiept zijn kennis van het vak missiologie, zowel wat betreft de basis als de geschiedenis, alsmede de actuele ontwikkeling van inzichten en praktische mogelijkheden;
- kan zelfstandig omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de missiologie.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 14, 15, 23, 25, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de [major Missiologie/Evangelistiek](#) staat vermeld.

Evangelistiek (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-Ev
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- verdiept zijn kennis van het vak evangelistiek, zowel wat betreft de basis als de geschiedenis, alsmede de actuele ontwikkeling van inzichten en praktische mogelijkheden;
- kan zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 11, 15, 23, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de [major Missiologie/Evangelistiek](#) staat vermeld.

Evangelistiek, variant Gemeenteopbouw (minor)

<i>Docent</i>	Drs. J. van 't Spijker	<i>Vakcode</i>	MI-EvGem
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslagen, miniscriptie en/of opdrachten	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Het zelfstandig leren onderscheiden, benoemen en beschrijven van de Bijbels-theologische fundering van de gemeente, toegespitst op missionair gemeente-zijn;
- het zelfstandig leren herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de gemeenteopbouw;
- het theologisch/reflecterend leren omgaan met thema's uit de gemeenteopbouw;
- het zelfstandig leren omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de gemeenteopbouw.

Eindtermen 8, 11, 12, 14, 16

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen Bij het bepalen van de te bestuderen literatuur wordt in overleg met de student een programma samengesteld uit de literatuurlijst die bij de [major Missiologie/Evangelistiek](#) staat vermeld.

Apologetiek (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Vakcode</i>	MI-Ap
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	24 colleges
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Afspreken met hoogleraar		

Leerdoelen De student:

- heeft meer dan elementair(e) kennis en inzicht met betrekking tot het vak apologetiek, met name wat betreft: a. de methode, b. enkele actuele ontwikkelingen;
- kan zelfstandig omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de apologetiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 11, 15, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie (literatuurtentamen) 238 uur

Toetseisen Voor de literatuurstudie stellen we een selectie samen uit:

- Bonhoeffer, D., *Widerstand und Ergebung, Neuauflage* (München: Kaiser, 1970), 303-381. [78 p. cat. 3 → 7 uur]
- Geyer, H.-G., 'Metaphysik als kritische Aufgabe der Theologie', in: H.-G. Geyer, *Andenken. Theologische Aufsätze*, hrsg. von H.T. Goebel e.a. (Tübingen: Mohr Siebeck, 2003), 7-22. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
- Geyer, H.-G., 'Gottes Sein als Thema der Theologie', in: H.-G. Geyer, *Andenken. Theologische Aufsätze*, hrsg. von H.T. Goebel e.a. (Tübingen: Mohr Siebeck, 2003), 112-148. [36 p. cat. 2 → 7 uur]
- Houtepen, A.W.J., *God, een open vraag. Theologische perspectieven in een cultuur van agnosme* (Zoetermeer: Meinema, 1997). [395 p. cat. 2/3 → 49 uur]
- Lewis, C.S., *Onversneden christendom* (Baarn: Ten Have 2001). [250 p. cat. 3 → 25 uur]

- Link, Chr., *Die Welt als Gleichnis. Studien zum Problem der natürlichen Theologie* (München: Kaiser, 1976). [328 p. cat. 2/3 → 48 uur]
- Miskotte, K.H., *Als de goden zwijgen. Over de zin van het Oude Testament* (Haarlem: Holland, 1956) (Verzameld werk deel 8, Kampen 1983), 10-80. [70 p. cat. 3 → 10 uur]
- Paas, Stefan & Rik Peels, *God bewijzen. Argumenten voor en tegen geloven* (Amsterdam: Balans, 2013). [318 p. cat. 3 → 37 uur]
- Pannenberg, W., 'Die Aufnahme des philosophischen Gottesbegriffs als dogmatisches Problem der frühchristlichen Theologie', in: W. Pannenberg, *Grundfragen systematischer Theologie. Gesammelte Aufsätze Band 1* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1967¹²), 296-346. [51 p. cat. 2 → 10 uur]
- Plantinga, A., *God, Freedom and Evil* (Grand Rapids: Eerdmans, 1974). [110 p. cat. 3 → 11 uur]
- Plantinga, A., *Warranted Christian Belief* (New York/Oxford: Oxford University Press, 2000), 357-421. [65 p. cat. 2 → 13 uur]
- Stoker, W., *De christelijke godsdienst in de filosofie van de Verlichting. Een vergelijkende studie over de geloofsverantwoording in het denken van Locke, de deïsten, Lessing en Kant* (Assen: Van Gorcum, 1980). [220 p. cat. 2 → 40 uur]
- Toren, B. van den, *Breuk en brug. In gesprek met Karl Barth en postmoderne theologie over geloofsverantwoording* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1995). [344 p. cat. 2/3 → 50 uur]
- Toren, Benno van den, *Christian Apologetics as Cross-Cultural Dialogue* (London e.a.: T&T Clark, 2011). [230 p. cat. 2/3 → 34 uur]

Aanbevolen literatuur

- Adriaanse, H.J., 'Haben Menschen ein Bedürfnis nach Religion?', in: H.J. Adriaanse, *Vom Christentum aus. Aufsätze und Vorträge zur Religionsphilosophie* (Kampen: Kok Pharos, 1995), 13-28.
- Plaisier, A.J., *De mens in het geding. Een kritische vergelijking tussen Pascal en Nietzsche* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1996).
- Stoker, W., *Is vragen naar zin vragen naar God? Een godsdienstwijsgerige studie over godsdienstige zingeving in haar verhouding tot seculiere zingeving* (Zoetermeer: Meinema, 1993).

Bijzonderheden Eventueel kunnen onderdelen van de tentamens vervangen worden door het schrijven van een paper.

Moderne Theologiegeschiedenis (minor)

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. Huijgen	<i>Vakcode</i>	MI-ModThgesch
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling(e) tentamen(s) en eventueel paper	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ à 3 uur	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met hoogleraar	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	In overleg met hoogleraar		

Leerdoelen Verdere verdieping van de kennis en het inzicht met betrekking tot het vak theologiegeschiedenis. Aan de orde komt de bestudering van overzichtswerken en enkele karakteristieke sleutelteksten.

Eindtermen 1, 4 t/m 6, 8, 11

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Zelfstudie 280 uur

Toetseisen

- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert. Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte* (Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947/1960³). [604 p. cat. 2/3 → 101 uur]
- Berkhof, H., *200 Jahre Theologie. Ein Reisebericht* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1985). [290 p. cat. 2 → 61 uur]
- Gestrinch, Chr., *Neuzeitliches Denken und die Spaltung der Dialektischen Theologie. Zur Frage der natürlichen Theologie* (Beiträge zur historischen Theologie Band 52) (Tübingen: Mohr, 1977). [396 p. cat. 2 → 80 uur]

- Graf, F.W., 'Konservatives Kulturluthertum. Ein theologiegeschichtlicher Prospekt', *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 85 (1988), 31-76. [45 p. cat. 2 → 9 uur]
- Graf, F.W., 'Kulturprotestantismus. Zur Begriffsgeschichte einer theologiepolitischen Chiffre', in: H.M. Müller (ed.), *Kulturprotestantismus. Beiträge zu einer Gestalt des modernen Christentums* (Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1992), 21-77. [57 p. cat. 2 → 9 uur]
- Schellong, D., *Bürgertum und christliche Religion. Anpassungsprobleme der Theologie seit Schleiermacher* (Theologische Existenz heute NF 187) (München: Chr. Kaiser Verlag, 1975/1984²). [108 p. cat. 2 → 20 uur]

Aanbevolen literatuur

- Assel, H., *Der andere Aufbruch. Die Lutherrenaissance – Ursprünge, Aporien und Wege: Karl Holl, Emanuel Hirsch und Rudolf Hermann (1910-1935)* (Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie Band 72) (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1994).
- Jüngel, E., *Barth-Studien*, Ökumenische Theologie Band 9 (Zürich e.a.: Benziger e.a., 1982).
- Pannenberg, W., *Problemgeschichte der neueren evangelischen Theologie in Deutschland. Von Schleiermacher bis zu Barth und Tillich* (Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1997).

Bijzonderheden Eventueel kunnen onderdelen van de tentamens vervangen worden door het schrijven van een paper.

Gemeentestage (minor)

<i>Docent</i>	Mentor-hoogleraar of UHD als begeleider	<i>Vakcode</i>	MI-GS
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslagen en gesprekken	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	D- t/m F-jaar
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>			

Leerdoelen

- Het doel van de stageperiode is:
- de student bekend en vertrouwd te maken met de diverse facetten van het werk dat een predikant in een gemeente heeft te doen;
 - de theologische kennis en eigen vaardigheden al lerend in praktijk te brengen met het oog op de toekomstige (beroeps)praktijk;
 - het leren (onder)kennen van eigen mogelijkheden en beperkingen in de praktijk van het werkveld;
 - het leggen van verbanden tussen praktijk en theorie.

Eindtermen

6, 7, 9 t/m 15, 19 t/m 38

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast

Stage 245 uur
Stageverslag 15 uur
Supervisie 20 uur

Bijzonderheden

- Aan het einde van de stage vindt een afrondend gesprek plaats met stagebegeleider en mentor-hoogleraar of -UHD n.a.v. het stageverslag.
- Voor de invulling en praktische regelingen m.b.t. de stage staat op de [ELO](#) (onder 'algemene informatie 2017-2018' bij (vak)informatie op [OnderwijsOnline](#)) de 'Handleiding gemeentestage'. De minor stage is voor de admissibale studenten verplicht. Hun stageplaats en stagebegeleider wordt door het coho, na overleg met het curatorium, toegewezen. De overige studenten kunnen in overleg met de mentor-hoogleraar/-docent zelf een stageplaats en stagebegeleider zoeken.
- De stage kan alleen in Nederland plaatsvinden.

Programma NGP

**Nederlands Gereformeerde
Predikantenopleiding**

2017-2018

Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (NGP)

De Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) hebben in 2004 besloten tot het oprichten van een eigen aanvullende predikantsopleiding. Tot die tijd werden studenten bijgeschoold in het kader van de Theologische Studiebegeleiding (TSB). Deze NGP is verplicht voor hen die predikant willen worden in de NGK en na 1 september 2005 met de theologiestudie zijn begonnen. De NGP is een kerkelijke opleiding die aanleunt tegen die van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Apeldoorn. Het NGP-programma beslaat ongeveer 20% van het totale opleidingsprogramma.

Theologie studeren? Daar word je samen wijzer van.

NGP

Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding brengt de eigen kleur in je theologieopleiding. Meer weten? www.ngp.ngk.nl

NGK
Nederlands Gereformeerde Kerken

Studenten die predikant in de NGK willen worden, dienen naast het eigen aanvullende opleidingsdeel een master theologie te behalen. Wie zich als student inschrijft bij de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), volgt het studieprogramma van de TUA en krijgt daarbij vrijstellingen die overeenkomen met de omvang van het NGP-programma. De omvang van het uitruilpakket is momenteel 75 EC. De studielast is gelijkmatig verdeeld over bachelor- en masterfase.

Ook met de Theologische Universiteit Kampen (TUK) is een uitruilpakket overeen gekomen.

Wie via de ETF afstandsonderwijs volgt kan aldaar rekenen op enkele vrijstellingen in de keuzevakken.

Studenten die elders de hoofdopleiding volgen, kunnen zich aanmelden bij de opleidingscoördinator van de NGP. De colleges worden op twee vaste dagen gegeven (maandagmiddag en woensdag). Woensdag is de belangrijkste collegedag.

Bezoekadres NGP-locatie:	NGP-kamer in B-gebouw
Opleidingscoördinator:	dhr. P. van Veen; e-mail: oc.ngp@ngk.nl
Postadres:	Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn
Secretaris bestuur:	dhr. W. van Rijnsouw; e-mail: secr.ngp@ngk.nl
Website:	ngk.nl/werkvelden/ngp

Aard van het NGP-programma

Het onderwijsprogramma van het Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding is een aanvullend theologisch programma, dat aansluit bij de gangbare BaMa-structuur. Het NGP studieprogramma moet gelezen worden in relatie met het studieprogramma van de TUA. Door clustering van studiejaren wordt geprobeerd de lesgroepen voldoende groot te houden voor efficiënt onderwijs.

Binnen het **Bachelor-deel** van de opleiding ligt het accent op verwerving van kennis en vaardigheden. Brandpunten hierbij zijn de aandachtsvelden homiletiek, Bijbelkennis, hermeneutiek en pastoraat (pastoraal gesprek en pastorale stage). Binnen het **Master-deel** van de opleiding ligt het accent op verdieping en operationalisering van opgedane kennis en vaardigheden. Brandpunten hierbij zijn de aandachtsvelden het theologisch-eigene van de NGK, het functioneren van de geloofsleer, preekbeurten, de relatie van modern Bijbelonderzoek tot de confessie, functioneren van het kerkrecht gerelateerd aan de identiteit en context van de NGK.

Gedurende het gehele traject is er aandacht voor homiletiek en persoonlijke vorming. De eindstage (studieonderdeel 3.11) wordt gevolgd door studenten die zich voorbereiden op het predikantschap. De

leerbijeenkomsten preekconsent (3.13) zijn vervolgens bestemd voor hen die nog niet in een gemeente werkzaam zijn en aan wie preekconsent is verleend. Voorts ontvangen beginnende predikanten vanuit de NGP verplichte werkbegeleiding in de eerste drie jaar van hun predikantschap. Vanaf 2017 komt daar het prioschap voor in de plaats (predikant in opleiding).

Eis: deugdelijke hoofdopleiding volgen

Volgens het besluit van de Landelijk Vergadering van de NGK zijn NG theologiestudenten die vanaf september 2005 zijn gaan studeren voor het predikantschap verplicht om de NGP te volgen als aanvullende opleiding. Eerder al bepaalde de LV-Doorn 1998 dat een met een masters (of doctoraal) examen afgeronde opleiding aan de TU-Kampen (Broederweg) of de TU-Apeldoorn een *deugdelijke theologische opleiding* is. Met de ETF te Leuven heeft de NGP een uitruilpakket afgesproken voor wie na de ETF verder wil met de NG predikantsopleiding (ca 75 ec). Ook het Baptistenseminarium kan een vertrekpunt zijn voor een theologische studie.

Indien de student een ander doctoraal diploma heeft (bijv. Bijbelwetenschap) of op andere wijze een vergelijkbare studie heeft voltooid (buitenland), is overleg met de NGP noodzakelijk en worden afspraken gemaakt over vereiste aanvullende studieonderdelen. Hoewel de totale omvang meestal beperkt is tot ca. 85 ec, bedraagt de doorlooptijd van een dergelijk pakket doorgaans drie jaar. De gemaakte afspraken worden in het attest vermeld.

Prio-schap vanaf 2015

Vanaf 2015 is de regeling voor het prio-schap ingegaan. Voor studenten die na 1 juli 2011 zijn ingeschreven voor de studie theologie en die gemeentepredikant willen worden, is het prioschap verplicht. Zie verder hierover aan het einde van deze studiegids. Het prio-schap valt niet onder de opleiding zelf, maar valt wel onder de verantwoordelijkheid van het NGP-bestuur.

Henk de Jong-leerstoel e.a.

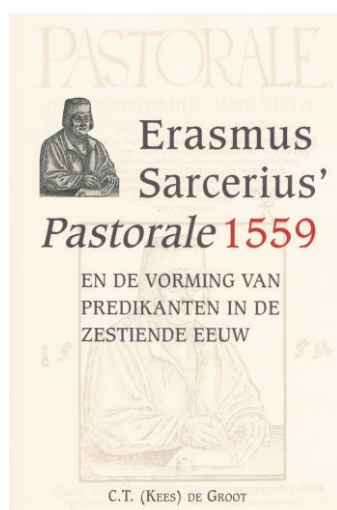
Per 1 oktober 2014 bekleedt prof. dr. Jaap Dekker aan de TUA de Henk de Jong-leerstoel. Prof. Dekker is sindsdien bijzonder hoogleraar 'Bijbelonderzoek en identiteit in Nederlands Gereformeerd perspectief'. Binnen de Nederlands Gereformeerde kerken is drs. Henk de Jong jarenlang van grote betekenis geweest voor de opleiding van enkele generaties predikanten. Theologisch ligt de betekenis van De Jong vooral op het vlak van de doordenking van de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament. Via de website van de NGP zijn tal van lezingen van deze creatieve bijbelgeleerde te downloaden (zie Studiecentrum). De leerstoel is enerzijds een erkenning voor het theologische werk van De Jong, anderzijds biedt het ook ruimte aan het eigen geluid van de

NGP. De inaugurele rede van prof. Dekker is verkrijgbaar als Apeldoornse studie nr 64, getiteld *Jesaja doelde op Jezus. Een christelijke kijk op God in het boek Jesaja*.

De bedoeling is dat deze leerstoel vruchtbaar zal zijn voor kerk, opleiding en onderzoek. Prof. Dekker is vanaf 2015-16 ook begonnen met het aanbieden van keuzevakken aan de TUA.

Voorts is vermeldenswaard dat de openingsrede van het academisch jaar 2016-17 aan de TUA werd gehouden door NGP-docent dr. Ad van der Dussen. Zijn rede is inmiddels beschikbaar als Apeldoornse Studie nr 68, *Voorwaarts leven. Over de voorlopigheid van de goede schepping*.

Ten slotte mag met ere worden vermeld dat NGP-docent dr. Kees (C.T.) de Groot op 14 december 2016 te Apeldoorn promoveerde op het kerkhistorische onderwerp dat zich richt op de vorming van predikanten: *Erasmus Sarcerius' Pastorale 1559*. Het boek bevat ook aanbevelingen voor de hedendaagse kerkelijke praktijk.

Juridische regelingen, rechtsbescherming studenten

Voor de studenten is het belangrijk om te weten waar men terecht kan met een bepaald probleem of klacht. In de regelingen omtrent personeel en studenten wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke NGK-regelingen en bij regelingen aan de TUA. De regeling "Rechtsbescherming TUA" is automatisch van toepassing op NGP-studenten en op de aan de NGP verbonden docenten en medewerkers, met de volgende nuancering:

1. Regeling meldpunt klachten en geschillen

Deze regeling is van kracht op alle studenten en medewerkers NGP. In plaats van 'college van Bestuur dient te worden gelezen 'Bestuur van de NGP'.

2. Reglement voor de behandeling van geschillen (bezwaar- en beroepschritten)

Dit reglement is onverkort van toepassing op alle NGP-studenten en -personen. Als het gaat om geschillen waarbij een NGP'er is betrokken, dient in dat geval de geschillenadviescommissie door het College van Bestuur van de TUA in overleg met het bestuur van de NGP te worden ingesteld.

3. Reglement College van Beroep Examens

De TUA-regeling geldt voor alle onder de NGP vallende tentamens en examens. Bij geschillen waarbij een NGP'er is betrokken, dient het College van Bestuur van de TUA in overleg met het bestuur van de NGP de samenstelling van het college van beroep te bepalen.

4. Klachtenregeling seksuele intimidatie

Niet de TUA 'Klachtenregeling seksuele intimidatie' is van toepassing, maar de regelingen van het binnen de NGK functionerende Meldpunt Seksueel Misbruik.

5. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bestuur brengt de algemene Meldcode onder de aandacht van alle bij de NGP ingeschreven studenten en van alle bij de NGP betrokken personen en verzoekt hen in voorkomende gevallen te handelen conform dan wel in de geest van de Meldcode. Het bestuur heeft de voorkeur om aan te sluiten bij de vertrouwenspersoon binnen de TUA.

6. Klachtenregeling wetenschappelijk integriteit

De TUA-regeling is van toepassing op klachten jegens een docent van de NGP. Indien de benoemde interne vertrouwenspersoon te weinig vertrouwen geniet van de partijen kan een eigen vertrouwenspersoon worden benoemd.

7. Klokkenluidersregeling

De regeling is integraal van toepassing op alle studenten die bij de NGP zijn ingeschreven en op alle personen die bij de NGP in dienst zijn dan wel op enigerlei wijze met de NGP in relatie staan.

Docenten

Aan de NGP zijn de volgende docenten verbonden.

prof. dr. J. Dekker (Bijbelvakken)

dr. A. van der Dussen (systematische theologie)

dr. C.T. de Groot (verkondiging)

drs. P.A. Strating (praktische theologie)

dhr. P. van Veen (onderwijskunde en didactiek)

Toegevoegde vakdocenten zijn:

ds. F. Blokhuis (Bijbelkennis)

drs. M. de Jong (catechetiek)

dhr. D. Mostert (persoonlijk functioneren)

dr. D. Timmerman (kerkelijke vakken)

Voor overige zaken en NGP Studiecentrum zie de website.

1. Overzicht vakken en studielast per leerjaar

Onderstaand overzicht betreft een studiepakket van 75 EC. Sommige vakken worden als cyclus gegeven (homiletiek, persoonlijk functioneren). Andere vakken worden beurtelings gegeven (identiteitsvakken in de masterfase; pastoraal gesprek 1 en 2). Per september 2015 is het vak Praktische Theologie omgezet in 'Praktisch-theologische verkenning van kerkelijk praktijk'. Ook zijn de titels van enkele vakken aangepast om de inhoud ervan beter weer te geven. De tabel laat zien dat de uitruil met de TUA per jaar niet gelijk is. Afhankelijk van de groepering en planning kunnen studenten enkele derdejaars vakken ook al in het tweede jaar volgen.

OPLEIDINGSTABEL geldend vanaf 2015

studiejaar:			Ba-1	Ba-2	Ba-3	Ma-1	Ma-2	totaal	
Doorlopende vakken									
3.1.1	Verkondiging	Preekbesprekingen (8 p.j.)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0	
		Preekbeurten (5x 1ec)			1,0	2,0	2,0	5,0	
		Kritiekbeurten (3x 0,2 ec)			0,2	0,2	0,2	0,6	
3.1.2	Homiletiek collegecyclus	Colleges homiletiek Ba+Ma	1,25	1,25	1,25	1,25		5,0	
		Opdrachten homiletiek	0,4	0,8	1,0			2,2	
3.1.3	Preekpresentatie	interne cursus				0,6		0,6	
3.2	Themaweekend	Weekend NGP	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1,5	
3.3	Exegese-thema's bijbelvakken	2xThemamiddag+opdracht	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	3,5	
Basis NG-vakken bachelorfase									
3.4.1	Bijbelkennis OT	Werkcolleges+zelfstudie	3	*				3,0	
3.4.2	Bijbelkennis NT	Werkcolleges+zelfstudie	*	2,0				2,0	
3.5	Oriënterende stage	8dd+literatuur+verslag	1,5					1,5	
3.6.1	<i>Bachelor-cyclus Hermeneutiek:</i>	Werkcollege cyclus							
3.6.2	Christelijk lezen van het OT	studie+presentatie		2,7				2,7	
3.6.3	Een goede verstaander...	studie+presentatie			2,5			2,5	
3.7	Ned. Kerkgeschiedenis na 1800	Colleges		*	2,5			2,5	
NG-identiteitsvakken masterfase									
3.8.1	<i>MA-cluster identiteit NGK:</i>	Collegecyclus							
3.8.2	Evangelisch Neocalvinisme	studie+presentatie				2,5		2,5	
3.8.3	Kritisch en gelovig Bijbel lezen	studie+presentatie				2,5		2,5	
3.8.4	Kerkelijk samenleven in de NGK	studie+werkstuk					2,5	2,5	
3.8.5	Dienstbare Dogmatiek	studie+presentatie					2,6	2,6	
Beroepsvaardigheden ba+ma-fase									
3.9.1	PT verkenning kerkelijke praktijk	Werkcollege cyclus		2,0	*			2,0	
3.9.2	Pastoraal gesprek 1	Cursus Pastoraal gesprek			0,8			0,8	
3.9.3	Pastoraal gesprek 2	Cursus Motiverend gesprek				0,8		0,8	
3.9.4	Pastorale stage	8dd+literatuur+verslag			1,5			1,5	
3.9.5	Catechese en didactiek	Cursus		*	2,0			2,0	
3.9.6	Persoonlijk functioneren	Cursus, 6 bijeenkomsten	1,0	1,0	1,0	1,0		4,0	
3.10	Assessment	1 dag, einde bachelorfase			p.m.			0,0	
3.11	Eindstage in NGK gemeente o.a.	praktijkstage 5e of 6e jaar					16	16,0	
3.12	Mentoraat	mentorgesprekken	0,1	p.m.	p.m.	0,1	p.m.	0,2	
3.13	Preekbevoegdheid en attest	leerbijeenkomsten					p.m.		
NGP Totaal ects							25,3	75,0	
*kan ook in 2e/3e jr worden gevolgd			TUA Vrijstelling ects	5,0	17,5	12,5	25,0	15,0	75,0
verschil EC per jaar				-4,25	5,75	-3,25	12,1	-10,3	
Bachelorfase NGP totaal:			36,75			Ma	38,25	(samen 75 EC)	
Vrijstelling TUA uitruil Bachelor:			35,0			Ma	40,0	(samen 75 EC)	

Keuzevakken voor TUA-studenten

Acht in de studiegids gemarkeerde NGP-vakken (*) kunnen als keuzevak door TUA-studenten gevolgd worden en hebben ongeveer dezelfde omvang als een TUA-keuzevak. Daarnaast kan de cursus pastoraal gesprek als aanvulling worden gevolgd (geen uitruil). De planning van de keuzevakken is als volgt (vetgedrukt = wordt in 2017-18 gegeven):

Bachelorfase (B- en C-jaar):

Het christelijk lezen van het Oude Testament (3.6.2; 2,7 EC)

Een goede verstaander... over auteurs, teksten en lezers (3.6.3; 2,5 EC)

Praktisch-theologische verkenning van kerkelijke praktijk (3.9.1; 2,5-2,8 EC)

Pastoraal gesprek 1 (Tot de kern komen; 9.3.2; 0,8 ec)

Pastoraal gesprek 2 (Motiverende Gespreksvoering; 9.3.3; 0,8 EC)

planning

2017-18 blok 4

2018-19

2018-19 blok 3-4

2018-19 blok 2

2017-18 blok 2

Masterfase (D- en E-jaar):

Evangelisch Neo-calvinisme (3.8.2, 2,5 EC)

Kritisch en gelovig Bijbellezen: bijbelonderzoek en identiteit (3.8.3; 2,5 EC)

Kerkelijk samenleven in de NGK (3.8.4; 2,5 EC)

Dienstbare dogmatiek (3.8.5; 2,7 EC)

2017-18 blok 3

2018-19

2017-18 blok 1-2

2019-20

Ba+Ma tezamen (A- t/m E-jaar):

Themacolleges bijbelvakken (2x); thema wordt aangekondigd (3.3; 0,7 EC)

2017-18 blok 1 woe

(13 sept en 11 okt 2017)

Voor de planning is overleg met de opleidingscoördinator van de NGP gewenst. (oc.ngp@ngk.nl)

2. Verantwoording studieprogramma en uitruil

Op het eerste gezicht kan het NGP-onderwijsprogramma de indruk wekken dat binnen het Bachelor-deel van de opleiding weinig aandacht wordt geschonken aan geloofsleer en kerkelijke identiteit, en dat binnen het Master-deel van de opleiding geen aandacht wordt geschonken aan de bijbelvakken. Dat is echter wel het geval, en wel op de volgende wijze:

a. Allereerst moet het NGP-programma gelezen worden *in relatie tot het studieprogramma van de TUA*. Dan wordt enerzijds duidelijk dat het Bachelordeel van de opleiding aan de TUA ook geloofsleer, kerkgeschiedenis en kerkelijke praktijk omvat (denk aan de TUA-studieonderdelen algemene kerkgeschiedenis, Nederlandse kerkgeschiedenis). Anderzijds wordt duidelijk dat in het TUA Master-deel van de opleiding ook de bijbelvakken zijn opgenomen. Zie voor de praktische uitruil de tabel op de volgende pagina.

b. In de tweede plaats is *integratie* kenmerkend voor de aanpak binnen het NG-onderwijs programma, vooral bij de preekbesprekingen. Er is niet altijd een strikte boedelscheiding van bijbelvakken enerzijds en aan de geloofsleer en kerkelijke identiteit gerelateerde studieonderdelen anderzijds. Het is vooral met het oog op het moment van toetsing van de bestudeerde onderdelen dat er een zekere onderscheiding is aangebracht. In de praktijk zullen er vooral in de verschillende collegetrajecten tal van onderlinge raak- en verbindingpunten zijn. Ter illustratie:

- Bij de door alle studenten bij te wonen preekbesprekingen (3.1.1) zijn niet alleen homiletiek en exegese, maar ook de liturgiek, geloofsleer en hermeneutiek aandachtsvelden. De betreffende docenten hebben samen een geïntegreerd stappenplan ontwikkeld voor het maken van een preek.
- Dankzij de themacolleges (3.3) krijgen de bijbelvakken voor alle studie jaren extra aandacht.
- Bij de mastercyclus Identiteit (3.8) richt de aandacht zich o.a. op de plaats van de Schrift in de dogmatiek en op de verwerking van het voortgaande bijbelonderzoek binnen de eigen theologische en confessionele context. Dit betekent dat ook in het kader van de Master-collegecyclus de bijbelvakken nog volop meedoen.

Uitruil met de theologieopleiding aan de TUA

Sinds september 2010 heeft het met de TUA uitgeruilde NGP-pakket een omvang van 75 etcs.

Uitgeruilde TUA-vakken	Volgen op TUA	Voor NGP-pakket
Schriftelijke opdracht + methodologie A3	niet	5
Keuzevak B1 én B3	niet	5
Poimeniek B2	niet	2,5
Exegese NT 1 B3	niet	2,5
Exegese OT 1 B4	niet	2,5
Nederlandse Kerkgesch. B3 omvat totaal 5,0 EC (deel 19-20 ^e eeuw vrijgesteld à 2,5 EC), student volgt 2,5 EC aan de TUA*	2,5	2,5
Nieuwe Testament I B4 (deels; totale vak bedraagt 5EC)**	2,5	2,5
Oude Testament 2 C2	niet	5
Homiletiek I en II C3, 4	niet	5
Dogmatiek 2 C2 (Christologie, colleges kunnen evt. wel gevolgd worden)	niet	2,5
Totaal EC uitgeruild Bachelorfase		35
Persoonlijke en praktische vorming (A t/m D)	niet	2,5
Homiletiek 3, 4	niet	2,5
Stage	niet	10
Keuzevak D1	niet	5
Keuzevak D2	niet	5
Keuzevak E1	niet	7,5
Keuzevak E2	niet	7,5
Totaal EC uitgeruild Masterfase		40
Totaal uitruil Ba+MA:		75

NGP-studenten volgen bovenstaande vakken *niet*, maar volgen *naar rato* de NGP-vakken. Niet alle vrijgestelde TUA-vakken zijn één op één uitgeruild met NGP-vakken. Veel vakken zijn geïntegreerd in bijvoorbeeld hermeneutiek en preekbesprekingen, themacolleges. NGP maakt andere keuzes in der aangeboden vakken, zodat er vakken zijn die niet op de TUA worden gegeven: themaweekend, persoonlijk functioneren, pastorale stage, pastoraal gesprek, de identiteitscyclus in de masterfase. Ook hoeft een uitgeruild deel niet precies dezelfde omvang te hebben.

*) Op de TUA wordt 2,5 EC (70 uur) van Nederlandse Kerkgeschiedenis gevolgd, bestaande uit het eerste deel van het vak: Nederlandse Kerkgeschiedenis na 1500. Het deel over de 19^e en 20^e eeuw komt te vervallen qua colleges en collegestof. Het TUA-gedeelte bestaat dan uit:

- De college-uren over de periode tot aan de 19^e eeuw, inclusief voorbereiding [ca. 8+18 uur]
 - Selderhuis, Handboek Ned. Kerkgesch. (Kampen: Kok 2012²), 236-361, 395-445, 471-487 en 529-538 [200 p. cat. 2 → 40 uur]
 - Rasker, A.J. *De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795* (Kampen: Kok 2000³), 15-54 [40 p. cat. 2 → 8 uur]
 - Collegestof tot aan de 19^e eeuw [→ 4 uur]
- (gereduceerde toetsing)

) Op de TUA wordt **de helft van Nieuwe Testament 1 gevolgd in B4, bestaande uit het volgende programma van in totaal 70 uur = 2,5 EC:

- hoor- en werkcolleges + voorbereiding: totaal 38 uur;
 - *Bijbels Handboek dl. 3.*, 316-402. [→ 20 uur zelfstudie];
 - J.P. Versteeg, *Evangelie in viervoud*, 7-59. [→ 12 uur zelfstudie]
- (gereduceerde toetsing)

3. Beschrijving van de NGP-vakken

Per vak zijn leerdoelen en eindtermen geformuleerd. De studieonderdelen die gedurende een heel studiejaar of meerdere studiejaar lopen worden per studiejaar afgetekend. Onderdelen die gedurende een blok lopen worden aan het eind van die periode getoetst en afgesloten. Bij een aantal onderdelen staat bij de wijze van de toetsing ook een evaluatiegesprek vermeld. Wanneer de verantwoordelijke docent tevens mentor is dan vallen beide gesprekken samen. Aan het eind van de Bachelorfase wordt een uitgebreid evaluatiegesprek gevoerd in combinatie met assessment en studieadvies.

De studielast is zo goed mogelijk over de studiejaar en semesters verdeeld als naar de ruimte die er is gekomen door de vrijstellingen bij de TUA. Een studie-eenheid van 1 *ECTS* (european community course credit transfer system, kortweg EC) komt overeen met een studielast van 28 uren. Als richtlijn wordt bij een werkcollege gerekend met een gelijke studielast aan voorbereiding en bij een hoor-college wordt meestal een factor 1,5 gerekend voor de benodigde zelfstudie.

Bij de onderdelen zijn leerlijnen aangegeven.

Zelfstudie: de student bestudeert een boek en legt daarover tentamen af. Waardering in EC afhankelijk van omvang en zwaarte studiemateriaal en studiefase.

Begeleiding: instructie of toelichting bij een zelfstudie (alleen netto EC)

Werkcollege: interactief; voorstudie noodzakelijk, eenheden van 2 of 2,5 uren (dus inclusief de daarvoor nodige zelfstudie 0,15 EC). Beoordeling op basis van deelname en tentamen.

Hoorcollege: is per uur inclusief nodige zelfstudie 0,1 EC; beoordeling in een tentamen. College waarin de docent een gedeelte van de thematiek op zijn vakgebied behandelt. Indien mogelijk wordt de stof via interactie tussen docent en studenten door middel van vragen, antwoorden en discussie behandeld.

Instructiecolleges: College waarin integraal thuisgemaakte opdrachten worden besproken en nieuwe opdrachten worden toegelicht. Beoordeling op basis van deelname en tentamen of opdracht over opgegeven onderwerpen.

Cursus/training: actieve participatie in evenement van meerdere (al dan niet aaneensluitende) dagdelen. Beoordeling op participatie. Studielast per dagdeel. Afhankelijk van het cursusmateriaal 5-7 dagdelen zijn 1 EC.

Tentamen: kan omvatten beoordeling essay, verslag, schriftelijke toets, mondeling tentamen. Voor onderdelen die meer dan één semester beslaan wordt per semester geëvalueerd.

Aanwezigheidsplicht

Bij zowel testimonium-vakken als tentamenvakken geldt een aanwezigheidsplicht van 75% om de vereiste EC te kunnen halen. Zie het Opleidings- en Examenreglement (OER) van de TUA. Indien deze presentienorm niet wordt gehaald kan de docent besluiten tot een aanvullende opdracht, een (doorlopend) vak langer te laten volgen of het vak opnieuw te doen.

Literatuur die **verplicht** moet worden aangeschaft is gemarkeerd met *.

3.1 Verkondiging

<i>Docent</i>	Dr. C.T. De Groot (verantw.), dr. A. van der Dussen, prof. dr. J. Dekker,	<i>Omvang</i>	18,4 EC over vijf jaar
<i>Toetsvorm</i>	Beoordeling preekvoorstellen (cijfer) en te maken opdrachten	<i>Periode</i>	A- t/m E-jaar / blok 1-4
<i>Tentamenduur</i>		<i>Colleges</i>	3.1.1 Preekbesprekingen 3.1.2 Homiletiekcolleges (de Groot) 3.1.3 Preekpresentatie (de Groot)
<i>Tentamendata</i>	N.a.t.k. preekbeurten	<i>Instapeis</i>	1e jaars theologie volgen

Subvakken 3.1.1 Gezamenlijke preekbesprekingen, gedurende 5 jaar, 8 per seizoen
3.1.2 Homiletiek collegecycle 4 jaar, 8 per seizoen (C.T. de Groot)
3.1.3 Cursus preekpresentatie (eens per drie jaar)

Leerdoelen *Einddoel*
De student maakt zich een homiletische attitude eigen op grond waarvan hij in staat is een preek te maken waarin de Schriften worden geopend en kan deze preek op een communicatief vaardige wijze presenteren. Uit de preek moet duidelijk worden dat zowel de hoorder als de specifieke boodschap van het Schriftgedeelte in het preekproces constitutief zijn geweest.

1. *Leerdoelen aangaande het fenomeen prediking:*

De student:

- kan verwoorden waar een gereformeerde visie op prediking voor staat en weet een eigen standpunt te formuleren;
- doet kennis op over en leert van enkele predikers uit de geschiedenis van de kerk;
- neemt kennis van de discussies over exemplarische versus heilshistorische en onderwerpelijke versus voorwerpelijke prediking en weet hierover een eigen standpunt te bepalen;
- neemt kennis van de verschillende manieren waarop een prediker zelf in de preek aanwezig kan zijn (tegenover; boven, erbuiten, in het midden van de gemeente) en kiest een eigen positiebepaling.

2. *Leerdoelen aangaande de inhoud van de preek:*

De student:

- kan op een verantwoorde wijze de exegese in het preek-voorbereidingsproces toepassen;
- kan de *scopus* van een tekst vaststellen;
- kan op een verantwoorde wijze, zowel vanuit het Oude- als Nieuwe Testament Christus verkondigen;
- weet in zijn preken rekening te houden met het eigene van de verschillende tekstgenres zoals die in de Schrift voorkomen;
- is in staat bij een tekst zowel relevante gegevens uit de geloofsleer als de belijdenis in de preek een plaats te geven;
- is in staat de betekenis van vertrouwde Bijbelse begrippen met het oog op heden weten te doordenken en eigentijds weten te verwoorden.

3. *Leerdoelen hermeneutische competenties:*

De student:

- is zich bewust van de eigen vooroordelen waarmee hij de tekst benadert en is in staat deze te articuleren;
- is in staat de historisch en/of culturele afstand tussen de tekst, de hoorder en prediker in kaart te brengen en te doordenken in haar betekenis voor de preek.

4. *Leerdoelen aangaande homiletische competenties:*

De student:

- weet op een verantwoorde wijze zijn preekteksten te kiezen;
- weet verschillende vormen te hanteren door middel waarvan hij bij de eerste lezing van de Schrift zijn eigen vragen, weerstanden, blinde vlekken, emoties etc. op het spoor kan komen;
- kan zich inleven in de verschillende hoorders en weet de vragen en weerstanden die

- daarbij naar voren komen een plaats te geven in de preek;
- is in staat over een tekst te mediteren;
- is in staat voor elke preek zowel een boodschap als een thema te formuleren;
- kan voor elke preek een doelstelling formuleren die bestaat uit een cognitief, een affectief en een attitudinaal doel en kan op basis van de tekst een prioritering aanbrengen;
- is in staat in ieder geval de volgende homiletische structuren toe te passen: de synthetisch analytische structuur, moves and structures; de homiletische lijn van passie voor preken, een meer narratieve structuur;
- is in staat te verwoorden waaraan een goede intro, een goed slot van de preek en de overgangen in een preek aan moeten voldoen en kan deze principes zelf toepassen;
- kan op een verantwoorde manier voorbeelden kiezen en die plaats geven in de preek;
- neemt kennis van de performatieve kracht van taal en weet deze te benutten;
- weet zijn stem en lichaam zo te gebruiken dat het de communicatie van de boodschap van de preek bevordert;
- verwerft inzicht in de mogelijkheden van het gebruiken van audio-visuele hulpmiddelen in een eredienst en weet deze theologisch te doordenken;
- is in staat een verantwoorde liturgie samen te stellen;
- is gedurende het hele preekproces in staat rekening te houden met zoekers en nieuwkomers in het geloof;
- is in staat op een eigen gehouden preek als op zichzelf als prediker te reflecteren en is instaat positief met kritiek om te gaan;
- is in staat een preek te analyseren en te becommentariëren vanuit antropologisch, theologisch en retorisch perspectief;
- is in staat gebeden te formuleren waarin 'de opening van het Woord', voorbeden voor kerk en wereld en elementen uit de preek een plaats krijgen.

5. Leerdoelen aangaande bijzondere diensten:

De student:

- doet vaardigheden op die nodig zijn om voor speciale diensten een preek te kunnen maken zoals preken voor bid- en dankdag en missionair gerichte preken;
- weet hoe een preek voor een huwelijk of een toespraak voor een begrafenis voor te bereiden en wat daar inhoudelijk gezien bij van belang is;
- neemt kennis van de geschiedenis van de catechismuspreek, vormt een eigen mening aangaande het nut van catechismusprediking in ons huidig tijdsgewricht en is in staat de verschillende homiletische mogelijkheden voor de catechismusprediking te benutten.

Eindtermen TUA

Bachelor: 1, 3, 6, 13, 14, 22 t/m 24

Master: 1, 3 t/m 6, 11 t/m 15, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Werkvormen per semester

A- t/m E-jaar: het bijwonen van 8 homiletiekcolleges en 8 preekbesprekingen per seizoen.

A-jaar: het analyseren van een aantal preken en bijbehorende orde van dienst.

B-jaar: het schrijven van een preekschets bij een tekst uit respectievelijk het Nieuwe en Oude Testament, inclusief vermelding van doelstelling en gebruikte literatuur.

C-jaar: het maken en inleveren van een schriftelijke preek, inclusief vermelding van doelstelling, een liturgie en gebruikte literatuur (de geformuleerde doelstelling wordt vooraf met de docent besproken).

C-jaar t/m E-jaar: het leveren van exegetisch-homiletische kritiek (1 kritiekbeurt per jaar).

C-jaar t/m E-jaar: het vier maal houden van een preek over een opgegeven tekst (OT, NT en HC), inclusief vermelding van doelstelling, liturgie en gebruikte literatuur (de geformuleerde doelstelling wordt vooraf met de docenten besproken).

E-jaar: houden van een preek over een zelf gekozen tekst naar aanleiding van een opgegeven bijzondere situatie.

Eind bachelor of Masterfase: het volgen van een cursus preekpresentatie.

Nota bene: studenten die wel het NGP-masterdeel willen volgen maar niet predikant willen worden, verlenen bij te vervullen preekbeurten voorrang aan de studenten die de opleiding doen met het oog op het predikantschap. Dit wil zeggen dat zij mogelijk in de

masterfase een kleiner aantal preekbeurten zullen houden.

<i>Studielast</i>	Collegemiddagen met 8 preekbesprekingen per seizoen (colleges van 2,5 uur met per keer 1 uur voorbereiding)	1,0 EC x 5 jr
	Homiletiekcolleges, 8 per jaar (vierjarige cyclus) (i.c. 8 x 2,5 uur colleges plus 8 x 2 uur voorbereiding)	1,25 EC x 4 jr
	Ba-1 preekanalyse	0,4 EC
	Ba-2 preekschetsen NT en OT (2x)	0,4 EC x2
	Ba-3 schriftelijke preek (28 uur) 1x	1,0 EC
	Ba-3b t/m Ma-2 preekbeurten NT, OT, HC (5x, 28 uur)	1,0 EC x5
	Ba-3 t/m Ma-2 kritiekbeurt homiletiek en exegetische (5,5u)	0,2 EC x3
	Cursus preekpresentatie (3 middagen)	0,6 EC

Voorbereidende literatuur homiletiek bij preekcolleges Ba+Ma

- Capita selecta uit:
- Allen, Ronald J. (ed), *Patterns of Preaching. A sermon sampler* (St Louis: Chalice Press, 1998) *.
 - Beute, Marinus, *Wie ben ik als ik preek? Bronnen en herbronning van het homiletisch zelfbeeld* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2016).
 - Buttrick, David, *Homiletic. Moves and structures* (Philadelphia: Fortress Press, 1988).
 - Douma, Jos, *Veni Creator Spiritus. De meditatie en het preekproces* (Kampen: Kok, 2008).
 - Harinck, George e.a., *Niets is overbodig, niets is toevallig. Leven en werk van Cornelis Veenhof* (Barneveld: De Vuurbaak, 2008).
 - Härtner, A. en Eschmann, H., *Predigen lernen. Ein Lehrbuch für die Praxis* (Göttingen: Edition Ruprecht, cop. 2008) *.
 - Hoek J. red., *De preek werkt. Bezinning op christelijke verkondiging* (Heerenveen: Royal Jongbloed, 2015).
 - Klippert, Wolfgang, *Van tekst tot preek. Handboek voor de prediking* (Heerenveen: Groen, 1997).
 - Leede, Bert de en Stark, Ciska, *Ontvouwen. Protestantse prediking in de praktijk* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017).
 - Long, Thomas G., *The Witness of Preaching* (Louisville K.Y.: Westminster JohnKnox, 2005) *.
 - Meulen, Henk van der, e.a., *Als een leerling leren preken. Preekvoorbereiding stapsgewijs* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008) *.
 - Oskamp, Paul en Geel, Rudolf, *Concreet en beeldend preken* (Bussum: Coutinho, 1999).
 - Ruijter, Kees de, *Horen naar de stem van God* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2013) *.
 - Schaeffer, drs J.C., *Aanstaande zondag preken* (Apeldoorn: Studiecentrum NGP 2001).
 - Schuman, N.A. en Barnard, M. e.a., *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden en praktijk* (Zoetermeer: Meinema, 2001).
 - Stark, Ciska, *Proeven van een preek. Een praktisch-theologisch onderzoek naar de preek als Woord van God* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2005).
 - Trimp, C., *De preek* (Kampen: Van den Berg, 1986).
 - Verboom, W., *De theologie van de Heidelbergse Catechismus. Twaalf thema's: de context en de latere uitwerking* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1996).

Aanbevolen literatuur homiletiek bachelor- en masterfase

- Bank, J.H. van de, *Kennen en vertrouwen. Handreiking bij de prediking van de Heidelbergse Catechismus* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1993).
- Boon, R., *De Joodse wortels van de christelijke eredienst* (Amsterdam: Prof. dr. G. van der Leeuw-Stichting, 1970).
- Boonstra, Pieter, *Omgang met de Bijbeltekst in de preek. Een empirisch homiletisch onderzoek* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2016).
- Bos, Rein, *Wij hebben gehoord dat God met u is. Preken vanuit het Oude Testament* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2004).
- Dekker, W. e.a., *Om de verstaanbaarheid. Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2002).
- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders* (Kampen: Kok, 1995).
- Dusseldorp, Kees van, *Preken tussen de verhalen. Een homiletische doordenking van narrativiteit* (Utrecht: Kok, 2012).
- Goldsworthy, Graeme, *Preaching the whole Bible as Christian scripture. The*

application of biblical theology to expository preaching (Leicester: Intervarsity Press, 2003).

- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2011).
- Keller, Tim, *Preken. Geloof overbrengen in een sceptische tijd* (Franeker: Wever van Wijnen, 2016).
- Kremer, *Priesterlijke prediking* (Amsterdam: Bolland, 1976).
- Lischer, Richard, ed., *The Company of Preachers. Wisdom of preaching, Augustine to the present* (Grand Rapids/Cambridge U.K.: Eerdmans, 2002).
- Rongen, G. van, *Met alle heiligen. Vieren in verbondenheid met allen die ons voorgingen, 1, 2 en 3* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1990).
- Spoel, Ron van der, *Preken is prachtig* (Amersfoort: Benedicere, 2007).
- Veenhof, C., *Prediking en uitverkiezing. Kort overzicht van de strijd, gevoerd in de Christelijke Afscheidene Gereformeerde Kerk tussen 1850 en 1870, over de plaats van de leer der uitverkiezing in de prediking* (Kampen: Kok, 1959).
- Voet, Nico van der, *Het woord krijgen. Over spreekvaardigheid in de christelijke gemeente* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2009).

3.2 NGP Themaweekend

<i>Docent</i>	Dr. A. van der Dussen, prof. dr. J. Dekker, drs. P. Strating (verantw), dr. C.T. de Groot	<i>Omvang</i>	0,3 EC
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Periode</i>	Eind september / A- t/m E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Studieweekend
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- heeft zicht op de diverse aspecten van de beroepsidentiteit van de predikant;
 - heeft zichzelf beter leren kennen als het gaat om zijn of haar roeping;
 - beseft het belang van de persoonlijke omgang met God voor het ambtswerk in de gemeente;
 - is op de hoogte van diverse vormen van christelijke spiritualiteit;
 - weet persoonlijk gestalte te geven aan een hedendaagse vorm van reformatische spiritualiteit;
 - heeft zich aanzetten eigen gemaakt tot het inbedden van de theologische kennis in de persoonlijke geloofspraktijk en in het ambtelijk werk;
 - is op de hoogte van actuele, alsmede voor de NGK relevante theologische ontwikkelingen en publicaties.

Eindtermen TUA Bachelor: 5 t/m 8, 10 t/m 12, 18, 19, 23, 24
Master: 5 t/m 8, 10, 11, 28, 29, 34, 37, 38

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Werkvormen a. deelname aan een jaarlijks weekend aan het begin van het seizoen
b. eventuele verwerkings- en/of voorbereidingsopdrachten bij het weekend

Studielast Weekend: 0,3 EC

Toetseisen ◦ Testimonium.

3.3 Themacolleges Bijbelvakken

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker	<i>Omvang</i>	0,7 EC per jaar gedurende 5 jr=3,5
<i>Toetsvorm</i>	Vorbereidings- c.q. verwerkingsopdracht; beoordeling naar niveau (onvoldoende / voldoende / goed)	<i>Periode</i>	A t/m E-jaar gezamenlijk / blok 1
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 themacolleges à 2 uur
<i>Tentamendata</i>	Blok 1 (vorbereidingsopdracht)	<i>Instapeis</i>	Basiskennis Hebreeuws en Grieks

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt en actualiseert zijn kennis van de grondtalen van de Bijbel; - heeft inzicht in het proces van de exegese als onderdeel van preekvoorbereiding; - heeft vaardigheden in het exegetiseren met het oog op de verkondiging; - is in staat exegetische literatuur te bestuderen, te evalueren en te verwerken. Deze cursus strekt zich uit over de hele leerperiode van vijf jaar. Afwisselend zal het accent liggen op het oefenen van exegetische vaardigheden en het bespreken van een publicatie op het gebied van de Schriftuitleg.	
<i>Eindtermen TUA</i>	Bachelor: 1 t/m 3, 6, 15, 16 Master: 1 t/m 3, 6, 17 t/m 19, 21	
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren	
<i>Studielast</i>	Themacolleges, twee per jaar:	0,15 EC (2x2 uur)
	Verwerkings- en/of voorbereidingsopdracht:	0,55 EC (15 uur)
	<i>Totaal</i>	0,7 EC per jaar (= 3,5 EC in 5 jaar)
<i>Toetseisen</i>	◦ Verwerkings- en/of voorbereidingsopdracht.	

3.4. Kennis van de Heilige Schrift

Het vak 3.4 Kennis van de Heilige Schrift is verdeeld over Bijbelkennis I en Bijbelkennis II. Alleen bij voldoende studenten wordt dit vak gegeven, op maandagmiddag.

3.4.1 Bijbelkennis I (OT)

<i>Docent</i>	Ds. F.H. Blokhuis	<i>Omvang</i>	3,0 EC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, verslag-legging groepswork en evaluatiegesprek	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 1 en 2
<i>Tentamenduur</i>	90 minuten	<i>Colleges</i>	4x 2,5 uur + voorbereiding
<i>Tentamendata</i>	Januari/maart 2018	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van de hoofdinhoud van de afzonderlijke boeken van het OT en inzicht in hun onderlinge samenhang; - heeft een grondige parate kennis van de belangrijkste Bijbelwoorden uit het OT; - is enigszins vertrouwd met het cursorisch lezen van de Schrift; - heeft een gezonde studiezijn ontwikkeld met betrekking tot de Schrift.
<i>Eindtermen TUA</i>	Bachelor: 6, 11
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	4 werkcolleges + voorbereiding: 0,5 EC Zelfstudie (lezing OT): 2,5 EC Dit vak bestaat voor het grootste deel uit zelfstudie, waarbij de opgegeven literatuur primair als hulpmiddel is bedoeld voor het systematisch lezen en zich eigen maken van de inhoud van het Oude Testament zelf.
<i>Toetseisen</i>	◦ Syllabus Inhoud Oude Testament (F.H. Blokhuis). [→ 10 uur] ◦ Cursorische lezing van het Oude Testament. [→ 60 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Aebi, Ernst, <i>Korte inleiding tot de bijbelboeken</i> , (Culemborg, 2002 ⁷). - Fokkelman, Jan, en Weren, Wim, <i>De Bijbel Literair. Opbouw en gedachtengang van de bijbelse geschriften en hun onderliggende relaties</i> (Zoetermeer, 2003). - Snoek, I., <i>Leerboek voor de bijbelse geschiedenis</i> (Den Haag, 1976 ¹⁴).

3.4.2 Bijbelkennis II (NT)

<i>Docent</i>	Ds. F.H. Blokhuis	<i>Omvang</i>	2,0 EC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, verslag-legging groepswork en evaluatiegesprek	<i>Periode</i>	A-jaar / blok 4
<i>Tentamenduur</i>	90 minuten	<i>Colleges</i>	3x2,5 uur + voorbereiding
<i>Tentamendata</i>	Mei/juni 2018	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- heeft kennis van de hoofdinhoud van de afzonderlijke boeken van het NT en inzicht in hun onderlinge samenhang;
 - heeft een grondige parate kennis van de belangrijkste ijbelwoorden uit het NT;
 - is vertrouwd met het cursorisch lezen van de Schrift;
 - heeft een gezonde studiezijn ontwikkeld met betrekking tot de Schrift.

Eindtermen TUA Bachelor: 6, 11

Leerlijnen Onderzoeken, geestelijke instelling

Studielast 3 werkcolleges + voorbereiding: 0,4 EC
Zelfstudie NT + syllabus: 1,6 EC

- Toetseisen*
- Syllabus Inhoud Nieuwe Testament (F.H. Blokhuis). [→ 5 uur]
 - Cursorische lezing van het Nieuwe Testament. [→ 40 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Aebi, Ernst, *Korte inleiding tot de bijbelboeken*, (Culemborg, 2002⁷).
 - Fokkelman, Jan, en Weren, Wim, *De Bijbel Literair. Opbouw en gedachtengang van de bijbelse geschriften en hun onderliggende relaties* (Zoetermee, 2003).
 - Snoek, I., *Leerboek voor de bijbelse geschiedenis* (Den Haag, 1976¹⁴).

3.5 Oriënterende stage

<i>Docent</i>	Dr. C.T. de Groot	<i>Omvang</i>	1,5 EC
<i>Toetsvorm</i>	Beoordeling verslag en evaluatiegesprek	<i>Periode</i>	A-jaar / blok D
<i>Tentamendata</i>	N.o.t.k.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- krijgt een goede indruk van de diverse taakvelden van het predikantschap en weet per taakveld te reflecteren op de eigen competenties;
 - kiest voorlopig positie m.b.t. de verschillende rolopvattingen van het predikantschap;
 - maakt kennis met en denkt na over de spanning tussen ambt en beroep en verkrijgt inzicht in hoe dit in de praktijk functioneert;
 - leert om kennis en inzichten die hij in de studie bezig is op te bouwen, te verbinden met de praktijk van het predikantschap;
 - heeft oog voor de verscheidenheid in de gemeente;
 - is in staat om de opgedane ervaring te verbinden met zijn eigen verwachtingspatronen.

Eindtermen TUA Bachelor: 7, 12, 23

Inhoud en werkvormen Voorbereidingsgeprek ter vaststelling van persoonlijke leerdoelen
Participeren in de voorbereiding van een kerkdienst (twee dagdelen)
Meelopen in het pastoraat (drie dagdelen)
Bijwonen van een kerkenraadsvergadering (een dagdeel)
Participeren in een missionaire of diaconale activiteit (twee dagdelen)
Het schrijven van een verslag

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, samenwerken, geestelijke instelling

Studielast Stage 8 dagdelen met bespreking: 1,2 EC
Literatuurstudie + verslag (4 uur): 0,3 EC

- Toetseisen*
- *Tussen gisteren en morgen, Over Kerk zijn vandaag* (Rapport geschreven door de Commissie Predikantsprofiel ten behoeve van de Landelijke Vergadering van de NGK van 2010) [verkrijgbaar bij de opleidingscoördinator].

- Koers, N.H. (ed), *Vier eeuwen domineesland* (Utrecht/Zoetermeer, 1997), 11-67. [→ cat. 2-3].
- Verslag.

3.6 Ba-cluster Hermeneutiek*

NGP-vak: 3.6.1
 Omvang: 5,2 EC totaal
 Periode: B- en C-jaar (Ba-2 en Ba-3) gezamenlijk

3.6.1 Werkcollege-cyclus hermeneutiek

Inhoud De in het kader van de tweejarige Bachelorcyclus gegeven colleges worden door alle NGP-studenten van twee jaargangen (2^e en 3^e jaars) bijgewoond. In het kader van deze cyclus wordt aandacht gegeven aan thema's en vragen die samenhangen met de inhoud en gestalte van de Schrift en aan de hiermee verbonden hermeneutische thema's en vragen.

De werkcollegecyclus bestaat uit twee onderdelen, die afwisselend aan bod komen:

- Het christelijk lezen van het Oude Testament (3.6.2)
- Een goede verstaander... over auteurs, teksten en lezers (3.6.3)

Eindtermen Zie hierna de vakken 3.6.2 en 3.6.3.

Studielast Werkcolleges B-jaar 0,9 EC
 Werkcolleges C-jaar 0,9 EC

3.6.2 Het christelijk lezen van het Oude Testament*

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker	<i>Omvang</i>	2,7 EC incl. werkcolleges 3.6.1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	B- of C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	5 werkcolleges van 2,5 uur
<i>Tentamendata</i>	Juni 2018, n.a.t.k.	<i>Instapeis</i>	Eerste jaar theologie afgerond

* Keuzevak TUA

Leerdoelen De student:

- heeft kennis van verschillende visies op de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament, zoals die in de loop der eeuwen zijn ontstaan;
- heeft inzicht in de basale methodische vragen en thema's die samenhangen met een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament;
- is in staat om het Oude Testament christelijk te lezen, zonder de eigen historische en literaire context van oudtestamentische Schriftwoorden uit het oog te verliezen;
- heeft kennis van en inzicht in de aard en functie van het Schriftberoep in het Nieuwe Testament.

Eindtermen TUA Bachelor: 3 t/m 6, 15 t/m 17

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Werkcolleges BA-cyclus 3.6.1 0,9 EC*
 Literatuurstudie: 1,8 EC (50,4 uur)
 *) Collegestof (incl. voorbereidingsmateriaal) is onderdeel van het tentamen

Toetseisen

- Collegestof (incl. voorbereidingsmateriaal) is onderdeel van het tentamen.
- Dekker, Jaap, 'De leesbril van Henk de Jong. Overwegingen bij het zandlopermodel', in: Jan Bouma et al. (eds.), *Verrassend vertrouwd. Een halve eeuw verkondiging en theologie van Henk de Jong* (Franeker: Van Wijnen, 2009), 102-116. [15 p. cat. 3 → 2 uur]
- Enns, Peter, 'The Old Testament and Its Interpretation in the New Testament', in: idem, *Inspiration and Incarnation. Evangelicals and the Problem of the Old Testament* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2006), 113-165. [53 p. cat. 3 → 8 uur]
- Jong, H. de, *Van Oud naar Nieuw. De ontwikkelingsgang van het Oude naar het*

Nieuwe Testament (Kampen: Kok, 2002), 12-205 en 321-349. [223 p. cat. 3 → 32 uur]

- Peels, H.G.L., 'Hoe leest Gij? Een *lectio christiana* van het Oude Testament', *Theologia Reformata* 52/3 (2009), 236-259. [24 p. cat. 3 → 3 uur]
- Westermann, C., 'Het Oude Testament en Jezus Christus', in: idem, *Hoofdlijnen van een theologie van het Oude Testament* (Kampen: Kok, 1981), 218-232. [15 p. cat. 3 → 2 uur] Dit boek is een vertaling van C. Westermann, *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1985²).

NB: Mogelijk zullen de artikelen van Enns en Westermann nog worden vervangen door capita selecta uit onderstaande aanbevolen literatuur. Deze opgave volgt later.

Aanbevolen literatuur

- Beale, G.K. (ed.), *The Right Doctrine from the Wrong Texts? Essays on the Use of the Old Testament in the New* (Grand Rapids, MI: Baker, 1994).
- Childs, Brevard S., *The Struggle to Understand Isaiah as Christian Scripture* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2004).
- Dekker, J., 'Jesaja doelde op Jezus...' *Een christelijke kijk op God in het boek Jesaja*, AS 64 (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2015).
- Dekker, J., 'Het gebruik van het OT in het NT', TSB-lezing 2005 (zie www.ngk.nl/ngp).
- Goldingay, John, *Reading Jesus's Bible. How the New Testament Helps Us Understand the Old Testament* (Grand Rapids: Eerdmans, 2017).
- Hays, Richard B., *Achteruit lezen. Jezus ontdekken in het Oude Testament* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2016).
- Houtman, Cees, *De Schrift wordt geschreven. Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament* (Zoetermeer: Meinema, 2006).
- Lillback, Peter A. (ed.), *Seeing Christ in All of Scripture. Hermeneutics at Westminster Theological Seminary* (Westminster: Westminster Seminary Press, 2016).

3.6.3 Een goede verstaander... over auteurs, teksten en lezers*

<i>Docent</i>	Dr. A. van der Dussen	<i>Omvang</i>	2,5 EC incl. werkcolleges 3.6.1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	5 hoorcolleges van 2,5 uur
<i>Tentamendata</i>	Staat gepland seizoen 2018-19	<i>Instapeis</i>	Tweede jaar theologie afgerond

* Keuzevak TUA

Leerdoelen

De student:

- heeft inzicht in de hermeneutische uitgangspunten van de reformatorische traditie;
- kan ervaringen met de kloof tussen boodschap en hoorders verbinden met de probleemstellingen van de moderne hermeneutiek;
- heeft enig inzicht in de theologische en wijsgerige ontwikkelingen van de laatste tweehonderd jaar op het gebied van de hermeneutiek;
- kan expliciteren welke hermeneutische vragen rijzen bij het lezen en interpreteren van een Bijbelgedeelte;
- is in staat de hermeneutische betekenis van modern-theologische ontwerpen te signaleren.

Eindtermen TUA

Bachelor: 3 t/m 6, 8, 10, 15

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast

Hoorcolleges BA-cyclus 3.6.1

0,9 EC*

Literatuurstudie:

1,6 EC (45 uur)

*) incl. het voorbereiden (eventueel in de vorm van een werkgroep) en in collegeverband presenteren van een thema uit de cursus

Toetseisen

- Zwiep, Arie, *Tussen tekst en lezer. Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek. Deel I: De vroege kerk – Schleiermacher* (Amsterdam: VU University Press, 2009); *Deel II: Van moderniteit naar postmoderniteit* (Amsterdam: VU University Press, 2013), capita selecta. [→ cat. 2]

- Aanbevolen literatuur*
- Dussen, Ad van der, 'Hermeneutiek van de nederigheid', in: *Soteria* juni 2009, 242-33.
 - Kaiser Jr. Walter C. & Silva, Moisés, *Introduction to Biblical Hermeneutics. The Search for Meaning* (Grand Rapids: Zondervan, 2007²).
 - Kooiman, W.J., 'Verbum vocale en focale visie. Brandpunten in Luthers bijbelbeschouwing', in: M.A. Beek e.a., *Spelregels. Een bundel essays over hermeneutische regels en hun toepassing in de theologie* (Amsterdam: Polak en Van Genneep, 1967), 93-120.
 - Thiselton, A.C., *New Horizons in Hermeneutics. The Theory and Practice of Transforming Biblical Reading* (Grand Rapids: Zondervan, 1992).
 - Thiselton, Anthony C., *Hermeneutics. An Introduction* (Grand Rapids: Zondervan, 2009).
 - Vanhoozer, Kevin J., *Is there a meaning in this text? The Bible, the reader and the morality of literary knowledge* (Grand Rapids: Zondervan, 1998).
 - Veenhof, Jan, 'Heilige Geest en hermeneutiek', in: Jan Veenhof, *Vrij Gereformeerd* (Kampen: Kok, 2005), 298-310.
 - Woudenberg, R. van, 'Auteursintentie en tekstinterpretatie', in: *Soteria* maart 2001, 41-46.

3.7 Nederlandse kerkgeschiedenis na 1800

<i>Docent</i>	Dr. D. Timmerman	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	C-jaar / doorgaans in blok 3 en 4 kan ook in B-jaar gevolgd worden
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	7 werkcolleges à 2 uur
<i>Tentamendata</i>	Staat gepland seizoen 2019-20	<i>Instapeis</i>	TUA-vak NKG (B-jaar 1 ^e deel)

Uitruil: De NGP-student volgt aan de TUA het vak Nederlands Kerkgeschiedenis (NKG) en ontvangt daarbij 2,5 EC vrijstelling voor het deel van de 19e en 20e eeuw (colleges en tentamenstof; de precieze afbakening wordt vastgesteld in overleg met beide docenten). Zie hfd. 2 studiegids.

- Leerdoelen* De student:
- beschikt over een grondige kennis van de ontstaansgeschiedenis van de NGK binnen de bredere stroom van kerken in de traditie van de Afscheiding van 1834;
 - geeft blijk van inzicht in de factoren die de huidige identiteit van de NGK bepalen;
 - is in staat om, in het licht van de huidige interkerkelijke contacten van de NGK, de overeenkomsten en verschillen met andere kerkgenootschappen te verwoorden.
- Eindtermen TUA* Bachelor: 4 t/m 6, 12, 15
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren
- Studielast* (Werk)colleges: 1,0 EC (7x2u + 7x2u voorbereiding)
Literatuurstudie: 1,5 EC
- Toetseisen*
- Deddens, D. & M. te Velde(eds.), *Vrijmaking – Wederkeer. Vijftig jaar Vrijmaking in beeld gebracht 1944–1994* (Barneveld, 1994), 9–64. [56 p. cat. 3 → 8 uur]
 - Selderhuis, H.J. (ed.), *Handboek Nederlandse Kerkgeschiedenis* (Kampen, 2014³), hfdst. 6 en hfdst. 7, 'Data en fata' [140 p. cat. 3 → 20 uur] en hfdst. 7.1-2 [117 p. leesstof → 9 uur]
 - Veenhof, J. 'Discussie over het zelfonderzoek – Sleutel tot verstaan van het schisma van 1944. Terreinverkenning ten dienste van verder onderzoek', in: idem, *Vrij gereformeerd* (Kampen, 2005), 182–203. [22 p. cat. 3 → 3 uur]
 - Collegedictaat geschiedenis NGK. [→ 2 uur]
- Aanbevolen literatuur*
- Brink, G. van de e.a, *Een kerk ging stuk* (Amsterdam, 1992).
 - Eijnatten, J. van & Lieburg, F. van, *Nederlandse Religiegeschiedenis* (Hilversum, 2006², 2), 241-380.
 - Endedijk, H.C., *De Gereformeerde kerken in Nederland 2. 1936–1975* (Kampen, 1992).
 - Kuiper, R., 'Vrijmaking of wederkeer', in: Kuiper, R. & Bouwman W. (eds.), *Vuur en vlam. Aspecten van het vrijgemaakt-gereformeerde leven 1944-1969* (Amsterdam, [1994]), 11–43.
 - Kuiper, R., 'Slotbeschouwing', in: Kuiper, R. & Bouwman, W. (eds.), *Vuur en vlam 3.*

Kinderen van de Vrijmaking (Amsterdam, 2004), 361–380.

- Meijering, E., *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw* (Amsterdam, 2007), 123–222.
- Siebe, P.H. 'Tussen wereldkerk en ware kerk. Kerk, kerkverband en de *Open brief van 1966*', in: Kuiper & W. Bouwman (eds.), *Vuur en vlam. Aspecten van het vrijgemaakt-gereformeerde leven 1944-1969* (Amsterdam, [1994]), 203–253 .

3.8 MA-cluster identiteit NGK*

NGP-vak 3.8.1

In de masterfase volgen de NGP-studenten gezamenlijk een cyclus van vier identiteitsvakken. De college-omvang bedraagt steeds 0,9 EC per vak. Instapeis: Bachelor afgerond of voldoende voorkennis.

* Keuzevak TUA in de masterfase

<i>Leerdoelen</i>	Zie gerelateerde onderdelen 3.8.2 t/m 3.8.5.
<i>Eindtermen</i>	Zie gerelateerde onderdelen 3.8.2 t/m 3.8.5.
<i>Werkvormen</i>	Het bijwonen van en participeren in zes werkcolleges van de Ma-cluster Identiteit NGK, inclusief voorbereidings- of verwerkingsopdrachten.
<i>Bijzonderheden</i>	In deze doorlopende collegecyclus wordt aandacht gegeven aan thema's en vragen die samenhangen met de leer en het functioneren van de kerk. De accenten die hierbij worden gelegd zijn gerelateerd aan de identiteit en context van de Nederlands Gereformeerde Kerken. Het werkcollege loopt inhoudelijk parallel aan de vier onderdelen van deze cluster: 3.8.2 Evangelisch Neocalvinisme (Geloofsleer en identiteit 1) 3.8.3 Kritisch en gelovig Bijbellezen: Bijbelonderzoek en identiteit 3.8.4 Kerkelijk samenleven in de NGK 3.8.5 Dienstbare Dogmatiek (Geloofsleer en identiteit 2) Het is ook mogelijk dat de beschikbare colleges en tijd per semester thematisch worden ingedeeld. Door te werken met series van bijvoorbeeld drie colleges, vindt er per semester meer afwisseling plaats en kan worden ingespeeld op de deelname van studenten uit verschillende jaargangen.

3.8.2 Evangelisch Neocalvinisme (geloofsleer en identiteit 1)*

<i>Docent</i>	Dr. A. van der Dussen	<i>Omvang</i>	2,5 EC incl. colleges 3.8.1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	D- en E-jaar (masterstudenten gezamenlijk)
<i>Tentamenduur</i>	90 minuten	<i>Colleges</i>	5 hoorcolleges van 2,5 uur
<i>Tentamendata</i>	N.a.t.k. in tentamenperiode C	<i>Instapeis</i>	Bachelor afgerond

* Keuzevak TUA

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - is in grote lijnen bekend met de theologische traditie waarin de NGK staan; kan discussies binnen de NGK over actuele problemen plaatsen tegen hun theologische achtergrond; - kan uitleggen hoe de inspiratieleer functioneert in de NGK; - heeft inzichten verworven die helpen omgaan met theologische verschillen van mening binnen de gemeente, bijvoorbeeld in het spanningsveld gereformeerd-evangelisch; - is in staat positie te kiezen inzake de omgang van de NGK met de gereformeerde belijdenisgeschriften en met de theologie.
<i>Eindtermen TUA</i>	Master: 4 t/m 6, 8, 11, 14, 15, 18, 23
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren
<i>Werkvormen</i>	- Het bijwonen van en participeren in de in het kader van de Mastercyclus gegeven wekelijkse hoorcolleges gedurende één blok (5 colleges van 2,5 uur, 3.8.1).

- Het voorbereiden (eventueel in de vorm van een werkgroep) en in collegeverband presenteren van een thema uit de cursus.
- Literatuurstudie.

Studielast Colleges Ma-cluster identiteit NGK (3.8.1): 0,9 EC (5x2,5u college + 5x2,5u voorb.)
Literatuurstudie en presentatie: 1,6 (45 uur)

- Toetseisen**
- Collegestof.
 - Dussen, A. van der, "Het leven is meer zondag dan maandag" – over de plaats van de cultuur in de theologie van Henk de Jong', in: Jan Bouma e.a. (eds.) *Verrassend vertrouwd. Een halve eeuw verkondiging en theologie van Henk de Jong* (Franeker: Van Wijnen, 2009), 246-260. [→ cat. 1]
 - Smit, H., 'Woord en belijdenis – over de relatie tussen de Heilige Schrift en de belijdenisgeschriften', in: J. Bouma, e.a. (eds.), *Begeleidend schrijven* (Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 1994), 112-120. Zie studiecentrum op de NGP-website. [→ cat. 1]
 - Veenhof, J., 'Geschiedenis van theologie en spiritualiteit in de gereformeerde kerken', in: M.E. Brinkman (ed.), *100 jaar theologie. Aspecten van een eeuw theologie in de Gereformeerde Kerken in Nederland (1892-1992)* (Kampen: Kok, 1992), 14-95. [→ cat. 3]
 - Capita selecta uit Bavinck, H., *Gereformeerde katholiciteit (1888-1918)* (Barneveld: Nederlands Dagblad, 2008). [→ cat. 2]
 - Capita selecta uit Brink, G. van den & Kooij, C. van der, *Christelijke Dogmatiek. Een inleiding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2012). [→ cat. 2]
 - Capita selecta uit Graafland, C., *Bijbels en daarom gereformeerd* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2001). [→ cat. 3]

- Aanbevolen literatuur**
- Asselt, W.J. van, 'Gereformeerde scholastiek: hoofdlijnen van een nieuwe benadering', in: *Theologia Reformata* 53/3 (2010), 198-211.
 - Bekkum, Koert van, 'Zekerheid en Schriftgezag in neo-calvinistische visies op de historiciteit van de bijbel', in: Koert van Bekkum & Rien Rouw (eds.), *Geloven in zekerheid? Gereformeerd geloven in een postmoderne tijd* (Barneveld: De Vuurbaak, 2000), 77-108.
 - Berkhof, H., 'Neocalvinistische theologie van Kuyper tot Kuitert', in: K.U Gäbler e.a. (eds.), *Geloof dat te denken geeft. Opstellen aangeboden aan Prof. dr. H.M. Kuitert* (Baarn: Ten Have, 1989), 30-48.
 - Bremmer, R.H., *Herman Bavinck als dogmaticus* (Kampen: Kok, 1961).
 - Douma, J., *Algemene genade. Uiteenzetting, vergelijking en beoordeling van de opvattingen van A. Kuyper, K. Schilder en Joh. Calvijn over 'algemene genade'* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1974²).
 - Linde, S. van der en Spijker, W. van 't e.a., 'De gereformeerde scholastiek', artikelen in *Theologia Reformata* 29 (1986) en 30 (1987).
 - Smouter, Willem, *Herstelwerk. De Geest van schepping tot voleinding* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2006).
 - Trimp, C. (ed.), *Woord op Schrift. Theologische reflecties over het gezag van de Bijbel* (Kampen: Kok, 2002), 21-70.
 - Veenhof, J., *Revelatie en inspiratie. De Openbarings- en Schriftbeschouwing van Herman Bavinck in vergelijking met die der ethische theologie* (Amsterdam: Buijten en Schipperheijn, 1968).

3.8.3 Kritisch en gelovig Bijbellezen: bijbelonderzoek en identiteit*

<i>Docent</i>	Prof. dr. J. Dekker	<i>Omvang</i>	2,5 EC incl. colleges 3.8.1
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie; schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	D- en E-jaar (masterstudenten gezamenlijk)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	5 hoorcolleges van 2,5 uur
<i>Tentamendata</i>	Staat gepland seizoen 2018-19	<i>Instapeis</i>	Bachelor afgerond

* Keuzevak TUA

- Leerdoelen** De student:
- is vertrouwd met het aan de Schrift inherente spanningsveld tussen geschiedenis

- en boodschap, resp. tussen eenheid en diversiteit;
- is in staat om de vragen die het moderne en postmoderne bijbelonderzoek kan oproepen theologisch te doordenken en deze te relateren aan een gereformeerde visie op het schriftgezag;
- weet hoe hij met vrucht gebruik kan maken van het kritisch bijbelonderzoek en is in staat om dit in de eigen theologische en confessionele context te verwerken;
- heeft zich op de achtergronden en doelstellingen van de zgn. theologische exegeese.

Eindtermen TUA Master: 4 t/m 6, 8, 11, 14, 15, 17 t/m 19, 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Colleges Ma-cluster identiteit NGK: 0,9 EC (zie 3.8.1)
 Voorbereiding presentatie: 0,2
 Literatuurstudie: 1,4

Toetseisen

- Collegestof (incl. materiaal presentaties) is onderdeel van het tentamen. Voor de presentaties zal o.a. gebruik worden gemaakt van het boek van Marc Zvi Brettler, Peter Enns & Daniel J. Harrington, S.J., *The Bible and the Believer. How to Read the Bible Critically & Religiously* (Oxford: Oxford University Press, 2012).
- Sparks, Kenton L., *God's Word in Human Words. An Evangelical Appropriation of Critical Biblical Scholarship* (Grand Rapids, MI: Baker, 2008):
 - Leesstof: Introduction & Chapters 1 t/m 2. [54 p. → 3 uur]
 - Leerstof: Chapters 3 t/m 7. [184 p. cat. 2 → 36 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bekkum, Koert van, Rob van Houwelingen & Eric Peels (eds.), *Nieuwe en oude dingen. Schatgraven in de Schrift*, AS 62 / TU-Bezinningsreeks 13 (Barneveld: Vuurbaak, 2013).
- Brink, G. van den, 'Theologische interpretatie als antwoord op de hedendaagse crisis in de bijbeluitleg – een verkenning', in: J. Hoek (ed.), *Sola Scriptura. De actualiteit van de gereformeerde visie op de Schrift* (Heerenveen: Groen, 2008), 131-160.
- Brueggemann, Walter, *The Book That Breathes New Life. Scriptural Authority and Biblical Theology* (Minneapolis, MN: Fortress Press, 2005).
- Dussen, Ad van der, 'De historisch-kritische methode', TSB-lezing 2000.
- Dussen, Ad van der, 'De Bijbel en het Woord van God', TSB-lezing 2003.
- Enns, Peter, *Inspiration and Incarnation. Evangelicals and the Problem of the Old Testament* (Grand Rapids, MI: Baker, 2005).
- Hoffmeier, James K. & Magary, Dennis R. (eds.), *Do Historical Matters Matter to Faith? A Critical Appraisal of Modern and Postmodern Approaches to Scripture* (Wheaton, IL: Crossway, 2012).
- Loonstra, Bert, *De geloofwaardigheid van de bijbel* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1994).
- Loonstra, Bert, *De bijbel recht doen. Bezinning op gereformeerde hermeneutiek* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1999).
- Trimp, C. (ed.), *Woord op schrift. Theologische reflecties over het gezag van de Bijbel* (Kampen: Kok, 2002).

3.8.4 Kerkelijk samenleven in de NGK*

Docent	Dr. D. Timmerman	Omvang	2,5 EC incl. colleges 3.8.1
Toetsvorm	Beoordeling werkstuk; schriftelijk tentamen 'kerkrecht'	Periode	D- en E-jaar (masterstudenten gezamenlijk)
Tentamenduur	2 uur	Colleges	5 werkcolleges van 2,5 uur
Tentamendata	N.a.t.k. tentamenperiode B	Instapeis	Bachelor afgerond

* Keuzevak TUA

Leerdoelen De student kent:

- de uitgangspunten van het gereformeerde kerkrecht;
- de ontstaansgeschiedenis en de inhoudelijke karakteristieken van het Akkoord voor

- Kerkelijk Samenleven van de NGK (AKS);
- de inhoud van het vigerende kerkrecht binnen de NGK, aan de hand van het AKS en relevante besluiten van de LV;
- de belangrijkste aspecten van de positie van de kerk binnen het algemeen Nederlands recht;
- de belangrijkste aspecten van de rechtspositie van de predikant.

De student kan:

- het belang van kerkrecht voor de kerkelijke praktijk verwoorden;
- het vigerende kerkrecht toepassen met het oog op het functioneren als lid van kerkenraad of meerdere vergadering;
- het vigerende kerkrecht toepassen met het oog op de rechtspositie van de predikant.

Eindtermen TUA Master: 4 t/m 8, 14, 18

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast Deelname 5 werkcolleges, incl. bijhouden portfolio 0,8 EC
(Per werkcollege: 2,5 uur aanwezigheid; 2 uur voorbereiding/verwerking).
Literatuurstudie 1,7 EC

Toetseisen Route 1, voor wie het TUA-vak Kerkrecht, of een equivalent hiervan, niet in zijn of haar studiepakket heeft:

- Portfolio: ingeleverd en door docent als voldoende beoordeeld.
- Schriftelijk tentamen na bestudering van onderstaande literatuur:
- Koffeman, L.J., *Het goed recht van de kerk. Een theologische inleiding op het kerkrecht* (Kampen: Kok, 2009), 293-324. [32 p. cat. 3 → 4,5 uur]
<http://www.kerkrecht.nl/content/koffeman-lj-2009>
- Moderamen Landelijke Vergadering, *Akkoord voor Kerkelijk Samenleven van de Nederlands Gereformeerde Kerken – editie 2015*, inclusief bijlagen. [Artikelen AKS: 18 p. cat. 3; bijlagen: leesstof; totaal → 4,5 uur]
<https://ngk.nl/commissies/ckb/akstekst/>
- Digitale reader 'Kerkrecht binnen de NGK', door docent verstrekt. [leesstof → 3,5 uur]
- Spijker, W. van 't en L.C. van Drimmelen, *Inleiding tot de studie van het kerkrecht* (Kampen: Kok, 1992), 13-158. [146 p. cat. 3 → 20 uur]
<http://www.kerkrecht.nl/node/4823>
- Mulder, P. e.a., *In goede orde. Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtsgang* (Houten: Den Hertog, 2007) = (Zonder plaats: Deputaatschap kerkrecht van de Generale Synode 2007 van de Gereformeerde Gemeenten, 2007), 15-119. [105 p. cat. 3 → 15 uur] <http://www.kerkrecht.nl/node/2755>

Route 2, voor wie het TUA-vak Kerkrecht, of een equivalent hiervan, wel in zijn of haar studiepakket heeft:

- Portfolio: ingeleverd en door docent als voldoende beoordeeld.
- Schriftelijk tentamen na bestudering van bovenstaande literatuur onder a), b), en c).
- Leesverslag van p. 9-289 van het hierboven onder a) genoemde boek.

Bij onduidelijkheid over de te volgen route, beslist de docent.

3.8.5 Dienstbare Dogmatiek (geloofsleer en identiteit 2)*

<i>Docent</i>	Dr. A. van der Dussen	<i>Omvang</i>	2,6 EC incl. colleges 3.8.1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Periode</i>	E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	5 hoorcolleges van 2,5 uur
<i>Tentamendata</i>	2019	<i>Instapeis</i>	Bachelor afgerond

* Keuzevak TUA

Leerdoelen

De student:

- onderkent de impact van de problematiek van de marginalisering van de geloofsleer en kan actuele situaties in het licht daarvan duiden;
- heeft inzicht in nieuwe benaderingen van de aard en functie van de geloofsleer;
- is in staat de relevantie aan te tonen van belangrijke onderwerpen uit de gereformeerde geloofsleer.

<i>Eindtermen TUA</i>	Master: 4 t/m 6, 8, 11, 14, 15, 18, 23
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges Ma identiteit NGK: 0,6 EC (5x2,5u + 5x1u voorbereiding) Presentatie in collegeverband: 0,5 (ca 14 uur) Literatuurstudie: 1,5 (ca 42 uur)
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Collegestof. ◦ Lindbeck, George A., <i>The Nature of Doctrine. Religion and Theology in a Postliberal Age</i> (Louisville: Westminster John Knox Press, 2009²⁵), capita selecta. [→ cat. 1] ◦ McGrath, Alister, <i>The Genesis of Doctrine: A Study in the Foundations of Doctrinal Criticism</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 1997), capita selecta. [→ cat. 2] ◦ Muis, J., 'De Schrift, het dogma en de dogmatiek', in: <i>Theologia Reformata</i> 45/4 (2002), 320-332. [→ cat. 2] ◦ Thiselton, Anthony C., <i>The Hermeneutics of Doctrine</i> (Grand Rapids: Eerdmans, 2007), capita Selecta. [→ cat. 2]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Borch, E. van der, 'Katholiek en daarom flexibel. De kerk in de Nederlandse Geloofsbelijdenis', in: <i>Theologia Reformata</i> 55/3 (2012), 278-293. - Long, D. Stephen, <i>Speaking of God. Theology, Language, and Truth</i> (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 2009). - Smith, James K.A., <i>Who's Afraid of Relativism? Community, Contingency and Creaturehood</i> (Grand Rapids: Baker Academic, 2014), Ch. 5: 'The (Inferential) Nature of Doctrine: Postliberalism as Christian Pragmatism'. - Vanhoozer, Kevin J., <i>The Drama of Doctrine. A Canonical-Linguistic Approach to Christian Theology</i> (Louisville: Westminster John Knox Press, 2005).

3.9.1 Praktisch-theologische verkenning van kerkelijke praktijk*

<i>Docent</i>	Drs. P.A. Strating	<i>Omvang</i>	2,0 EC verdeeld over blok C en D
<i>Toetsvorm</i>	Onderzoeksopdracht	<i>Periode</i>	B- en C-jaar
<i>Tentamenduur</i>	Seizoen 2017-18 of later	<i>Colleges</i>	5 werkcolleges van 2 uur
		<i>Instapeis</i>	Eerste jaar theologie afgerond

* Keuzevak TUA. Er zijn 2 mogelijkheden om het vak als keuzevak voor de TUA te volgen:

- 1) Het vak volgen (2,0 EC) plus een leesverslag schrijven over nader op te geven literatuur (0,5 EC)
- 2) Het vak volgen samen met één van de cursussen Pastoraal gesprek (0,8 EC)

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - draagt kennis van de geschiedenis en de belangrijkste actuele ontwikkelingen in de praktische theologie en ontwikkelt een eigen theologische visie op de handelingspraktijk van de kerk in de moderne samenleving; - heeft kennis van en visie op gemeente-zijn in een gesecculariseerde omgeving; - weet verschillende methoden te gebruiken om het functioneren van de plaatselijke gemeente analyseren; - is in staat om met gebruikmaking van een praktisch theologisch model veranderingsprocessen te implementeren in de gemeente.
-------------------	---

<i>Eindtermen TUA</i>	Bachelor: 7, 8, 10 t/m 12, 15, 19, 21 t/m 24
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Werkcolleges 5x2 uur 0,7 EC (5x2u + 5x2u voorbereiding) Onderzoeksopdracht 1,3 EC *leesopdracht TUA-student 0,5 EC, verslag *of: cursus pastoraal gesprek 0,8 EC
<i>Toetsing</i>	De student doet in een kleine groep een zelfstandig onderzoek naar een diaconaal project met gebruikmaking van participerende observatie en interviews. Het

onderzoeksverslag en de presentatie vormen samen de eindtoets.

Verplichte literatuur

◦ Osmer, R., *Practical Theology* (Grand Rapids, 2008).

Aanbevolen literatuur

- Ballard, P. en Pritchard, J., *Practical Theology in action. Christian thinking in the service of church and society* (London: SPCK, 1996).
- Heitink, G., *Praktische theologie. Geschiedenis - theorie - handelingsvelden*, (Kampen: Kok, 1993).
- Heitink, G., *Biografie van de dominee* (Baarn: Ten Have, 2001).

3.9.2-3 Pastoraal gesprek 1 en 2*

<i>Docent</i>	Drs. P.A. Strating	<i>Omvang</i>	2x 0,8 EC
<i>Toetsvorm</i>	Participatie in de cursus; kennis van literatuur; verslag	<i>Periode</i>	C- en D-jaar in blok 2 (om het jaar) maandagmiddag
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t., zie pastorale stage	<i>Colleges</i>	3.9.2: 5 werkcolleges van 3 uur 3.9.3: 5 werkcolleges van 2 uur
<i>Tentamendata</i>	N.v.t	<i>Instapeis</i>	Tweede jaar theologie afgerond

* keuzevak TUA: in combinatie met 3.9.1 PT1

Leerdoelen

De student:

- is in staat een goed gestructureerd pastoraal gesprek te voeren met hulp van modellen voor pastorale gespreksvoering;
- is in staat een relevante pastorale ontmoeting aan te gaan met mensen in een post-moderne wereld en is gevoelig voor hun levens- en geloofsvragen;
- kan het verschil uitleggen tussen een pastoraal gesprek en een theologische discussie;
- kan onderscheiden waar zijn professionele beperkingen als pastor liggen en wanneer hij voor hulp moet verwijzen;
- is in staat de methode van Motiverende Gespreksvoering te plaatsen in het kader van een pastorale ontmoeting.

Eindtermen TUA

Bachelor: 11, 18 t/m 22, 24
Master: 23

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast PG1 (3.9.2)

Pastorale gespreksvoering
5 werkcolleges van 3 uur: 0,5 EC
Vorbereiding en literatuurstudie 8 uur: 0,3 EC

Studielast PG2 (3.9.3)

Motiverende gespreksvoering
5 werkcolleges van 2 uur: 0,35 EC
Vorbereiding en literatuurstudie 12 uur: 0,45 EC

Verplichte literatuur

- Smit, Johan, *Tot de kern komen. De kunst van het pastorale gesprek* (Kampen 2006)*.
- Bakker, Bert, *Anderen tevoorschijn luisteren* (Ekklesia 2013)*.

3.9.4 Pastorale stage

<i>Docent</i>	Drs. P.A. Strating	<i>Omvang</i>	1,5 EC
<i>Toetsvorm</i>	Verslag	<i>Periode</i>	C-jaar, blok 3/4
<i>Tentamenduur</i>		<i>Colleges</i>	Acht dagdelen stage in een gemeente of instelling
<i>Tentamendata</i>	Rond Blok 3, na Pastoraal Gesprek 1 of 2	<i>Instapeis</i>	Tweede jaar theologie afgerond, tenminste één cursus pastoraal gesprek gevolgd

<i>Leerdoel</i>	De student maakt kennis met en bekwaamt zich in de pastorale praktijk en verbindt dat met de vakliteratuur.
<i>Eindtermen TUA</i>	Bachelor: 5, 6, 18, 19, 20, 21, 22 Master: 26, 27, 35
<i>Inhoud</i>	Dit vak bestaat uit het uitvoeren van een stage in een gemeente of instelling met bijbehorende reflectie. Een student die het voornemen heeft gemeentepredikant te worden dient de stage te volgen binnen de setting van een kerkelijke gemeente. Voor studenten die deze intentie niet hebben is er ook de mogelijkheid om deze stage binnen het categoriale pastoraat te doen. De student dient dan zelf de stageplek te regelen. Voorwaarden voor de stageplek zijn: a. Het moet mogelijk zijn om het volledige stageplan uit te voeren; b. De begeleiding moet plaatsvinden door een predikant.
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Stage 8 dagdelen met bespreking: 1,2 EC Literatuurstudie + verslag: 0,3 EC (8 uur)
<i>Literatuur</i>	Zie cursus pastoraal gesprek.

3.9.5 Catechetik en didactiek

<i>Docent</i>	Drs. M. de Jong, dhr. P. van Veen	<i>Omvang</i>	2,0 EC (1,25 catechetik + 0,75 didactiek)
<i>Toetsvorm</i>	Participatie in de cursus; uitvoering van opdrachten; schriftelijk tentamen didactiek	<i>Periode</i>	C-jaar
<i>Tentamenduur didactiek</i>	2 uur	<i>Colleges</i>	5 blokken werkcolleges van 1,5 uur didactiek gevolgd door 1,5 uur catechetik
<i>Tentamendata</i>	N.a.t.k. tentamenperiode D	<i>Instapeis</i>	Tweede jaar bachelor afgerond

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft op basis van de verschillende theologische en didactische visies een eigen visie ontwikkeld op kerkelijk geloofsonderricht en andere kerkelijke vormingsactiviteiten; - is in staat naar actuele theologische en didactische inzichten kerkelijk geloofsonderricht te verzorgen en ander kerkelijk groepswork te begeleiden; - heeft kennis van actuele vormen van leren geloven en kan die vanuit theologisch perspectief beoordelen; - kan verschillende catechesemethoden en –lessen theologisch en didactisch analyseren; - kan belangrijke actuele leertheorieën beschrijven en deze verbinden aan leren geloven; - ontwikkelt didactische vaardigheden, zoals: het formuleren van leerdoelen, het maken van een lesprogramma, rekening houden met leerstijlen, leerbehoeften en groeps-grootte, het kiezen van activerende werkvormen.
-------------------	---

<i>Eindtermen TUA</i>	Bachelor: 5, 8 Master: 9, 22, 23, 25, 28
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Werkcolleges 5x1,5u Catechetik 0,25 EC excl. voorbereiding Literatuurstudie Catechetik 1,0 EC (28 uur) Werkcolleges 5x1,5u Didactiek 0,25 EC Vorbereiding en studie: 0,5 EC (14 uur)
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Biehl, Peter, <i>Symbolen geben zu lernen. Einführung in die Symboldidaktik anhand der Symbole Hand, Haus und Weg</i> (Neukirchen-Vluyn, 3. Auflage, 2002), 11-72 (Nederlandse samenvatting in de reader). ◦ Jonker, E.R., <i>Aan het woord komen. Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in</i>

gesprek raken met de bijbel. Bouwstenen en gebruiksmateriaal (Zoetermeer, 1992), 11-94.

- Roebben, Bert, *Godsdienstpedagogiek van de hoop. Grondlijnen voor religieuze vorming* (Leuven-Gent, 2007), capita selecta.
- NGP Reader *Catechetiek* (M. de Jong).
- NGP Syllabus *Didactiek* (P. van Veen).

Aanbevolen literatuur

- Kock, de & W. Verboom e.a., *Altijd leerling. Basisboek catechese* (Zoetermeer, 2011).
- Wilhelm Gräb, *Sinn fürs Unendliche. Religion in der Mediengesellschaft* (Gütersloh, 2002).
- Alma Lanser- van der Velde, *Geloven leren. Een theoretisch en empirisch onderzoek naar wederkerig geloofsleren* (Kampen, 2000).
- Richard R. Osmer & Friedrich Schweitzer, *Religious Education between Modernization and Globalization* (Grand Rapids, Michigan, Cambridge U.K.: Eerdmans, 2003).
- Standaert R. e.a., *Leren en onderwijzen. Inleiding tot de algemene didactiek* (Leuven: Acco, 2006).
- Bijkerk & Van der Heide, *Het gaat steeds beter! Activerende werkvormen voor de opleidingspraktijk* (Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2006).

Bijzonderheden

De cursus bestaat uit vijf blokken met achter elkaar een didactisch gedeelte (1,5u) en een catechetisch gedeelte (1,5u).
 Het didactische gedeelte behandelt allereerst basiskennis didactiek en het didactisch model. Daarna volgen een overzicht van leertheorieën van de afgelopen veertig jaar gekoppeld aan de leercirkel van Kolb; kennis van leerstijlen; formuleren van leerdoelen; variatie in lesopbouw en werkvormen; omgaan met groepen
 Het catechetisch gedeelte behandelt in ieder geval de (crisis van het) kerkelijk geloofsondericht, de rol van het subject, de plaats van ervaring, de plaats van de bijbel, de betekenis van verbeelding en symbolen. Op deze basis zal dan gekeken worden naar verschillende catechesemethoden.

3.9.6 Persoonlijk functioneren

<i>Docent</i>	Dhr. D. Mostert	<i>Omvang</i>	4,0 EC (4x 1,0 EC per jaar)
<i>Toetsvorm</i>	Deelname aan groepswerk; beoordeling persoonlijk ontwikkelingsplan*	<i>Periode</i>	A- t/m D-jaar gezamenlijk
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6 werkcolleges van 3 uur (p.j.)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

* Evaluatiemoment bij de overgang Ba-Ma en voor de aanvang van de eindstage

Leerdoelen

De student:

- kan formuleren wat het beroep van predikant voor hemzelf inhoudt en dit relateren aan het beroepsprofiel gereformeerd predikant;
- kan een profielbeschrijving van zichzelf geven, en daarin zijn sterke en zwakke punten benoemen;
- is in staat om feedback op zijn eigen persoonlijk functioneren te geven en te ontvangen; ontwikkelt zelfbeeld in relatie tot het beroep door reflectie en confrontatie;
- is in staat grenzen te hanteren in het contact met anderen;
- kent de begrippen confluentie, introjectie, projectie en retroreflectie en kan deze begrippen ook toepassen en hanteren in het contact met anderen;
- kent de begrippen overdracht en tegenoverdracht, kan deze begrippen herkennen op zichzelf en hanteren in het contact met anderen en kent zijn eigen patronen hierin;
- onderkent de noodzaak van de balans tussen nabijheid en afstand in het contact met anderen en weet deze ook te hanteren;
- is in staat om te gaan met eigen en andermans emoties;
- kan aangeven welke rol en inbreng hij heeft in verschillende groepen, en hoe hij die kan beïnvloeden;
- is in staat om om te gaan met eigen en andermans emoties;
- kan omgaan met situaties waarin angst en dreiging een rol spelen;
- (her)vindt zijn identiteit in Christus, door het zelfbeeld en de contactuele kwaliteiten te integreren met het beeld dat God met hem voor ogen heeft.

<i>Eindtermen</i>	Bachelor: 6, 8, 11, 18 t/m 22, 24 Master: 28, 29, 32, 33, 35, 37	
<i>Leerlijnen</i>	Samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden	
<i>Werkvormen</i>	Zes dagdelen groepswork per jaar Diepte-interviews predikanten (eerste jaar) Groepswork ondersteunende literatuurstudie Vaardigheidsoefeningen in de groep met bijbehorende feedback Ervaringgerichte oefeningen in de groep met bijbehorende reflectie Opstellen reflectieverslag na elk dagdeel groepswork Bijhouden persoonlijk ontwikkelplan Afsluitend verslag na de laatste les i.v.m. mentorgesprek (dat kan een uittreksel zijn van het logboek of een bijgesteld POP)	
<i>Studielast</i>	Zelfstudie	0,3 EC
	Reflectieverslagen en persoonlijk ontwikkelingsplan	0,5 EC
	Groepswork en voorbereiding groepswork	3,2 EC*
	(*per middag van 3 uur plus 0,5 uur voorbereiding gedurende vier seizoenen)	
<i>Verplichte literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostert, D. e.a., <i>Syllabus Pastorale vaardigheden*</i>. ◦ Roeck, B.P. de & Abeele, J. van, <i>Liever leren dan afleren</i> (Haarlem: Toorts, 1997). [160 p.] ◦ Roeck, B.P. de, <i>Gras onder mijn voeten</i> (Haarlem: Toorts, 2001). [70 p.] ◦ Cuvelier, F., <i>De stad van Axen. Gids bij menselijke relaties</i> (Kapellen België: Klement, 2000). [170 p.] ◦ Boswijk-Hummel, R., <i>Liefde in wonderland</i> (Haarlem: Toorts, 2001). [260 p.] óf: ◦ McIntyre, V.J., <i>Schapen in wolfskleren</i> (Driebergen: Navigator Boeken, 2003). [150 p.] 	
<i>Aanbevolen literatuur</i>	De studenten ontvangen een uitgebreide lijst met praktische psychologische en pastoraal-psychologische literatuur over uiteenlopende onderwerpen.	
<i>Bijzonderheden</i>	Leren aan en van elkaar is uitgangspunt van deze cursus. Dat gebeurt door ervaringsoefeningen, reflectie op eigen gedrag, zelfwaarneming en persoonlijke integratie. Programma over vier jaar (wijzigingen voorbehouden): Les 1-6: Vertrouwen, veiligheid, feedback, werken met een buddy, contact maken Les 7-12: Contact maken en de verwarring over grenzen Les 13-18: Groepen en overdracht, basis gespreksvaardigheden Les 19-24: Aanvaardend begrijpen, volgen en leiden, reflectie als voorbereiding op supervisie en eindstage	

De student brengt persoonlijke leerdoelen van dit vak in tijdens de mentorgesprekken (3.11). Hij stelt daartoe een document op (verslag, uittreksel van zijn logboek of POP), dat wordt ondertekend door de docent.

3.10 Assessment

Omvang: p.m.
Periode: voor de aanvang van de masterfase

De opleiding laat door een onafhankelijk bureau een individueel ontwikkelassessment afnemen. Het doel van het assessment is het verstrekken van inzicht aan de student in een aantal competenties die voor de uitoefening van het ambt van predikant noodzakelijk dan wel wenselijk worden geacht, alsmede in de mogelijkheden van het ontwikkelen daarvan.

Het ondergaan van een dergelijk assessment is verplicht (bij bezwaar kan men zich richten tot het bestuur). De kosten van het assessment zijn voor rekening van de NGP. Het bureau waarbij het assessment wordt afgenomen, wordt door de NGP aangewezen.

De mentor bespreekt de uitkomst van het assessment met de student. Aan het assessment mogen noch door de mentor noch door het kernteam op dat moment consequenties jegens de student worden verbonden. Wel kan de uitkomst van het assessment aanleiding voor de mentor/het kernteam zijn om de student te adviseren (en wellicht te stimuleren) zich ook in andere richtingen te oriënteren. Daarbij dienen ook de resultaten van het persoonlijke functioneren van de student, de resultaten van de

mentorgesprekken, de indruk die de student op de kerndocenten maakt en (indien van toepassing) de resultaten van reeds gevolgde stades te worden betrokken.

Het afnemen van een assessment duurt één dag.

Zie verder 'Notitie inzake assessment' bij de opleidingscoördinator.

3.11 Eindstage

<i>Docent</i>	Drs. P.A. Strating	<i>Omvang</i>	16 EC
<i>Toetsvorm</i>	Beoordeling stagebegeleider en stagedocent op grond van rapportage	<i>Periode</i>	Masterfase vanaf E-jaar
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	
<i>Tentamendata</i>	N.o.t.k. tussenevaluatie en eindevaluatie	<i>Instapeis</i>	Pastoraal gesprek, Pastorale stage, drie preekbeurten

- Leerdoelen*
- Het doordenken van pastorale, catechetische en liturgisch-homiletische activiteiten in een breder theologisch verband;
 - het operationaliseren van specifieke exegetische, dogmatische en ethische kennis en inzichten binnen de verschillende pastorale terreinen;
 - zelfstandig functioneren op het terrein van het pastoraat en pastorale gesprekken naderhand vanuit pastoraal-theologische gezichtspunten kritisch kunnen evalueren;
 - zelfstandig uitvoeren van catechisatielessen voor jongeren en/of ouderen binnen een kerkelijke context en achteraf deze lessen vanuit theologische en didactische gezichtspunten kritisch kunnen evalueren;
 - het voorbereiden en leiden van een kerkdienst en die na afloop vanuit liturgisch-homiletische gezichtspunten kritisch kunnen evalueren;
 - het samenwerken met allen die delen in verantwoordelijkheid en zorg met betrekking tot de gemeente;
 - oog hebben voor het eigen aandeel in de communicatie met anderen, voor eigen sterke en zwakke kanten en in staat zijn zichzelf en eigen handelen ter discussie te brengen;
 - zicht hebben op de verschillende verantwoordelijkheden die een predikant heeft en de rollen die daarbij horen (bijv. op catechisatie als leraar, pastor, ordebewaker);
 - het plannen en op een goede manier over de week verdelen van de verschillende taken en werkzaamheden die binnen een werkweek op de student af komen.

- Persoonlijke leerdoelen*
- Per student worden persoonlijke leerthema's geformuleerd die vooral gericht zijn op persoonlijke competenties binnen de vijf taakvelden van een predikant, te weten:
- Verkondiging,
 - Liturgie en spiritualiteit,
 - Onderwijs en toerusting,
 - Pastoraat,
 - Leiding en organisatie.

Eindtermen TUA Master: 5 t/m 7, 9, 10, 12 t/m 15, 20 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psycho-sociale attitude, praktische vaardigheden

- Werkvormen*
- Uitvoeren van een aantal stage-activiteiten in een NGK gemeente of (zorg)instelling, passend bij de persoonlijke leerdoelen, onder begeleiding van een plaatselijke predikant.
 - Verslaglegging en reflectie.
 - Tweewekelijks begeleiding door een supervisor, tien gesprekken.
 - De activiteiten worden ingekaderd in een vijftal gesprekken met stagedocent NGP en stagebegeleider (plaatselijke predikant).

Bijzonderheden

De eindstage wordt beschreven in een aparte NGP Stagehandleiding. De stagehandleiding wordt verstrekt door de opleidingscoördinator en kan ook digitaal worden aangereikt door de stagedocent. Naast de *stagebegeleider* krijgt de student begeleiding van een *supervisor* voor reflectie op persoonlijke leerdoelen en functioneren.

3.12 Mentoraat

<i>Docent</i>	Kerndocenten	<i>Omvang</i>	0,2 EC verdeeld over vijf jaar
<i>Toetsvorm</i>	Jaarlijks mentorgesprek; testimonium aan het eind van de studie	<i>Periode</i>	Gedurende gehele studie
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	

<i>Doelstelling</i>	<ul style="list-style-type: none">- Inzicht in het studieverloop, de persoonlijke en geestelijke ontwikkeling;- een gezonde visie op het ambt en het beroepsperspectief;- evaluatie of de opleiding aan haar doel beantwoordt;- bespreking van het concept-attesten voor LCKO en regionale vergadering.
<i>Inhoud</i>	De mentor is tevens het persoonlijk NGP-aanspreekpunt voor de student. Indien nodig vindt met instemming van de student uitwisseling plaats tussen de NGP-mentor en de mentor van de instelling waar de student zijn theologie-opleiding volgt.
<i>Leerlijnen</i>	Geestelijke instelling, psycho-sociale attitude
<i>Eindtermen</i>	De eindtermen zijn nauw verweven met en opgenomen in die van integratie-activiteiten (3.2) en het vak Persoonlijk Functioneren (3.9.6).
<i>Werkvormen</i>	Jaarlijks mentorgesprek over de gevolgde vakken en de persoonlijke ontwikkeling. De student levert vooraf een kort ontwikkelingsverslag in, waarvoor ook geput kan worden uit: <ul style="list-style-type: none">• het verslag van het vak Persoonlijk Functioneren; dit onderdeel dient te zijn <i>ondertekend</i> door de student en de docent• individuele voornemens genoteerd na preekbesprekingen (3.1)• ontvangen kritiek op eigen preekbeurten (Ba-5 en Master-fase)

3.13 Leerbijeenkomsten Preekconsent

Docent:	Dr. C.T. de Groot (prof. dr. J. Dekker, dr. A. van der Dussen)
Omvang:	p.m. (2 bijeenkomsten per jaar)
Periode:	Vanaf behalen preekbevoegdheid (E-jaar)

Deze verplichte begeleidingsvorm is extra-curriculair en is bestemd voor studenten met preekconsent. De begeleiding loopt door tot aan het predikantschap. De begeleidende docent neemt initiatief voor een twee à drie bijeenkomsten per seizoen, waarop door studenten gehouden preken worden besproken en geëvalueerd.

3.14 Getuigschriften (attest)

Met het oog op het preekconsent en op de kerkelijke examens worden door de opleiding getuigschriften afgegeven.

3.14.1 Getuigschrift Preekbevoegdheid

Onder de bevoegdheid om te preken wordt verstaan de bevoegdheid om onder verantwoordelijkheid van een kerkenraad voor te gaan in een kerkdienst en binnen de kerkdienst een opbouwend woord te spreken. Vanaf oktober 2015 verleent de NGP het getuigschrift preekbevoegdheid en niet meer de regio. Voor leerdoelen zie 3.1.1. Tijdens het toetsmoment zijn minstens twee kerndocenten aanwezig. Het verlenen van preekbevoegdheid wordt getoetst door de Landelijke Commissie Kerkelijk Examens (LCKO). De student komt alleen dan in aanmerking voor het getuigschrift wanneer aan de volgende eisen is voldaan:

- de student heeft de vierjarige collegencyclus homiletiek doorlopen (voor zij- en na-instromers wordt gehandeld conform het instroomprofiel);
- de student heeft tenminste twee maal een preekvoorstel voorgedragen dat voldoende is beoordeeld
- de student heeft de eerste 1,5 jaar van de master afgerond;
- de mentor heeft de student een gesprek gevoerd over diens confessionaliteit in verband met het 'ondertekeningsformulier voor proponenten';
- de kerkenraad van de kerkelijke gemeente verleent een positief attest.

Daarnaast moeten de kerndocenten ervan overtuigd zijn dat de student aan de geformuleerde eindtermen aangaande de inhoud van de preek en de hermeneutische en homiletische competenties voldoet (zie 3.1).

De preekbevoegdheid wordt in principe verleend voor de resterende studieperiode (inclusief het prioschap). De docenten evalueren jaarlijks de preekbevoegdheid. Wie preekbevoegdheid ontvangt is verplicht deel te nemen aan de zogenaamde leerbijeenkomsten die voor studenten met preekbevoegdheid door de NGP worden belegd (zie 3.13). Wie deelname weigert kan de preekbevoegdheid worden ontzegd.

Er is een 'Regeling voor het verlenen van preekbevoegdheid' met een format voor de becijfering. De preekbeurt wordt beoordeeld op de volgende aspecten: presentatie, preekdoelstellingen, boodschap en thema, stijlmiddelen, opbouw van de preek, exegese, hermeneutiek, liturgie.

3.14.2 Eindgetuigschrift: getuigschrift voor het toelatingsonderzoek

Het afsluitend getuigschrift is een verklaring dat de student de NGP heeft voltooid en dat hij kan worden toegelaten tot het examen bij een regiovergadering. Het getuigschrift bevat ook een positief oordeel over de deugdelijkheid van de gevolgde opleiding*, over de stage en informatie waarmee de regio haar oordeel kan vormen over de geschiktheid van de kandidaat voor het ambt van predikant op het moment van afstuderen. Dit getuigschrift wordt ondertekend door de kerndocenten en door het bestuur van de NGP.

Wijze van toetsing: de concept-inhoud van het getuigschrift wordt besproken met de student

*) De LV-Doorn heeft bepaald dat een met een masters (of doctoraal) examen afgeronde opleiding aan de TU-Kampen (Broederweg) of de TU-Apeldoorn een deugdelijke theologische opleiding is. Als de student een ander doctoraal diploma heeft of op andere wijze een vergelijkbare studie heeft voltooid is overleg met de NGP noodzakelijk en worden afspraken gemaakt over eventuele aanvullende studieonderdelen. De gemaakte afspraken worden in het attest vermeld.

Prio-schap

Voor studenten die na 1 juli 2011 zijn ingeschreven voor de studie theologie en die gemeente-predikant willen worden, is het prio-schap verplicht. 'Prio' staat voor predikant in opleiding. De prio werkt als aspirant predikant in een gemeente gedurende twee jaar voor minimaal 0,4 fte. Dit kan eventueel al voor het einde van de studie (na de gemeentestage) aanvangen, naast deeltijdstudie. De prio moet preekbevoegdheid hebben verworven en in bezit zijn van een getuigschrift van de NGP. Het prioschap wordt na het doorlopen van een sollicitatieprocedure vervuld bij één gemeente. Het prio-schap is mogelijk vanaf 2015. Voor de uitvoering van de prio-regeling is het bestuur van de NGP verantwoordelijk, dat zoekt naar kerkelijke gemeentes met prio-plaatsen en zorgt voor begeleiders. Eén van de kerndocenten (de docent Praktische Vorming) is coördinator voor het prioschap. Werkbegeleiding en supervisie zijn geïntegreerd; in de eerste fase ligt de nadruk op werkbegeleiding, in de tweede fase op supervisie. Naast de begeleider/supervisor zoekt de prio zelf een gemeentepredikant als *mentor*. De mentor fungeert als adviseur in voorkomende alledaagse situaties en heeft een vrije rol.

Ter afronding van het prio-schap vindt een evaluatie plaats, waarna bij een positief oordeel het attest voor de beroepbaarstelling wordt afgegeven. De prio wordt conform het predikantsprofiel in 'Tussen gisteren en morgen' begeleid in zes taakvelden: verkondiging; liturgie en spiritualiteit; onderwijs en toerusting; pastoraat; leiding en organisatie; samenleving en wereld (indien haalbaar binnen een beperkte betrekking). Verder neemt de prio deel aan de leerbijeenkomsten voor studenten met preekconsent, die gehouden worden door de NGP-docent homiletiek. Het volledige competentieprofiel is te vinden in de *Handleiding Prio*. (<http://www.ngk.nl/werkvelden/ngp/prio/>).

23. Afkortingen

Ba	Bachelor
BaMa	Bachelor/Master
BGC	Beknopt en Goed Citeren
BSA	bindend studieadvies
cat.	categorie
coho	college van hoogleraren en UHD's
CHE	Christelijke Hogeschool Ede
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken
EC	European Credit (studiepunt)
ECTS	European Credit Transfer System
ELO	elektronische leeromgeving (OnderwijsOnline)
ExC	examencommissie
GH	Gereformeerde Hogeschool
GKv	Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
hfdst.	hoofdstuk
Hbo	hoger beroepsonderwijs
HHS	Hersteld Hervormd Seminarie
KO	kerkorde
Ma	Master
n.	(voet/eind)noot
NGK	Nederlands Gereformeerde Kerken
NBV	Nieuwe Bijbelvertaling
NGP	Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding
NT	Nieuwe Testament
PPV	Persoonlijke en praktische vorming
n.v.t.	niet van toepassing
OC	opleidingscommissie
OER	onderwijs- en examenregeling
p.	pagina
par.	paragraaf
PFSAR	Per Fidem Studiumque Ad Rostra (studentenvereniging)
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
PR	public relations
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
TSB	Theologische studiebegeleiding (van de Nederlands gereformeerde studenten)
TUA	Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn
TUK	Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) te Kampen (Broederweg)
UHD	universitair hoofddocent
UU	Universiteit Utrecht
VU	Vrije Universiteit
vwo	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
Wo	Wetenschappelijk Onderwijs
wrd.	woorden

24. Plaatsverwijzing naar de vakken

<i>Talen</i>	Aramees - 94 Grieks - 31 , 34 , 40 , 42 , 48 , 55 , 88 , 91 , 97 , 107 , 111 Hebreeuws - 35 , 41 , 43 , 48 , 50 , 58 , 66 Latijn - 67 , 73 , 75 , 92 , 99 , 108 , 123 , 131
<i>Bijbelse vakken</i>	Biblistiek - 81 , 186 Bijbelkennis - 85 Bijbelse theologie - 118 , 129 Exegese NT - 43 , 54 , 70 , 126 , 131 , 143 , 146 Exegese OT - 43 , 57 , 74 , 126 , 131 , 143 , 146 Judaïca/Kerk en Israël - 72 , 83 , 187 Oude Testament - 32 , 52 , 68 , 81 , 99 , 108 , 118 , 129 , 155 , 157 , 184 Nieuwe Testament - 32 , 59 , 64 , 81 , 88 , 93 , 118 , 129 , 160 , 185
<i>Systematische vakken</i>	Dogmatiek - 56 , 65 , 82 , 121 , 129 , 138 , 139 , 168 , 171 , 190 Dogmageschiedenis - 82 , 173 , 191 Ethiek - 54 , 63 , 82 , 96 , 130 , 145 , 174 , 176 , 192 Moderne theologiegeschiedenis - 85 , 120 , 199 Symboliek - 85 , 126 , 142 , 191
<i>Historische vakken</i>	Inleiding kerkgeschiedenis - 36 Nederlandse Kerkgeschiedenis - 56 , 86 , 164 Kerkgeschiedenis - 50 , 52 , 63 , 84 , 128 , 136 , 144 , 162 , 163 , 189 Kerkrecht - 84 , 88 , 120 , 167 , 189
<i>Praktische vakken</i>	Apologetiek - 81 , 137 , 198 Catechetiek - 82 , 90 , 196 Evangelistiek/Missiologie - 39 , 47 , 83 , 89 , 101 , 119 , 142 , 180 , 197 , 198 Gemeenteopbouw - 83 , 198 Gemeentestage - 83 , 200 Godsdienstsociologie - 87 Godsdienstwetenschap - 34 Homiletiek - 71 , 75 , 83 , 107 , 124 , 129 , 132 , 141 , 145 , 146 , 193 Kritiekcollege - 116 , 134 , 152 Liturgiek - 84 , 195 Ontwikkelingspsychologie - 41 Pastorale psychologie - 99 Persoonlijke en praktische vorming - 29 , 46 , 62 , 117 , 134 Poimeniek - 53 , 85 , 123 , 194 Praktijkoriëntatie - 80 Praktische theologie - 177 Proponeren - 80 , 135 Psychologische stromingen - 109
<i>Diversen</i>	Duits - 95 Filosofie - 30 Godsdienstfilosofie - 136 Inleiding theologie - 31 Integratiecolleges - 36 , 51 , 66 , 122 , 140 , 152 Keuzevakken - 76-111 Logopedie - 73 , 116 , 134 Methodologie - 37 , 68 Onderzoeksstage - 79 Praktijkgericht onderzoek - 100 Scripties etc. - 38 , 42 , 69 , 74 , 153 Themadagen - 36 , 51 , 66 , 122 , 140 , 152